Bundel - Raadscommissie Samenleving van 7 mei 2025

1 Opening/Mededelingen

2 Vaststellen agenda
- Agenda raadcommissie Samenleving 7 mei 2025

3 Spreekrecht inwoners

4 Vaststellen verslag van de vergadering van de commissie Samenleving van 9 april 2025
- Concept verslag raadscommissie Samenleving 9 april 2025

5 Voortgangslijst
Voorgesteld wordt om de volgende ID-nummers af te doen: 398, 386
- Voortgangslijst raadcommissie Samenleving 7 mei 2025

6 Vragenkwartier

7 Te bespreken ingekomen stukken

8 VRF - Jaarstukken 2024 en begroting 2026 plus dekkingsplan 2026-2029
- RV+RB VRF - Jaarstukken 2024 en begroting 2026 plus dekkingsplan 2026-2029
- Bijlage 1. Aanbiedingsbrief VRF begroting 2026 en jaarstukken 2024
- Bijlage 2. VRF jaarstukken 2024
- Bijlage 3. Begroting 2026 VRF
- Bijlage 4. Aanbiedingsbrief VRF Dekkingsplan 2026 - 2029
- Bijlage 5. Dekkingsplan 2026 - 2029
- Bijlage 6. Brief antwoord gemeenteraad betreffende zienswijze

9 Wasbare luiers
Bij de behandeling van de Kaderbrief 2025-2028 op 9 juli 2024 heeft de raad amendement A-56a aangenomen (bijlage 1). Dit amendement luidt:
"Een bewustmakingscampagne voor de lange termijn te starten waarin de voordelen van het gebruik van wasbare luiers voor onze planeet worden benadrukt. Het college opdracht te geven een manier uit te werken om wasbare luiers aan minima te verstrekken en dit te verwerken in het armoedebeleid. De kosten hiervan beschikbaar te stellen uit de reserve lastenverlichting en de effecten hiervan te monitoren en terug te koppelen aan de raad."
- RV+RB Wasbare luiers
- Bijlage 1. Amendement GETEKEND A-056a CDA, VPO, GL, LSO, D66 - Wasbare luiers
- Bijlage 2. Overeenkomst Wasbare luiers
- Bijlage 3. Persbericht Wasbare luiers

10 Europa Agenda 2025
Ooststellingwerf is een gemeente met een rijke cultuur, prachtige natuur en een hoge leefkwaliteit voor inwoners en bezoekers. Het behoud van deze kwaliteiten vraagt voortdurende ontwikkeling en innovatie. Europese samenwerking biedt de gemeente Ooststellingwerf kansen om uitdagingen aan te gaan en kansen te benutten, door toegang te krijgen tot kennis, netwerken en financiële middelen vanuit de Europese Unie.
- RV+RB Europa Agenda 2025
- Bijlage 1. Europa Agenda Gemeente Ooststellingwerf 2025

11 Sluiting

gemeente ooststellingwerf

Aan de leden van de raadscommissie Samenleving

Onderwerp: vergadering raadcommissie Samenleving 7 mei 2025

Oosterwolde, 23 april 2025

Hierbij nodig ik u uit voor het bijwonen van de openbare vergadering van de raadscommissie Samenleving te houden op woensdag 7 mei 2025, 's avonds vanaf 19:30 uur, in de raadzaal.

Met vriendelijke groet,
De voorzitter.

Agenda

1 Opening/Mededelingen

2 Vaststellen agenda

3 Spreekrecht inwoners

4 Vaststellen verslag van de vergadering van 9 april 2025

5 Voortgangslijst

6 Vragenkwartier

7 Te bespreken ingekomen stukken

8 VRF - Jaarstukken 2024 en begroting 2026 plus dekkingsplan 2026-2029
Voorstel voor behandeling: Richtinggevend bespreken.
Komt ter besluitvorming in de raad van 20 mei 2025.
(Portefeuillehouder: J. Werkman & E. Verhagen)

9 Wasbare Luiers
Voorstel voor behandeling: Richtinggevend bespreken.
Komt ter besluitvorming in de raad van 20 mei 2025.
(Portefeuillehouder: J. van Weperen & E. Verhagen)

10 Europa Agenda 2025
Voorstel voor behandeling: Richtinggevend bespreken.
Komt ter besluitvorming in de raad van 20 mei 2025.
(Portefeuillehouder: J. Werkman)

11 Sluiting

Beknopt schriftelijk verslag van openbare vergadering van de raadscommissie Samenleving woensdag 9 april 2025

OoststellingwerfsBelang:	R. de Groot en A. Wagenaar
PvdA:	I. Meijerhof en O. Smit
CDA:	T.W. Swart en M. van Tellingen
VVD:	B. van ’t Klooster en S. van Weperen
GroenLinks:	R. Berends en H. Vos
ChristenUnie:	W. Schaaij en J. Boonstra
D66:	I. Minnema
Vrije Partij Ooststellingwerf:	B. Oostra en H. Hoogenkamp-Van Weperen
Lijst Ooststellingwerf	D. van der Linden
Lijst Ter Heide	S. ter Heide
AANWEZIG:	E. Verhagen, J. van Weperen en J. Nijboer, wethouders
AFWEZIG MET KENNISGEVING:	
Voorzitter:	B. Leistra
Commissiegriffier:	J. Mulder

1. Opening / Mededelingen
De voorzitter opent de vergadering om 20.00 uur.

2. Vaststellen agenda
De voorzitter stelt voor om de inspreker, de heer Bergsma, het woord te geven bij aanvang van agendapunt 9 ‘Ingekomen stuk - De Kortsluiting - Uitwerking projectplan creatieve HUB’. De commissie stemt in met dit voorstel.

De agenda wordt aldus gewijzigd vastgesteld.

3. Spreekrecht inwoners
Er hebben zich naast de heer Bergsma geen insprekers gemeld

4. Vaststellen verslag van de commissievergadering Samenleving van 12 maart 2025
Het verslag van de raadscommissie Samenleving van 12 maart wordt ongewijzigd vastgesteld.

5. Voortgangslijst
De voortgangslijst wordt ongewijzigd vastgesteld.

6. Vragenkwartier
Er zijn geen vragen binnengekomen voor het vragenkwartier.

7. Te bespreken ingekomen stukken
De commissie heeft gevraagd het ingekomen stuk.van De Kortsluiting – ‘Uitwerking projectplan creatieve HUB’ te agenderen voor de raadscommissie als inhoudelijk bespreekpunt. Dit is toegevoegd aan de agenda als agendapunt 9.

8. Burgerberaad 2025
Voorstel:
1. het experiment Burgerberaad niet in 2025 te laten plaatsvinden;
2. het Burgerberaad (of de Nieuwe Route) aan te houden als mogelijk participatie instrument bij het aandienen van een geschikt onderwerp;
3. het gereserveerde Budget Burgerberaad á € 50.000 terug te laten vloeien in de algemene middelen;

De commissieleden stellen vragen in de eerste termijn. Wethouder E. Verhagen beantwoordt de vragen. De commissieleden stellen vragen in de tweede termijn. Wethouder E. Verhagen beantwoordt de vragen.

Advies:
De commissie adviseert om het onderwerp als bespreekpunt in één termijn te agenderen voor de raadsvergadering van 22 april 2025.

9. Ingekomen stuk - De Kortsluiting - Uitwerking projectplan creatieve HUB
Dhr. S. Bergsma maakt gebruik van het inspreekrecht en licht de plannen van De Kortsluiting toe.

Dit agendapunt is geagendeerd op verzoek van de fracties VVD, CDA, PvdA en Lijst Ter Heide.

De commissieleden stellen vragen in de eerste termijn. Wethouder E. Verhagen beantwoordt de vragen. De commissieleden stellen vragen in de tweede termijn. Wethouder E. Verhagen beantwoordt de vragen.

Toezegging:
1. Wethouder E. Verhagen zegt toe om te streven zo spoedig mogelijk, en in ieder geval voor de behandeling van accommodatiebeleid, inzicht te geven in de ruimte bij Stichting Scala voor Stichting de Kortsluiting.
2. De wethouder geeft aan dat Stichting Scala huurder is van het pand en daarom eerst de gesprekken met de Kortsluiting voert. De wethouder gaat daarna in gesprek met de partijen.

10. Sluiting
De vergadering wordt om 22:55 uur gesloten.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 7 mei 2025.

, griffier. , voorzitter.

gemeente ooststellingwerf

ID	Onderwerp	Portefeuille houder	Toezegging	Uiterste datum antwoord	Antwoord	Soort
406	Uitwerking projectplan creatieve HUB	Esther Verhagen	1. Wethouder E. Verhagen zegt toe om te streven zo spoedig mogelijk, en in ieder geval voor de behandeling van accommodatiebeleid, inzicht te geven in de ruimte bij Stichting Scala voor Stichting de Kortsluiting. 2. De wethouder geeft aan dat Stichting Scala huurder is van het pand en daarom eerst de gesprekken met de Kortsluiting voert. De wethouder gaat daarna in gesprek met de partijen.	11-06-2025		
405	Taalbeleid	Jelke Nijboer	Wethouder J. Nijboer vindt de zichtbaarheid van de talen belangrijk en dat de scholen actief worden ondersteund. Wethouder J. Nijboer zegt toe te onderzoeken in hoeverre het mogelijk is de talen zo passend mogelijk in de doelen te verwerken. Met dien verstande dat de scholen eigenstandig zijn en wij geen zeggenschap hebben over de inhoud.			Toezegging

398	Communicatiekalender	Esther Verhagen	Wethouder E. Verhagen zegt toe het op te nemen in de reguliere communicatiekalender om in die week extra aandacht er voor te vragen door middel van interviews en storytelling.	01-12-2025	De Week van Respect is opgenomen in de communicatiekalender. In november zal de raad via verschillende communicatiekanalen hierover geïnformeerd worden.	Toezegging
386	Betrokkenheid medezeggenschapsraad en ouderraad bij vernieuwing scholen	Jelke Nijboer	Wethouder J. Nijboer zegt toe dat de medezeggenschapsraad en de ouderraad van de scholen worden meegenomen bij de vernieuwing van scholen.		met de besturen van de scholen is afgesproken dat bij nieuwbouw/vernieuwbouw vanzelfsprekend de ouderraden en medezeggenschapsraad wordt betrokken. Hiermee is de motie afgedaan.	Toezegging
380	M-082 VPO, GroenLinks, D66 - Gezonde tanden, gezond leven	Esther Verhagen	Verzoekt het college; - Om contact te leggen met gemeente Groningen om te vragen naar de ervaringen/resultaten van de pilot. - Hierna een terugkoppeling naar de raad te doen over deze resultaten.	01-06-2025	Update 7-11-2024: De pilot in Groningen is net gestart. Om de resultaten van de pilot te kunnen beoordelen is er meer tijd nodig. In 2025 komt meer duidelijkheid en zal de Raad hierover worden geïnformeerd. Dit betekent dat de motie hiermee nog niet is afgehandeld.	Motie

gemeente ooststellingwerf

Raadsvoorstel

Commissievergadering	**:**	Samenleving
Titel	:	VRF - Jaarstukken 2024 en begroting 2026 plus dekkingsplan 2026-2029
Onderwerp	:	VRF - Jaarstukken 2024 en begroting 2026 plus dekkingsplan 2026-2029
Portefeuillehouder/Teamleider	:	Werkman/Verhagen Flink/de Wit/Nieveen
Extern zaak ID (zaakcode)	:	0085189227

Datum collegevergadering
15 april 2025

Voorgesteld besluit

1. geen zienswijze in te dienen op de begroting van 2026 en de jaarstukken van 2024 van de Veiligheidsregio Fryslân.
2. geen zienswijze in te dienen op het dekkingsplan 2026-2029

Openbaar
Ja, passief via openbaar verslag

Inleiding
Het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Fryslân (VRF) legt de jaarstukken 2024 en de begroting 2026 voor aan de gemeenteraad. De basis van de begroting 2026 is de kaderbrief die eerder aan de gemeenten is voorgelegd voor een zienswijze. De raad heeft de mogelijkheid zijn zienswijze voor 12 juni 2025 kenbaar te maken aan het Algemeen Bestuur van de VRF. Dit is een gebruikelijke procedure als deelnemer in de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân. Ditzelfde geldt voor het dekkingsplan 2026-2029. Dit is echter geen jaarlijks terugkerende procedure, maar een vier jaarlijkse procedure. Ook hiervoor kan een zienswijze ingediend worden voor 12 juni 2025.

Argumenten

1.1 De programmaverantwoording op gebied van gezondheid is een gedegen weergave van 2024.
Naast de reguliere uitvoering van de taken op gebied van Publieke gezondheid heeft de GGD actief bijgedragen aan het Fries Integraal Zorgakkoord. Hierin staat de beweging van zorg naar gezondheid centraal. Ook is geïnvesteerd in de samenwerking met de andere GGD-organisaties in het Noorden. Tevens is de bestuurlijke opdracht opgesteld om toekomstbestendig beleid te ontwikkelen.

1.2 Het programmaplan voor 2026 sluit goed aan bij de maatschappelijke ontwikkelingen.
De GGD heeft een gedegen programma voor uitvoering van taken binnen de Publieke Gezondheid. Tevens weet de GGD goed de focus te leggen om maatschappelijke uitdagingen aan te gaan in samenwerking met betrokkenen partners.

1.3 Er is in 2024 een positief resultaat gerealiseerd van € 3,6 miljoen
De belangrijkste oorzaak hiervan is, zoals ook in de beide bestuursrapportages is genoemd, de vrijval van kapitaallasten door het doorschuiven van investeringen (€ 2,35 miljoen) en een aantal incidentele meevallers. De VRF stelt voor het financiële resultaat van 2024 te bestemmen voor

- Functiewaardering: Borging van de financiering voor functiewaardering GGD en HR21 als overbruggingsperiode tot en met 2026.
- Organisatiekosten: Ondersteuning bij de transitie binnen de GGD en brandweer, inclusief mogelijke frictiekosten.
- Informatiemanagement en -beveiliging: Extra inzet om achterstanden in wet- en regelgeving in te lopen.

Daarnaast wordt voorgesteld een deel van het resultaat (€ 400.000) terug te storten naar de gemeenten.

1.4 De begroting 2026 is opgesteld op basis van de eerder in uw raad behandelde kaderbrief.
Een ruime meerderheid van de gemeenten heeft ervoor gekozen om geen zienswijze in te dienen op deze kaderbrief. De ontvangen zienswijzen zijn via de reactienota van een reactie voorzien en geven geen aanleiding tot het aanpassen van de kaderbrief. De kaderbrief is daarom ongewijzigd vastgesteld in het algemeen bestuur van 13 maart. Er zijn in het financieel kader van de begroting 2026 geen wijzigingen aangebracht ten opzichte van deze kaderbrief.

2.1 Het dekkingsplan 2026-2029 zorgt voor een nog betere dekkingsgraad
Met de implementatie van dit dekkingsplan wordt de dekkingsgraad in Ooststellingwerf nog beter. De basis blijft stabiel, maar de specialistische taak natuurbrandbestrijding wordt geoptimaliseerd. De optimalisatie vindt plaats op het gebied van materiaal en op het gebied van ondersteuning van omliggende posten.

2.2 Met het nieuwe dekkingsplan voldoen we aan de Wet Veiligheidsregio's
Op grond van artikel 14 van de Wet Veiligheidsregio's is het bestuur van de veiligheidsregio verplicht om tenminste één keer per vier jaar een dekkingsplan vast te stellen. Het huidige dekkingsplan heeft een looptijd tot en met 2025.

Kanttekeningen

1.1 Net als voorgaande jaren blijven de financiële onzekerheid bij gemeenten en de mogelijke korting op de specifieke uitkeringen een belangrijke factor.
Er wordt door de Veiligheidsregio Fryslân een beheerste en realistische aanpak gehanteerd, waarbij er nauw wordt samengewerkt met de Friese gemeenten. Vanuit de gemeenten wordt meegekeken naar noodzaak en nut van activiteiten en investeringen.

1.2 Er is nog geen duidelijkheid over (hernieuwde) deelname aan het Integraal Zorg Akkoord door gemeenten.
Dit kan van invloed zijn op de financiële middelen vanuit het Rijk voor het uitvoeren van bijvoorbeeld de Friese Preventie Aanpak.

Financiële toelichting

De financiële gevolgen zijn reeds bij de kaderbrief vastgesteld. Dat betekent dat de bijdrage voor de gemeentelijke begroting 2026 in totaal € 3.464.532 bedraagt, onderverdeeld in GGD (€ 1.372.241), Crisis (€ 164.629) en Brandweer (€1.927.662).

De voorgestelde wijzigingen in het dekkingsplan hebben een structureel financieel effect. Op de langere termijn is de verwachting dat het afstoten van materiaal € 239.000 oplevert, ten opzichte van € 66.000 aan investeringen op het gebied van waterlevering. Het financieel voordeel dat met dit dekkingsplan ontstaat

wordt beschikbaar gehouden om een deel van de mogelijke BDuR korting op te vangen. Mocht dat ten tijde van de Voorjaarsnota niet nodig blijken, dan wordt het voordeel naar gemeenten overgeheveld.

Sustainable Development Goals (SDG's)

- Het waarborgen van de gezondheid van de bevolking, vooral in tijden van crises
- Het bevorderen van de paraatheid van de gezondheidszorg bij noodsituaties en het verminderen van gezondheidsrisico's door bijvoorbeeld rampen of infectieziekten.

- Het versterken van partnerschappen en samenwerking tussen verschillende instanties, waaronder overheden, hulporganisaties, en lokale gemeenschappen, om de capaciteit voor crisisbeheer en noodhulp te vergroten.

Inwonersparticipatie

N.v.t.

Samenvatting voor de Openbare besluitenlijst

De Gemeenteraad wordt verzocht geen zienswijze in te dienen op de begroting van 2026 en de jaarstukken van 2024 van de Veiligheidsregio Fryslân net als voor het dekkingsplan 2026-2029.

Vervolg

Eventuele zienswijzen vanuit gemeenten dienen uiterlijk 12 juni 2025 aangeleverd te worden. Het definitieve besluit over jaarstukken en begroting vindt plaats op 10 juli a.s.

Burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf,

, secretaris , burgemeester.

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief VRF begroting 2026 en jaarstukken 2024
2. VRF jaarstukken 2024
3. Begroting 2026 VRF
4. Aanbiedingsbrief VRF dekkingsplan 2026-2029
5. Dekkingsplan 2026-2029
6. Brief antwoord gemeenteraad betreffende zienswijzen

Extern zaak ID (zaakcode) : 0085189227

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van ; 15 april 2025

Besluit

1. geen zienswijze in te dienen op de begroting van 2026 en de jaarstukken van 2024 van de Veiligheidsregio Fryslân.
2. geen zienswijze in te dienen op het dekkingsplan 2026-2029

Besloten in de openbare vergadering van 20 mei 2025

, griffier. , voorzitter.

VEILIGHEIDSREGIO FRYSLÂN

Postbus 612
8901 BK Leeuwarden
T 088 22 99 999
E info@vrfryslan.nl
I www.veiligheidsregiofryslan.nl

Bezoekadres:
Harlingertrekweg 58
Leeuwarden

BTW nr: NL8173.71.072.B01
BIC: BNGHNL2G
IBAN: NL65 BNGH 028.51.28.647
KvK nr: 011 75 778

Aan de colleges van b&w en de gemeenteraden van de Friese gemeenten

Datum	**Uw kenmerk**	**Uw brief van**	**Ons kenmerk**	**Bijlagen**
xx maart 2025				
			Behandeld door	**Doorkiesnummer**
			A. Julianus R. Vellema MSc EMA RA	
Onderwerp			**E-mail**	
Aanbiedingsbrief begroting 2026 en jaarstukken 2024			a.julianus@vrfryslan.nl	

Geacht college, geachte raad,

Veiligheidsregio Fryslân zet zich in voor een veilig en gezond Fryslân. Met de bij deze aanbiedingsbrief behorende documenten presenteren wij zowel een terugblik op de resultaten van 2024 als de financiële en beleidsmatige plannen voor 2026.

Dat doen we aan de hand van twee documenten. De resultaten die we in 2024 hebben behaald, verantwoorden wij via de *jaarstukken*. Onze plannen voor 2026 staan in de *begroting*. Wij ontvangen graag uw zienswijze op deze stukken.

Jaarstukken 2024
In 2024 hebben wij onze koers verder versterkt, met aandacht voor crisisbeheersing, brandweerzorg en publieke gezondheid. Het afgelopen jaar kende zowel successen als uitdagingen, waarbij de Veiligheidsregio wendbaarheid en daadkracht heeft getoond. Financieel sluiten we 2024 af met een positief resultaat van € 3,6 miljoen. De belangrijkste oorzaak is, zoals ook in de beide bestuursrapportages is genoemd, de vrijval van kapitaallasten (€ 2,35 miljoen).

Bij de resultaatbestemming in de jaarrekening 2023 is besloten om een reserve functiewaardering te vormen. Daarmee is de financiering voor de functiewaardering (FUWA) bij de GGD voor de jaren 2023 (terugwerkende kracht), 2024 en een deel van 2025 geborgd. Ook zijn daarmee middelen gereserveerd voor de uitvoering van het project HR21.

Voor 2025 is er nog geen sprake van een volledige financiering voor FUWA en HR21. In de vergadering van februari 2024 is bestuurlijk afgesproken dat het rekeningresultaat 2024 hier naar verwachting een oplossing voor zou kunnen bieden en dat wij hier op terug zouden komen. Omdat voor de GGD vervolgacties nodig zijn via een nieuwe bestuurlijke opdracht, ontstaat een extra te overbruggen periode, te weten het boekjaar 2026. Dit betreft zowel het tekort n.a.v. de FUWA als het tekort door de huisvestingskosten.

Het positieve resultaat over 2024 stelt ons in staat om de overbruggingsperiode tot en met 2026 voor het tekort van de GGD te financieren. Daarnaast biedt het ook de mogelijkheid om prangende achterstanden op het gebied van informatiebeveiliging weg te werken.

Wij stellen daarom voor het financiële resultaat van 2024 te bestemmen voor:

- Functiewaardering: Borging van de financiering voor functiewaardering GGD en HR21 als overbruggingsperiode tot en met 2026.
- Organisatiekosten: Ondersteuning bij de transitie binnen de GGD en brandweer, inclusief mogelijke frictiekosten.
- Informatiemanagement en -beveiliging: Extra inzet om achterstanden in wet- en regelgeving in te lopen.

Daarnaast stellen wij voor om een deel van het resultaat terug te storten naar de gemeenten.

Bij de aanbieding van de kaderbrief 2026 hebben wij u reeds geïnformeerd over bovengenoemd voorstel tot resultaatbestemming 2024. Wij hebben daarbij geïnvesteerd in het begrijpelijk overbrengen van onze boodschap. Dit hebben wij onder meer gedaan door het opnemen van een video en daarnaast is een webinar georganiseerd waarin raadsleden de gelegenheid hadden om vragen te stellen.

Programmabegroting 2026

De begroting voor 2026 is opgesteld op basis van de eerder vastgestelde kaderbrief. Een ruime meerderheid van de gemeenten heeft ervoor gekozen om geen zienswijze in te dienen op deze kaderbrief. De ontvangen zienswijzen zijn via de reactienota van een reactie voorzien en geven geen aanleiding tot het aanpassen van de kaderbrief. De kaderbrief is daarom ongewijzigd vastgesteld in het algemeen bestuur van 13 maart.

Wij hebben in het financieel kader van de begroting 2026 geen wijzigen aangebracht ten opzichte van deze kaderbrief. Veiligheidsregio Fryslân blijft zich inzetten voor een toekomstbestendige organisatie, waarbij crisisbeheersing, brandweerzorg en publieke gezondheidszorg optimaal worden gewaarborgd.

Speerpunten in 2026 zijn:

- Gezondheid: Versterking van preventie en zorgnetwerken, de beweging maken van zorg naar gezondheid en structurele inzet op publieke gezondheid.
- Crisisbeheersing: Versterking van onze crisisorganisatie en de doorontwikkeling van het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK).
- Brandweer: Implementatie van het geactualiseerde dekkingsplan, met focus op vakbekwaamheid en veiligheid.
- Digitalisering en professionalisering: Investeringen in informatiesturing, dataveiligheid en procesoptimalisatie.

Net als voorgaande jaren blijven de financiële onzekerheid bij gemeenten en de mogelijke korting op de specifieke uitkeringen een belangrijke factor. Wij hanteren een beheerste en realistische aanpak, in nauwe samenwerking met gemeenten.

Zienswijze
Wij ontvangen graag uw zienswijze uiterlijk 12 juni 2025, zodat deze kan worden meegenomen in het voorstel aan het Algemeen Bestuur. De definitieve besluitvorming over de jaarstukken en begroting vindt plaats op 10 juli 2025.

Voor vragen kunt u contact opnemen met Anneree Julianus, beleidsadviseur planning & control, via a.julianus@vrfryslan.nl of 06-11286850.

Met hartelijke groet,
namens het dagelijks bestuur,

mr. S. van Haersma Buma
Voorzitter Veiligheidsregio Fryslân

Jaarverslag en Jaarrekening 2024

Veiligheidsregio Fryslân

VEILIGHEIDSREGIO FRYSLÂN

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2024 van Veiligheidsregio Fryslân. Dit verslag geeft inzicht in de behaalde resultaten, financiële ontwikkelingen en strategische keuzes van het afgelopen jaar. In 2024 hebben we voortgebouwd op de ingezette koers en tegelijkertijd scherp gekeken naar de uitdagingen die voor ons liggen.

Een solide maar uitdagend financieel beeld
Het financiële resultaat over 2024 is positief, mede door de vrijval van kapitaallasten en incidentele meevallers. Dit biedt ruimte om enkele noodzakelijke ontwikkelingen te financieren, zoals functiewaardering binnen de GGD en informatiebeveiliging. Tegelijkertijd blijven structurele financiële vraagstukken een aandachtspunt. De aangekondigde korting op specifieke uitkeringen en de financiële druk op gemeenten maken dat we scherp moeten blijven op onze keuzes. Dit vraagt om een realistische en beheerste aanpak, waarin kwaliteit en kostenbeheersing in balans blijven.

Doelmatig en effectief werken
In 2024 hebben we ons gericht op versterking van onze organisatie en dienstverlening. De crisisorganisatie is verder uitgebreid en 24/7 paraat gebleven, mede dankzij extra Brede Doeluitkeringsmiddelen (BDUR). Het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) is operationeel geworden, wat bijdraagt aan een betere informatievoorziening tijdens incidenten. Het dekkingsplan van de brandweer is geëvalueerd en blijft de basis voor een solide en efficiënte brandweerzorg.

Ook binnen de publieke gezondheid zijn stappen gezet. De GGD heeft een belangrijke rol gespeeld in de beweging van zorg naar gezondheid en de verdere versterking van preventieve gezondheidszorg. Daarnaast is ingezet op mentale gezondheid en zijn de vaccinatiecampagnes succesvol afgerond.

Blik op de toekomst
De komende jaren blijven wij werken aan een financieel gezonde en wendbare veiligheidsregio. We doen dit samen met gemeenten, ketenpartners en medewerkers, waarbij soberheid en doelmatigheid leidend blijven. De impact van landelijke beleidswijzigingen vraagt om een flexibele en robuuste organisatie. We blijven dan ook investeren in procesverbetering, risicobeheersing en de kwaliteit van onze dienstverlening.

Met trots kijken we terug op de daadkracht en vindingrijkheid van onze medewerkers in het realiseren van een veilig en gezond Fryslân.

Hartelijke groet,

Het Dagelijks Bestuur

Leeswijzer

Voor u liggen de jaarstukken van 2024. Deze bestaan uit twee delen: het jaarverslag en de jaarrekening.

In het jaarverslag vindt u de programmaverantwoording en de paragrafen.
De programmaverantwoording is het hart van de jaarstukken. Hierin leggen wij verantwoording af over het gevoerde beleid. In de lijn van de begroting 2024 presenteren wij de vier programma's aan de hand van twee vragen:

- Wat hebben wij gedaan?
- Wat heeft dit gekost?

De paragrafen geven betekenis aan de financiële aspecten van de jaarstukken. Risicobeheersing en resultaatafspraken zijn belangrijke uitgangspunten.

Een apart deel is de jaarrekening. In dit onderdeel bevinden zich de balans met toelichting, de programmarekening met toelichting, de bijlage met verantwoordingsinformatie over de specifieke uitkeringen (SISA) en de taakvelden.

Bij de overige gegevens staan onder andere de controleverklaring van de accountant en de voorgestelde resultaatbestemming.

VEILIGHEIDSREGIO FRYSLÂN

Inhoudsopgave

Deel I Jaarverslag 2024 5

1. Resultaat 2024 6

2. Programmaverantwoording Gezondheid 8

2.1. Algemeen 8
2.2. Wat hebben wij bereikt in 2024? 10
2.3. Wat heeft dit gekost? 19
2.4. Feiten en cijfers programma Gezondheid 20

3. Programmaverantwoording Crisisbeheersing 21

3.1. Algemeen 21
3.2. Wat hebben wij bereikt in 2024? 21
3.3. Wat heeft dit gekost? 25
3.4. Feiten en cijfers programma Crisisbeheersing 26

4. Programmaverantwoording Brandweer 27

4.1. Algemeen 27
4.2. Repressie 27
4.3. Wat hebben wij bereikt in 2024? 28
4.4. Wat heeft dit gekost? 33
4.5. Feiten en cijfers programma Brandweer 34

5. Paragrafen 35

5.1. Financiering 35
5.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 38
5.3. Onderhoud kapitaalgoederen 42
5.4. Bedrijfsvoering 42
5.5. Verbonden partijen 48
5.6. Wet open overheid 48

Deel II Jaarrekening 2024 50

6. Jaarrekening 51

6.1. Balans per 31 december 51
6.2. Overzicht baten en lasten 2024 - deel 1 52
6.2. Overzicht baten en lasten 2024 - deel 2 53
6.3. Toelichtingen 55
6.4. Rechtmatigheidsverantwoording 76
6.5. SiSa-bijlage bij de jaarrekening 77
6.6. Bijlage Taakvelden 80

Deel III Overig 81

7. Overige gegevens 82

7.1. Controleverklaring 83
7.2. Voorgestelde resultaatbestemming 88
7.3. Vaststelling 89

Bijlagen 90

7.4. Investeringskredieten 2024 90
7.5. Samenstelling bestuur en commissies 92
7.6. Analyse van taken 94

VEILIGHEIDSREGIO FRYSLÂN

Deel I Jaarverslag 2024

Veiligheidsregio Fryslân

1. Resultaat 2024

Algemene inleiding resultaat

Per programma is het gerealiseerd resultaat als volgt (bedragen in € 1.000).

Programma	Resultaat tweede bestuursrapportage	Gerealiseerd resultaat
Gezondheid	-275	-265
Crisisbeheersing	398	459
Brandweer	3.368	3.449
Totaal	**3.491**	**3.643**
Totaal voorstel resultaatbestemming		3.243
Terugstorten naar gemeenten		400

De belangrijkste oorzaak van het resultaat, zoals ook in de beide bestuursrapportages is genoemd, is de vrijval van kapitaallasten van € 2.350.000. Andere ontwikkelen die zorgen voor het gerealiseerde resultaat zijn de loonprijsstelling bij de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) en het vrijvallen van een deel van het budget voor onvoorziene personele frictie.

In dit resultaat is meegenomen dat wij het te verrekenen bedrag voor scenario 3 (€ 276.000) en het resultaat op treasury (€ 332.000) terugbetalen aan de gemeenten. Beide bedragen zijn als schuld meegenomen, en daarmee verwerkt in dit resultaat. Bij de kaderbrief 2024 – 2027 is afgesproken om de definitieve indexatie op de materiële kosten te bepalen op basis van de werkelijke compensatie die gemeenten via het gemeentefonds hiervoor ontvangen over de jaren 2022, 2023 en 2024. Deze afspraak is scenario 3 genoemd. Het verschil over het jaar 2024 wordt nu met de gemeenten verrekend, waarmee deze afspraak is afgewikkeld.

De afwijkingen van de operationele resultaten per programma zijn toegelicht in de desbetreffende programmaparagrafen.

Resultaatbestemming

Reserve functiewaardering

Bij de resultaatbestemming in de jaarrekening 2023 is besloten om een reserve functiewaardering te vormen. Daarmee is de financiering voor de functiewaardering bij de GGD voor de jaren 2023 (terugwerkende kracht), 2024 en een deel van 2025 geborgd. Ook zijn daarmee middelen gereserveerd voor de uitvoering van het project HR21.

Voor 2025 is er nog geen sprake van een volledige financiering voor FUWA en HR21. In de vergadering van februari 2024 is bestuurlijk afgesproken dat het rekeningresultaat 2024 hier naar verwachting een oplossing voor zou kunnen bieden en dat wij hier op terug zouden komen. Omdat voor de GGD vervolgacties nodig zijn via een nieuwe bestuurlijke opdracht, ontstaat een extra te overbruggen periode, te weten het boekjaar 2026. Dit betreft zowel het tekort n.a.v. de FUWA als het tekort door de huisvestingskosten. Daarom wordt voorgesteld het tekort bij de GGD voor het restant van 2025, en voor het volledige jaar 2026 te financieren vanuit het resultaat 2024.

Daarbij is aanvullend besproken om een reservering te maken voor de organisatiekosten als gevolg van mogelijke oplossingsrichtingen voor het tekort bij de GGD (onderzoekskosten, afkopen huurcontracten, reorganisatiekosten etc.) en de uitkomsten van het dekkingsplan. Voorgesteld wordt om het restant van het resultaat 2024 hiervoor te bestemmen.

Reserveren informatiemanagement
Op het gebied van Informatiehuishouding en Informatiebeveiliging is de afgelopen jaren achterstand ontstaan in het voldoen aan wet- en regelgeving. Met een eenmalige extra inzet kunnen we externe partijen inhuren, die ons helpen om de meest prangende achterstanden weg te werken. Bij informatiehuishouding betreft het archiefzaken en beleidsdocumenten, bij informatiebeveiliging gaat het om Bedrijfscontinuïteitsoefeningen, gebruikerstrainingen en een zogenaamde nieuwe penetratietest. De totale omvang bedraagt €200.000.

Terugstorten naar gemeenten
Zoals hierboven genoemd worden de bedragen voor de afrekening van scenario 3 (€ 275.000) en het resultaat op treasury (€ 330.000) teruggestort naar de gemeenten. Voorgesteld wordt om vanuit de resultaatbestemming hier € 400.000 aan toe te voegen, zodat het terug te betalen bedrag aan de gemeenten in totaal € 1 miljoen bedraagt.

Het voorstel voor resultaatbestemming voor 2024 is daarmee als volgt:

Omschrijving	Bedrag
Benodigd functiewaardering GGD	1.270.000
Reserveren informatiemanagement	200.000
Organisatiekosten (frictie)	1.773.000
Totaal te bestemmen resultaat	**3.243.000**
Terugstorten naar gemeenten	400.000
Totaal	**3.643.000**
Resteert	-

Het verloop in de balans is op hoofdlijnen als volgt (x € 1.000):

Activa	31-12-2024	31-12-2023	Passiva	31-12-2024	31-12-2023
Materiële vaste activa	82.502	69.200	Eigen vermogen	10.661	8.868
Financiële vaste activa	119	-	Voorzieningen	11.510	10.952
Vorderingen	12.996	15.650	Langlopende schulden	45.019	50.187
Liquide middelen	480	469	Kortlopende schulden	18.865	10.081
Overlopende activa	1.908	5.997	Overlopende passiva	11.950	11.228
Totaal activa	**98.005**	**91.316**	**Totaal passiva**	**98.005**	**91.316**

Voor een toelichting op de balans wordt verwezen naar paragraaf 6.3.2.

2. Programmaverantwoording Gezondheid

2.1. Algemeen

De wereld waarin GGD Fryslân zich beweegt, is dynamisch. In 2024 heeft een aantal ontwikkelingen, naast het uitvoeren van de Agenda Publieke Gezondheid, onze aandacht gevraagd.

Integraal Zorgakkoord
Het Integraal Zorgakkoord (IZA) vormt een belangrijke leidraad voor de zorgtransitie in Fryslân en daarbuiten. Dit akkoord richt zich op het toekomstbestendig maken van de zorg, met de nadruk op:

- preventie
- samenwerking tussen zorgpartijen
- domeinoverstijgende aanpakken

Voor GGD Fryslân betekent dit een intensieve betrokkenheid bij de verdere uitwerking en implementatie van de IZA-doelstellingen en het regioplan. Als regionale ondersteuningsorganisatie speelt de GGD een rol in het concretiseren van de ambities op lokaal en regionaal niveau. En deze ontwikkelingen zijn wederkerend ook van invloed op de uitvoering van de GGD.

De impact van het IZA en het Fries Integraal Zorgakkoord (FrIZA) op de inzet en daarmee op de capaciteit van de GGD is groot. Om het FrIZA in Fryslân succesvol te ondersteunen, heeft de GGD actief deelgenomen aan diverse overlegstructuren, zowel op bestuurlijk als operationeel niveau. Denk hierbij aan overleggen van het FrIZA netwerkteam over het regioplan, over mentale gezondheid en over samenwerking binnen het sociale (en medische) domein. De aanwezigheid van de GGD aan die verschillende tafels vroeg niet alleen een brede expertise, maar ook een intensieve coördinatie. Daarnaast leverde de GGD inhoudelijke advisering en praktische ondersteuning bij het formuleren van het regioplan.

Samenwerking 3 noord
We hebben de samenwerking op de Algemene Gezondheidszorg met de noordelijke GGD'en het afgelopen jaar aanzienlijk geïntensiveerd. En dat was name van belang voor onze teams Forensische Geneeskunde, Infectieziektenbestrijding, Milieu en Gezondheid, Seksuele Gezondheidszorg en Tuberculosebestrijding.

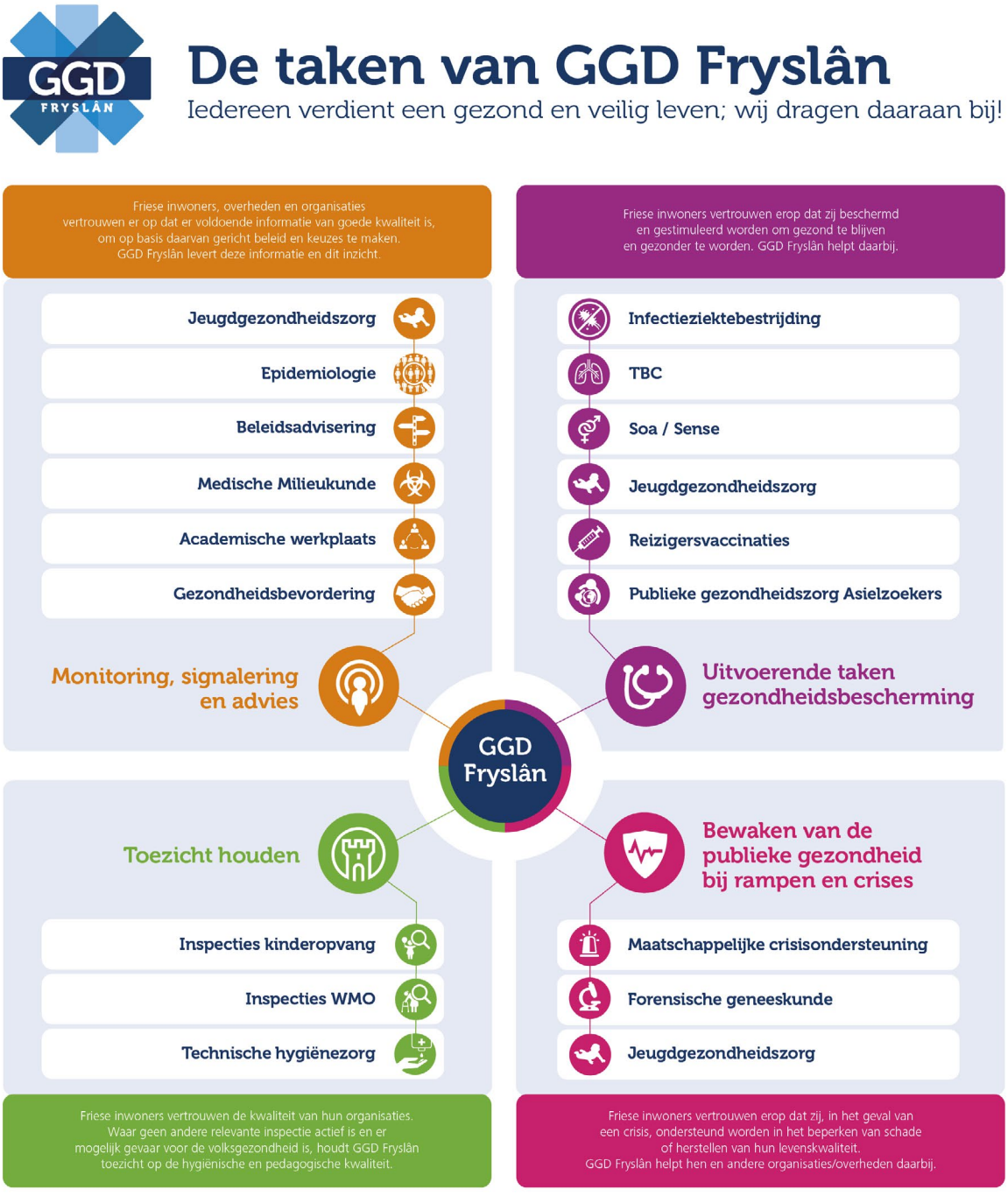
Deze versterkte samenwerking was noodzakelijk om de kwaliteit van onze dienstverlening te waarborgen. Door gezamenlijk op te trekken, konden deze teams hun kennis en expertise delen en ontwikkelen en zo de kwaliteit van hun werk verbeteren en cliënten beter van dienst zijn.

Daarnaast was het belangrijk om qua kosten effectiever en efficiënter te werk gaan.
Door deze samenwerking kunnen we middelen nu beter benutten en processen stroomlijnen. En dit zorgt voor een betere inzet van onze budgetten. Ook stelt de noordelijke samenwerking ons in staat om proactief in te spelen op uitdagingen op de arbeidsmarkt zoals het aantrekken en behouden van gekwalificeerd personeel.

Bestuurlijke opdracht

Het landschap waarin GGD Fryslân en de Friese gemeenten zich bevinden is dynamisch en volop in ontwikkeling. Op zowel de korte als de lange termijn moeten we efficiënt omgaan met onze middelen. Financiën staan daarmee onder druk. Voor het maken van toekomstbestendige keuzes, heeft de bestuurscommissie Gezondheid GGD Fryslân de bestuurlijke opdracht gegeven om integraal te kunnen afwegen. In november stelde de bestuurscommissie de vervolgopdracht vast, onder andere gericht op huisvesting en op taken wel/niet meer uitvoeren. De verdere uitwerking hiervan volgt in 2025.

In lijn met de Agenda Publieke Gezondheid 2023-2026 leggen wij verantwoording af op de levensfasen 'Lyts & Jong, Grut, Wiis en Elkenien'. Onder iedere levenfase volgen wij de opbouw van de vier pijlers die ook in de financiële begroting terugkomt (zie ook het figuur hierna).

2.2. Wat hebben wij bereikt in 2024?

2.2.1 Lyts & jong: Een gezonde kansrijke start voor ieder kind

Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Jeugdgezondheidszorg

Opvoeden en opgroeien

Jeugdgezondheid (JGZ) levert een belangrijke bijdrage aan de preventieve gezondheid van kinderen en jongeren tussen de -9 maanden en 18 jaar. Door het uitvoeren van gezondheidsonderzoeken signaleren we vroegtijdig gezondheidsrisico's en anticiperen we hierop met voorlichting en advies. De rol van ouders is hierbij een terugkerend thema, evenals het werken aan ouderschap. JGZ-professionals helpen ouders een sterke basis te creëren voor de ontwikkeling en het welzijn van hun kinderen. Ook het versterken van de eigen veerkracht staat hierbij centraal.

De jeugd is in het algemeen veerkrachtig. Maar er zijn zorgen over de fysieke en mentale gezondheid van jongeren. Een veranderend maatschappelijk landschap, sociale media, ervaring van hoge werk- en schooldruk maken dat jongeren steeds kwetsbaarder worden en een minder goede gezondheid ervaren. De druk die de problematiek van deze kwetsbaarheid oplevert in de jeugdketen heeft ook invloed op de JGZ. Het aantal vragen neemt toe, evenals de complexiteit van deze vragen. Het belang van samenwerking met ketenpartners heeft verder vorm gekregen.

De druk die bij onze ketenpartners heerst, maakt dat wij soms meer zorg aan kinderen, jongeren en hun ouders bieden ter overbrugging naar andere zorg. Ook wordt er door krapte in de kraamzorg in sommige gevallen na de geboorte eerder additionele zorg vanuit de JGZ geboden. Afgelopen jaar startten wij met een onderzoek naar deze extra geboden zorg.

De aandacht voor het terugdringen van gezondheidsverschillen door de JGZ is in 2024 onverminderd doorgegaan en versterkt. Naast de inzet op interventies als Voorzorg en Stevig Ouderschap, ging ook de inzet binnen de gemeentelijke en provinciale coalities en de werkgroepen Kansrijke Start door. Lokaal werd er verder nog meer invulling gegeven aan de preventieve en laagdrempelige rol van de JGZ. Zo hebben we een pilot gedaan met een extra signaleringsmoment om met zwangeren in gesprek te gaan over het Prenataal Huisbezoek. Deze werkwijze implementeren we in 2025 breder. Daarnaast startte een jeugverpleegkundige binnen de wijkaanpak in Leeuwarden-Oost. Zij zet in zich voor de gezondheid van jongeren en kinderen in die wijk en helpt ouders laagdrempelig op weg.

Doorontwikkeling jeugdgezondheidszorg

In 2024 hebben we stappen gezet richting een meer toekomstbestendige, flexibele en behoeftegerichte jeugdgezondheidszorg. Hierbij sluiten we aan bij de behoeften van onze doelgroepen.

Zo hebben we de projecten uit het programma JGZ 3.0 geïmplementeerd of opgestart binnen de doorontwikkeling van de JGZ. Alle aangewezen JGZ-professionals zijn geschoold conform de methodiek Gezamenlijk Inschatten van de Zorgbehoefte. Bij deze methodiek kijken we samen met ouders naar passende zorg.

Daarnaast zijn we begonnen met de implementatie van onderdelen van Mijn Kinddossier (MKD). Dit betekent onder andere dat we op een laagdrempelige manier contact aanbieden aan ouders via het digitaal gesprek en dat we ouders online informatie bieden. Ook hebben we stappen gezet in collectief werken door de mogelijkheden voor klassikale voorlichting te onderzoeken. We hebben de mogelijkheden voor het aanbieden van webinars aan ouders in kaart gebracht om ouderbetrokkenheid te vergroten.

Mentale gezondheid

In 2024 heeft de inzet en verdieping rond mentale gezondheid verder een plek gekregen in ons jeugdwerk.

Op middelbare scholen hebben we de inzet voor het versterken van de mentale weerbaarheid steviger neergezet. Dit doen we met de reguliere inzet van de JGZ op scholen in de hele provincie. Maar ook met extra inzet in diverse gemeente door bijvoorbeeld 'School als Vindplaats'. Hierbij werkt onze jeugdverpleegkundige actief samen met de school en ketenpartners om vroegtijdig problemen te signaleren en acties te ondernemen.

Daarnaast voerden we preventieve en signalerende activiteiten uit om de mentale weerbaarheid te bevorderen. Verder ontwikkelden we de collectieve interventie 'Zeg eens eerlijk'. Die rolden we uit in de gemeente de Fryske Marren en maakten we zo samen met ketenpartners de mentale gezondheid van jongeren bespreekbaar.

Het preventieprogramma 'Strong Teens and Resilient Minds (STORM)' is in 2024 gegroeid. Dit programma wordt niet meer op één, maar op tien vo- en mbo-locaties ingezet. Op twee locaties zijn we gestart met de uitrol in leerjaar 1, naast leerjaar 3. Daarnaast werkten we aan hoe we dit programma willen monitoren om ook het effect te meten.
De verder uitrol van STORM loopt, met de huidige financiering, door tot eind 2025.

Verzuimpreventie

We hebben in 2024 ingezet op de preventie en het terugdringen van schoolverzuim, met als streven één verzuimaanpak voor de hele provincie. We begonnen met het invoeren van de bewezen effectieve verzuimaanpak Meer Aandacht voor Ziekgemelde Leerlingen (MAZL) in de gemeente Súdwest-Fryslân. MAZL richt zich op het verhogen van schoolaanwezigheid door een integrale aanpak, waarbij leerlingen, ouders, JGZ, onderwijs, gemeenten en ketenpartners samenwerken. De implementatie van MAZL loopt door in 2025.

Rijksvaccinatieprogramma

In 2024 voerden we het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) in de hele provincie uit volgens de wettelijke eisen. De rotavirusvaccinatie is vanaf 1 januari toegevoegd aan het RVP.

Naast de vaccinaties voor zwangeren, zuigelingen en kleuters, organiseerden we ook groepsvaccinaties in het voor- en najaar voor 9-, 10- en 14-jarigen.

Verder werkten we gedurende het jaar aan de voorbereiding en stapsgewijze doorvoering van vier grote wijzigingen in het RVP. Deze wijzigingen vinden plaats op advies van de Gezondheidsraad en moeten in opdracht van het ministerie van VWS worden doorgevoerd. Deze wijzigingen hebben consequenties voor de momenten van vaccinaties en voor aanpassingen in het soort vaccin. Tot 2030 voeren we deze wijzigingen door en moeten we hiervoor extra inspanningen leveren.

2.2.2. Grut: Gezondheidspotentieel versterken

Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Nu Niet Zwanger

In 2024 hebben we aanzienlijke vooruitgang geboekt binnen het programma Nu Niet Zwanger (NNZ). Aan het einde van het jaar waren er in Fryslân 146 aandachtsfunctionarissen actief: 111 vanuit zorgaanbieders binnen het sociaal domein en 35 vanuit de gemeentelijke gebiedsteams. Vorig jaar waren dit er honderd. Het is een positieve ontwikkeling dat nu zestien gemeenten een aandachtsfunctionaris hebben.

We hebben in 2024 de term 'kinderwensverkenning' geïntroduceerd. Dit heeft de drempel voor aanstaande ouders, om in gesprek te gaan, verlaagd. Ook werd het anticonceptiebudget intensief gebruikt en dit leidde tot een overschrijding van het budget van 11%. Deze overschrijding is inherent aan de groeiende vraag naar anticonceptie. Verder hebben we een actieplan voor 2025 gemaakt, de landelijke kwaliteitsmonitor met positieve resultaten afgerond en nieuwe organisaties verwelkomd die zich bij ons hebben aangesloten.

Monitoring, signalering en advies

Fitaal Wiis

In 2024 hebben we verder gebouwd aan de in 2023 vastgestelde visie rond ouderengezondheid. Beleidsadviseurs en gezondheidsbevorderaars zijn goed bekend met Fitaal Wiis en we hebben een toolkit ontwikkeld. Dit heeft geleid tot een opdracht van de gemeente Fryske Marren. Per 1 januari 2025 start in deze gemeente een gezondheidsbevorderaar van de GGD om het thema 'Vitaal ouder worden' verder uit te werken, als uitbreiding op valpreventie.

Daarnaast heeft de GGD bijgedragen aan de Woon-Zorg en Welzijnsvisies in de Friese woondealregio's en aan het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA). Hierin staan preventie, zelfstandig wonen en voorkomen van zorg centraal.

In 2025 borgen we de preventie-infrastructuur rond 'valpreventie' en 'vitaal ouder worden'. We sluiten de infrastructuur daarnaast aan op bredere thema's zoals ontmoeten, bestaanszekerheid, dementie en (digitale) basisvaardigheden. Fitaal Wiis sluit hierbij naadloos aan op de visie van regio-organisaties gelet op de focus op vitaliteit en op een positieve beeldvorming van de derde levensfase.

2.2.3. Elkenien

Monitoring, signalering en advies

Epidemiologie

In 2024 hebben de GGD'en, het RIVM en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gezondheidsmonitors uitgevoerd onder jongvolwassenen (16-25 jaar), volwassenen (18-64 jaar) en ouderen (65+). De resultaten ondersteunen gemeenten bij preventief gezondheidsbeleid en bij het monitoren van doelen in bijvoorbeeld het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Daarnaast hebben we diverse panelonderzoeken gedaan naar zonbescherming, roken en teken. Ook hebben we de Gezondheidsatlas operationeel gemaakt. De atlas geeft ons, door dashboards met monitorcijfers, kaarten en grafieken, meer inzicht in de cijfers. In 2025 werken we hier verder aan.

Beleidsadvisering

In 2024 heeft de GGD niet alleen een belangrijke bijdrage geleverd in een domeinoverstijgende adviserende rol, maar ook in de rol als dé sparring- en kennispartner van gemeenten op het terrein van preventie en gezondheidsvraagstukken. Wij blijven investeren in het versterken van onze inhoudelijke en strategische kennis.

Gezondheidsbevordering

Zowel provinciaal als lokaal hebben we met onze kennis en ons advies een bijdrage geleverd aan verschillende projecten en programma's vanuit de discipline gezondheidsbevordering.

Provinciaal sloten we aan in preventieketens en -netwerken, waaronder de coalities en ketenaanpakken van de Friese Preventieaanpak (FPA). De programma's 'Rookvrije Generatie Fryslân', 'Nuchtere Fries' en 'Nuchter Over Gewicht' hebben zich in 2024 ook verder ontwikkeld. We hebben de programmadoelen gehaald en een start gemaakt met het verdiepen van de samenwerking tussen de programma's. Daarnaast diepten we de ketensamenwerking binnen de wijkaanpak 'In Gesprek Over Roken' verder uit. We hebben veel Friezen richting een stopprogramma begeleid.

Lokaal vergrootten we onze aansluiting bij de uitvoering van de GALA-plannen in gemeenten, omdat plannen hier op stoom raakten. Denk hierbij aan de plannen binnen de gezonde wijkaanpakken, de lokale ketenaanpakken en de gemeentelijke projecten 'Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)'. Verder heeft de GGD, als adviseur Gezonde School, veel Friese scholen geholpen bij het behalen van een vignet of themacertificaat. Hiermee laten scholen zien dat zij werken aan een gezonde leefstijl en hoe zij hun aanpak in beleid en activiteiten borgen.

Friese Preventieaanpak

Friese Preventieaanpak (FPA) als regionale preventie-infrastructuur
GGD Fryslân heeft ook in 2024 de coördinerende rol van kennis en advies geleverd die past bij de transitie van zorg naar gezondheid en preventie. We deden dit op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Hierdoor hebben we de FPA nog sterker neergezet als regionale preventie-infrastructuur (RPI). En hebben we onze faciliterende en organiserende rol in deze RPI uitgebouwd.

Bijdrage van GGD Fryslân aan de FPA
GGD Fryslân en de FPA zijn in 2024 ook weer belangrijke kennis- en uitvoeringspartners gebleken bij het realiseren van de ambitie en opgaven van het FrIZA. Binnen de FPA is de GGD trekker van twee FrIZA opgaven: 'Versterken sociale basis' en 'Kansrijk opgroeien & gezond leven'.

Voor de opgave 'Versterken sociale basis' schreven wij een aanvraag voor de regeling Specifieke uitkering transformatiemiddelen IZA. Deze transformatieaanvraag werd geschreven in samenwerking met vele Friese partners, waaronder gemeenten, zorgverzekeraar en welzijnsorganisaties. De aanvraag is eind december ingediend voor de snelle toets. De FrIZA opgave 'Kansrijk opgroeien & gezond leven' werkten we verder uit binnen de verschillende coalities in de FPA.

De GGD is daarnaast vertegenwoordigd binnen alle coalities en ketenaanpakken van de FPA. We leverden hierbinnen een actieve bijdrage aan preventie door samenwerking met Friese partners. Verder kregen wij in 2024 een ZonMW-subsidie voor een bruggenbouwer, die de opgedane kennis over provinciale ketenaanpakken verder moet verspreiden naar lokale netwerken.

Rol Centrale Zorgverlener

In 2024 is verkend of het haalbaar en wenselijk is om de rol van de Centrale Zorgverlener, onderdeel van de ketenaanpak 'Kind naar Gezond Gewicht (KnGG)', bij GGD Fryslân neer te leggen. Dit bleek haalbaar en wenselijk. In november heeft de bestuurscommissie daarom unaniem ingestemd met het voorstel om dit uit te voeren.

Integraal Zorg Akkoord (IZA)

In 2024 hebben we samen met gemeenten belangrijke stappen gezet in het verder concretiseren van het regioplan, in lijn met de doelstellingen uit het Fries Integraal Zorgakkoord (FrIZA). Hierbij hebben we als regionale ondersteuningsorganisatie een adviserende rol vervuld voor:

- het versterken van de regionale samenwerking;
- het afstemmen van acties binnen het regioplan.

De inzet van de GGD voor de SPUK-vrije middelen – op het gebied van 'Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)', 'Kansrijk opgroeien en Gezond leven' en de 'Sociale basis' - draagt bij aan de transitie van zorg naar gezondheid. Daarnaast hebben we actief bijgedragen aan de landelijke ontwikkelingen voor het vervolg van het IZA en het Aanvullend Zorg en Welzijns Akkoord (AZWA). Hierbij is er speciale aandacht voor het versterken van de samenwerking tussen het medische en het sociale domein.

Versterking kennisfunctie GGD-aanpak gezondheidsverschillen

De SPUK 14, voortgekomen uit het GALA, is bedoeld voor de versterking van de kennisfunctie van de GGD. In overleg met de Friese gemeenten is besloten de middelen van SPUK 14 in 2024 en 2025 in te zetten voor de versterking van de kennis over de aanpak van gezondheidsverschillen.

In 2024 hebben we de kennis en inzichten rond gezondheidsverschillen geïnventariseerd en de aanpak hiervan verkend. We begonnen met het toepassen van de geïnventariseerde kennis in onze bestaande leefstijlprogramma's en in de advisering over gezonde leefomgeving. Ook werkten we aan meer verdieping op de inhoudelijke knooppunten tussen armoede, bestaanszekerheid en gezondheid. En welke kennis is dan nodig om vanuit gezondheid een bijdrage te leveren aan de doelen van dit beleidsdomein?

Monitoring Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) vanaf 2025

In alle OKO-Trimbos-gemeenten hebben dialoogsessies plaatsgevonden als onderdeel van de aanpak. Hieraan voorafgaand voerden we extra analyses uit, die we tijdens de sessies presenteerden. Eind 2024 heeft het bestuur ingestemd met onze aangepaste monitoringsplanning, die aansluit op de landelijke ontwikkelingen.

Daarnaast hebben we de jeugd- en schoolmonitors uitgebreid met een OKO-module met een tweejaarlijkse cyclus. Met deze stappen borgen we de monitoring en stemmen we deze af op de behoeften van zowel OKO-gemeenten als gemeenten die werken volgens het OKO-gedachtegoed.

Verder hebben we een provinciale samenwerking opgezet met de OKO-gemeenten. Binnen deze samenwerking bekijken we welke provinciale taken de GGD kan ondersteunen om de lokale en regionale aanpak verder te versterken.

Gezonde leefomgeving - Omgevingswet

De Omgevingswet is vanaf 1 januari 2024 van kracht. We hebben gemeenten ondersteund bij en advies gegeven op omgevingsvisies, omgevingsprogramma's en omgevingsvergunningen. In 2024 is besloten om de tijdelijke middelen voor onze adviesfunctie te verlengen tot en met 2025. Zo kunnen we in 2025, in samenwerking met de brandweer, een bestuursvoorstel voorleggen over de structurele inzet die de omgevingswet van de GGD vraagt.

Medische milieukunde

We hebben in 2024 aan verschillende onderwerpen extra aandacht gegeven. Zo zagen we een toename in het aantal adviesaanvragen van inwoners over per- en polyfluoralkylstoffen (PFAS), vooral rond de Jelsumer Feart. Deze stijging was aanzienlijk ten opzichte van voorgaande jaren.

Het aantal meldingen over kwik bleef, na eerdere stijgingen, stabiel. Dit kwam mede dankzij een voorlichtingscampagne van de GGD over de leefomgeving. Daarnaast namen vragen over het binnenmilieu toe, mogelijk door de media-aandacht. Ook zagen we, na een eerdere daling, een stijging in meldingen over bromtonen. Verder leefden er meer zorgen over de effecten van het milieu op de gezondheid, zoals ziekteclusters en kankerclusters.

Binnen Fryslân registreerden we ook veel inzetten van de Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS). Er waren onder andere veel gemeentelijke vragen, waarvan een aanzienlijk deel gerelateerd was aan de Omgevingswet.

Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid

In 2024 werkten we verder aan de versterking van infectieziektebestrijding (IZB) en pandemische paraatheid met middelen vanuit het ministerie van VWS. In het hoofdlijnenakkoord staat dat er € 300 miljoen wordt bezuinigd op de pandemische paraatheid. Hierdoor zijn de structurele middelen niet structureel in de begroting van VWS opgenomen en hebben we dus minder kunnen uitvoeren.

Anders dan begroot, hebben we door te weinig personeelscapaciteit minder uren besteed aan de aansluiting op de landelijke functionaliteit infectieziektebestrijding.

Verder hebben we de samenwerking met de GGD'en Groningen en Drenthe geïntensiveerd. We voerden onder andere een piketrooster in voor artsen IZB buiten kantoortijden. Op die manier spelen we beter in op de personele krapte en blijft de continuïteit van de zorg gewaarborgd.

Daarnaast hebben we de najaarscampagne COVID-19 binnen de tijd en het budget uitgevoerd. Er zijn 88.000 prikken op vijftien locaties gezet, ook op de Waddeneilanden. De campagne liep van 18 september tot en met 6 december.

Tuberculose

Tuberculose (TBC) komt wereldwijd nog veel voor. In Noord-Nederland verblijven relatief veel asielzoekers uit landen met een hoge tuberculose-incidentie. Door de toestroom van migranten blijft de preventie binnen de TBC-zorg een belangrijke en drukke taak. Hierdoor hebben we in Fryslân nog steeds te maken met tuberculosepatiënten en besmettingen. Dankzij preventieve maatregelen zien we echter een dalende incidentie van TBC.

In 2024 hadden we binnen de TBC-zorg te maken met personeelstekort en dat leidde tot langere wachttijden in Fryslân. De samenwerking met GGD Groningen bleek essentieel om wachttijden te normaliseren en de continuïteit van zorg te waarborgen. We hebben een plan van aanpak opgesteld voor de verdere samenwerking tussen GGD Fryslân en Groningen. Groningen verzorgt ook al de TBC-zorg voor GGD Drenthe. Deze samenwerking is cruciaal voor de toekomstbestendigheid en voortzetting van de TBC-zorg.

Vaccinatievoorziening

Voor de vaccinatievoorziening werkten we ook samen met GGD Groningen en Drenthe. In 2024 hebben we minder aandacht besteed aan het vaccinatieprogramma voor volwassenen (18+). Landelijk is de ontwikkeling van een vaccinatievoorziening voor volwassenen, na de uitvoeringstoets door de GGD'en, ook vertraagd.

Mentale gezondheid

In 2024 schreven we aan een document waarin onze positie en visie staat als het gaat om mentale gezondheid. Dit onderwerp houdt ons namelijk in de volle breedte bezig. Samen met onze ketenpartners en met de Friese gemeenten zetten wij ons daarom in voor 'Mentale gezondheid: van ons allemaal'. Hierbij staan collectieve verantwoordelijkheid en samenwerking centraal.

In 2025 delen en bespreken we onze visie op mentale gezondheid en onze positie daarin met de Friese gemeenten.

Binnen het FrIZA zijn wij bestuurlijk trekker van het FrIZA-regioplan 'Mentale Gezondheid en Veerkracht - bouwsteen 1'. Ook zijn wij vertegenwoordigd binnen de coalitie 'Mentale Gezondheid'. Deze heeft zich in 2024 voornamelijk gericht op het inhoud geven aan het transformatieplan 'Mentale Gezondheid en Veerkracht'.

Suïcidepreventie

In 2024 begonnen we met het opstellen van een meerjarenbeleidsplan voor suïcidepreventie, in samenwerking met GGZ Friesland. Samen organiseerden wij het evenement 'Walk into the Light'. Dit was een publiekscampagne om meer aandacht te vragen voor suïcide.
Via sociale media gaven we bijvoorbeeld meer bekendheid aan onze suïcidepreventie-initiatieven. We publiceerden onder andere een artikel over STORM en de rol van een jeugdverpleegkundige.

In voorbereiding op de Wet integrale suïcidepreventie werkte de GGD daarnaast mee aan de uitvoeringstoets van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Nieuwe samenwerkingsverbanden met ketenpartners zoals GGZ Friesland, Prorial, Stjoer en Taboer zijn gestart. In samenwerking met GGZ Friesland functioneerde een ondersteuningsgroep voor nazorg aan suïcide nabestaanden

Seksuele gezondheid

Soa-zorg
In 2024 steeg de incidentie van soa's zoals gonorroe. Het gebruik van condooms en anticonceptie, vooral onder jongeren, nam af. Dit benadrukt het belang van samenwerking met ketenpartners zoals onderwijsinstellingen, gemeenten, huisartsen en medisch specialisten om de doelgroep beter te bereiken. Een voorbeeld hiervan is het studentenspreekuur op de NHL Stenden. Dit bieden we vanaf 2024 aan in samenwerking met het team Reizigersvaccinaties.

PrEP-zorg
In 2024 werd de PrEP-pilot beëindigd en onderdeel van de regeling 'Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg (ASG)'. Mensen kunnen nu een recept voor PrEP krijgen bij de GGD en de medicatie aanschaffen bij een apotheek. Onze focus ligt nu op het ondersteunen van kwetsbare groepen. Mensen met een lager hiv-risico ontvangen hun PrEP-zorg ergens anders. Deze veranderingen maken de zorg efficiënter en doelgerichter.

Keuzehulp en nazorg bij abortus
In 2024 zag de GGD een toename in de aanvragen voor keuzehulpgesprekken bij abortus. Deze ontwikkeling benadrukt de noodzaak van toegankelijke en betrouwbare informatie. Vanaf 2024 bieden wij, naast keuzehulp bij zwangerschapsafbreking, ook abortusnazorg aan in samenwerking met expertisecentrum FIOM. Deze samenwerking zorgt voor een holistische benadering van abortuszorg.

Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers

In 2024 zijn, naast de zes AZC-locaties, ook de vijf tijdelijke noodopvanglocaties gecontinueerd. Doordat er minder instroom was dan de prognose aangaf, maar ook minder uitstroom van statushouders, blijven asielzoekerskinderen langer op de COA-locaties. Voor de JGZ betekent dit dat wij de kinderen goed en langer kunnen volgen.

Bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crisis

Forensische geneeskunde

In 2024 stond de forensische geneeskunde vooral in het teken van:

- werken in een nieuwe dienstenstructuur;
- de doorontwikkeling van de samenwerking met alle artsen, verpleegkundigen en ondersteuners in één forensisch team 3Noord.

Naast de arrestantenzorg en de reguliere dienstverlening aan de politie en het OM, vonden er verschillende werkgroepen, overleggen en bijeenkomsten plaats. Met als doel om processen, communicatie, differentiatie en taakdelegatie vorm te geven en te implementeren.
Hierbij zochten en vonden we de samenwerking met Drenthe en Groningen. We werkten aan een basis waarop we verder kunnen bouwen.

De reguliere dienstverlening vormgeven was daarnaast dé grote uitdaging van 2024 en ook één van de redenen waarom 'Forensische Geneeskunde 3Noord (FG3Noord)' onvermijdelijk werd. Door capaciteitsproblemen onder de forensisch artsen was de dienstverlening moeilijk te garanderen. Dankzij de enorme inzet van artsen in Fryslân, maar ook zeker in Drenthe en Groningen en van ZZP-artsen, bleef de zorg grotendeels gegarandeerd.

Op 1 januari 2025 is FG3Noord een feit en kunnen we verder bouwen aan onze forensische geneeskundige zorg.

Aanbesteding medische arrestantenzorg

In 2024 startte Politie Noord-Nederland een aanbesteding voor de medische arrestantenzorg (MAZ) die forensisch artsen en verpleegkundigen verlenen. Deze aanbesteding bracht grote onzekerheid mee over het voortzetten van deze dienstverlening. De aanbesteding werd in 2024 echter meerdere keren uitgesteld. In februari 2025 hopen we op meer duidelijkheid.

GGD als crisisorganisatie

In 2024 waren er geen inzetten van ons crisisteam nodig. Ook waren er geen opschalingen nodig voor de GGD, MMK of GOR. Er waren drie incidenten gerelateerd aan scholen waarbij Psychosociale Hulpverlening (PSH) betrokken was, maar opschaling was niet nodig. Voor IZB was er één uitgebreid bron- en contactonderzoek na een specifieke casus.

Zorg en veiligheid / Maatschappelijke zorg

Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein

De Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) is eerder controversieel verklaard. Het wetsvoorstel regelt dat gemeenten de wettelijke mogelijkheid krijgen om tot een gecoördineerde aanpak te komen voor mensen of gezinnen met meerdere problemen. De wet staat nog op de agenda om aangeboden te worden aan de Eerste Kamer, maar hiervoor is nog geen datum bekend.

Meldpunten

Het team Maatschappelijke Zorg heeft de basistaken volgens plan uitgevoerd. In het afgelopen jaar zijn in totaal 1289 meldingen verwerkt. Deze meldingen zijn getriageerd en verrijkt en vervolgens overgedragen aan de juiste zorgpartners of afgehandeld door het team Maatschappelijke Zorg vanuit hun vangnetfunctie.

In 2024 voerde het Ministerie van Volksgezondheid een radiocampagne uit om de bekendheid van het meldpunt 'Zorgwekkend gedrag' te vergroten. Ook in Fryslân leidde dit tot een toename van het aantal meldingen van burgers. Verder zijn we aangesloten bij de stuurgroep 'Kenniswerkplaats Onbegrepen Gedrag' van NHL/Stenden om de verbinding met het meldpunt te versterken. In samenwerking met de politie is verder gewerkt aan het verbeteren van de samenwerking rond de i28-meldingen (meldingen van personen met verward gedrag, niet-acute zorg nodig).

Grip op onbegrip

We hebben een externe projectleider ingehuurd om een, door ZonMw gesubsidieerd, project te leiden. Dit project is gericht op het verbeteren van de zorg voor mensen met verward gedrag en het verminderen van herhaalmeldingen bij ketenpartners. Binnen het project werken de GGD, acute ketenpartners en het sociaal domein van de grootste gemeenten in Fryslân samen. De looptijd van het project is tot 1 september 2025, met de mogelijkheid tot verlenging. Tot nu toe is gewerkt aan:

- het opbouwen van een netwerk;
- het aantrekken van nieuwe medewerkers;
- het starten van data-onderzoek;
- het organiseren van bijeenkomsten om de voortgang te bespreken.

Toezicht houden

Inspecties kinderopvang, Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en technische hygiënezorg

In 2024 stond de basistaak 'het uitvoeren van wettelijk en contractueel toezicht' centraal. Door personeelstekort zijn de inspecties voor de kinderopvang niet volledig afgerond. Inmiddels hebben we nieuw personeel aangesteld dat vanaf 2025 volledig inzetbaar is.

De Wmo-inspecties voerden we in 2024 allemaal uit conform de afspraken. Alle andere technische hygiënezorg-inspecties bij AZC's, tattoo- en piercingstudio's, schepen en bordelen hebben we ook conform afspraken uitgevoerd.

2.2.4. Organisatie

Strategisch huisvestingsplan

In 2024 werkten we, als onderdeel van de Bestuurlijke Opdracht, een aantal huisvesting-scenario's uit. Naar aanleiding hiervan pasten we ons strategische huisvestingsplan aan, dat we in 2025 aan het bestuur voorleggen. We geven hier in 2025 verder uitvoering aan, zodat we in de periode 2025-2035 het huidige tekort van € 250.000 op huisvesting binnen de begroting oplossen.

Audit Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector

In januari 2024 zijn de HKZ-auditors van LRQA bij GGD Fryslân en Bedrijfsvoering op bezoek geweest. Ze hebben gekeken of wij voldoen aan de normen van de Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector (HKZ). Dit resulteerde in een positief resultaat, want het kwaliteitskeurmerk is weer verlengd voor het komende jaar.

Naast complimenten waren er ook 2 minpunten, zogenaamde 'minors':

1. De personeelsanalyse werd niet volledig uitgevoerd volgens de HKZ-norm.
2. De kwaliteitsdocumenten. Om hieraan tegemoet te komen, voeren we aanvullende analyses uit en werken we aan het verbeteren van de toegankelijkheid en beschikbaarheid van kwaliteitsdocumenten via een centraal platform. Deze stappen dragen bij aan een verdere professionalisering van onze kwaliteitsborging.

Personeel

Wij zagen in 2024 een dalende trend in het verzuimpercentage ten opzichte van 2023. We zijn blij om te zien dat onze inspanningen rondom verzuim leidden tot deze daling. Desondanks blijft dit aandacht vragen van het Management Team van de GGD.

Vakmanschapsprofielen

In 2024 startte het project 'Vakmanschapsprofielen'. Binnen dit project stellen we voor alle functies vakmanschapsprofielen op. Hierbij maken we de bevoegd- en bekwaamheden per functie inzichtelijk. De profielen geven daarnaast ook inzicht in de organisatievereisten en benodigde competenties. De vakmanschapsprofielen vormen de basis voor ons handelen en dragen bij aan het leveren van kwalitatief goed werk. De eerste vakmanschapsprofielen stelden we in 2024 op. In 2025 volgen er meer.

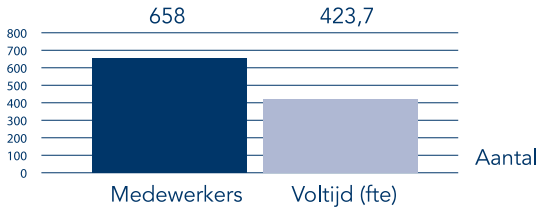
2.3. Wat heeft dit gekost?

	Begroting na 3e wijziging			Realisatie 2024		
	Lasten	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Programma Gezondheid						
Pijler 1	21.437.772	4.896.032	16.541.740	22.091.400	5.659.821	16.431.579
Pijler 2	16.918.201	7.731.933	9.186.268	17.415.294	8.449.829	8.965.465
Pijler 3	5.365.033	4.684.702	680.331	4.814.683	3.927.227	887.456
Pijler 4	1.944.371	1.944.371	-	2.235.530	1.942.891	292.639
Toegerekende organisatiekosten	6.814.793	83.680	6.731.113	6.858.477	274.405	6.584.072
Subtotaal programma	52.480.170	19.340.718	33.139.452	53.415.384	20.254.173	33.161.211
Dekkingsmiddelen gezondheid						
Gemeentelijke bijdrage	-	31.636.378	-31.636.378		31.636.378	-31.636.378
Subtotaal dekkingsmiddelen	-	31.636.378	-31.636.378	-	31.636.378	-31.636.378
Totaal saldo van baten en lasten	**52.480.170**	**50.977.096**	**1.503.074**	**53.415.384**	**51.890.551**	**1.524.833**
Reservemutaties gezondheid	102.000	1.605.074	-1.503.074	102.000	1.361.244	-1.259.244
Gerealiseerd resultaat gezondheid	**52.582.170**	**52.582.170**	**-**	**53.517.384**	**53.251.795**	**265.589**

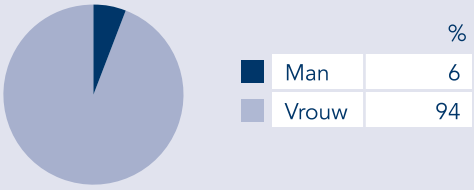
Voor een toelichting op de verschillen wordt verwezen naar bladzijde 62.

2.4. Feiten en cijfers programma Gezondheid

Cijfers medewerkers 2024

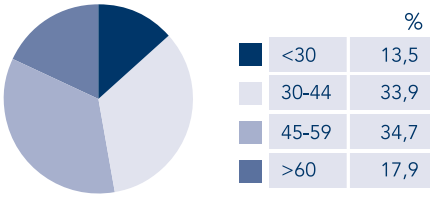

2. Aantal medewerkers	Aantal
Man	37
Vrouw	621

3. Leeftijdsopbouw	Aantal
< 30	89
30-44	223
45-59	228
> 60	118

Gemiddelde leeftijd: 45,8 jaar

4. Verzuimcijfers	2022	2023	2024
Verzuim %	7,03	8,42	6,99
Meldfrequentie	1,01	0,87	0,77

3. Programmaverantwoording Crisisbeheersing

3.1. Algemeen

Crisisbeheersing is als werk- en vakgebied continu in beweging. In 2023 is de Veiligheidsstrategie voor het Koninkrijk der Nederlanden 2023-2029 opgeleverd. Daarin staat dat de kans relatief groot is dat er de komende jaren gebeurtenissen plaatsvinden die de nationale veiligheid raken. Volgens het Rijk vraagt dit om versterking van Crisisbeheersing, een hogere paraatheid en een weerbare samenleving.

Daarom ontvingen de veiligheidsregio's met ingang van 2023 structureel extra BDUR-middelen (Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding) om de formatie van de afdeling Crisisbeheersing in 2023 én in 2024 te versterken. We rondden de werving en selectie van nieuwe medewerkers eind 2024 grotendeels af. Met de versterkte afdeling Crisisbeheersing leveren wij een bijdrage aan het realiseren van de ambities uit de Landelijke Agenda Crisisbeheersing 2024-2029. Het Rijk en het Veiligheidsberaad stelden die agenda in 2024 vast.

Wij zijn trots dat we in 2024 onze crisisorganisatie 24/7 op sterkte hebben gehouden. In de huidige arbeidsmarkt vraagt de werving en selectie, maar ook het opleiden van nieuwe crisisfunctionarissen, een enorme inspanning van ons. Ook zijn we er weer in geslaagd om al onze wettelijke taken succesvol uit te voeren.

3.2. Wat hebben wij bereikt in 2024?

In de meerjarenkoers 2023-2026 werken we met vijf speerpunten. Hieronder vertellen we per speerpunt wat we in 2024 hebben bereikt.

1. Wij zijn 24/7 alert en paraat

Wij beschikken over een robuuste crisisorganisatie met passend en voldoende personeel. Daarmee staan we 24/7 paraat.

Crisisorganisatie op sterkte, vakbekwaam en 24/7 paraat

Net als voorgaande jaren kende de crisisorganisatie in 2024 een verloop in de bezetting. We hebben 22 nieuwe crisisfunctionarissen geworven en opgeleid voor de crisisorganisatie. Deze zijn niet allemaal in dienst bij de veiligheidsregio, maar komen ook vaak uit partner-organisaties waaronder de gemeenten. Hiermee bleven alle piketgroepen bezet met passend personeel. En dit betekende dat de crisisorganisatie ook in 2024 weer 24/7 paraat was.

We voerden het afgelopen jaar een volledig vakbekwaamheidsprogramma uit. Zo organiseerden we onder andere trainingen voor:

- burgemeesters: 'Crisiscommunicatie voor bestuurders';
- gemeentesecretarissen: 'Rol van adviseur in het Gemeentelijk BeleidsTeam (GBT)';
- gemeenten-bevolkingszorg: scenario's zoals 'overboord geslagen containers', 'extreem weer, hoog water', 'extreem weer tijdens een evenement' en 'explosie in een drugslab';
- onze crisisteams Commando Plaats Incident (CoPI), Coördinatieteam Waddeneilanden (CoWA) en Regionaal Operationeel Team (ROT): scenario's 'extreem geweld' en 'besmeurde vogels op een eiland';
- onze crisisorganisatie: oefenen met burgers op het strand van Schiermonnikoog;
- de regionale ambulancevoorziening en het ziekenhuis MCL. Zij oefenden de grootschalige geneeskundige opvang van veel slachtoffers tijdens de veldoefening 'instorting flat-gebouw' in de wijk Heechterp in Leeuwarden. De brandweer organiseerde deze oefening.

De crisisorganisatie moest verder elf keer in actie komen bij een GRIP 1-situatie. Het ging in die gevallen vaak om zeer grote branden, maar er was ook de situatie van wateroverlast in Buitenpost. De crisisorganisatie kwam ook in actie met een voorbereidend Regionaal Operationeel Team (ROT) bij situaties die geen GRIP waren, maar wel om afstemming vroegen. Denk aan de wereldwijde computerstoring in juli 2024 en een grote brand in Flevoland. Deze situaties hadden effecten op onze regio.

VRF voldoet aan Toetsingskader Inspectie Justitie en Veiligheid
Op verzoek van de Inspectie hebben wij, net als voorgaande jaren, een zogenaamde 'Rode Draden Analyse' aangeleverd over 2023. Deze analyse was gebaseerd op zeven GRIP-incidenten, één niet GRIP-inzet en 52 praktijksimulaties. De Inspectie Justitie en Veiligheid heeft ons laten weten dat VRF weer voldoet aan alle vereisten uit het Toetsingskader.
Wel heeft de Inspectie aandacht gevraagd voor het houden van een systeemtest, omdat we in 2023 geen GRIP-3- of GRIP-4-inzetten hebben gehad. In de bestuurscommissie Veiligheid is daarom aangekondigd dat we in 2025 een systeemtest organiseren.

Nieuw beleidsplan voor de meldkamerfunctie crisisbeheersing
Het Algemeen Bestuur stelde in juli 2023 – samen met de Algemene besturen van de veiligheidsregio's Groningen en Drenthe – een nieuw convenant vast voor de samenwerking van deze drie Veiligheidsregio in de meldkamer Noord-Nederland. Aanleiding hiervoor is de landelijke meldkamersamenwerking (LMS).

Als gevolg van dit convenant hebben de drie noordelijke veiligheidsregio's extra geïnvesteerd in de gezamenlijke meldkamerfunctie. Met als resultaat dat de drie directeuren van de noordelijke veiligheidsregio's in 2024:

- de personele invulling van de calamiteitencoördinator op de meldkamer hebben geborgd;
- een nieuw vierjaarlijks integraal beleidsplan voor de meldkamerfunctie hebben vastgesteld.

In 2025 en de daaropvolgende jaren pakken we, naast organisatorische prioriteiten, ook diverse beleidsmatige prioriteiten op.

Crisiscommunicatie op www.fryslanveilig.nl
Veiligheidsregio Fryslân heeft een nieuwe website ontwikkeld: www.fryslanveilig.nl. Hier kunnen de Friese inwoners onder andere 24/7 informatie vinden over actuele incidenten in Fryslân. Maar zij kunnen hier ook lezen wat zij zelf kunnen doen om de risico's voor henzelf en hun naasten te beperken. Het was urgent om deze nieuwe website snel te ontwikkelen, omdat social media platform X niet meer voldoet als betrouwbaar en toegankelijk communicatiemiddel.

2. Wij dragen bij aan het voorkomen van crisis

Wij adviseren en informeren inwoners, gemeenten, instellingen en andere partijen in ons netwerk. Met als doel: meer veiligheid en bewustzijn.

Actuele planvorming
In 2024 implementeerden we de deelplannen 'Bevolkingszorg' en 'Crisiscommunicatie'. Daarnaast hebben we het rampbestrijdingsplan herzien voor inrichtingen die vallen onder het Besluit Rampen en Zware Ongevallen. Het Algemeen Bestuur stelde dit plan vast, dat nu 'Seveso-inrichtingen Fryslân' heet. Ook vertaalden we het landelijk crisisplan 'Extreem Geweld en Terrorisme' naar de eigen regio. En maakten we verder nieuwe informatiekaarten voor 'Uitval Telecom' en voor de 'Sportstadions en evenementen'.

Evenementen
In 2024 hebben de gemeenten onze veiligheids- en gezondheidsadviezen gebruikt voor de vergunningverlening van evenementen. Alle evenementen zijn feestelijk en veilig verlopen. De burgemeesters van de Elfstedentochtgemeenten hebben opdracht gegeven om een eenduidig en uniform mobiliteits- en crowdmanagementplan op te stellen voor iedere Elfstedentochtgemeente. In 2024 zijn er zeven gemeentelijke werksessies geweest. In 2025 vindt er een bestuurlijke bijeenkomst plaats en wordt het crowdmanagementplan opgeleverd.

Stand van zaken voorbereiding zorgaanbieders op rampen en crises (GHOR)
In de periode na corona hebben GGD-GHOR Nederland en het Landelijk Netwerk Acute Zorg (LNAZ) nagedacht over de hernieuwde samenwerking tussen het Regionaal Overleg Acute Zorgketen (ROAZ) en de Directeur Publieke Gezondheid (DPG). Dit resulteerde op 9 juli 2024 in het aanbieden van de handreiking 'Samenwerking ROAZ en DPG - samenwerking in de regio bij rampen en crises' aan alle DPG'en en voorzitters van het ROAZ. In de handreiking is deze bewakingsrol van de DPG concreet uitgewerkt:

- Het toezien op en rapporteren aan het bestuur van de veiligheidsregio over de mate van de voorbereiding van de zorg.

We wilden het bestuur hier in 2024 al over informeren, maar in verband met deze nieuwe handreiking schuift dit door naar 2025. Hieraan zijn geen inhoudelijke consequenties verbonden.

Risicocommunicatie aan inwoners
In 2024 communiceerden wij regelmatig met Friese inwoners over risico's uit ons 'Regionaal Risicoprofiel' en naar aanleiding van urgente onderwerpen en actualiteiten. Hierbij hebben wij gebruik gemaakt van diverse online campagnes. Steeds meer inwoners bekijken onze website www.vrfryslan.nl/laatjenietverrassen en onze social mediakanalen.

3. Wij werken duurzaam en omgevingsbewust

Wij zijn een wendbare organisatie die alert is op landelijke en maatschappelijke ontwikkelingen, die inspeelt op nieuwe risico's en trends en die deze toepast in de praktijk en in de bedrijfsvoering.

Crisisbeheersing bij overstromingen (Deltaprogramma)

Integrale waterveiligheidsstrategie Waddeneilanden
In het Deltaprogramma Waddengebied staat dat we voor elk Waddeneiland een integrale waterveiligheidsstrategie opstellen voor hoogwater en overstromingen. In 2023 hebben we een pilot uitgewerkt voor Ameland binnendijks en voor Vlieland buitendijks. De colleges van de gezamenlijke Waddeneilanden hebben ons naar aanleiding daarvan gevraagd om voor de andere eilanden vergelijkbare rapportages op te stellen. We leverden deze rapportages in 2024 op. Het Dagelijks bestuur van het samenwerkingsverband Waddeneilanden stelde ze vast. Daarmee hebben we deze voorkeursstrategie uit het Deltaprogramma Waddengebied succesvol afgerond.

4. Wij zetten de netwerksamenleving centraal

Wij verbinden burgers, gemeenten, bedrijven en instellingen, werken met hen samen en benutten elkaars kennis en expertise voor, tijdens en na een incident of crisis.

Kennisschakelpunt Veiligheid Fryslân
In 2024 hebben we bijeenkomsten gehad van ons nieuwe 'Kennisschakelpunt Veiligheid Fryslân'. Dit innovatieve netwerk – met wetenschappelijke partners aan boord – gaat ons helpen met het verbinden, vergroten en verspreiden van kennis. Zodat we samen leren en op die manier een integrale bijdrage leveren aan een gezond en veilig Fryslân.

Publiek-private samenwerking
In opdracht van VRF, hebben we in 2024 een evaluatie uitgevoerd naar de publiek-private samenwerking tussen onze organisatie en de Professionele Watersportondernemers (PWO'ers). Deze ondernemers vervullen alweer acht jaar lang een ondersteunende taak bij de aanpak van incidenten op de Fryske binnenwateren. Uit de evaluatie kwam naar voren dat de samenwerking veel meerwaarde biedt. En dat geldt vooral voor de momenten wanneer er op het water iemand gered moet worden en elke seconde telt. De uitkomsten uit de evaluatie gebruiken we om de samenwerking verder te verbeteren.

5. Wij werken informatiegestuurd met betrouwbare data

Wij ontwikkelen ons tot een informatieknooppunt en werken zoveel mogelijk met betrouwbare data.

Veiligheidsinformatieknooppunt is operationeel

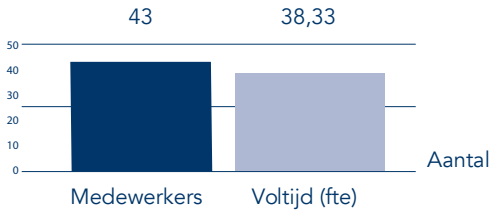
In de meerjarenkoers 2023-2026 van VRF staat als ambitie opgenomen dat we een veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) inrichten dat 24/7 operationeel is. Dit VIK sluiten we aan op het landelijke Knooppunt Coördinatie Regio's en Rijk (KCR-2). Doel hiervan is dat het Rijk en de veiligheidsregio's bij een crisis werken vanuit een centraal informatiebeeld. In 2023 hebben we hiervoor met de extra BDUR-middelen passend personeel gevonden en een plan van aanpak opgesteld. In 2024 voerden we dit plan van aanpak conform de planning uit. Het VIK is operationeel conform fase één - open tijdens kantoortijden – en aangesloten op het landelijke knooppunt. De crisisfunctionarissen kunnen nu een wekelijks veiligheidsbeeld raadplegen. De medewerkers van het VIK maken dit beeld. Ook heeft het VIK de crisisorganisatie ondersteund met een actueel veiligheidsbeeld tijdens de jaarwisseling 2024-2025.

3.3. Wat heeft dit gekost?

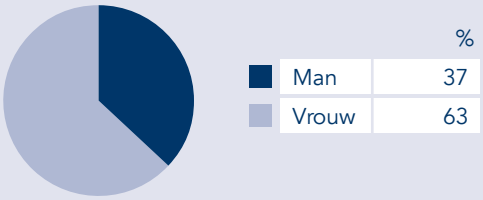
	Begroting na 3e wijziging			Realisatie 2024		
	Lasten	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Programma Crisisbeheersing						
Producten Crisisbeheersing	7.067.302	217.347	6.849.955	6.750.620	155.027	6.595.594
Toegerekende organisatiekosten	1.317.935	12.606	1.305.329	1.324.516	41.339	1.283.177
Subtotaal programma	8.385.237	229.953	8.155.284	8.075.136	196.365	7.878.771
Dekkingsmiddelen Crisisbeheersing						
Rijksbijdrage BDUR		4.768.687	-4.768.687		4.955.684	-4.955.684
Gemeentelijke bijdrage		3.370.457	-3.370.457		3.370.457	-3.370.457
Subtotaal dekkingsmiddelen	-	8.139.144	-8.139.144		8.326.141	-8.326.141
Totaal saldo van baten en lasten	**8.385.237**	**8.369.097**	**16.140**	**8.075.136**	**8.522.506**	**-447.370**
Reservemutaties Crisisbeheersing		16.140	-16.140		12.189	-12.189
Gerealiseerd resultaat crisisbeheersing	**8.385.237**	**8.385.237**	**-**	**8.075.136**	**8.534.696**	**-459.559**

3.4. Feiten en cijfers programma Crisisbeheersing

Cijfers medewerkers 2024

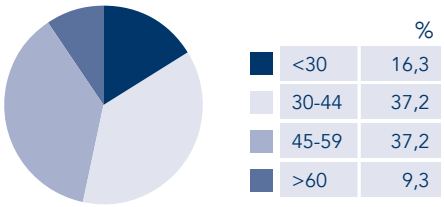

2. Aantal medewerkers	Aantal
Man	16
Vrouw	27

3. Leeftijdsopbouw	Aantal
< 30	7
30-44	16
45-59	16
> 60	4

Gemiddelde leeftijd: 42,7 jaar

4. Verzuimcijfers	2022	2023	2024
Verzuim %	6,88	3,36	4,10
Meldfrequentie	0,63	0,88	0,58

Activiteiten 2024

Feiten en cijfers programma Crisisbeheersing	Aantal
GRIP-inzetten	11
Niet GRIP-inzetten	2

4. Programmaverantwoording Brandweer

4.1. Algemeen

In 2024 heeft Brandweer Fryslân zich bewezen als een betrouwbare en deskundige partner op het gebied van (brand)veiligheid. We waren een parate organisatie en traden snel en professioneel op bij het bestrijden van incidenten. Daarnaast vervulden we onze taak in advisering en toezicht in het kader van brandveiligheid met zorg en expertise. We konden hierbij goed voldoen aan de vraag.

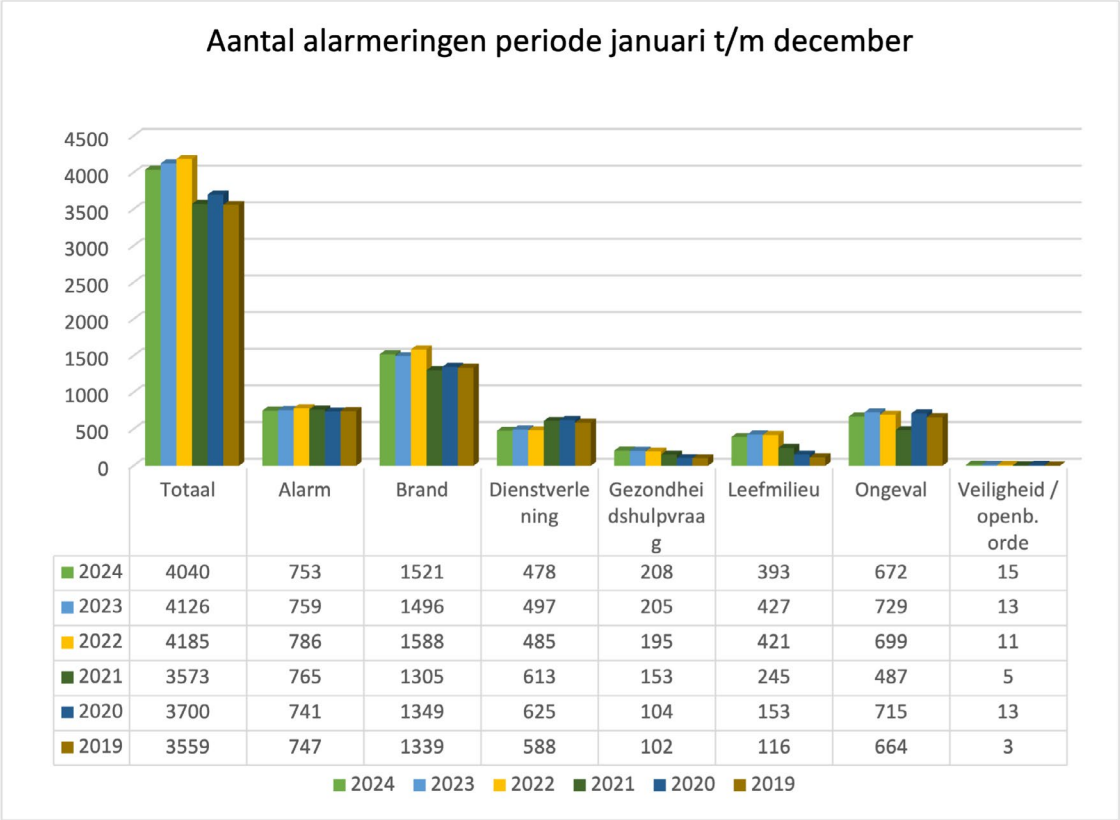
In 2024 hebben we de Kazerne Volgorde Tabel opnieuw ingericht. Ook evalueerden we het dekkingsplan en hebben we gekeken naar hoe we komende jaren goede brandweerzorg willen leveren. Dit vroeg veel van onze beroeps- en vrijwillige collega's, maar dankzij hun inzet hebben we deze taken succesvol uitgevoerd. En daar mogen we met recht trots op zijn.

4.2 Repressie

Het jaar 2024 kenmerkte zich door incidenten die alle facetten van ons vak raakten: incidenten op het water, (verkeers)ongevallen, weergerelateerde incidenten en branden. De wateroverlast in Buitenpost, de grote brand in garageboxen in Wolvega en de brand in de binnenstad van Sneek zijn voorbeelden van incidenten met impact in de maatschappij. In totaal zijn we 4040 keer gealarmeerd en dat is een lichte daling ten opzichte van voorgaande twee jaren. De relatief grootste dalingen zijn te zien bij de classificaties leefmilieu en ongeval. Het is niet duidelijk welke oorzaak daaraan ten grondslag ligt.

Het afgelopen jaar kende daarnaast soms zeer drukke periodes waarin (grote) incidenten elkaar snel opvolgden of zelfs gelijktijdig plaatsvonden, ook in de zomerperiode. Dit legde een grote druk op onze organisatie. Maar met ons netwerk van brandweerposten hebben we laten zien dat we ook in die omstandigheden de brandweerzorg konden bieden.

Getoetst aan de tijden van het dekkingsplan hebben we in 93% van de prio 1-brandmeldingen een opkomsttijd gerealiseerd die binnen de normtijd voor het betreffende risicogebied ligt. Voor de prio 1-meldingen waar technische hulpverlening nodig is, lukte dit in 96% van de gevallen.

	Totaal	Alarm	Brand	Dienstverlening	Gezondheidshulpvraag	Leefmilieu	Ongeval	Veiligheid / openb. orde
2024	4040	753	1521	478	208	393	672	15
2023	4126	759	1496	497	205	427	729	13
2022	4185	786	1588	485	195	421	699	11
2021	3573	765	1305	613	153	245	487	5
2020	3700	741	1349	625	104	153	715	13
2019	3559	747	1339	588	102	116	664	3

4.3 Wat hebben wij bereikt in 2024?

Een nieuwe Kazerne Volgorde Tabel

We actualiseerden het beleid en de werkwijze rond de Kazerne Volgorde Tabel (KVT). Doel hiervan is dat de Friese burger de best passende brandweerzorg krijgt. De KVT is namelijk een belangrijke schakel in het alarmeringsproces. Aan de hand van deze tabel wordt bepaald welke kazerne bij een melding als eerst (en opvolgend bij meerdere voertuigen) wordt opgeroepen. Het alarmeringsproces houdt rekening met meerdere factoren zoals beschikbaarheid, afstand en reistijd en de uitruktijden van de posten. We hebben de nodige tijd in dit KVT-traject gestopt vanwege de impact op de posten. We investeerden in communicatie en inspraak van onze brandweermensen.

Begin 2025 implementeren we de nieuwe KVT. Conform afspraak evalueren we de werking in 2026 en sturen we bij waar nodig.

Aantoonbaar paraat

In 2024 hebben we het ‘automatisch statussen’ getest en is de data betrouwbaar genoeg gebleken om mee te werken. ‘Automatisch statussen' zorgt ervoor dat het systeem automatisch en preciezer vastlegt wanneer een voertuig uitrukt. En daarmee hebben we meer betrouwbare informatie over onze uitruk- en opkomsttijden. Tot dusver bepaalden we dit met handmatige statustijden.
Met ingang van de nieuwe KVT maken we ook gebruik van ‘automatisch statussen’.

Dekkingsplan

Eens in de vier jaar stelt de brandweer een dekkingsplan op. Dit plan beschrijft welke operationele prestaties wij de komende jaren leveren, welke taken wij uitvoeren en welke middelen wij inzetten om de brandweerzorg te leveren. Het huidige dekkingsplan is vastgesteld tot en met 2025. Daarom startten we in 2024 gestart met het bijstellingsproces voor een nieuw dekkingsplan.

Rond de zomer leverden we hiervoor een evaluatierapport op. Hieruit blijkt dat de organisatie van de brandweer goed op orde is. De Friese gemeenten staan wel voor financiële uitdagingen. Het bestuur heeft ons daarom de opdracht gegeven om een scenario uit te werken waarin 'samen paraat' voorop blijft staan. Dit betekent dat onze 66 posten bij blijven dragen aan de basisbrandweerzorg in een fijnmazig netwerk van brandweerposten in Fryslân. Tegelijkertijd betekent dit ook dat we kritisch moeten kijken naar onze specialistische taken. Waar nodig optimaliseren we deze taken door ze, vanuit een professioneel oogpunt, slimmer en efficiënter in te richten.

Met dit richtinggevende scenario hebben we eind 2024 een start gemaakt met het bouwen van een nieuw dekkingsplan. Begin 2025 wordt dit conceptplan bestuurlijk vastgesteld, waarna het voor zienswijze langs de Friese gemeenteraden gaat.

Team Digitale verkenning

Het team Digitale verkenning ondersteunt de brandweer bij de bestrijding van incidenten met verkenningsdrones. We werken hier binnen een pilot samen aan met de regio's Groningen en Drenthe. Elke regio heeft één drone aangeschaft en piloten opgeleid. Met de inzet van een drone krijgen we snel een duidelijk en overzichtelijk beeld van het incident. Dit helpt bij het efficiënt en effectief bestrijden van een incident.

PFAS

De afgelopen periode is er in Nederland veel aandacht voor per- en polyfluoralkylstoffen (PFAS) in het algemeen en in blusschuim in het bijzonder. Om te onderzoeken in hoeverre dit ook in onze regio speelt, heeft Brandweer Fryslân aanvullend bodemonderzoek laten doen op een zestal kazernelocaties en een voormalig oefenterrein. We verwachten de uitkomsten van dit onderzoek, later dan gepland, begin 2025.

Brandweer Fryslân is verder in nauw overleg met betrokken gemeenten en de provincie over dit onderwerp. Het PFAS-dossier speelt in het hele land. Daarom is er vanuit Brandweer Nederland een Taskforce PFAS opgericht. Wij zijn hierbij aangesloten. Of de uitkomsten van het bodemonderzoek leiden tot acute maatregelen, is nog niet te zeggen.

Extra klassen vakbekwaamheid

Sinds een aantal jaren werken we met deze standaard jaarlijkse opleidingskalender: vijf leergangen Manschap, twee leergangen Bevelvoerder, twee leergangen Voertuigbedienaar en twee leergangen Brandweerchauffeur.

Omdat vrijwilligers zich korter aan onze organisatie binden, zien we dat we vaker nieuwe vrijwilligers moeten opleiden. En dat zagen we weer terug in de grotere vraag naar opleidingsplaatsen voor Manschap in 2024. Daarom is het aantal klassen voor deze leergang uitgebreid van vijf naar zeven. Ook de leergang van Voertuigbedienaar tankautospuit is een keer extra gestart. We hebben de bestemmingsreserve voor deze extra klassen gebruikt. Deze is na corona gevormd om een inhaalslag in het opleidingsprogramma te maken. We kunnen ons voorstellen dat de verhoging van het aantal klassen structureel wordt.

Aantoonbare vakbekwaamheid

We hebben in 2024 meerdere activiteiten uitgevoerd om vakbekwaamheid verder aantoonbaar te maken en om doel- en behoeftegericht invulling te geven aan oefenprogramma's. We voerden hiervoor twee keer per jaar gesprekken met ploegleiders over oefeningen, ervaringen met uitrukken en de risico's van het uitrukgebied.

De brandweerposten konden vervolgens accenten leggen en bepaalde oefeningen iets vaker of minder vaak terug laten komen.

Daarnaast verbeterden we de werkwijze rond het evalueren en reflecteren. Daarmee hebben we de kwaliteit van de oefeningen verhoogd. Ook hebben we hard gewerkt aan het compleet maken van de oefenregistratie. We hielden de aanwezigheid van deelnemers bij oefenmomenten bij en ook de feedback die werd gegeven over die oefeningen. Met deze data kunnen we meer maatwerk voor brandweerposten leveren.

Bouwagenda

Begin 2024 startten we met de nieuwbouw van de kazernes Langweer en Makkum. Deze zijn eind 2024 opgeleverd. Daarnaast hebben we de renovatie en verduurzaming van de brandweerpost Drachten afgerond. Verder lopen de overige projecten op de bouwagenda door, namelijk de posten Damwoude, Oudega (Smallingerland), Parrega, Sneek en Terschelling-West.

De locatiekeuze en een vol stroomnet zorgden bij een aantal projecten voor vertraging. De netcongestie is in bredere zin bij onze bouwagenda een toenemende mate van zorg.

Natuurbrand

Het thema ‘natuurbrand’ komt steeds steviger op de kaart te staan in Fryslân. In 2024 hebben we daarom een aantal initiatieven ontwikkeld om natuurbranden te voorkomen en, waar nodig, de bestrijding effectiever te laten verlopen. Zo hebben we onder andere een themadag georganiseerd voor het bestuurlijk platform en continueerden we de gebiedsgerichte aanpak. Daarnaast geeft de Risico Index Natuurbranden (RIN) ons inzicht in de kans op het ontstaan van een onbeheersbare brand en op de mogelijke impact van zo'n brand. In 2024 hebben we de laatste RIN-gebieden uitgewerkt en dit betekent dat we voor alle Friese gebieden nu een handelingsperspectief hebben opgesteld.

Verder hebben we de vakbekwaamheid van onze brandweermensen op het gebied van natuurbrandbestrijding vergroot. Daar horen ook goede planvorming en procedures bij. Dit traject loopt de komende jaren door. Bovendien hebben we geïnvesteerd in specifieke natuurbrandvoertuigen, de zogenaamde CCFM's.

Bluswater

Door het project 'Fjoer en Wetter' heeft het thema ‘bluswater’ in 2024 extra focus gekregen. We hebben inzichtelijk gemaakt voor welke bouwwerken en gebouwen geen of te weinig bluswater aanwezig is of niet bereikbaar is. Hierdoor kunnen we effectiever handelen op het moment dat er brand is.

De uitkomsten van 'Fjoer en Wetter' zijn meegenomen in het dekkingsplan, waarbij we ‘materieel’ strategisch positioneren. De implementatie van 'Fjoer en Wetter' in het dekkingsplan (aanschaf en verplaatsen materieel) ronden we medio 2026 af.

Verder informeerden we de Friese bewoners, op de plekken waar een tekort aan bluswater is, hoe wij optreden bij brand en welke rol de bewoner zelf kan spelen. Daarnaast hadden we aandacht voor de datahuishouding rond bluswater. Ook verstevigden we ons (informatie) netwerk en overlegden we met partners zoals Wetterskip en gemeenten.

Energietransitie

De energietransitie brengt veiligheidsrisico’s met zich mee. Denk aan brandgevaar door zonnepanelen, omvormers of accu’s en batterijen. Maar denk ook aan brandstoffen zoals waterstof, benzine en diesel.

We hebben in 2024 te maken gehad met branden en ongevallen met elektrische auto’s en andere vaar- en voertuigen. We hebben onze medewerkers hierop voorbereid met toegespitste vakbekwaamheidsmomenten. Daarnaast hebben wij acties ondernomen voor het vergroten van het veiligheidsbewustzijn bij de Vergunning-, Toezicht- en Handhaving (VTH)-afdelingen van gemeenten. Bij deze afdelingen en in het regionale VTH-overleg zijn presentaties gegeven over de risico’s rond de energietransitie. Het afgelopen jaar zagen wij een toename van onze betrokkenheid bij deze energie-initiatieven en adviseerden wij mee in de voorfase. Deze inspanningen liggen in lijn met de Strategische agenda van het Veiligheidsberaad. Hierin staat het speerpunt: ‘Een veilige energietransitie’.

Brandveiligheid grote ondergrondse parkeergarages

Het gebruik van elektrische voertuigen in onze samenleving neemt toe. Daarom kwam afgelopen jaren de vraag naar voren hoe om te gaan met het parkeren en laden van deze voertuigen in ondergrondse parkeergarages. In het verlengde van dit vraagstuk kwam ook het dossier 'brand in ondergrondse parkeergarages' opnieuw op de agenda. Door het toegenomen kunststofgebruik in voertuigen blijken dergelijke branden voor de brandweer namelijk lastig te bestrijden.

In 2024 hebben wij voor alle grote en voor publiektoegankelijke ondergrondse parkeergarages het brandveiligheidsconcept volledig in beeld gebracht en aangescherpt. Dit deden we in samenwerking met de betreffende gemeenten. De verschillende concepten en aandachtspunten vertaalden we naar actuele scenario's en handelingsperspectieven. Ook hebben we een inzetplan/strategie per parkeergarage opgenomen in onze planvorming.

Brandveilig leven

Met het uitvoeringsprogramma 'Brandveilig Leven (BVL) 2023-2026' maken we de Friese samenleving bewuster van brandveiligheid. We sluiten daarbij aan op het gepubliceerde rapport van de Inspectie Justitie en Veiligheid in 2024: 'Minder brand, minder slachtoffers en minder schade?'

In 2024 gaven we daarom volop voorlichting aan diverse doelgroepen, van jong tot oud. Ook startten we met het vernieuwde landelijke programma 'Brandweer op School' voor de groepen 7 en 8. We maakten daarbij gebruik van voorzieningen als een escaperoom, voorlichtingscontainer, demonstratie-aanhanger en pop-up store.

Daarnaast gaven we, naar aanleiding van een aantal grote incidenten, samen met de betrokken gemeenten 'Voorlichting Na Brand' aan onder andere kinderen van een basisschool en betrokken bewoners.

Door al onze activiteiten hebben we rechtstreeks ruim 14.500 Fryske inwoners bereikt.

Advisering en toezicht - Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingegaan. Deze wet bundelt tientallen wetten en regelingen tot één geheel. Het werken onder de Omgevingswet verschilt op een aantal punten van hoe we in het verleden werkten. We werken nu minder met vergunningen en meer met meldingen. Daarnaast adviseren we het bevoegd gezag voortaan per (milieubelastende) activiteit in plaats van per inrichting. In de praktijk kan het dus voorkomen dat één bedrijf (inrichting) meerdere activiteiten uitvoert waar wij per activiteit op adviseren.
Verder communiceren we via het nieuwe Digitaal Stelsel Omgevingsrecht (DSO).

Onderstaande tabel laat zien dat het aantal adviesaanvragen in 2024 vergelijkbaar was met het jaar ervoor. Wat opviel is dat het aantal vergunningaanvragen, vooral voor milieubelastende activiteiten, afweek van afgelopen jaren. Dit is te verklaren door de komst van de Omgevingswet en de verhoging van de leges. De controles op brandveiligheid waren vergelijkbaar met andere jaren. Hier viel wel het hogere aantal hercontroles op. Deze toename kan worden verklaard door het veranderen van thema in de controles.

Advisering Risicobeheersing						
Productgroepen	**Aantal producten/adviezen**					
	2024	**2023**	**2022**	**2021**	**2020**	**2019**
Advisering omgevingsveiligheid	252	402	320	350	329	276
Advisering brandveiligheid	1.041	1.153	1.260	1.005	1.159	1.121
Advisering evenementen	413	237	221	40	68	234
Toezicht brandveiligheid - controles	841	789	820	839	716	767
Toezicht brandveiligheid - hercontroles	834	489	413	253	241	369

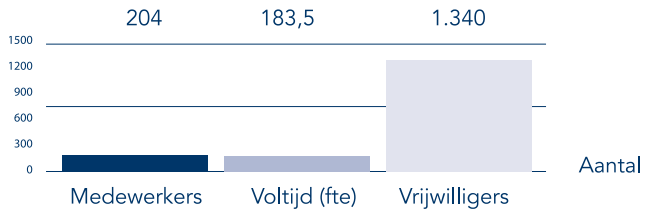
Het werken met de nieuwe Omgevingswet vraagt een andere manier van werken en denken. Het lijkt erop dat het intensiever is en meer tijd en geld gaat kosten. In de loop van 2025 wordt het bestuur geïnformeerd over de uren en de werkzaamheden die wij de afgelopen twee jaar gemaakt hebben. Hierbij berekenen we de kosten opnieuw en leggen we aan gemeenten nieuwe (prijs)afspraken voor.

4.4. Wat heeft dit gekost?

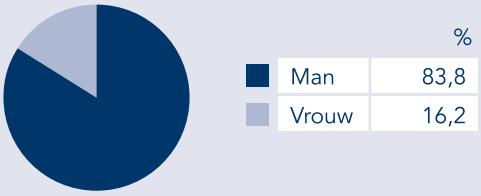
	Begroting na 3e wijziging			Realisatie 2024		
	Lasten	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Programma Brandweer						
Producten Brandweer	43.317.871	1.018.371	42.299.500	41.632.911	1.385.830	40.247.081
Toegerekende organisatiekosten	9.859.324	121.065	9.738.259	9.922.524	396.993	9.525.530
Subtotaal programma	53.177.195	1.139.436	52.037.759	51.555.435	1.782.823	49.772.612
Dekkingsmiddelen Brandweer						
Rijksbijdrage BDUR		4.677.064	-4.677.064		5.866.663	-5.866.663
Gemeentelijke bijdrage		46.776.869	-46.776.869		46.776.869	-46.776.869
Subtotaal dekkingsmiddelen		51.453.933	-51.453.933		52.643.532	-52.643.532
Totaal saldo van baten en lasten	**53.177.195**	**52.593.369**	**583.826**	**51.555.435**	**54.426.355**	**-2.870.920**
Reservemutaties Brandweer		583.826	-583.826	-	578.236	-578.236
Gerealiseerd resultaat Brandweer	**53.177.195**	**53.177.195**	**-**	**51.555.435**	**55.004.591**	**-3.449.156**

4.5. Feiten en cijfers programma Brandweer

Cijfers medewerkers 2024

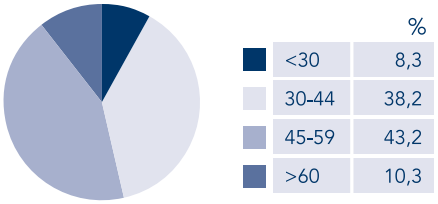

2. Aantal medewerkers	Aantal
Man	171
Vrouw	33

3. Leeftijdsopbouw	Aantal
< 30	17
30-44	78
45-59	88
> 60	21

Gemiddelde leeftijd: 41,5 jaar

4. Verzuimcijfers	2022	2023	2024
Verzuim %	4,62	4,28	3,82
Meldfrequentie	0,75	0,49	0,52

5. Paragrafen

5.1. Financiering

Beleid

De kaders voor financiering zijn gebaseerd op de Wet financiering decentrale overheden en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsregelingen. Het eigen treasury-beleid van Veiligheidsregio Fryslân is vastgelegd in de financiële verordening. Daarin hebben we afgesproken dat het dagelijks bestuur bij het aantrekken van middelen de volgende kaders in acht neemt:

- Voor het aantrekken van financieringen met een looptijd langer dan één jaar vragen we tenminste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen op.
- We maken geen gebruik van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet financiering decentrale overheden.

Met ons financieringsbeleid willen we de risico's voor langere tijd afdekken met vastrentende leningen. De omvang en looptijd van deze leningen stemmen we af op de omvang en levensduur van de materiële vaste activa en plannen we binnen de kaders voor de renterisiconorm.

Leningenportefeuille

In 2024 trokken we geen nieuwe langlopende lening aan. Het verloop van de leningportefeuille was daarmee als volgt:

Saldo per 1 januari	€	50.187.182	
Opname	€	0	+
Reguliere aflossingen	€	5.167.960	-/-
Saldo per 31 december	**€**	**45.019.222**	

Rente

a	De externe rentelasten over de korte en lange financiering				€ 777.889
b	De externe rentebaten (idem)			-/-	€ 500.515
	Saldo rentelasten en rentebaten				**€ 277.372**
c1	De rente die aan de facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal) **moet** worden doorberekend	-/-	€ 0		
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld **moet** worden toegerekend	-/-	€ 0		
c3	De rentebaat van doorverstrekte leningen, als daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld **moet** worden toegerekend	+/+	€ 0		
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente				**€ 0**
d1	Rente over eigen vermogen			+/+	€ 0
d2	Rente over voorzieningen			+/+	€ 199.388
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente				**€ 476.762**
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)			-/-	€ 1.543.874
f	**Renteresultaat op het taakveld Treasury**				**€ 1.067.112**

We hanterden een omslagrente van 2,23% voor het toerekenen van rente aan de programma's. De werkelijke omslagrente (0,69%) week significant af van het begrootte percentage en is verrekend met de gemeenten.

Renteresultaat op het taakveld Treasury	1.067.112
Gecorrigeerd middels de derde begrotingswijziging	735.271
Resterend renteresultaat op het taakveld Treasury	**331.841**

Het resterend renteresultaat op het taakveld Treasury van € 331.841 is opgenomen als schuld op de balans ultimo 2024. Conform de afspraak in de financiële verordening (artikel 3a) wordt dit bedrag terugbetaald aan de gemeenten.

Kasgeldlimiet

Bij het begrotingstotaal (primitieve begroting) van € 97.300.000 is de kasgeldlimiet voor 2024 uitgekomen op € 7.978.600 (8,2%). Gedurende het jaar is sprake geweest van een netto vlottende schuld, maar is het kasgeldlimiet niet overschreden.

Renterisiconorm

De renterisiconorm voor 2024 stond op 20% van het begrotingstotaal, oftewel € 19.460.000. Dit betekent dat we in 2024 voor maximaal € 19.460.000 mochten aflossen. In 2024 kwam het totaal aan aflossingen op € 5.168.000 uit. Dat was ruim onder de renterisiconorm. Bij het samenstellen van de leningenportefeuille hebben we ervoor gezorgd dat we ook in de toekomst de renterisiconorm niet overschrijden.

Schatkistbankieren

Sinds 15 december 2013 geldt de 'Wet verplicht schatkistbankieren'. Met ingang van deze datum moet VRF haar overtollige liquide middelen aanhouden in de schatkist, met uitzondering van een saldo tot het geldende drempelbedrag. Voor 2024 stond dat bedrag op € 1.946.000. De naleving van deze regeling voldoet aan het 'Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)', dat we hebben opgenomen in de toelichting op de balans onder 'kortlopende vorderingen'. Hieruit blijkt dat we het drempelbedrag niet hebben overschreden.

5.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het 'Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV)' schrijft voor dat de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' aandacht moet besteden aan de relatie tussen de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit.

Algemeen

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de organisatie om omvangrijke tegenvallers op te vangen, zonder dat aanpassing van het beleid nodig is. Het weerstandsvermogen dient dus om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

De weerstandscapaciteit bestaat uit de beschikbare middelen om risico's op te vangen als deze zich voordoen. Denk daarbij aan incidentele weerstandscapaciteit, zoals aanwezige vrije reserves, en structurele weerstandscapaciteit. Bij structurele weerstandscapaciteit gaat het bijvoorbeeld om de post 'onvoorzien' en eventuele vrije begrotingsruimte.

In beginsel is bij een gemeenschappelijke regeling altijd sprake van 100% weerstandscapaciteit. De deelnemende gemeenten zijn namelijk wettelijk verplicht om ervoor te zorgen dat de gemeenschappelijke regeling altijd over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te voldoen.

Weerstandscapaciteit Veiligheidsregio Fryslân

Het beleid over weerstandsvermogen en risicobeheersing staat in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen 2023-2026.' In deze nota wordt specifiek ingegaan op de bepaling van de weerstandscapaciteit. Veiligheidsregio Fryslân (VRF) kiest ervoor om een egalisatiereserve en een post 'onvoorzien' aan te houden. Zo kunnen we zelf een deel van de risico's opvangen. Eventuele tegenvallers hebben daardoor niet direct gevolgen voor de deelnemende gemeenten.

De nota bevat de volgende bestuurlijke afspraken:

Algemene reserve
De algemene reserve bestaat alleen uit een egalisatiereserve. De hoogte van deze reserve wordt bepaald op basis van het begrotingstotaal. De ondergrens bedraagt 2% van het begrotingstotaal en de bovengrens 5%.

Onvoorzien
Volgens de beleidsnota houden we een post 'onvoorzien' aan. Deze post is bedoeld voor het opvangen van kosten wegens personele frictie. Het budget is gepositioneerd bij de algemeen directeur. We kennen dit toe op basis van een integrale en VRF-brede afweging van de bovenmatige personele frictie.

De uitgangspunten (in volgorde) rond de bepaling van de toekenning zijn als volgt:

1. wegvallen taken
2. reorganisatie
3. (dis)functioneren (directe kosten op basis van een vaststellingsovereenkomst)
4. functioneren (ziekte, vervanging, niet productief: hieronder vallen niet de kosten van juridische advisering en/of onderzoeken)

Structurele begrotingsruimte
Als een gemeente of gemeenschappelijke regeling structurele begrotingsruimte heeft opgenomen in haar begroting, wordt dit beschouwd als een onderdeel van de weerstands-capaciteit. Daarom is het van belang om periodiek te onderzoeken of hiervan sprake is. VRF onderzoekt dit eens per vier jaren via het proces 'doorlichting begroting.'

Uit de laatste doorlichting van de begroting in 2023 bleek dat er geen sprake is van structurele begrotingsruimte.

Inventarisatie weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit van VRF bedraagt:

Egalisatiereserve	3.379.700
Onvoorzien	609.900
Structurele begrotingsruimte	0
Totaal	**3.898.600**

Beleid weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het beleid over weerstandsvermogen en risicobeheersing staat in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen 2023-2026.' Samengevat gelden de volgende beleidslijnen voor risicomanagement:

I. Risicomanagement is een regulier onderdeel van het managementcontrolsysteem van VRF. De geïdentificeerde risico's worden, waar mogelijk, ondervangen door beheersmaatregelen.
II. De belangrijkste netto-risico's nemen we op in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicomanagement' in de begroting en jaarrekening. Waar nodig doen we tussentijds verslag van de voortgang.
III. In dezelfde paragraaf nemen we ook de risico's op, die mogelijk op termijn impact hebben op de begroting. Deze verwerken we structureel in de begroting op het moment dat ze zich zeker voordoen.

Het huidige risicomanagementsysteem is een ad-hocproces. De komende jaren werken we aan het structureren van het risicomanagementproces en het bevorderen van het risicobewustzijn.

Inventarisatie van de risico's

In deze paragraaf geven we een overzicht van de belangrijkste risico's die we hebben geïnventariseerd.

Financiële risico's

Veranderend overheidsbeleid kan leiden tot financiële onzekerheden. Het hoofdlijnenakkoord bevat bijvoorbeeld een aantal voornemens dat mogelijk verstrekkende gevolgen heeft voor onze organisatie. Daarnaast hebben de ontwikkelingen in het gemeentefonds impact op de financiën van onze gemeenten. Hierdoor komt onze begroting in de toekomst mogelijk onder druk te staan.

Een voorbeeld hiervan is de departementale korting van 10% op specifieke uitkeringen (SPUK). Bij Veiligheidsregio Fryslân is de grootste SPUK-regeling de 'Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)'. Een korting van 10% betekent structureel € 1,1 miljoen minder opbrengsten voor de organisatieonderdelen Brandweer en Crisisbeheersing.

Autonome ontwikkelingen kunnen ook tot risico's leiden. Wanneer er sprake is van hoge inflatie of een substantiële verhoging van de lonen als gevolg van cao-ontwikkelingen, ontstaat het risico dat de indexatie van onze budgetten – zoals vastgelegd in de financiële verordening - ontoereikend is. Hierdoor kunnen investeringen in huisvesting, kazernes, materieel, materiaal, personeel en IT-infrastructuur onder druk komen te staan. En dit beïnvloedt de kwaliteit van onze dienstverlening.

Om financiële risico's tijdig te identificeren, monitoren en analyseren we het overheidsbeleid kritisch.

Personeelstekorten
Op de huidige arbeidsmarkt is het lastig om voldoende kwalitatief personeel te werven. Hierdoor kan onze taakuitvoering in gevaar komen. Dit probleem doet zich voor bij alle organisatieonderdelen en kan gevolgen met zich meebrengen. De kwaliteit van de dienstverlening kan bijvoorbeeld onder druk komen te staan, er kan imagoschade ontstaan of de dienstverlening kan alleen worden gerealiseerd tegen onevenredig hoge kosten.

Met wervingscampagnes, opleidingsprogramma's en goed werkgeverschap zetten wij in op het binden, behouden en doorontwikkelen van onze medewerken.

Cyberdreigingen
Voor de dagelijkse bedrijfsvoering is onze organisatie afhankelijk van tijdige en betrouwbare informatie. Tegelijkertijd moeten we ervoor waken dat deze vaak (privacy)gevoelige informatie in verkeerde handen komt. Dit is een complexe opgave, omdat de dreigingen van cybercriminelen en statelijke actoren significant zijn toegenomen. Daarom heeft VRF zichzelf tot doel gesteld om effectief weerstand te bieden tegen cyberdreigingen en beveiligingsincidenten. Én om deze weerbaarheid op een meetbare en verifieerbare wijze aan te tonen. Het uitgangspunt hierbij is het ambitieniveau "Aantoonbaar weerbaar".

VRF is genoodzaakt om ook de komende jaren passende, nieuwe informatiebeveiligingsm aatregelen te blijven nemen om de digitale weerbaarheid te waarborgen. Daarnaast willen we voldoen aan de gestelde normen zoals de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), NEN7510 en NIS2 (Netwerk- en Informatiebeveiliging) om de meetbaarheid en verifieerbaarheid te garanderen. Ook voeren we periodiek interne audits en penetratietest uit en geven we bewustwordingstrainingen.

Wegvallen van maatwerk- en markttaken
VRF voert diverse taken uit die nauw verbonden zijn met de basistaak, maar die we niet collectief uitvoeren. Voorbeelden hiervan zijn:

- maatwerk voor de jeugdgezondheidszorg (JGZ);
- dienstverlening naar aanleiding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo);
- reizigersvaccinaties.

Voor deze taken zetten we deels vast personeel in en doen we een beroep op overhead. Daarnaast calculeren we een winstmarge op deze taken. Deze winstmarge zorgt ervoor dat de collectieve basistaak goedkoper wordt. Het wegvallen van deze taken betekent zowel incidentele fricties als het vervallen van structurele dekking.

Fysieke en psychische schade door werkzaamheden
Het optreden van personeel en vrijwilligers bij incidenten kan fysieke en psychische schade opleveren. De gevolgen hiervan kunnen verstrekkend zijn zoals blijvende arbeidsongeschiktheid. Deze schade is niet altijd goed te verzekeren. Wij hebben daarom besloten deel te nemen aan de stichting 'Waarborgfonds Veiligheidsregio's'. Op die manier dragen alle veiligheidsregio's samen de niet-verzekerbare risico's per 1 januari 2024.

Risico's nieuwbouwprojecten
Veiligheidsregio Fryslân is een kapitaalintensieve organisatie. Vooral bij de brandweer is er sprake van een gedegen investeringsplanning, mede door de bouwagenda. Deze bouwagenda betreft een planning voor de grootschalige nieuwbouw en verbouw van onze brandweerkazernes.

De mate waarin de planning wordt gehaald, wordt beïnvloed door tal van omstandigheden. Wij zijn hierbij onder meer afhankelijk van planvorming bij gemeenten, beperkingen bij het aansluiten op het elektriciteitsnetwerk en van de beschikbaarheid leveranciers. In de praktijk constateren wij dan ook dat de investeringen achterblijven op het plan.

Dit leidt op de korte termijn tot financiële voordelen vanwege de vrijval van kapitaallasten. Voor de lange termijn ontstaan er echter financiële risico's. De stijging van bouwkosten is de laatste jaren fors geweest, waardoor de uitgestelde investeringen mogelijk hoger uitvallen.

Duurzaamheid
De ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid zijn in volle gang. Dit leidt tot verschillende wensen vanuit de maatschappij over inzicht in de duurzaamheidsprestaties van organisaties en tot het verduurzamen van activiteiten. Deze behoefte heeft geleid tot diverse (Europese) wet- en regelgeving.

Veiligheidsregio Fryslân heeft in kaart gebracht op welke wijze deze wet- en regelgeving directe invloed heeft op de organisatie. VRF dient zich, net als alle organisaties in Nederland, te houden aan het klimaatakkoord. Andere initiatieven en wetgeving raken ons veelal op een indirecte manier, bijvoorbeeld via leveranciers, banken en gemeenten.

VRF heeft verschillende acties uitgezet om stappen te zetten op het gebied van duurzaamheid. Zo hebben we in het inkoopbeleid een passage opgenomen over duurzaam inkopen, zetten we in op vergroening en stelden we een visiedocument en plan van aanpak voor duurzaamheid vast. Op het moment dat de Rijksoverheid meer verduurzaming verplicht stelt, kan dit invloed hebben op onze organisatie.

Financiële kengetallen

Van de in het BBV opgenomen kengetallen zijn vier van toepassing op VRF.
Deze kengetallen zijn als volgt uitgewerkt:

Kengetallen	Jaarverslag 2023	Begroting 2024	Jaarverslag 2024
Netto-schuldquote	35,48%	76,60%	51,57%
Netto-schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	35,48%	76,60%	51,57%
Solvabiliteit	9,71%	7,49%	10,88%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%

Netto-schuldquote
De netto-schuldquote weerspiegelt het schuldenniveau van de organisatie ten opzichte van de exploitatie. Hoe hoger het getal, des te groter de netto-schuld ten opzichte van het begrotingstotaal. De netto-schuldquote is lager dan begroot, omdat de geplande langlopende lening niet is aangetrokken. Omdat diverse investeringen vertraging opliepen, was deze externe financiering nog niet nodig.

Solvabiliteit
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de organisatie kan voldoen aan haar financiële verplichtingen. We berekenen de ratio als het aandeel eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen (balanstotaal). De solvabiliteit van gemeenschappelijke regelingen is over het algemeen laag. Dit komt omdat de deelnemende gemeenten de wettelijke verplichting hebben om ervoor te zorgen dat de gemeenschappelijke regeling altijd over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen. Een gemeenschappelijke regeling hoeft om die reden geen eigen weerstandscapaciteit aan te houden.

In de beleidsnota 'Weerstandsvermogen 2023-2026' hebben we vastgelegd dat de algemene reserve alleen bestaat uit een egalisatiereserve. Hiermee minimaliseren we onze reservepositie. We hebben echter te maken met een aantal kapitaalintensieve activiteiten. Denk aan de investering in materieel en materiaal voor de repressieve dienstverlening. En aan het realiseren, inrichten en instandhouden van diverse brandweerkazernes, consultatiebureaus en kantoorlocaties. Deze kapitaalintensieve activiteiten leiden tot een relatief hoge mate van externe financiering. De enerzijds lage reservepositie en de anderzijds kapitaalintensieve activiteiten leiden tot een relatief lage solvabiliteit.

De solvabiliteit is hoger dan begroot. Dit komt door een hogere stand van de reserves ultimo 2024 ten opzichte van de begroting 2024.

5.3. Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf vertellen we over het beheerbeleid van de gebouwen die Veiligheidsregio Fryslân structureel en tijdelijk bezit of huurt. Het gaat om onderstaande gebouwen:

- hoofdkantoor aan de Harlingertrekweg;
- brandweerkazernes: 66, waarvan 49 in eigendom;
- twee boothuizen: één in eigendom en één huur;
- gehuurde opslagloods die fungeert als tijdelijke opslag van afgeschreven materieel en als distributiecentrum voor de bevoorrading van de vaccinatie-, test- en vluchtelingenlocaties;
- 45 huurlocaties voor de Jeugdgezondheidszorg van de GGD;
- het gehuurde Regionaal Coördinatie Centrum (RCC), dat is ondergebracht bij de meldkamer.

Kwaliteitsniveau beheer en onderhoud

Als grondslag voor het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen, passen wij de NEN-2767 norm toe. De NEN-2767 norm is een breed toegepaste wijze van conditiemeting. Hiermee wordt de technische kwaliteit van bouw- en installatiedelen op een objectieve manier vastgelegd. Er zijn zes kwaliteitsniveaus: niveau één staat voor 'uitstekend' en niveau zes staat voor 'zeer slecht'. De bestuurlijke afspraak bij het beheer en onderhoud is, net als voorgaande jaren, kwaliteitsniveau drie. Dit betekent dat wij een 'redelijke conditie' nastreven. Plaatselijke zichtbare veroudering vinden wij acceptabel, zolang de functievervulling van bouw- en installatiedelen niet in gevaar komt. Bij de huurlocaties streven wij ernaar om een vergelijkbaar kwaliteitsniveau vast te leggen in de huurovereenkomsten.

Onderhoudsvoorzieningen

Op basis van dit uitgangspunt hebben wij onderhoudsvoorzieningen gemaakt. Met een onderhoudsvoorziening worden de lasten van groot onderhoud over de jaren geëgaliseerd. De toevoeging aan de voorziening (met andere woorden: de jaarlijkse lasten) is het gemiddelde bedrag van het groot onderhoud dat we redelijkerwijs kunnen voorzien. Wettelijk gezien moet de evaluatie van de voorziening eens in de vijf jaar. In de praktijk hanteren wij een richtlijn van eens per vier jaar.
In 2022 lieten wij een nieuwe schouw uitvoeren. De uitkomsten hiervan staan in de herijking van de voorziening. De schouw bleek betrouwbaar en biedt een goed handvat voor de verwachte onderhoudslasten.

Het uitgevoerde onderhoud in 2024 is grotendeels volgens plan verlopen. We kunnen verklaren waar we zijn afgeweken, omdat we daar bewuste keuzes maakten in het uitvoerings-moment van de onderhoudswerkzaamheden.

5.4. Bedrijfsvoering

5.4.1. Inleiding

Het organisatieonderdeel Bedrijfsvoering bestaat uit de afdelingen Communicatie, Informatiemanagement, Facilitair Bedrijf, Personeel & Organisatie, Financiën & Administratie. Bedrijfsvoering levert een bijdrage aan een veilig en gezond Fryslân door de primaire processen van VRF – brandweerzorg, crisisbeheersing en publieke gezondheidszorg - zo gericht en effectief mogelijk te ondersteunen. Bedrijfsvoering is de expert op het gebied van de bedrijfsvoeringportefeuilles. De afdeling ondersteunt het primaire proces door te faciliteren, adviseren en te helpen bij het bewaken van grenzen. Doordat we deze taken centraal beleggen, verlagen we de kosten en de kwetsbaarheid, terwijl we de kwaliteit verhogen.

5.4.2 Organisatiethema's 2023-2026

In onze meerjarenkoers 2023-2026 staan de volgende organisatiethema's:

- passend personeel bij onze adaptieve opgave
- duurzaamheid
- procesgericht werken

Hieronder vertellen we per thema wat we in 2024 hebben bereikt.

5.4.2.1 Passend personeel bij onze adaptieve opgave

Passend personeel is nodig voor het kunnen en blijven uitvoeren van onze werkzaamheden. Aan de ene kant vragen de opgaven vanuit de samenleving een hoge mate van aanpassings- en uithoudingsvermogen van onze medewerkers. Aan de andere kant moeten we zorgen voor stabiliteit als het gaat om onze wettelijke en reguliere taken. Dit in combinatie met de schaarste op de arbeidsmarkt en de vergrijzing en pensionering van ons personeel, vraagt om anders te kijken naar ons grootste en schaarste goed:

- Het werving- en selectieproces is verbeterd. Dit levert snelheid en duidelijkheid op.
- Het project 'Onboarden' is gestart. Doelen zijn: nieuwe medewerkers goed laten landen en de VRF-cultuur vanaf de start meegeven.
- Leren en ontwikkelen en de borging daarvan. We maakten een start met onder andere het invoeren van het Learning Management System (LMS). De systeemimplementatie is in 2025.
- We hebben meerdere functiewaarderingstrajecten uitgevoerd voor nieuwe functies die passen bij onze adaptieve opgaven. Daarnaast hebben we de besluitvorming voor de invoering van het functiewaarderingssysteem HR21 afgerond. Dit project start in 2025.
- Er was meer aandacht voor vitaliteit en gezondheid en dit betekende ook meer aandacht van onze arbodienstverlener Zorg van de Zaak op dossiers. Ook werkten we binnen de organisatie met externe verzuimbegeleiders om trends te analyseren, dichter op het verzuim te zitten en leidinggevenden en P&O te ondersteunen en van meer kennis te voorzien.
- We organiseerden 'de week van de vitaliteit' en boden verschillende activiteiten aan. Denk hierbij aan een health check, de mogelijkheid om voorlichting te krijgen van een overgangsconsulent en workshops over stress, voeding en leefstijl.

5.4.2.2 Duurzaamheid

Dit jaar hebben we aanzienlijke stappen gezet op het gebied van duurzaamheid. Zo hebben we het bestaande duurzaamheidsbeleid 'Groen=Doen (G=D)' uit 2020 grondig geanalyseerd en getoetst aan de minimale wettelijke vereisten rond klimaatdoelstellingen. Dit heeft geleid tot het nieuwe visiedocument Duurzaamheid VRF 2025-2028.

Het nieuwe visiedocument benadrukt het belang van duurzaamheid en beschrijft hoe dit de komende vier jaar vorm krijgt. VRF streeft naar een klimaatneutrale en circulaire organisatie in 2050, in lijn met het Parijsakkoord. Dit betekent een aanzienlijke vermindering van CO2-uitstoot en het gebruik van primaire grondstoffen. De CO2-footprint van 2023 diende als basis voor verdere reductie. Met deze nieuwe visie zijn we beter voorbereid op:

- het halen van onze duurzaamheidsdoelstellingen;
- het maken van een positieve impact op zowel onze organisatie als het milieu.

5.4.2.3 Procesgericht werken

Binnen het organisatiethema 'Procesgericht werken' staat de dienstverlening aan de Friese burger centraal. We zien procesgericht werken als één van de hulpmiddelen om nog klantgerichter te werken en om ons werk continu te verbeteren. In 2022 begonnen we met een visie op procesgericht werken en in 2023 volgden de fundamenten. Denk hierbij aan het ontwikkelen van het procesmodel, het formuleren van de procesrollen en het opstellen van het implementatieplan voor 2024-2026.

In 2024 voerden we onder het motto 'Leren door te Doen!' twaalf verbetertrajecten uit. We werkten onder ander aan deze processen: adviseren op evenementen, plannen periodiek gezondheidsonderzoek vijf- en negenjarigen, tellen ademluchttoestellen en werven passend personeel. Tijdens deze verbetertrajecten werd het proces tegen het licht gehouden en bepaalden we verbeteracties. Bij de uitvoering van deze acties doorliepen we iedere keer de Plan-Do-Check-Act-cyclus. Op deze wijze blijven we in kleine stappen continu verbeteren. Dit zorgt voor een hogere kwaliteit, efficiëntie en beheers-, doel- en rechtmatigheid. Ook draagt het bij aan een hogere overdraagbaarheid, duidelijkheid over eigenaarschap en verbeterde samenwerking.

5.4.3 VRF-brede projecten

In 2024 werkten we aan deze verschillende organisatiebrede projecten:

- Optimalisatie personeelssysteem AFAS. We hebben de gewenste en slimme inrichting van de P&O-processen bepaald. Het project verloopt goed, binnen budget en planning, en levert de gewenste efficiëntie en inrichting op.
- Project Content op Orde. We hebben afspraken gemaakt en vastgelegd in het Beheerplan Microsoft 365 voor het opschonen en veilig opslaan van content op SharePoint. Verschillende afdelingen binnen VRF hebben hier een start mee gemaakt.
- Optimalisatie Business Intelligence (BI). We hebben de migratie van de openstaande applicaties en dashboards van de oude Microsoft BI-omgeving naar de nieuwe BI-omgeving voltooid. En we hebben afspraken gemaakt over samenwerking en verantwoordelijkheden.
- Datagedreven werken. We stelden een adviesrapport vast met een visie, strategie en werkplan voor VRF. Dit rapport geeft richting aan de ambitie om een meer datagedreven organisatie te worden.
- Visie op informatiebeheer. We hebben de visie op informatiebeheer opgesteld: 'Grip op informatiehuishouding'. Deze visie biedt een strategisch raamwerk voor hoe we informatie verzamelen, opslaan, beheren, delen en beschermen binnen onze organisatie.

5.4.4 Bedrijfscontinuïteitsplan

In het voorjaar van 2024 is het 'Bedrijfscontinuïteitsplan VRF' vastgesteld. Dit plan heeft het volgende doel: de kans op en de effecten van een uitval of verstoring zoveel mogelijk beperken.

Het bedrijfscontinuïteitsplan biedt inzicht in de bedrijfsvoeringsmiddelen die nodig zijn voor het uitvoeren van de bedrijfskritische processen van VRF. Zo hebben we de reële uitvalscenario's in kaart gebracht. Ook staat in het plan duidelijk welke maatregelen we al hebben genomen om deze risico's op uitval te beheersen. Daarnaast zijn de fallbackscenario's bekend mocht er wél uitval plaatsvinden. Verder weten we welke restrisico's er overblijven en waar we eventueel extra maatregelen moeten nemen. Aan die maatregelen en de inrichting van de interne crisisorganisatie werken we verder in 2025.

5.4.5 Privacy en security

Voor Veiligheidsregio Fryslân is informatieveiligheid van cruciaal belang. We moeten immers de continuïteit van onze dienstverlening waarborgen en het vertrouwen van inwoners en partners behouden. Toenemende dreigingen op het gebied van informatieveiligheid, hebben ons aangespoord om de lat voor databeveiliging aanzienlijk hoger te leggen.

Om deze ambitie te realiseren, vulden we medio 2024 de functie van Chief Information Security Officer (CISO) structureel in. Daarnaast hebben we het informatiebeveiligingsbeleid deels herzien. We hebben daarbij verbeterpunten vastgesteld om de digitale weerbaarheid van onze organisatie te versterken. Een deel van deze verbeterpunten hebben we, met als uitgangspunt 'Aantoonbaar Weerbaar', geïmplementeerd. Zo hebben we ons bijvoorbeeld aangesloten bij een Security Operations Center (SOC). En namen we diverse maatregelen om brandweervrijwilligers en crisisfunctionarissen op een veilige manier toegang te geven tot de informatie van VRF.

We streven ernaar om volledig te voldoen aan alle eisen van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en NEN 7510. In 2024 namen we al concrete stappen om dit te bereiken. We maakten een plan van aanpak om resterende knelpunten aan te pakken en structurele verbeteringen door te voeren. Planning is om de digitale weerbaarheid verder te blijven versterken en aan alle wettelijke normen te voldoen.

5.4.6 Integriteitsbeleid en gedragscode

VRF is een integere organisatie. Dit komt terug in onze kernwaarden: betrokken, betrouwbaar en professioneel. Daarom hebben we ook een integriteitsbeleid en een gedragscode. Doelen van het integriteitsbeleid zijn:

- uitleggen wat integriteit is;
- integriteit bespreekbaar maken;
- uitleggen wat medewerkers en management moeten doen als ze misstanden signaleren.

De gedragscode is bedoeld om wettelijk vastgelegde rechten en plichten, procedures en sancties te vertalen naar gedragsregels. Het is een middel dat houvast biedt bij de dagelijkse zuivere en professionele omgang met klanten, leveranciers en elkaar.

We blijven dit belangrijk vinden en geven er op meerdere momenten aandacht aan. Alle nieuwe medewerkers worden bijvoorbeeld uitgenodigd voor een introductiebijeenkomst waarin wordt gesproken over integriteit, ons integriteitsbeleid en de gedragscode. Ook spelen onze onafhankelijke vertrouwenspersonen hierin een waardevolle rol. Afgelopen jaar is het gelukt om in ieder organisatieonderdeel vertegenwoordiging te realiseren en hebben de vertrouwenspersonen zich nog zichtbaarder gemaakt in de organisatie. Dit maakt hen nog toegankelijker.

5.4.7 Benchmark

In 2024 hebben we een onafhankelijke benchmark van onze overheadkosten laten uitvoeren door het bureau Berenschot. Uit deze benchmark bleek wederom dat we (erg) efficiënt zijn georganiseerd ten opzichte van vergelijkbare uitvoeringsorganisaties. Ons overhead-percentage bedraagt 17,8% versus het gemiddelde van 22,5%. Vertaald naar FTE's, heeft VRF gemiddeld 37 FTE minder aan overhead dan vergelijkbare organisaties. Ook de kosten van onze overhead liggen in deze verhouding lager ten opzichte van vergelijkbare organisaties. Berenschot heeft VRF opnieuw betiteld als 'knap maar krap' en heeft het bestuur meegegeven dat we scherp moeten blijven om niet door de bodem te zakken.

5.4.8 Opbouw personeel

In onderstaand overzicht staat de formatie van VRF in aantallen voor de periode 2024.

Kolom	Personeelslid	Stagiair	Uitzendkracht/ Extern	Subtotaal	Vrijwilliger	Eindtotaal
Directie VRF	6	-	1	7	-	7
Bedrijfsvoering	125	5	24	154	-	154
GGD	579	12	67	658	-	658
Brandweer	189	2	13	204	1.340	1.544
Crisisbeheersing	40	2	1	43	-	43
Eindtotaal	**939**	**21**	**106**	**1.066**	**1.340**	**2.406**

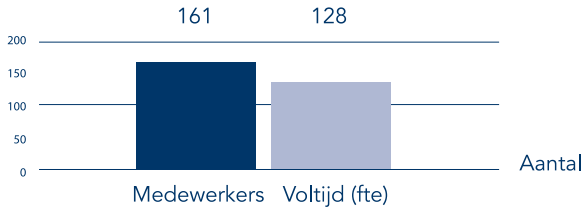
5.4.9 Verzuim

Gezonde medewerkers	94,38%
Verzuimpercentage	5,62%
Meldfrequentie	0,71%

In 2024 was het verzuimpercentage 0,78% lager dan in 2023. De meldfrequentie is 0,09 lager dan in 2023. Concreet betekent dit dat medewerkers zich in 2024 minder vaker ziekmeldden.

5.4.10. Feiten en cijfers Organisatie

Cijfers medewerkers 2024

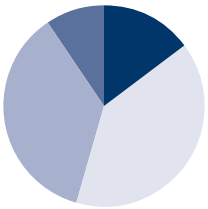
2. Aantal medewerkers	Aantal
Man	69
Vrouw	92

	%
Man	42,9
Vrouw	57,1

3. Leeftijdsopbouw	Aantal
< 30	24
30-44	64
45-59	58
> 60	15

Gemiddelde leeftijd: 42,3 jaar

	%
<30	14,9
30-44	39,8
45-59	36,0
>60	9,3

4. Verzuimcijfers	2022	2023	2024
Verzuim %	5,44	3,83	4,46
Meldfrequentie	1,12	0,99	0,76

5.5. Verbonden partijen

Definitie Verbonden Partij

Een Verbonden Partij (VP) is een privaat- of publiekrechtelijke organisatie waarin VRF een financieel én een bestuurlijk belang heeft. Er is sprake van een financieel belang als VRF aansprakelijk is voor het eventueel niet nakomen van de verplichtingen door de rechtspersoon. Er is sprake van een bestuurlijk belang als VRF vertegenwoordigd is in het bestuur of zeggenschap daarin kan uitoefenen. Gelet op deze kwalificaties van belang kent VRF geen verbonden partijen. VRF heeft wel een nauwe betrokkenheid bij de Stichting Brandweeropleidingen Noord (BON) en daarom lichten we deze relatie hieronder uit.

Stichting BON

De bestuurlijke deelname, samen met de Veiligheidsregio's Groningen en Drenthe, in de Stichting BON benadert de definitie van een Verbonden Partij. Volgens de statuten is er echter geen sprake van een financieel belang in de stichting. De stichting is aandeelhouder van BON B.V. BON B.V. neemt voor 100% deel in Oefencentrum Noord B.V. en Brandweer-opleidingen Noord B.V. BON factureert de afgenomen dienstverlening (opleiden of oefenen). Daarom is stichting BON formeel geen VP.

De afgelopen jaren hebben we onderzocht of de huidige structuur nog steeds wenselijk is. Als gevolg van dit onderzoek is besloten het bestuur voor te stellen een voorgenomen besluit te nemen om de Stichting Brandweeropleidingen Noord (BON) formeel te verbinden aan Veiligheidsregio Fryslân. De raden van de deelnemende gemeenten zijn in de gelegenheid gesteld om hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken op dit voorgenomen besluit.

5.6 Wet open overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De Woo vervangt de Wet openbaarheid van bestuur. Artikel 3.5 van de Woo schrijft voor dat een bestuursorgaan in de begroting aandacht besteed aan de beleidsvoornemens over de uitvoering van de wet.

In deze paragraaf doen wij daarom voor de eerste maal verslag van onze beleidsvoornemens. Daarbij richten wij ons op de drie pijlers van de Woo:

- actieve openbaarmaking
- passieve openbaarmaking
- verbetering van de informatiehuishouding

1. Actieve openbaarmaking

Informatie die actief openbaar gemaakt moet worden, moet digitaal vindbaar zijn via de Woo-index. Veiligheidsregio Fryslân is aangesloten op de Woo-index. Documenten worden openbaar gemaakt via de Woo-index door deze documenten eerst op de eigen website te publiceren. Vervolgens staat in de Woo-index de link van deze internetlocatie. Vanaf 1 november 2024 moesten de eerste vijf informatiecategorieën verplicht openbaar gemaakt worden via de Woo-index.

Het gaat om de volgende categorieën:

- wetten en algemeen verbindende voorschriften (art. 3.3, eerste lid, onderdeel a);
- overige besluiten van algemene strekking (art. 3.3, eerste lid, onderdeel b);
- organisatie en werkwijze (art. 3.3, eerste lid, onderdeel d);
- bereikbaarheidsgegevens (art. 3.3, eerste lid, onderdeel e);
- vergaderstukken Staten-Generaal (art. 3.3, tweede lid, onderdeel b).

Veiligheidsregio Fryslân voldeed hieraan zoals is te zien in het 'overzicht eerste tranche Woo-index': Overzicht eerste tranche WOO-index | Instructie | KOOP Kennis- en exploitatiecentrum officiële overheidspublicaties. We maakten alle verplichte informatie-categorieën openbaar via de Woo-index.

2. Passieve openbaarmaking
Iedereen kan Veiligheidsregio Fryslân vragen om bepaalde informatie openbaar te maken door middel van een Woo-verzoek. Het moet wel gaan om informatie die al in bestaande documenten staat. Denk hierbij aan brieven, rapporten, memo's en e-mailberichten. De gevraagde informatie moet gaan over ons werk.

Op onze website staat hoe het indienen van een Woo-verzoek werkt. Als we informatie met een Woo-besluit openbaar maken, dan is deze informatie voor iedereen openbaar. In 2024 hebben we vier Woo-besluiten tijdig genomen.

3. Verbetering van de informatiehuishouding
Eén van de uitgangspunten van de Woo, maar ook van de Archiefwet 1995, is dat de informatiehuishouding op orde is. De verbetering van de informatiehuishouding is voor ons niet nieuw. We zetten op dit vlak jaarlijks stappen, ook in verband met de doorlopende digitalisering.

VEILIGHEIDSREGIO FRYSLÂN

Deel II Jaarrekening 2024

Veiligheidsregio Fryslân

6. Jaarrekening

6.1. Balans per 31 december

ACTIVA	31-12-2024		31-12-2023	
Vaste activa				
Materiële vaste Activa		***82.501.963***		***69.200.270***
Investeringen met een economisch nut	82.501.963		69.200.270	
Financiële vaste Activa		***119.589***		-
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 of langer	119.589		-	
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		**12.995.762**		**15.650.397**
Vorderingen op openbare lichamen	4.373.124		10.081.841	
Rekening-courant verhouding met het Rijk	6.535.696		4.999.083	
Overige vorderingen	2.086.942		569.473	
Liquide middelen		**480.184**		**468.584**
Banksaldi	480.184		468.584	
Overlopende activa		**1.907.792**		**5.997.165**
De van Europese en Nederlandse overheids-lichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel;				
- overige Nederlandse overheidslichamen	40.115		59.400	
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.867.677		5.937.765	
TOTAAL ACTIVA		**98.005.290**		**91.316.416**

PASSIVA	31-12-2024		31-12-2023	
Vaste passiva				
Eigen Vermogen		**10.661.592**		**8.868.135**
Algemene reserve				
- Egalisatiereserve	3.379.699		3.379.699	
Bestemmingsreserves	3.638.767		4.925.955	
Gerealiseerd resultaat	3.643.126		562.481	
Voorzieningen		**11.509.906**		**10.951.709**
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	9.057.540		8.866.355	
Voorzieningen ter egalisatie van lasten	2.452.366		2.085.354	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer		**45.019.222**		**50.187.182**
Onderhandse leningen van:				
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	45.019.222		50.187.182	
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		**18.864.834**		**10.081.099**
Overige kasgeldleningen	10.000.000		-	
Overige schulden	8.864.834		10.081.099	
Overlopende passiva		**11.949.736**		**11.228.292**
Vooruit ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel van:				
- het Rijk	487.834		801.826	
- overige Nederlandse overheidslichamen	710.317		168.086	
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgend begrotingsjaar komen	10.751.585		10.258.380	
TOTAAL PASSIVA		**98.005.290**		**91.316.416**

6.2. Overzicht baten en lasten 2024 - deel 1

	Primitieve begroting			Begroting na 3e wijziging			Realisatie 2024			
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Verschil
Programma Gezondheid										
Pijler 1	15.353.002	48.525	15.304.477	21.437.772	4.896.032	16.541.740	22.091.400	5.659.821	16.431.579	110.161
Pijler 2	11.582.023	3.306.648	8.275.375	16.918.201	7.731.933	9.186.268	17.415.294	8.449.829	8.965.465	220.803
Pijler 3	1.701.342	1.029.803	671.539	5.365.033	4.684.702	680.331	4.814.683	3.927.227	887.456	-207.125
Pijler 4	1.816.785	1.816.785	-	1.944.371	1.944.371	-	2.235.530	1.942.891	292.639	-292.639
Toegerekende organisatiekosten	6.583.391	83.057	6.500.334	6.814.793	83.680	6.731.113	6.858.477	274.405	6.584.072	147.041
	37.036.543	6.284.818	30.751.725	52.480.170	19.340.718	33.139.452	53.415.384	20.254.173	33.161.211	-21.759
Dekkingsmiddelen Gezondheid										
Gemeentelijke bijdrage		30.113.408	-30.113.408		31.636.378	-31.636.378		31.636.378	-31.636.378	-
	30.113.408	-30.113.408			31.636.378	-31.636.378		31.636.378	-31.636.378	-
Totaal saldo van baten en lasten	37.036.543	36.398.226	638.317	52.480.170	50.977.096	1.503.074	53.415.384	51.890.551	1.524.833	-21.759
Reservemutaties Gezondheid	164.018	802.335	-638.317	102.000	1.605.074	-1.503.074	102.000	1.361.244	-1.259.244	-243.830
Gerealiseerd resultaat Gezondheid	**37.200.561**	**37.200.561**	**-**	**52.582.170**	**52.582.170**	**-**	**53.517.384**	**53.251.795**	**265.589**	**-265.589**
Programma Crisisbeheersing										
Producten Crisisbeheersing	6.688.424	228.794	6.459.630	7.067.302	217.347	6.849.955	6.750.620	155.027	6.595.594	254.361
Toegerekende organisatiekosten	991.784	12.513	979.271	1.317.935	12.606	1.305.329	1.324.516	41.339	1.283.177	22.152
	7.680.208	241.307	7.438.901	8.385.237	229.953	8.155.284	8.075.136	196.365	7.878.771	276.513
Dekkingsmiddelen Crisisbeheersing										
Rijksbijdrage BDUR		4.408.683	-4.408.683		4.768.687	-4.768.687		4.955.684	-4.955.684	186.997
Gemeentelijke bijdrage		3.090.205	-3.090.205		3.370.457	-3.370.457		3.370.457	-3.370.457	-
		7.498.888	-7.498.888		8.139.144	-8.139.144		8.326.141	-8.326.141	186.997
Totaal saldo van baten en lasten	7.680.208	7.740.195	-59.987	8.385.237	8.369.097	16.140	8.075.136	8.522.506	-447.370	463.510
Reservemutaties Crisisbeheersing	106.287	46.300	59.987		16.140	-16.140		12.189	-12.189	-3.951
Gerealiseerd resultaat Crisisbeheersing	**7.786.495**	**7.786.495**	**-**	**8.385.237**	**8.385.237**	**-**	**8.075.136**	**8.534.696**	**-459.559**	**459.559**

6.2. Overzicht baten en lasten 2024 - deel 2

	Primitieve begroting			Begroting na 3e wijziging			Realisatie 2024			
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Verschil
Programma Brandweer										
Producten Brandweer	41.941.637	922.520	41.019.117	43.317.871	1.018.371	42.299.500	41.632.911	1.385.830	40.247.081	2.052.419
Toegerekende organisatiekosten	9.524.542	120.164	9.404.378	9.859.324	121.065	9.738.259	9.922.524	396.993	9.525.530	212.729
	51.466.179	1.042.684	50.423.495	53.177.195	1.139.436	52.037.759	51.555.435	1.782.823	49.772.612	2.265.147
Dekkingsmiddelen Brandweer										
Rijksbijdrage BDUR		4.677.064	-4.677.064		4.677.064	-4.677.064		5.866.663	-5.866.663	1.189.599
Gemeentelijke bijdrage		45.524.459	-45.524.459		46.776.869	-46.776.869		46.776.869	-46.776.869	-
		50.201.523	-50.201.523		51.453.933	-51.453.933		52.643.532	-52.643.532	1.189.599
Totaal saldo baten en lasten	51.466.179	51.244.207	221.972	53.177.195	52.593.369	583.826	51.555.435	54.426.355	-2.870.920	3.454.746
Reservemutaties Brandweer	847.666	1.069.638	-221.972		583.826	-583.826		578.236	-578.236	-5.590
Gerealiseerd resultaat Brandweer	52.313.845	52.313.845	-	53.177.195	53.177.195	-	51.555.435	55.004.591	-3.449.156	3.449.156
Gerealiseerd resultaat	**97.300.901**	**97.300.901**	**-**	**114.144.602**	**114.144.602**	**-**	**113.147.955**	**116.791.081**	**-3.643.126**	**3.643.126**
Waarvan incidentele baten en lasten	-	-	-	7.075.000	7.075.000	-	6.215.000	5.662.000	553.000	-533.000
Structureel saldo	97.300.901	97.300.901	-	107.069.602	107.069.602	-	106.932.955	111.129.081	-4.196.126	4.196.126

Overzicht baten en lasten art 27 BBV			
	Lasten	**Baten**	**Saldo**
Programma gezondheid	45.786.204	51.616.146	5.829.942
Programma crisisbeheersing	6.111.151	8.481.168	2.370.017
Programma brandweer	39.119.476	54.029.362	14.909.886
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Overhead	21.613.033	712.737	-20.900.297
Heffing vpb	1.261	-	-1.261
Onvoorzien	414.830	-	-414.830
Saldo van baten en lasten	113.045.955	114.839.412	1.793.457
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma	102.000	1.951.669	1.849.669
Resultaat	**113.147.955**	**116.791.081**	**3.643.126**

6.3. Toelichtingen

6.3.1. Waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen

Inleiding
De jaarrekening 2024 van Veiligheidsregio Fryslân is opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de nadere aanwijzingen in de Financiële verordening van Veiligheidsregio Fryslân.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten zijn slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, zijn in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, zijn sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt.

Voor de aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume, wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten: vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten moet er wel een verplichting worden opgenomen.

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa betreffen uitsluitend investeringen met een economisch nut. De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of vervaardigingprijs, verminderd met lineaire afschrijvingen. Eventueel wordt rekening gehouden met een restwaarde.

Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven, met uitzondering van voorzieningen aan gronden en terreinen. Met afschrijven wordt begonnen vanaf 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin het actief in gebruik is genomen.

Voor de verschillende categorieën van activa worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Categorie	**Termijn in jaren**
Bedrijfsgebouwen	50
Grootschalige levensduur verlengende renovaties	50
Ademluchtflessen	30
BZK-materieel	25
Renovatie, restauratie, verbouwing van bedrijfsgebouwen en elementen halverwege levensduur bedrijfsgebouwen	25
Overige (kantoor)inventaris (zoals lockers)	25
Voorzieningen aan terreinen (zoals parkeerplaatsen)	25
Technische installaties in bedrijfsgebouwen t/m 2022	20
Containers, wasmanden op wielen	20
Motorspuitaanhangers	20
Brandweer- en PM-vaartuigen	20
Werktuigbouwkundige installaties > 30 kW	20
Redvoertuigen	16
Tankautospuiten inclusief standaard bepakking	16
Hulpverleningsvoertuigen inclusief standaard bepakking	16
Haakarm voertuigen	16
Overige brandweervoertuigen > 3.500 kg	16
Overige brandweervoertuigen < 3.500 kg	15
Overig brandweermaterieel	15
Werktuigbouwkundige installaties tot en met 30 kW	15
Installaties met digitale componenten	12
Oefenmaterieel brandweer	10
Dienstauto's	10
Personeel/materieelwagens	10
Ademluchtapparatuur (niet zijnde ademluchtflessen)	10
Persoonlijke beschermingsmiddelen (zoals 2e bluspak, helmen, gaspakken)	10
Kantoormeubilair	10
Overige brandweervoertuigen < 3.500 kg	10
Overige brandweervoertuigen > 3.500 kg (2e hands)	10
Brandweer- en PM-vaartuigen motoren	10
Overig brandweermaterieel	10
Overige kantoorinventaris	10
Medische apparatuur TBC	10
Redgereedschap tankautospuit	8
Redgereedschap hulpverleningsvoertuig	8
Persoonlijke beschermingsmiddelen (zoals 1e bluspak)	8
OVD/Piket-voertuigen	7
Heftrucks en aanhangwagens	7
Alarmeringsmiddelen mobilofoons	7

Categorie	Termijn in jaren
Persoonlijke beschermingsmiddelen (zoals gierpakken)	7
Overig brandweermaterieel (zoals warmtebeeldcamera's, scooters)	7
Alarmeringsmiddelen portofoons	6
Monitoren	6
Ademlucht spreekmembraan	6
Persoonlijke beschermingsmiddelen (zoals handschoen, laarzen)	5
Overige kantoorinventaris	5
Gebruikerssoftware	5
Overige medische apparatuur	5
PSU GHOR functionarissen	5
Overig brandweermaterieel (zoals meters)	5
Ademlucht cilinders	5
Werkplek automatisering vanaf 2018	4
Mobiele telefoons, tablets, iPads	4
Ademlucht uitademventiel	4
Systeem soft- en hardware	3
Telefooncentrale	3

Als we aan een gebouw waardevermeerderende aanpassingen doen, wordt voor de afschrijvingsduur aangesloten bij de restant-levensduur van het bestaande actief.

Financiële vaste activa
De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs.

Vorderingen
De vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde. Bij de vorderingen wordt rekening gehouden met noodzakelijk geachte waarderingscorrecties in verband met oninbaarheid.

Liquide middelen
Deze activa zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen
De voorzieningen worden opgenomen op nominale waarde. Vanwege de significante tijdsinvloeden wordt de voorziening FLO gewaardeerd op basis van contante waarde.

De voorzieningen groot onderhoud worden bepaald op basis van recente beheersplannen. Deze beheersplannen kennen een looptijd van 30 jaar, waardoor de tijdsinvloeden significant zijn. Vanwege deze significante invloed wordt met ingang van het boekjaar 2022 de voorziening bepaald op basis van contante waarde.

Vaste schulden
Vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer.

Vlottende passiva
De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen
Op grond van artikel 53, lid a van het BBV worden in de toelichting op de balans opgenomen de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeenschappelijke regeling voor toekomstige jaren is gebonden.

6.3.2. Toelichting op de balans

Materiële vaste activa

Het verloop in de materiële vaste activa is als volgt:

Verloopoverzicht materiële vaste activa

	Saldo 01.01.2024	Investeringen	Desinvestering	Afschrijvingen	Saldo 31.12.2024
Gronden en terreinen	1.556.464	210.477			1.766.941
Terreininrichting	94.522	404.313		5.257	493.578
Bedrijfsgebouwen	25.105.565	6.724.611		837.539	30.992.637
Vervoermiddelen	23.237.770	7.922.208		2.539.980	28.619.998
Machines, apparaten, installaties	3.641.599	2.826.295		444.130	6.023.764
Overige materiële vaste activa	11.290.082	4.876.295		2.268.423	13.897.954
	64.926.002	**22.964.199**	**-**	**6.095.329**	**81.794.872**

	Saldo 01.01.2024	Investeringen	Activeringen	Saldo 31.12.2024
Investeringsprojecten in uitvoering	4.274.269	19.397.021	22.964.199	707.091
	4.274.269	**19.397.021**	**22.964.199**	**707.091**

	Saldo 31.12.2024
Materiële vaste activa	81.794.872
Investeringsprojecten in uitvoering	707.091
Totaal materiële vaste activa	**82.501.963**

De belangrijkste investeringen in materiële vaste activa betreffen:

Tankautospuiten	€	6.966.000
(Ver)bouw brandweerkazernes Makkum, Langweer en Drachten	€	6.325.000
Installaties brandweerkazernes Makkum, Langweer en Drachten	€	2.253.000
Haakarmvoertuigen	€	1.198.000
Haakarmcontainers	€	2.127.000

Uitzettingen met een looptijd van korter dan 1 jaar

Schatkistbankieren

Veiligheidsregio Fryslân neemt deel aan verplicht schatkistbankieren. Hiertoe is een overeenkomst afgesloten met het Rijk en worden overtollige tegoeden aangehouden in de schatkist. De Veiligheidsregio mag tot een bedrag van € 1.946.018 buiten de schatkist aanhouden. Per kwartaal was dit saldo gemiddeld als volgt:

Eerste kwartaal	€	436.139
Tweede kwartaal	€	468.455
Derde kwartaal	€	436.463
Vierde kwartaal	€	474.898

Het drempelbedrag is in 2024 niet overschreden.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn als volgt te specificeren:

	31.12.2024	31.12.203
Nog te ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel	€ 40.115	€ 59.400
Vooruitbetaalde bedragen	€ 1.339.201	€ 1.338.049
Overige nog te ontvangen bedragen	€ 468.476	€ 4.549.165
	€ 1.907.792	**€ 5.997.165**

Onder de overige nog te ontvangen bedragen is ultimo 2023 een vordering op het COA opgenomen inzake de Crisisnoodopvang van € 4,1 miljoen.

Nog te ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel

	Saldo 01.01.2024	Ontvangsten	Gemaakte kosten	Saldo 31.12.2024
Overige Nederlandse overheidslichamen				
Gezondheidsonderzoek na rampen GGD	59.400	62.295	43.000	40.105
	59.400	**62.295**	**43.000**	**40.105**

Eigen vermogen

Het verloop van de reserves is als volgt:

	Saldo 01.01.2024	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo 31.12.2024
Algemene reserve				
Egalisatiereserve	3.379.700	-	-	3.379.700
	3.379.700	-	-	3.379.700
Bestemmingsreserves				
Gezondheidsmonitor	327.113	102.000	145.000	284.113
Uitwerkingskader Meldkamer	500.000	-	-	500.000
Jeugdgezondheidszorg/JGZ 3.0	396.167	-	300.000	96.167
Tweede loopbaanbeleid	538.939	-	9.510	529.429
In te halen werkzaamheden	1.290.275	-	412.830	877.445
Gezonde leefomgeving	143.042	-	64.272	78.770
Kansrijke start	42.766	-	-	42.766
Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers	196.874	-	61.941	134.933
Wabo	290.000	-	90.000	200.000
Tijdelijke versterking projecten	59.000	-	59.000	-
Energietransitie	100.000	-	100.000	-
Functiewaardering	1.604.260		709.115	895.145
	5.488.436	102.000	1.951.668	3.638.768
Totaal eigen vermogen	**8.868.135**	**102.000**	**1.951.668**	**7.018.467**

Toelichting per reserve

Egalisatiereserve

Op 19 december 2018 heeft het algemeen bestuur de beleidsnota weerstandvermogen en risicobeheersing vastgesteld. Daarin is besloten om gebruik te maken van een egalisatie-reserve. Deze reserve wordt gebruikt om tussentijdse fluctuaties in het begrotingssaldo op te vangen. De egalisatiereserve heeft een omvang van tussen de 2% en 5% van het begrotingstotaal.

Toerekening reservemutaties onderdeel organisatie

Een aantal van de bestemmingsreserves is gekoppeld aan het onderdeel organisatie. Deze reserves dienen de gehele organisatie. Het betreft (een deel van) de bestemmings-reserve 'in te halen werkzaamheden' en de bestemmingsreserve 'tijdelijke versterking projecten'. De mutaties op deze bestemmingsreserves rekenen we daarom, conform de afgesproken verdeling, toe naar de andere programma's. Deze toerekening is als volgt:

	Verdeling naar programma's	In te halen werkzaamheden	Tijdelijke versterking projecten	Totaal toegerekende reservemutaties
Gezondheid	38,5%	58.198	22.715	80.913
Crisisbeheersing	5,8%	8.767	3.422	12.189
Brandweer	55,7%	84.198	32.863	117.061
Totaal onderdeel organisatie	**100,0%**	**151.163**	**59.000**	**210.163**

Gezondheidsmonitor

De GGD voert in een vierjaarlijkse cyclus verschillende gezondheidsmonitors uit. Gelet op ontwikkelingen in het sociaal domein is besloten om deze monitors dusdanig uit te zetten dat uitkomsten op gebiedsniveau beschikbaar komen. De lasten voor het uitvoeren van de gezondheidsmonitors op gebiedsniveau variëren van € 75.000 tot € 160.000. De reserve gezondheidsmonitors is gevormd om de lasten van de verschillende monitors te egaliseren.

Uitwerkingskader Meldkamer

De bestemmingsreserve is bedoeld voor de verdere ontwikkeling van de meldkamer en de overgang van diverse koppelingen naar één landelijk meldsysteem (LMS).

Jeugdgezondheidszorg/JGZ 3.0

In 2018 heeft de bestuurscommissie Gezondheid ingestemd met het programma JGZ 3.0. Dit programma richt zich op het toekomstbestendig maken van de JGZ. In 2024 heeft de bestuurscommissie Gezondheid kennisgenomen van de resultaten van het programma JGZ 3.0. Hierbij is ingestemd met het vervolgtraject gericht op de implementatie, borging en doorontwikkeling van de programmaresultaten. In 2025 zal de bestemmingsreserve worden ingezet voor het vervolgtraject met name gericht op inbedding in de reguliere organisatie.

Tweede loopbaanbeleid

Vanaf 2006 is de FLO afgeschaft. Hiervoor is het tweede loopbaanbeleid in de plaats gekomen. Medewerkers die twintig jaar in een repressieve functie zitten, kunnen via deze voorziening gefaciliteerd worden om een tweede loopbaan te starten en uit de repressieve functie te stappen. Medewerkers kunnen deze tweede loopbaan zowel intern als extern invullen. Hierbij zetten we loopbaancoaching in om zo een zo goed mogelijke nieuwe baan te vinden. De kosten die hieraan verbonden zijn, kunnen onder andere bestaan uit loopbaancoaching, studiekosten en de afbouwregeling van de ORT-vergoeding.

In te halen werkzaamheden
Bij de jaarrekening 2020 is voorgesteld om een deel van het resultaat van 2020 te bestemmen voor in te halen werkzaamheden. Het bestuur heeft conform besloten en daarom is hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd. Vanwege de coronacrisis hebben we de werkzaamheden nog niet (volledig) ingehaald. Deze pakken we op basis van een geactualiseerde uitvoeringsplanning op. Bij de bestuursrapportages informeren wij het bestuur over de voortgang hiervan.

Gezonde leefomgeving
De bestemmingsreserve Gezonde leefomgeving is ingesteld voor het dekken van de kosten van de personele capaciteit voor de extra adviesvragen op het terrein van Gezonde leefomgeving. Deze extra adviesvragen hangen samen met de invoering van de Omgevingswet. In 2024 heeft de bestuurscommissie gezondheid besloten om deze opdracht ten aanzien van gezonde leefomgeving met één jaar te verlengen tot en met 2025.

Kansrijke start
De bestemmingsreserve Kansrijke Start is gevormd bij de resultaatbestemming 2021. Deze reserve is ingesteld ter dekking van de kosten van de provinciale aanjager Kansrijke Start. Het restant van de bestemmingsreserve wordt ingezet voor ondersteuning en uitbouw van Kansrijke Start binnen het FrIZA.

Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers
De bestemmingsreserve Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA) is ingesteld voor het dekken van de kosten van de opleiding tot verpleegkundig specialist. De inzet van verpleegkundig specialisten is onderdeel van taakdifferentiatie binnen de jeugdgezondheidszorg en moet bijdragen aan het oplossen van de krapte aan artsen. Hiermee beogen we uiteindelijk een toekomstbestendige uitvoering van de jeugdgezondheidszorg binnen de PGA.

Wabo
Op de huidige maatwerkpakketten worden meer kosten gemaakt dan we nu aan bijdrage ontvangen. Verwacht wordt dat de nieuwe Omgevingswet invloed heeft op de afname van de maatwerkpakketten. De hogere kosten dekken we vanuit de bestemmingsreserve.

Tijdelijke versterking projecten
Vanaf 2022 lopen er een aantal grootschalige projecten zoals de bouwagenda en de herijking van de inkoopstrategie. Het opzetten van deze projecten financieren we uit de bestemmingsreserve.

Energietransitie
De energietransitie brengt nieuwe veiligheidsrisico's voor de fysieke leefomgeving met zich mee. Het is moeilijk in te schatten in hoeverre de energietransitie extra inspanningen op hoger tempo van ons vraagt. Daarom is een bestemmingsreserve gevormd zodat eventuele effecten voorlopig niet worden doorberekend in de gemeentelijke bijdragen.

Functiewaardering
De bestemmingsreserve functiewaardering is gevormd bij de resultaatbestemming in de jaarrekening 2023. Deze reserve is bedoeld als tijdelijke overbrugging van de gevolgen van de functiewaardering jeugdverpleegkundigen en doktersassistenten. Deze functies zijn indicatief gewaardeerd vooruitlopend op implementatie van het nieuwe functiehuis en functiewaarderingssysteem HR21. De bestemmingsreserve is eveneens bedoeld voor het dekken van de projectkosten voor de overgang naar en implementatie van HR21.

Voorzieningen

	Saldo 01.01.2024	Stortingen	Onttrekkingen	Vrijval	Saldo 31.12.2024
Verplichtingen, verliezen, risico's					
Voorziening opgebouwde spaaruren	115.376	4.567	34.744	-	85.199
Voorziening FLO-overgangsrecht	7.975.509	402.257	924.353	-	7.453.413
Voorziening spaaruren IKB	775.470	653.453	97.528	-	1.331.395
Voorziening RVU		187.533			187.533
	8.866.355	1.247.810	1.056.625	-	9.057.540
Egalisatie van lasten					
Groot onderhoud Harlingertrekweg	290.054	76.755	197	-	366.612
Groot onderhoud brandweerkazernes	1.795.300	603.136	192.682	120.000	2.085.754
	2.085.354	679.891	192.879	120.000	2.452.366
Totaal voorzieningen	**10.951.709**	**1.927.701**	**1.249.504**	**120.000**	**11.509.906**

Toelichting per voorziening

Voorziening opgebouwde spaaruren

In het verleden konden medewerkers (op grond van de op dat moment geldende CAR/UWO) van de toenmalige HVD Fryslân en van verschillende thuiszorgorganisaties verlofuren sparen op basis van een spaarcontract. De gespaarde verlofuren kunnen in de toekomst door medewerkers worden aangewend om langdurig verlof op te nemen. De mogelijkheid om extra verlof te sparen is enige jaren geleden beëindigd, met als gevolg dat er geen nieuwe spaarcontracten bijkomen. De voorziening is bedoeld voor de afwikkeling van het aantal uren dat is gespaard.

Voorziening FLO-overgangsrecht

Na de afkoop van het FLO-overgangsrecht door de gemeente Leeuwarden, komen de lasten van deze regeling voor rekening van Veiligheidsregio Fryslân. Per 1 januari 2018 bedroeg de totale resterende verplichting voor deze regeling tot einddatum (nu voorzien in 2042) nog € 9,4 miljoen. Deze verplichting is contant gemaakt tegen een disconteringsvoet van 2,5%, wat leidt tot een voorziening per 1 januari 2018 van € 7,1 miljoen. Dit bedrag is vanuit de ontvangen afkoopsom in de voorziening gestort.

De voorziening wordt bepaald conform de volgende uitgangspunten:

- De rechten van personeelsleden inzake FLO-overgangsrecht zijn gebaseerd op de huidige bepalingen uit hoofdstuk 9a tot en met 9f van de CAR.
- De FLO-rechten zijn gewaardeerd op basis van het cao-loon dat bekend was bij het opmaken van de jaarrekening. In dit geval is dit de cao die geldt voor 2024. De loonsverhoging voor 2025 e.v. is gebaseerd op Macro Economische Verkenning (MEV25). Dit leidt tot een indexering van 3,9% voor 2025, gevolgd door 3,8% voor 2026, 4,8% voor 2027 en 4% voor 2028 en volgende jaren.
- Voor het contant maken van de verplichting en de bespaarde rente wordt gebruik gemaakt van de rente zoals deze is opgenomen in de overeenkomst met de gemeente Leeuwarden. De opgenomen rente betreft 2,5%.
- We berekenen de rente op de kasstroom per 1 januari in plaats van 31 december van het betreffende jaar.
- Bij het opnemen van de verplichtingen houden we geen rekening met de kans op het vervallen van rechten door natuurlijk verloop.

Gedurende 2023 is de totale onttrekking voor de werkelijke uitgaven per saldo € 0,9 miljoen. Daarnaast is € 0,7 miljoen gedoteerd voor onder andere cao-verhoging en het verhogen van de indexatie en is rente toegevoegd (2,5%/ € 0,2 mln.).

Voorziening spaaruren IKB
Vanuit het Individuele Keuze Budget (IKB) is het mogelijk om verlofuren te kopen en deze uren op te sparen. Dit betreft een arbeidskostengerelateerde verplichting die een niet-voorspelbare opbouw en daarmee ook een onvoorspelbare afbouw kent.

Voorziening RVU
Op 30 mei 2023 is in het Landelijke Overleg Arbeidsvoorwaarden Veiligheidsregio's (LOAV) een afspraak gemaakt over een tijdelijke RVU (Regeling voor Vervroegde Uittreding). Als er aan de voorwaarden wordt voldaan, is er recht op deelname aan de RVU-regeling. De voorziening is bepaald aan de hand van de Vaststellingsovereenkomsten die met de betreffende medewerkers zijn gemaakt, rekening houdend met de wettelijk bepaalde vergoeding, de arbeidsomvang en de resterende looptijd.

Groot onderhoud Harlingertrekweg
Uit het meerjarenonderhoudsplan voor het hoofdkantoor aan de Harlingertrekweg blijkt een gemiddelde last voor groot onderhoud van € 76.755 per jaar. Voor de egalisatie van deze lasten hebben we een voorziening gevormd. De stand van deze voorziening sluit aan op het meerjarenonderhoudsplan.

Groot onderhoud brandweerkazernes
Uit het meerjarenonderhoudsplan voor de 48 eigen kazernes en 18 huurkazernes blijkt een gemiddelde last voor groot onderhoud van € 603.136 per jaar. Voor de egalisatie van deze lasten hebben we een voorziening getroffen. De stand van deze voorziening sluit aan op het meerjarenonderhoudsplan.

Langlopende schulden

De langlopende schulden zijn betrokken bij de Bank Nederlandse Gemeenten en de Waterschapsbank. Het verloop is als volgt:

Stand per 1 januari 2024	€ 50.187.182
Nieuw aangetrokken	-
Reguliere aflossingen	€ 5.167.960
Extra aflossingen	-
Stand per 31 december 2024	**€ 45.019.222**

De rentelast van de langlopende leningen in 2024 bedraagt € 764.556.

Overlopende passiva

	31.12.2024	**31.12.2023**
Vooruit ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel	€ 1.198.151	€ 969.912
Overlopende rente	€ 290.858	€ 323.732
Overige overlopende passiva	€ 10.460.728	€ 9.934.647
	€ 11.949.737	**€ 11.228.292**

Vooruit ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel

	Saldo 01.01.2024	Ontvangsten	Besteed/betaald	Saldo 31.12.2024
Rijk				
CTB	745.716	-	745.716	-
Therapiefalen bij scabiës	32.135	-	-	32.135
LFR Haakarmbakken	23.975	-	15.983	7.992
Verduurzaming Kazerne Vlieland	-	53.739	-	53.739
Verduurzaming hoofdkantoor	-	47.836	-	47.836
Meerkosten COVID-19 VWS	-	171.390	-	171.390
VWS VIP Pijler 1	-	704.659	698.606	6.053
VWS VIP Pijler 5	-	132.000	129.823	2.177
VWS VIP Pijler 6	-	283.732	117.220	166.512
Totaal Rijk	**801.826**	**1.393.356**	**1.707.348**	**487.834**
Overige Nederlandse overheidslichamen				
CTB	750	-	-	750
Opvoedpunt	23.552	15.450	12.563	26.439
Supranet	6.863	-	-	6.863
Tel mee met Taal	32.413	-	-	32.413
Seker en Sûn 2e fase	39.253	-	39.253	-
JOGG	18.621	19.000	19.815	17.806
Preventieve activiteiten	13.921	-	13.921	-
Grip op onbegrip	15.046	-	15.046	-
Vitaal en in balans op het platteland	2.667	-	2.667	-
Kanker op de kaart	15.000	86.198	119.826	-18.629
STORM	-	400.000	346.493	53.507
SPUK/GALA mentale gezondheid	-	17.606	-	17.606
Bruggenbouwer provinciale ketenregisseurs en gezondheidsbevordering	-	16.000	1.370	14.630
Sociale voedseltuinen	-	31.970	10.854	21.116
Het beste idee van TD	-	3.000	-	3.000
FRIZA	-	2.714.000	2.314.155	399.845
Samenwerking tussen Acute en Niet-Acute Zorgketens	-	174.775	39.803	134.972
Totaal Overige Nederlandse overheidslichamen	168.086	3.477.999	2.935.767	710.317
Totaal vooruit ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel	**969.912**	**4.871.354**	**4.643.115**	**1.198.151**

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De niet uit de balans blijkende verplichtingen hebben betrekking op:

- Huurcontracten die zijn aangegaan voor de hoofd-, team- en consultatiebureaulocaties jeugdgezondheidszorg, brandweerkazernes en een aantal overige locaties. De diverse contracten hebben verschillende looptijden. Dit resulteert in een jaarlijkse verplichting van € 1,97 miljoen (kale huur en servicekosten) per jaar. Deze verplichtingen hebben een looptijd van langer dan één jaar.
- Daarnaast is sprake van leaseverplichtingen voor auto's van € 172.228 per jaar.
- De verplichting met betrekking tot het saldo vakantiedagen is in overeenstemming met het BBV niet opgenomen in de balans, omdat zij een meerjarig gelijkblijvend volume kent. De waarde van de openstaande verlofdagen bedraagt € 1.560.000 ultimo 2024.

- Tot op heden gaan veiligheidsregio's verschillend om met medewerkers met PTSS-symptomen. Voor veiligheidsregio's wordt op dit moment een landelijke regeling voor PTSS uitgewerkt. Met deze regeling wordt PTSS voor veiligheidsregio's als beroepsziekte erkend. Dit in navolging van bijvoorbeeld Defensie en Politie. Een belangrijk onderdeel van de regeling zijn preventieve maatregelen om PTSS te voorkomen. In de regeling is een bepaling opgenomen dat ook erkende PTSS-gevallen met terugwerkende kracht rechten kunnen ontlenen aan de regeling. Verder is de minister gevraagd bij te dragen aan de collectieve kosten voor uitvoering van de regeling. Afhankelijk van de parlementaire besluiten over de voorjaarsnota worden hiervoor gelden toegekend.
  Bij het ingaan van deze regeling bestaat een (financieel) risico voor toepassing van de regeling met terugwerkende kracht en de mogelijke negatieve uitkomst over de voorjaars-nota waardoor alle inspanningen en de daaruit voorvloeiende financiële consequenties op dit gebied door de eigen veiligheidsregio moeten worden gedragen.

6.3.3. Toelichting op de programmarekening

Totstandkoming begroting na wijziging

In het algemeen bestuur (AB) van 14 maart 2024 is de eerste begrotingswijziging voor 2024 vastgesteld. Met de eerste bestuursrapportage stelde het AB de tweede begrotings-wijziging voor 2024 vast op 17 juli 2024. De derde begrotingswijziging is met de tweede bestuursrapportage op 11 december 2024 vastgesteld door het AB. Dit is ook de definitieve begroting. Ten opzichte van de primitieve begroting zijn de volgende wijzigingen aangebracht:

- **Eerste wijziging**
  In de eerste begrotingswijziging worden wijzigingen doorgevoerd voor de autonome ontwikkelingen. Zo wordt op basis van de afspraken in de financiële verordening de indexatie voor de loonkosten geactualiseerd. Ook wordt een voorlopige verrekening van scenario 3 doorgevoerd en zorgt het rijksvaccinatieprogramma voor een wijziging. Daarnaast zijn de aanvullende extra middelen voor de BDuR voor 2024 toegevoegd en wordt de begrote storting in de egalisatiereserve teruggedraaid.
- **Tweede wijziging**
  Gelet op het aangepaste kader voor begrotingsrechtmatigheid heeft een actualisatie van de baten en lasten voor aanvullende werkzaamheden, subsidies en specifieke uitkeringen plaatsgevonden. Uitgangspunt voor de uitvoering van aanvullende werkzaamheden is dat deze geen effect hebben op de gemeentelijke bijdrage. De betreffende wijzigingen van de begroting zijn dan ook budgettair neutraal. Daarnaast heeft er een actualisatie plaatsgevonden van de uitvoeringsplanning reservemutaties.
- **Derde wijziging**
  Dit betreft de wijziging waarin de uitwerking van het arbeids-voorwaardenakkoord is opgenomen. Gelet op het aangepaste kader voor begrotingsrechtmatigheid heeft ook een actualisatie van de baten en lasten voor de najaarscampagne COVID plaatsgevonden. In verband met de vertraging in de investeringsplanning, zijn de werkelijke rentelasten lager dan begroot. Dit wordt via de begrotingswijziging gecorrigeerd en teruggestort naar de gemeenten. Daarnaast is het effect van de geactualiseerde uitvoeringsplanning bestemmings-reserves doorgevoerd.

Toelichting afwijkingen per programma ten opzichte van de begroting na wijziging

Zoals bij begroting 3.0 is afgesproken wordt het resultaat van organisatie naar rato toegerekend aan de programma's. De afwijkingen op dit onderdeel worden door een apart kopje, na de toelichting op de afwijking van de programma's, toegelicht.

Programma	Resultaat regulier	Resultaat organisatie	Resultaat incl. doorbelasting organisatie
Gezondheid	-386.000	121.000	-265.000
Crisisbeheersing	441.000	18.000	459.000
Brandweer	3.426.000	23.000	3.449.000
Totaal	**3.481.000**	**162.000**	**3.643.000**

Programma Gezondheid

Het programma Gezondheid sluit 2024 af met een negatief resultaat van ongeveer € 386.000. Dit resultaat is als volgt opgebouwd uit de vier pijlers van de GGD:

Pijler 1	Monitoring, signalering en advies	€	110.161	
Pijler 2	Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	€	220.803	
Pijler 3	Bewaken van de publieke gezondheid bij rampen en crises	€	207.125	-/-
Pijler 4	Toezicht houden	€	292.639	-/-
Reservemutaties bestemmingsreserves GGD		€	217.607	-/-
Totaal		**€**	**386.407**	**-/-**

De coronacrisis en de situatie van Oekraïense ontheemden hebben nog steeds invloed op het werk van de GGD maar de impact neemt wel af. De activiteiten in het kader van de coronacrisis bestonden uit het in stand houden van een basiscapaciteit voor vaccineren en het uitvoeren van een najaarscampagne voor COVID. Deze activiteiten zijn ook in 2024 verantwoord binnen pijler 3. Het leveren van zorg aan Oekraïense ontheemden (met name kinderen) is steeds meer geïntegreerd in de reguliere uitvoering. Financieel wordt deze zorg daarom op dezelfde wijze verantwoord als de betreffende taken (met name jeugdgezondheidszorg).

Onderstaand worden per pijler de belangrijkste oorzaken van het resultaat toegelicht.

Pijler 1 Monitoring, signalering en advies

De baten binnen deze pijler zijn ongeveer € 764.000 hoger dan begroot tegenover lasten die € 654.000 hoger zijn dan begroot. Deze hogere baten en lasten hangen samen met de uitvoering van aanvullende opdrachten voor jeugdgezondheidszorg, beleidsadvisering en gezondheidsbevordering. De hogere opbrengsten jeugdgezondheidszorg betreffen met name de vergoeding voor zorg aan Oekraïense kinderen en de subsidie voor artsen in opleiding (totaal ongeveer € 294.000). De hogere opbrengsten voor gezondheidsbevordering en beleidsadvisering betreffen in hoofdzaak het project STORM en Gezonde School. De hogere lasten hangen samen met deze opbrengsten en betreffen hoofdzakelijk personeelskosten.

Rekening houdend met de extra inzet die noodzakelijk is voor de uitvoering van de extra opdrachten is er sprake van een voordeel van € 296.000 voor de taken gezondheidsbevordering en beleidsadvisering. De belangrijkste aanvullende opdracht op het terrein van beleidsadvisering en gezondheidsbevordering betreft de inzet in het kader van FrIZA. Hiervoor ontvangt GGD Fryslân een subsidie van ruim € 2,7 miljoen. Met deze middelen wordt gewerkt aan de opgaven vanuit het Integraal Zorgakkoord (IZA). Een belangrijk onderdeel hiervan is het implementeren van de verschillende ketenaanpakken zoals afgesproken binnen het IZA. Van de subsidie van € 2,7 mln. is een bedrag van ongeveer € 1,5 mln. beschikbaar voor gemeenten voor het aanstellen van lokale aanjagers.

Voor de jeugdgezondheidszorg (JGZ) als totaal is sprake van een nadelig saldo van ongeveer € 482.000. Dit nadelig saldo wordt met name veroorzaakt door:

- Personeelskosten (€ 365.000): de hogere personeelskosten zijn een gevolg van stijgende kosten voor vervanging van personeel als gevolg van een hoog ziekteverzuim.
- Huisvestingskosten (€ 117.000): voor de huisvestingskosten geldt dat er sprake is van een tekort als gevolg van gestegen huurprijzen en gestegen tarieven voor gas en elektra. Het tekort is minder dan voorgaande jaren als gevolg van incidentele meevallers (gunstige afrekeningen gas en elektra en nagekomen verhuuropbrengsten). In hoeverre de afrekeningen ook structureel doorwerken wordt nog onderzocht. De uitkomsten hiervan zullen worden meegenomen in de bredere bestuurlijke discussie over toekomstbestendige financiering van de GGD.

Het nadelig saldo van jeugdgezondheidszorg valt voor ongeveer € 338.000 binnen pijler 1.

Voor medische milieukunde is sprake van een voordelig saldo van ongeveer € 141.000. Ten opzichte van een voordelig saldo in 2023 van € 206.000. Het voordelig saldo hangt samen met de inschaling van een aantal medewerkers en met de opleidingssubsidie voor de arts. Voor een aantal medewerkers geldt dat zij nog niet zijn ingeschaald op het maximum van de functionele schaal. De arts heeft in het eerste halfjaar van 2024 de opleiding afgerond en is in dienst getreden. Met het afronden van de opleiding vervalt de opleidingssubsidie en komen de loonkosten volledig voor rekening van GGD Fryslân. Dit verklaart het lagere voordelig saldo ten opzichte van 2023.

Pijler 2 Uitvoerende taken gezondheidsbescherming
De baten binnen deze pijler zijn ongeveer € 718.000 hoger dan begroot tegenover lasten die € 497.000 hoger zijn dan begroot. Deze hogere baten en lasten zijn vooral een gevolg van aanvullende opbrengsten voor jeugdgezondheidszorg. Deze opbrengsten betreffen onder meer de vergoeding voor zorg aan Oekraïense kinderen (€ 100.000), rijksvaccinatieprogramma (€ 148.000) en voorzorg (€ 143.000). Verder zijn er hogere opbrengsten dan begroot voor reizigersadvisering/-vaccinatie en seksuele gezondheid. De hogere opbrengsten reizigersadvisering/-vaccinatie zijn een gevolg van een hoger aantal consulten en vaccinaties. Voor seksuele gezondheid bestaan de hogere opbrengsten uit de vergoeding voor Prep-zorg.

De uitvoering van de meer individueel gerichte werkzaamheden van de jeugdgezondheidszorg zoals stevig ouderschap, integrale vroeghulp en voorzorg worden verantwoord binnen pijler 2. Evenals bij pijler 1 is ook hier sprake van een nadelig saldo met vergelijkbare oorzaken. Het nadelig saldo bedraagt ongeveer € 144.000.

Bij de uitvoering van de publieke gezondheidszorg asielzoekers (PGA) is sprake van een voordeel van ongeveer € 154.000. De hoge bezetting van de verschillende opvanglocaties voor asielzoekers gekoppeld aan de financieringssystematiek vormen een belangrijke verklaring voor het voordelige saldo. In 2024 is de personele bezetting van het team uitgebreid, waardoor het voordelig saldo lager is dan in 2023.

Voor infectieziektebestrijding geldt dat er sprake is van een tekort van ongeveer € 20.000. Dit tekort wordt veroorzaakt door de kosten van het ontwikkelen en implementeren van een applicatie voor Elektronisch voorschrijven (EVS) binnen GGD'en. Een applicatie voor EVS richt zich op het signaleren van onveilige situaties bij het voorschrijven van medicatie. EVS is als medicatiebewakingssystemen een onderdeel van het leveren van verantwoorde zorg (Inspectie-eis).

De inzet van GGD Fryslân gericht op versterking infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid (VIP) is gefinancierd uit een specifieke uitkering van het Ministerie van VWS. Het hoofdlijnenakkoord en de daarin opgenomen bezuiniging op pandemische paraatheid maken de toekomstige (structurele) financiering van de versterking onzeker.

De afgelopen twee jaren is de omzet van reizigersadvisering/-vaccinatie weer vergelijkbaar met de periode voor de coronacrisis. In 2024 is de bezetting van de verpleegkundigen uitgebreid om de werkdruk te verlagen en om verlofstuwmeren te voorkomen. Ten opzichte van de begroting is sprake van een voordeel van ongeveer € 66.000.

Pijler 3 Bewaken van de publieke gezondheid bij rampen en crises
De baten binnen deze pijler zijn ongeveer € 757.000 lager dan begroot tegenover lasten die € 550.000 lager zijn dan begroot. Deze afwijkingen worden vooral veroorzaakt doordat de kosten van de najaarscampagne voor COVID-19 veel lager zijn dan de bij het Ministerie van VWS ingediende begroting.

In 2024 zijn de opdrachten van het Ministerie van VWS met betrekking tot COVID-19 verder afgenomen. De opdrachten bestonden uit het in standhouden van een basiscapaciteit en infrastructuur voor vaccineren en de uitvoering van een najaarscampagne voor COVID-19. De kosten verbonden aan de uitvoering van deze opdrachten zijn volledig gedekt door de specifieke uitkeringen van het Ministerie van VWS.

Evenals in 2023 resulteert de uitvoering van forensische geneeskunde in 2024 in een nadelig saldo van ongeveer € 270.000 (ten opzichte van € 309.000 in 2023). Het nadelig saldo is met name een gevolg van de kosten die zijn gemaakt in verband met landelijke ontwikkelingen en voor het borgen van de uitvoering van de forensische geneeskunde nu en in de toekomst. Het gaat dan bijvoorbeeld om:

- Kosten projectleiding en extra coördinatie gericht op het realiseren van de centrum GGD constructie.
- Kosten in verband met aanbesteding medische arrestantenzorg door de Politie.
- Kosten van het opleiden van artsen in opleiding.

Deze extra kosten zijn niet meegenomen in de tariefafspraken met de Politie volgens de huidige overeenkomst. Ten dele worden deze kosten gedekt door de subsidie van het Ministerie van J&V via GGD GHOR Nederland voor borging forensische geneeskunde. Naast bovenstaande kosten dragen de kosten van externe inhuur ook bij aan het nadelig saldo. De externe inhuur is noodzakelijk in verband met druk op het rooster (24-7 beschikbaarheid) voor forensische diensten.
In tegenstelling tot de verwachting bij de jaarrekening 2023 is er nog steeds geen duidelijkheid over de structurele financiering van een toekomstbestendig uitvoering van de forensische geneeskunde. De subsidie van het Ministerie van J&V betreft tijdelijke en geen structurele financiering.

Pijler 4 Toezicht houden
Deze pijler betreft hoofdzakelijk de uitvoering van de inspecties kinderopvang op grond van de wet kinderopvang. Het team toezicht had in 2024 net als in 2023 te maken met een aantal langdurige zieke medewerkers. Om toch zoveel mogelijk inspecties uit te voeren en om te voldoen aan de 100% inspectie-eis is extra personeel ingezet. In de bekostiging van deze taak wordt onvoldoende rekening gehouden met vervanging in verband met langdurig ziekteverzuim. Het inzetten van extra personeel resulteert in een nadeel binnen deze pijler van € 293.000.

Reservemutaties bestemmingsreserves GGD
Aan de verschillende bestemmingsreserves is minder onttrokken dan begroot. In totaal is ongeveer € 218.000 minder onttrokken aan de bestemmingsreserves en dit leidt tot een nadelig saldo bij de reservemutaties. Voor een nadere toelichting op de reservemutaties wordt verwezen naar paragraaf 7.3.4 onderdeel ‘Analyse begrotingsrechtmatigheid reserves’.

Programma Crisisbeheersing

Het programma Crisisbeheersing sluit 2024 af met een positief resultaat van € 441.000.

Afwijkingen ten opzichte van de begroting:

Extra BDUR versterking CB overschot	€	182.000
BDUR regulier	€	187.000
Regulier (piket, formatie)	€	139.000
Aanvullende storting voorziening RVU en spaarverlof	€	-67.000
Regulier resultaat	**€**	**441.000**

- *Extra BDUR versterking CB overschot*

Dit overschot wordt met name veroorzaakt door het later invullen van vacatures op de functies die zijn opengesteld vanuit de aanvullende BDUR-middelen.

- *BDUR regulier*

De loonprijscompensatie op de BDUR is pas halverwege het jaar bekend en kan daardoor niet meer worden ingezet.

- *Regulier*

Het voordelig resultaat op formatie wordt verklaard door een lagere inschaling dan begroot en latere invulling van vacatures. De soms moeizame invulling van vacatures houdt verband met krapte op de arbeidsmarkt. Daarnaast is sprake van een klein voordelig verschil op piket.

- *Aanvullende storting voorziening RVU en spaarverlof*

Ultimo 2024 bleek een aanvullende storting in beide voorzieningen noodzakelijk.

Programma Brandweer

Het programma Brandweer sluit af met een positief resultaat van € 3.426.000.

Bouwagenda	€	2.252.000
Materieelbeheer	€	295.000
Huisvesting	€	408.000
Meldkamer	€	149.000
Loon-prijsbijstelling Bdur	€	304.000
Divers	€	18.000
Regulier resultaat	**€**	**3.426.000**

- *Bouwagenda:*

De bouwagenda is gepauzeerd waardoor de verbouw en nieuwbouw is uitgesteld. Door de langere doorlooptijden dan waar in eerste instantie rekening mee werd gehouden, kon de planning niet ingehaald worden. Dit heeft voor een voordeel gezorgd op de kapitaallasten en de reservering die is gemaakt voor de uitzetting in de exploitatie-lasten.

- *Materieelbeheer:*

Er zijn een groot aantal tankautospuiten en kleine voertuigen vervangen.
De oude voertuigen zijn verkocht en hebben voor een verkoopopbrengst gezorgd.

- *Huisvesting:*

Door een lagere prijs voor gas en elektra vallen de lasten lager uit dan verwacht.
Ook is er minder klein onderhoud nodig geweest.

- *Meldkamer:*

Er is nog onzekerheid over de inzet van de centralisten. Hiervoor lopen landelijke ontwikkelingen waardoor er voor 2024 nog sprake is van een onderuitputting.

- *Loon- prijsbijstelling BDUR:*

De loonprijscompensatie op de BDUR wordt pas halverwege het jaar bekend. Dit is vrij laat waardoor de middelen niet meer ingezet konden worden. en daarom niet meer worden ingezet.

Doorberekende organisatiekosten

Het onderdeel organisatie sluit 2024 af met een positief resultaat van € 162.000. In de begroting hebben we een post opgenomen voor personele frictie. Deze post is in 2024 niet volledig gebruikt.

Algemene dekkingsmiddelen en financiering

Rijksbijdrage BDUR

De bijdrage uit de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding was begroot op € 9,4 miljoen. Uiteindelijk valt de uitkering hoger uit, door de achteraf toegekende loon- en prijscompensatie.

Financiering

In 2024 is geen nieuwe langlopende lening aangetrokken.

Bijdrage in het nadelig saldo

De bijdrage in het nadelig saldo is conform de gewijzigde begroting geïnd bij de deelnemende gemeenten.

Benutting van de post personele fricties

De post 'personele fricties' was voor 2024 begroot op € 610.000 en is na vorming van het programma organisatie aldaar ondergebracht. Conform de nota weerstandsvermogen is de post in 2024 alleen besteed aan kosten van personele fricties, waaronder boventalligen en ww-verplichtingen.

Incidentele baten en lasten

Het resultaat voor 2024 bestaat uit een aantal incidentele effecten. Onderstaand een overzicht van de incidentele baten en lasten van 2024 (x € 1.000)

Incidentele baten en lasten	Begroting		Realisatie	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Boekwinst verkoop activa	-	-	304	-
Afwikkelingsverschillen voorgaande dienstjaren	-	-	280	31
Friese Preventie Aanpak / FrIZA	2.714	2.714	2.314	2.314
Versterking infectieziektebestrijding en voorbereiding op toekomstige pandemieën	1.120	1.120	946	946
Forensische geneeskunde			384	384
Covid	507	507	463	463
Najaarscampagne Covid	2.734	2.734	1.524	1.524
Totaal	**7.075**	**7.075**	**6.215**	**5.662**

Informatie Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op Veiligheidsregio Fryslân. Het voor Veiligheidsregio Fryslân toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000 (Algemeen Bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2024	
Bedragen x € 1	**W. K. Kleinhuis**
Functiegegevens	**Algemeen directeur**
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 183.370
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.432
Subtotaal	*€ 206.802*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	**€ 206.802**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2023	
Bedragen x € 1	**W. K. Kleinhuis**
Functiegegevens	**Algemeen directeur**
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 176.591
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.647
Subtotaal	*€ 199.238*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000
Bezoldiging	**€ 199.238**

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Gegevens 2024	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	**FUNCTIE**
de heer Buma (Leeuwarden)	voorzitter Algemeen Bestuur, voorzitter Dagelijks Bestuur
de heer Brouwer (Achtkarspelen)	lid Algemeen Bestuur
de heer Stoel (Ameland)	lid Algemeen Bestuur
de heer Agricola (Dantumadiel, vanaf 04-11-2024 De Fryske Marren)	lid Algemeen Bestuur
Mevrouw Haga (Dantumadiel)	lid Algemeen Bestuur
de heer Veenstra (De Fryske Marren, vanaf 19-11-2024 Smallingerland)	lid Algemeen Bestuur
mevrouw Sjerps (Harlingen)	lid Algemeen Bestuur
mevrouw Fokkens (Heerenveen)	lid Algemeen Bestuur
de heer Kramer (Noardeast-Fryslân)	lid Algemeen Bestuur
de heer Werkman (Ooststellingwerf)	lid Algemeen Bestuur
de heer Bouwman (Opsterland)	lid Algemeen Bestuur
mevrouw van Gent (Schiermonnikoog)	lid Algemeen Bestuur
de heer Rijpstra (Smallingerland)	lid Algemeen Bestuur
mevrouw de Vries (Súdwest-Fryslân)	lid Algemeen Bestuur, lid Dagelijks Bestuur
de heer Cazemier (Terschelling)	lid Algemeen Bestuur
de heer Gebben (Tytsjerkstradiel)	lid Algemeen Bestuur, lid Dagelijks Bestuur
de heer Schrier (Vlieland)	lid Algemeen Bestuur
mevrouw Waanders (Waadhoeke)	lid Algemeen Bestuur
de heer van de Nadort (Weststellingwerf)	lid Algemeen Bestuur
de heer de Vries (Opsterland)	lid Dagelijks Bestuur
mevrouw Zonderland (Weststellingwerf)	lid Dagelijks Bestuur

De leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur ontvangen voor deze functie geen vergoeding van Veiligheidsregio Fryslân.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking, die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

6.3.4. Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Lasten

Zie hieronder voor de uitwerking van de over- en onderschrijdingen per programma.

Programma	Overschrijding in het kader van begrotings-rechtmatigheid	Overschrijding meetellend in het oordeel van de accountant
Gezondheid	395.000	-
Crisisbeheersing	-310.000	-
Brandweer	-1.622.000	-
Totaal	**-997.000**	**-**

In bovenstaand overzicht is het onderdeel organisatie, conform de uitgangspunten van begroting 3.0, verdeeld naar de diverse kolommen. Zie ook onderdeel '1. Resultaat' van het jaarverslag.

Overschrijding van de lasten ten opzichte van de begroting na wijziging

De gerealiseerde lasten zijn voor het programma Gezondheid hoger dan begroot. In beginsel zijn dit begrotingsoverschrijdingen en is er daarom sprake van een begrotingsonrechtmatigheid. Hieronder volgt een toelichting waarom deze begrotingsoverschrijdingen geen effect hebben op het rechtmatigheidsoordeel.

Overschrijding programma Gezondheid
Bij de GGD is er sprake van een overschrijding van de begroting. Hier liggen een aantal redenen aan ten grondslag:

- De belangrijkste oorzaak van het negatieve resultaat betreft een tekort op huisvestingskosten en extra formatiekosten als gevolg van hogere ziektevervanging.
- Daarnaast ontstaat deze overschrijding door aanvullende stortingen in voorzieningen RVU en verlofsparen.

Het tekort op huisvesting en formatie is tijdig aangekondigd. In zowel de eerste bestuursrapportage (behandeling in AB van 17 juli 2024) als de tweede bestuursrapportage (AB d.d. 11 december 2024) is dit aangekondigd. Daarnaast is er sprake is van een begrotingsoverschrijding die past binnen het bestaande beleid van het algemeen bestuur conform artikel 3.4c van het addendum bij de financiële verordening.

Onderschrijding van lasten ten opzichte van de begroting na wijziging

Er is sprake van begrotingsonderschrijdingen. Deze onderschrijdingen hebben niet geleid tot begrotingswijzigingen, maar zijn wel tijdig gemeld aan het algemeen bestuur via de bestuursrapportages. De belangrijkste onderschrijding betreft de onderuitputting op kapitaallasten bij de brandweer (eerste en tweede bestuursrapportage 2024), en het niet volledig aanwenden (onderbesteding) van de versterkingsmiddelen voor de BDuR (eerste en tweede bestuursrapportage 2024).

Onderschrijding programma Crisisbeheersing
Op het programma Crisisbeheersing zijn de lasten circa € 310.000 lager dan begroot. Een belangrijke reden hiervoor betreft het niet volledig aanwezen van de versterkings-middelen voor de BDuR. Tijdens de bestuursrapportages is dit gemeld aan het bestuur.

Onderschrijding programma brandweer
Op het programma Brandweer zijn de lasten € 1,16 miljoen lager dan begroot.
Een belangrijke reden hiervoor betreft lagere kapitaallasten als gevolg van vertraging in de realisatie van de investeringsagenda. Tijdens de bestuursrapportages is dit gemeld aan het bestuur.

Baten

Zie hieronder voor de uitwerking van de over- en onderschrijdingen van de baten per programma.

Programma	Overschrijding in het kader van begrotings-rechtmatigheid	Overschrijding meetellend in het oordeel van de accountant
Gezondheid	931.000	-
Crisisbeheersing	153.000	-
Brandweer	1.833.000	-
Totaal	**2.899.000**	**-**

Overschrijding van de baten ten opzichte van de begroting na wijziging

Overschrijding programma Gezondheid
De overschrijding bij de baten heeft met name betrekking op extra opbrengsten voor jeugdgezondheidszorg. Voor een uitgebreidere toelichting op de afwijking bij de baten wordt verwezen naar de toelichting op de programmarekening van het programma gezondheid (paragraaf 7.3.3).

Overschrijding programma Crisisbeheersing
Op het programma Crisisbeheersing zijn de baten circa € 153.000 hoger dan begroot. Dit betreft de loon- en prijsbijstelling op de BDuR die in juli ontvangen is. Tijdens de tweede bestuursrapportage is dit gemeld aan het bestuur.

Overschrijding programma Brandweer
Op het programma Brandweer zijn de baten € 1,83 miljoen hoger dan begroot. Dit betreft voor het grootste deel de loon- en prijsbijstelling op de BDUR. Dit is tijdens de tweede bestuursrapportage gemeld. Daarnaast zijn er verkoopopbrengsten gerealiseerd door het afstoten van voertuigen wat volledig is afgeschreven en vervangen door nieuwe voertuigen.

Onderschrijding van de lasten ten opzichte van de begroting na wijziging

Niet van toepassing.

Analyse begrotingsrechtmatigheid reserves

Bestemmingsreserves	Begrote onttrekking	Grealiseerd onttrekking	Verschil
Gezondheidsmonitor	145.000	145.000	-
Jeugdgezondheidszorg/JGZ 3.0	300.000	300.000	-
Tweede loopbaanbeleid	-	9.510	-9.510
In te halen werkzaamheden	458.102	412.830	45.272
Gezonde leefomgeving	100.000	64.272	35.728
Kansrijke start	16.000	-	16.000
Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers	115.000	61.941	53.059
Wabo	90.000	90.000	-
Tijdelijke versterking projecten	59.000	59.000	-
Energietransitie	100.000	100.000	-
Functiewaardering	821.938	709.115	112.823
Totaal	**2.205.040**	**1.951.668**	**253.372**

Lagere onttrekkingen

In te halen werkzaamheden

Er is lager onttrokken uit deze reserve dan bergroot. Dit betreft het project optimalisatie Afas. VRF werd in dit project ondersteund door een externe partij, die helaas niet de kwaliteit leverde, die was afgesproken. Dit heeft ertoe geleid dat er een nieuwe partij gevonden moest worden en het project vertraagd is.

Gezonde leefomgeving

De kosten van adviesteam gezonde leefomgeving zijn in 2024 lager dan begroot. Het gaat dan om lagere kosten van externe projectleiding. De lagere kosten betekenen ook een lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve gezonde leefomgeving (ongeveer € 36.000).

Kansrijke Start

Het restant van de bestemmingsreserve Kansrijke Start is beschikbaar voor ondersteuning en uitbouw van Kansrijke Start binnen het FrIZA. Hiermee is het een aanvulling op de middelen die vanuit SPUK IZA beschikbaar zijn voor Kansrijke Start. Doordat er in 2024 sprake was van onderbesteding van de middelen vanuit SPUK IZA was een aanvulling vanuit de bestemmingsreserve niet noodzakelijk.

Publieke gezondheidszorg asielzoekers

De bestemmingsreserve publieke gezondheidszorg asielzoekers (PGA) is bedoeld voor het dekken van de kosten voor de opleiding van een tweetal medewerkers tot verpleegkundig specialist. Voor deze medewerkers geldt dat de opleiding gespreid zal worden over een langere periode dan de oorspronkelijke duur van twee jaren. Dit in verband met het inpassen van de opleiding in de reguliere werkzaamheden. De spreiding van de opleidingen over langere periode maakt ook dat de jaarlijkse kosten lager zijn. In 2024 wordt als gevolg hiervan € 53.000 minder onttrokken dan begroot.

Functiewaardering

De bestemmingsreserve functiewaardering is onder meer bedoeld voor het (tijdelijk) dekken van de gevolgen van de functiewaardering jeugdverpleegkundigen en doktersassistenten. De werkelijke kosten in 2024 zijn lager dan ingeschat bij de begroting. Met name de nabetaling over 2023 valt lager uit als gevolg van lagere werkgeverslasten. De lagere kosten leiden tot een lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve dan begroot van ongeveer € 113.000.

Analyse begrotingsrechtmatigheid investeringskredieten

Zie onderdeel 8.7 Investeringskredieten 2024 voor het overzicht van de begrote en gerealiseerde kredieten. Er is geen sprake van begrotingsoverschrijding groter dan € 50.000.

6.4. Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid Dagelijks Bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.
In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het Algemeen Bestuur op 13 juli 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 3.395.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het Dagelijks Bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 1.547.500 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 3.395.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het dagelijks overigens een bedrag van € 985.000 acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

6.5. SiSa-bijlage bij de jaarrekening

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2025									
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering** **Juridische grondslag** **Ontvanger**		**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A2**	**Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)**		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A2 / 01*					
				10.822.347					
VWS	**H29**	**Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en**		Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A29/01*	Naam van de pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A29/02*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H29/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen – Inclusief verantwoording tussen medeoverheden *Aard controle D2* *Indicator: H29/04*	Plannen uitgevoerd conform uitvraag? (Ja/Nee/ Nvt) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/05*	Toelichting - verplicht als bij H29/05 "Nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/06*
			1	1045606	Kwetsbaarheden wegnemen	€ 698.606	€ 1.251.589	Ja	
			2	1045606	Versneld opleiden	€ 129.823	€ 224.640	Ja	
			3	1045606	Landelijke Functie opschaling Infectieziektebesctrijding (transitiecapaciteit)	€ 117.220	€ 117.220	Ja	

			Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A29/07*	Kopie Naam van de pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A29/08*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/09*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: H29/10*		
		1	1045606	Kwetsbaarheden wegnemen	Ja	Ja		
		2	1045606	Versneld opleiden	Ja	Ja		
		3	1045606	Landelijke Functie opschaling Infectieziektebestrijding (transitiecapaciteit)	Ja	Ja		
VWS	**H29B**	**Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordings-informatie voor die GGD invullen *Aard controle R* *Indicator: H33/01*	Naam van de pijler *Aard controle R* *Indicator: H33/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: H33/03*	Plannen uitgevoerd conform uitvraag? (Ja/nee?Nvt) *Aard controle D2* *Indicator: H33/04*	Toelichting - verplicht als bij H29B/04 "Nee" is ingevuld *Aard controle D2* *Indicator: H33/04*	
		1	50444 Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht	Versneld opleiden	€ 35.289	Ja		

VWS	H33	**Regeling specifieke uitkering COVID-19-vaccinatie**	Besteding (jaar T) COVID-19-vaccinaties conform basiscapaciteit *Eerste halfjaar* *Aard controle R* *Indicator: H33/01*	Heeft u de infrastructuur ingericht ten behoeve van de basiscapaciteit covid-19-vaccinatie? (Art. 3, lid 1, onder b) (ja/nee) *Eerste halfjaar* *Aard controle D1* *Indicator: H33/02*	Besteding (jaar T) inzake voorbereidende werkzaamheden (Art. 3 lid 1, onder c) *Eerste halfjaar* *Aard controle R* *Indicator: H33/03*	Heeft u (na schriftelijke mededeling aan de minister van VWS) de infrastructuur die specifiek voor COVID-19-vaccinaties is opgezet, ingezet voor andere activiteiten die vallen onder de wettelijke taak op grond van artikel 6, eerste lid van de Wpg? (Ja/Nee) *Eerste halfjaar* *Aard controle D2* *Indicator: H33/04*	Besteding (jaar T) ten behoeve van alternatieve activiteiten (verplicht als bij voorgaande indicator 'Ja' is geselecteerd) *Eerste halfjaar* *Aard controle D2* *Indicator: H33/05*
			€ 426.285	Ja	€ 37.070	Nee	
			Besteding (jaar T) COVID-19-vaccinaties *Tweede halfjaar* *Aard controle R* *Indicator: H33/06*	Heeft u (na schriftelijke mededeling aan de minister van VWS) de infrastructuur die specifiek voor COVID-19-vaccinaties is opgezet, ingezet voor andere activiteiten die vallen onder de wettelijke taak op grond van artikel 6, eerste lid van de Wpg? (Ja/Nee) *Tweede halfjaar* *Aard controle D2* *Indicator: H33/07*	Besteding (jaar T) ten behoeve van alternatieve activiteiten (verplicht als bij voorgaande indicator 'Ja' is geselecteerd) *Tweede halfjaar* *Aard controle D2* *Indicator: H33/08*		
			€ 1.524.006	Nee			

6.6. Bijlage Taakvelden

Artikel 24 lid 3c BBV geeft aan dat in de jaarrekening een bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld moet worden opgenomen.

#	Taakveld	Lasten	Baten
0.4	Overhead	21.613.033	712.737
0.5	Treasury	-	-
0.8	Overige baten en lasten	414.830	-
0.9	Vennootschapsbelasting (vpb)	1.261	-
0.10	Mutaties reserves	102.000	1.951.669
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	45.230.626	61.943.368
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.981.828	1.490.540
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.299.968	2.612.648
7.1	Volksgezondheid	41.504.409	47.512.959
8.3	Wonen en bouwen	-	567.161
Totalen		**113.147.955**	**116.791.081**

Het programma Gezondheid verantwoorden we voor het grootste gedeelte onder taakveld 7.1 Volksgezondheid, met uitzondering van Forensisch en Toezicht & Inspecties. Forensisch wordt verantwoord onder taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid. Toezicht & Inspecties verantwoorden we onder 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie. Het Programma Veiligheid valt grotendeels onder taakveld 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer met uitzondering van de WABO, welke onder 8.3 Wonen en bouwen wordt verantwoord. De organisatiekosten verantwoorden we onder 0.4 overhead, waarbij treasury een apart taakveld is.

Deel III Overig
Veiligheidsregio Fryslân

7. Overige gegevens

7.1. Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân te Leeuwarden gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 en van het vermogen van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2024 en de toelichtingen daarop;
- de balans per 31 december 2024;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024;
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 19 juni 2024 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.100.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 55.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- Deel I, jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- Deel II, overige gegevens en bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde eisen

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) van de Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2024, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2024 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader d.d. 19 juni 2024 en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 19 juni 2024, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 20 maart 2025

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. E.J. Jongsma RA

7.2. Voorgestelde resultaatbestemming

Het dagelijks bestuur stelt voor het voordelig resultaat van € 3.643.000 over het boekjaar 2024 als volgt te bestemmen:

Omschrijving	Voorstel tot bestemming	Toelichting
Reserve functiewaardering - Reservering restant HR 21 & FUWA	€ 1.270.000	Bij de resultaatbestemming in de jaarrekening 2023 is besloten om een reserve functiewaardering te vormen. Daarmee is de financiering voor de functiewaardering bij de GGD voor de jaren 2023 (terugwerkende kracht), 2024 en een deel van 2025 geborgd. Ook zijn daarmee middelen gereserveerd voor de uitvoering van het project HR21. Voor 2025 is er nog geen sprake van een volledige financiering voor FUWA en HR21. In de vergadering van februari 2024 is bestuurlijk afgesproken dat het rekeningresultaat 2024 hier naar verwachting een oplossing voor zou kunnen bieden en dat wij hier op terug zouden komen. Omdat voor de GGD vervolgacties nodig zijn via een nieuwe bestuurlijke opdracht, ontstaat een extra te overbruggen periode, te weten het boekjaar 2026. Dit betreft zowel het tekort n.a.v. de FUWA als het tekort door de huisvestingskosten. Daarom wordt voorgesteld het tekort bij de GGD voor het restant van 2025, en voor het volledige jaar 2026 te financieren vanuit het resultaat 2024.
Reserve frictiekosten	€ 1.773.000	Daarbij is aanvullend besproken om een reservering te maken voor de organisatiekosten als gevolg van mogelijke oplossingsrichtingen voor het tekort bij de GGD (onderzoekskosten, afkopen huurcontracten, reorganisatiekosten etc.) en de uitkomsten van het dekkingsplan. Voorgesteld wordt om het restant van het resultaat 2024 hiervoor te bestemmen.
Reservering projecten	€ 200.000	Op het gebied van Informatiehuishouding en Informatiebeveiliging is de afgelopen jaren achterstand ontstaan in het voldoen aan wet- en regelgeving. Met een eenmalige extra inzet kunnen we externe partijen inhuren, die ons helpen om de meest prangende achterstanden weg te werken. Bij informatiehuishouding betreft het archiefzaken en beleidsdocumenten, bij informatiebeveiliging gaat het om Bedrijfscontinuïteitsoefeningen, gebruikerstrainingen en een zogenaamde nieuwe penetratietest.
Totaal te bestemmen resultaat	**€ 3.243.000**	
Terugstorten gemeenten	€ 400.000	
Totaal	**€ 3.643.000**	

7.3. Vaststelling

Hiermee verklaart het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Fryslân te Leeuwarden dat het jaarverslag en de jaarrekening 2024 van de gemeenschappelijke regeling zijn opgemaakt in overeenstemming met het ter zake vastgestelde "Besluit Begroting en Verantwoording".

Het jaarverslag en de jaarrekening 2024 zijn op 10 juli 2025 vastgesteld door het algemeen bestuur.

Voorzitter	**Secretaris**
De heer Mr. S. van Haersma Buma	De heer L.J. Gebben

Bijlagen

7.4. Investeringskredieten 2024

Investeringskredieten	Tweede berap	Jaarrekening	Mutatie
Installaties	136.912	17.156	-119.756
Kantoormeubilair	328.255	194.839	-133.416
Mobiele telefonie, tablets en iPads	141.003	68.924	-72.079
Overige (kantoor) inventaris	218.201	197.943	-20.258
Renovatie en verbouwing	234.233	38.001	-196.232
Systeem soft- en hardware	47.001	-	-47.001
Telefooncentrale	-	-	-
Werkplekautomatisering	439.283	416.808	-22.475
Organisatie	**1.544.888**	**933.671**	**-611.217**
Dienstvoertuigen	-	-	-
Crisisbeheersing	**-**	**-**	**-**
Huisvesting JGZ	200.000	216.461	16.461
Audiometers	90.000	-	-90.000
Bloeddrukmeters	20.000	-	-20.000
Werkplekautomatisering	-	29.407	29.407
GGD	**310.000**	**245.868**	**-64.132**
Ademlucht	43.242	43.630	388
Dienstvoertuigen	187.536	120.533	-67.003
Gebouwen	6.512.789	6.427.017	-85.772
Grond	632.828	614.791	-18.037
Haakarmvoertuigen	1.171.585	1.198.389	26.804
Installaties	2.827.339	2.703.241	-124.098
Mobiele telefonie, tablets en iPads	100.110	98.299	-1.811
Overige (kantoor) inventaris	459.721	239.903	-219.818
Overige brandweerinventaris	2.913.361	2.495.841	-417.520
Overige brandweervoertuigen	77.543	83.719	6.176
Persoonlijke beschermingsmiddelen	371.087	369.403	-1.685
PM voer- en vaartuigen	133.918	77.710	-56.208
Renovatie en verbouwing	355.411	320.710	-34.701
Tankautospuiten	9.146.235	6.965.779	-2.180.456
Terreinen	51.533	-	-51.533
Werkplekautomatisering	28.930	25.694	-3.236
Brandweer	**25.013.168**	**21.784.658**	**-3.228.510**
Totaal investeringskredieten	**26.868.056**	**22.964.197**	**-3.903.859**

Verklaring voor afwijkingen groter dan €50.000

Installaties
Er is een subsidie aangevraagd voor deze duurzame investering. Deze subsidie is toegekend. Door de looptijd van het subsidieproject kon de warmtepomp echter niet meer geleverd en geïnstalleerd worden in 2024. Volgt in 2025.

Kantoormeubilair
De verbouw van de locatie aan de Harlingertrekweg wordt in 2025 opgeleverd, dit betreft ook een deel van het kantoormeubilair.

Mobiele telefonie, tablets en iPads
De laatste batch met mobiele telefoons kon helaas niet meer in 2024 geleverd worden en schuift door naar 2025.

Renovatie en verbouwing
De verbouw van de locatie aan de Harlingertrekweg wordt in 2025 opgeleverd.

Audiometers
Er is landelijk discussie over geschikte audiometers. Uiteindelijk is besloten om mee te doen met een gezamenlijke aanbesteding. Deze zal in 2025 volgen. Dit investeringskrediet zal dus doorgeschoven moeten worden naar 2025.

Werkplekautomatisering
Met ingang van 2025 is de uitvoering van forensische geneeskunde in Noord-Nederland ondergebracht bij GGD/VRF Fryslân. In verband hiermee zijn devices aangeschaft die voldoen aan de standaarden van de VRF. Deze niet begrote investering is gemeld in de bestuurscommissie van november.

Dienstvoertuigen
Vertraging in de levering van een voertuig. Krediet wordt deels doorgeschoven naar 2025.

Gebouwen
Het boothuis van Makkum heeft vertraging opgelopen. Hierdoor vindt de afronding plaats in 2025.

Installaties
De werkzaamheden voor legionella zijn goedkoper uitgevallen dan verwacht. Daarnaast is een deel van de geplande werkzaamheden niet uitgevoerd door gebrek aan capaciteit bij de leveranciers. Deze werkzaamheden worden begin 2025 uitgevoerd.

Overige (kantoor) inventaris
Het krediet voor locatie Sneek is ten onrechte blijven staan in 2024. Deze wordt opnieuw gepland met de totale verbouwing van Sneek.

Overige brandweerinventaris
Aanbesteding van de meters heeft vertraging opgelopen. Daarnaast zijn de geleverde beeldschermen niet van voldoende kwaliteit en zijn we in overleg met de leverancier voor een oplossing. Hiermee zijn deze investeringen niet gerealiseerd en moeten de kredieten doorgeschoven worden naar 2025.

PM voer- en vaartuigen
Vertraging in de levering van een voertuig. Krediet moet deels worden doorgeschoven naar 2025.

Tankautospuiten
Voor een viertal voertuigen is vertraging in het productieproces ontstaan. Hierdoor is de levering in 2025 en moeten bijbehorende kredieten doorgeschoven worden.

Terreinen
Werkzaamheden rondom terreinverharding zijn nog niet volledig gerealiseerd. Afronding vindt plaats in 2025.

7.5. Samenstelling bestuur en commissies

Hieronder leest u de samenstelling van ons bestuur in 2024, per gremium.

Agendacommissie Gezondheid

Leden	Gemeente
De heer de Vries (voorzitter)	Opsterland
De heer de Groot	Harlingen
Mevrouw M. Poelman	Súdwest-Fryslân
Mevrouw N. Kramers	Leeuwarden
Mevrouw H. Zonderland	Weststellingwerf

Bestuurscommissie Gezondheid

Leden	Gemeente
De heer Vegelin *(tot 01-04-2024)*	Achtkarspelen
De heer Boerema *(vanaf 01-04-2024)*	Achtkarspelen
De heer IJnsen	Ameland
De heer Wielstra	Dantumadiel
Mevrouw Gardeniers	De Fryske Marren
De heer de Groot	Harlingen
Mevrouw Sijtsma	Heerenveen
Mevrouw Kramers	Leeuwarden
De heer de Vries *(tot 24-10-2024)*	Noardeast-Fryslân
De heer Koornstra *(vanaf 24-10-2024)*	Noardeast-Fryslân
Mevrouw Verhagen	Ooststellingwerf
De heer de Vries (voorzitter)	Opsterland
Mevrouw Zonneveld	Schiermonnikoog
De heer van der Zwan	Smallingerland
Mevrouw Poelman	Súdwest-Fryslân
Mevrouw van Essen *(tot 08-05-2024)*	Terschelling
De heer Goldhoorn *(vanaf 08-05-2024)*	Terschelling
Mevrouw de Pee	Tytsjerksteradiel
Mevrouw Vellinga	Vlieland
De heer de Vries	Waadhoeke
Mevrouw Zonderland	Weststellingwerf

Agendacommissie Veiligheid

Leden	Gemeente
De heer Brouwer	Achtkarspelen
De heer Buma *(voorzitter)*	Leeuwarden
De heer Rijpstra *(tot 19-11-2024)*	Smallingerland
De heer Veenstra *(vanaf 19-11-2024)*	Smallingerland
De heer Gebben *(tot 20-11-2024)*	Tytsjerksteradiel
De heer Bouwman *(vanaf 11-12-2024)*	Opsterland
Mevrouw de Vries	Súdwest-Fryslân

Bestuurscommissie veiligheid

Lid	Gemeente
De heer Brouwer	Achtkarspelen
De heer Stoel	Ameland
De heer Agricola *(tot 03-11-2024)*	Dantumadiel
Mevrouw Haga *(vanaf 18-11-2024)*	Dantumadiel
De heer Veenstra *(tot 10-10-2024)*	De Fryske Marren
De heer Agricola *(vanaf 04-11-2024)*	De Fryske Marren
Mevrouw Sjerps	Harlingen
Mevrouw Fokkens	Heerenveen
De heer Buma (voorzitter)	Leeuwarden
De heer de Jong	Leeuwarden
De heer Kramer	Noardeast-Fryslân
De heer Werkman	Ooststellingwerf
De heer Bouwman	Opsterland
Mevrouw van Gent	Schiermonnikoog
De heer Rijpstra *(tot 19-11-2024)*	Smallingerland
De heer Veenstra *(vanaf 19-11-2024)*	Smallingerland
Mevrouw de Vries	Súdwest-Fryslân
De heer Cazemier	Terschelling
De heer Gebben	Tytsjerksteradiel
De heer Schrier	Vlieland
Mevrouw Waanders	Waadhoeke
De heer van de Nadort	Weststellingwerf
Mevrouw Kroon	Wetterskip Fryslân
Mevrouw Bakker	Politie Noord Nederland
De heer Stoffels	Openbaar Ministerie
De heer de Vries	Provincie Fryslân

Auditcommissie

Leden
Mevrouw Waanders *(voorzitter, tot 03-06-2024)*
De heer van de Nadort *(voorzitter, vanaf 03-06-2024)*
De heer Werkman *(vanaf 03-6-2024)*
De heer de Vries
De heer IJnsen
De heer de Vink *(extern lid)*
Mevrouw Offringa *(extern lid)*

7.6. Analyse van taken

Taak	Pijler	Grondslag	Toelichting	Collectief / maatwerk
Jeugdgezondheidszorg	Pijler 1: monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art. 5 lid a t/m d, Art. 6b lid 3, Art 14, GR	JGZ incl. RVP. Keuze van B&W om dit onder te brengen bij de GGD.	Collectief
Epidemiologie	Pijler 1: monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art. 2, lid 2a, Art. 14, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Beleidsadvisering	Pijler 1: monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art. 2, lid 2b en 2c, Art. 14, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Medische Milieukunde	Pijler 1: monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art. 2, lid 2e, Art. 14, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Academische Werkplaats	Pijler 1: monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art. 2, lid 2a, 2b en 2c, Art. 14	Ondersteunend aan de taken voor epidemiologie en beleidsadvisering. Invulling van beleid van VWS.	Collectief
Gezondheidsbevordering	Pijler 1: monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art.2, lid 2d, GR Wet publieke gezondheid Art. 6, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief, maatwerk per gemeente in aanvullend pakket.
Infectieziektebestrijding	Pijler 2: uitvoerende taken gezondheidsbescherming	Wet publieke gezondheid Art. 6, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
TBC	Pijler 2: uitvoerende taken gezondheidsbescherming	Wet publieke gezondheid Art. 6, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Soa / Sense	Pijler 2: uitvoerende taken gezondheidsbescherming	Wet publieke gezondheid Art. 5 lid a t/m d, Art. 6b lid 3, Art 14, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Jeugdgezondheidszorg	Pijler 2: uitvoerende taken gezondheidsbescherming	-	JGZ incl. RVP. Keuze van B&W om dit onder te brengen bij de GGD.	Overwegend maatwerk (Stevig Ouderschap is collectief maatwerk)
Reizigersvaccinatie	Pijler 2: uitvoerende taken gezondheidsbescherming	Wet COA	Ter ondersteuning van infectieziekte-bestrijding (voorkomen van importziekten).	Particulier
Publieke gezondheidszorg Asielzoekers	Pijler 2: uitvoerende taken gezondheidsbescherming	Wet Maatschappelijke Ondersteuning	Door COA aanbesteed bij GGD GHOR, uitvoering (kostendekkend) door GGD'en.	Collectief, in opdracht van COA
Maatschappelijke crisisondersteuning	Pijler 3: bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crises	Wettelijke taak van de politie	Niet langer een wettelijke taak. Van oorsprong een taak uit de Wet collectieve preventie, hangt samen met THZ.	Collectief

Taak	Pijler	Grondslag	Toelichting	Collectief / maatwerk
Forensische geneeskunde	Pijler 3: bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crises	Wettelijke taak van de politie	Op basis van een overeenkomst met de Nationale Politie ondergebracht bij de GGD.	Collectief, in opdracht van Nationale Politie
Lijkschouw	Pijler 3: bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crises	Wet op de lijkbezorging, GR	Keuze van B&W om deze taak onder te brengen bij de GGD.	Collectief
Jeugdgezondheidszorg	Pijler 3: bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crises	Wet publieke gezondheid Art. 5 lid a t/m e, Art. 6b lid 3, Art 14, GR	JGZ incl. RVP. Keuze van B&W om dit onder te brengen bij de GGD. Art. 5 lid e is verplicht onderdeel van de GGD.	Collectief
Verkennend onderzoek en horen	Pijler 3: bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crises	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg Art, 5:1	Keuze van B&W om deze taak onder te brengen bij de GGD.	Collectief, maar op factuurbasis naar rato van inwoneraantal
Inspecties kinderopvang	Pijler 4: toezicht houden	Wet kinderopvang, Art 1.61 lid 2	Op grond van de Wet kinderopvang verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Inspecties WMO	Pijler 4: toezicht houden	Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Art. 6.1	Keuze van B&W om deze toezichthoudende taak onder te brengen bij de GGD. Deze taak is nog in ontwikkeling en daarom nog niet collectief.	Maatwerk
Technische hygiënezorg	Pijler 4: toezicht houden	Wet publieke gezondheid Art, 2 lid 2f	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief

Programmabegroting 2026

Veiligheidsregio Fryslân

VEILIGHEIDSREGIO FRYSLÂN

Voorwoord

Voor u ligt de programmabegroting 2026 van Veiligheidsregio Fryslân. Dit document schetst de belangrijkste ontwikkelingen binnen onze organisatie en de keuzes die we maken om onze taken effectief en doelmatig uit te voeren. De veiligheidsregio beweegt mee met maatschappelijke ontwikkelingen, terwijl we stabiliteit bieden in crisisbeheersing, publieke gezondheid en brandweerzorg.

Strategische ontwikkelingen
In 2026 zetten we verdere stappen in de versterking van onze organisatie. Binnen de publieke gezondheid wordt de beweging gemaakt van zorg naar gezondheid, met extra aandacht voor preventie en samenwerking in het zorgnetwerk. De crisisorganisatie wordt versterkt en aangepast aan nieuwe dreigingen, waarbij het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) een belangrijke rol speelt in de informatievoorziening. Binnen de brandweer werken we aan de uitvoering van het geactualiseerde dekkingsplan, met extra aandacht voor vakbekwaamheid en specialistische taken.

Naast deze inhoudelijke speerpunten blijft er aandacht voor digitalisering en verdere professionalisering van de organisatie. Het versterken van informatiesturing, dataveiligheid en procesoptimalisatie draagt bij aan een efficiënte en toekomstbestendige veiligheidsregio.

Financiële kaders
Net als voorgaande jaren blijven structurele financiële uitdagingen een aandachtspunt. De aangekondigde korting op specifieke uitkeringen en de druk op gemeentelijke financiën vragen om een beheerste en realistische aanpak. Daarom wordt in 2026 gewerkt aan het toekomstbestendig maken van onze organisatie. De bestuurlijke opdracht voor de GGD, de implementatie van procesoptimalisaties en de herziening van de huisvestingskosten spelen hierin een belangrijke rol.

Tegelijkertijd blijven we investeren in noodzakelijke ontwikkelingen, zoals informatiemanagement, crisisbeheersing en de versterking van preventieve gezondheidszorg.

Samenwerking en koers
Deze begroting geeft richting aan de verdere ontwikkeling van onze organisatie en vormt de basis voor bestuurlijke keuzes. Wij blijven ons inzetten voor een sterke, wendbare en doelmatige veiligheidsregio en werken hierin nauw samen met gemeenten en ketenpartners. Wij vertrouwen erop dat deze stukken een helder beeld geven van onze koers. Mocht u vragen hebben of een toelichting wensen, dan lichten wij deze graag toe.

Hartelijke groet,

Het Dagelijks Bestuur

De begroting 2026 is op 10 juli 2025 vastgesteld door het algemeen bestuur.

Voorzitter	**Secretaris**
De heer Mr S. van Haersma Buma	De heer L.J. Gebben

VEILIGHEIDSREGIO FRYSLÂN

Inhoudsopgave

1. Algemeen 5
1.1. Meerjarig financieel kader 5
2. Programmaplan Gezondheid 6
2.1. Doel van het programma 6
2.2. Algemeen 8
2.2.1. Lyts & jong: Een gezonde kansrijke start voor ieder kind 9
2.2.2. Grut: Gezondheidspotentieel versterken 10
2.2.3. Wiis: Gezond en vitaal ouder worden 11
2.2.4. Elkenien 11
2.2.5. Organisatie 14
2.2.6. Bestuurlijke opdracht GGD 14
2.3. Baten en lasten in 2026 15
3. Programmaplan Crisisbeheersing 18
3.1. Doel van het programma 18
3.2. Speerpunten Veiligheid 18
3.3. Resultaten in 2026 19
3.4. Baten en lasten in 2026 21
4. Programmaplan Brandweer 24
4.1. Doel van het programma 24
4.2. Speerpunten 24
4.3. Resultaten Brandweer Fryslân in 2026 24
4.4. Baten en lasten in 2026 27
5. Financiën en kengetallen 30
6. Algemene dekkingsmiddelen 31
7. Paragrafen 32
7.1. Financiering 32
7.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 34
7.3. Bedrijfsvoering 38
7.3.1. Inleiding 38
7.3.2 Goed werkgeverschap 38
7.3.3 Integriteitsbeleid en gedragscode 38
7.3.4. Privacy & security 38
7.3.5 Organisatiethema's 39
7.4. Onderhoud kapitaalgoederen 43
7.5. Verbonden partijen 43
8. Financiële begroting 44
8.1. Overzicht van baten en lasten 44
8.2. Financiële positie 48

Bijlage 1. Bijdrage per gemeente 2026-2029 52
Bijlage 2. Investeringskredieten 2026 57

1. Algemeen

1.1. Meerjarig financieel kader

Het Algemeen Bestuur stelde op 13 maart 2025 het meerjarig financieel kader vast. In deze kaderbrief worden zowel de reguliere indexatie, de beleidsmatige ontwikkelingen als de overige autonome ontwikkelingen meegenomen.

Autonome ontwikkelingen

In de begroting zijn de budgetten voor materiële kosten en loonkosten conform de financiële verordening geïndexeerd.

- ***Indexering materiële kosten***
  Ten behoeve van de indexatie van materiële kosten naar het volgende begrotingsjaar wordt uitgegaan van de consumentenprijsindex (CPI) zoals gepresenteerd in de septembercirculaire gemeentefonds twee jaar voorafgaand aan het betreffende begrotingsjaar. De gepresenteerde cpi in de septembercirculaire 2024 voor het jaar 2026 is 2,4%. Voor het jaar 2027, 2028 en 2029 is dit 2,3%.

- ***Indexering loonkosten***
  De huidige cao loopt tot 1 augustus 2025. Daarom moeten wij nu een inschatting maken van de indexatie van de loonkosten. Conform de bestuurlijke afspraken gebruiken wij hiervoor de indexering voor de loonkosten zoals vermeld in de septembercirculaire van het gemeente-fonds. Daarin staat als loonvoet sector overheid voor 2025 een ontwikkeling van 4,7%. Voor de jaren daarna gelden de volgende indexaties: 3,8% voor 2026, 4,8% voor 2027, 4,0% voor 2028 en 4,0% voor 2029.

2. Programmaplan Gezondheid

2.1. Doel van het programma

Een gezonde basis ‘foar elkenien’. Dat is het doel van ons programma. Vanuit de verschillende levensfasen is het daarom onze missie om ons in te zetten voor:

- Elkenien: een gezond leven in een gezonde en veilige omgeving.
- Lyts: een gezonde kansrijke start voor ieder kind.
- Jong: gezond opgroeien in een kansrijke omgeving.
- Grut: gezondheidspotentieel versterken.
- Wiis: gezond en vitaal ouder worden.

Agenda Publieke Gezondheid

De ‘Agenda Publieke Gezondheid 2023-2026' benoemt voor deze thema’s de vraagstukken voor de publieke gezondheid in Fryslân. Het is het fundament voor de samenwerking tussen de Friese gemeenten onderling en de samenwerking met de GGD.

Leeswijzer

Het programmaplan is opgebouwd uit de levensfasen die GGD Fryslân hanteert: Elkenien, Lyts, Jong, Grut en Wiis. Onder iedere levensfase volgen we de opbouw van de vier pijlers die we ook in de financiële begroting hanteren:

- Monitoring, signalering en Advies
- Uitvoerende taken gezondheidsbescherming
- Bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crisis
- Toezicht houden

Hiermee doen we recht aan de ‘Meerjarenkoers 2023-2026' en aan de traditionele opbouw van de begroting in pijlers, zoals gehanteerd door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en bij de benchmarks van de GGD'en in Nederland (zie figuur ‘De taken van GGD Fryslân’).

De taken van GGD Fryslân

Iedereen verdient een gezond en veilig leven; wij dragen daaraan bij!

2.2. Algemeen

Preventie

Preventie heeft een prominente plek in ons beleid en is voor gemeenten een belangrijk instrument. Voor het oplossen van grote maatschappelijke vraagstukken zijn de ogen gericht op preventie. Het draagvlak voor preventie zit niet alleen in het wettelijk kader (Wet publieke gezondheid) maar komt ook terug in nieuwe (wets)ontwikkelingen, waaronder:

- het integraal zorgakkoord (IZA);
- het (in ontwikkeling zijnde) aanvullend zorg en welzijn akkoord (AZWA);
- het gezond en actief leven akkoord (GALA) met bijbehorende specifiek uitkering (SPUK-regeling);
- het programma wonen, ondersteuning en zorg voor ouderen (WOZO);
- regie op volkshuisvesting;
- de omgevingswet.

Netwerkorganisatie

GGD Fryslân zet zich binnen deze ontwikkelingen in als netwerkorganisatie. Wij zijn voor gemeenten dé sparring- en kennispartner. Wij investeren daarom in het versterken van inhoudelijke en strategische kennis. Hiermee borgen we onze kwalitatief hoogwaardige en domeinoverstijgende adviesrol. Tegelijk zijn er onzekerheden. We hebben te maken met veel inhoudelijke ontwikkelingen, die verderop in deze begroting aan de orde komen. En de financiële druk is hoog. In 2026 handelen wij conform de uitkomsten van de bestuurlijke opdracht (besluit juni 2025). Dit betekent dat de bestuurlijke keuzes die gemaakt worden een effect hebben op de uitvoering van het programma Gezondheid in 2026.

Zorg- en preventielandschap

Het bestaande Integraal Zorgakkoord (IZA) wordt verbreed, geïntensiveerd en geconcretiseerd in een Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). In dit nieuwe akkoord staan centraal: de gelijkwaardige toegang tot zorg en welzijn en het afwenden van het arbeidsmarkttekort. Beide kerndoelen worden ondersteund door de huidige beweging in het AZWA om de samenwerking van het medisch en het sociaal domein te versterken. In 2025 wordt het akkoord met bijpassende afspraken en financiering verder vormgegeven.

GGD Fryslân draagt hieraan in 2026 bij met haar coördinerende rol en kennis- en adviesfunctie. Zowel lokaal, regionaal als landelijk.

3Noord Algemene Gezondheidszorg

In 2026 intensiveren we de samenwerking met de noordelijke GGD'en binnen de afdeling Algemene Gezondheidszorg (AGZ). Dit is noodzakelijk om de kwaliteit van onze dienst-verlening te garanderen en onze expertise te behouden en te versterken. Daarnaast is deze samenwerking gericht op kosteneffectief en efficiënter werken en anticiperen we zo ook op het arbeidsmarktvraagstuk.

Bestuurlijke Opdracht

In 2024 en 2025 loopt de Bestuurlijke Opdracht voor de toekomstbestendigheid van de GGD. De uitkomsten hiervan verwerken we in de kaderbrief 2027-2030. Zie ook paragraaf 2.2.6.

2.2.1. Lyts & jong: Een gezonde kansrijke start voor ieder kind

Jeugdgezondheidszorg

Samenwerking in de keten
De hervormingsagenda Jeugd is gericht op een samenhangende aanpak tussen de betrokken partijen. Jeugdgezondheidszorg (JGZ) is hier niet direct bij betrokken, maar speelt als belangrijke partner wel een cruciale rol voor deze doelgroep in de samenwerking binnen de jeugdketen en het onderwijs. Preventie is onlosmakelijk verbonden aan ketensamenwerking. Vanuit de eigen, unieke positie en kennis van de JGZ werken we aan een samenhangende aanpak rond jeugd. We sluiten dit aan op maatschappelijke ontwikkelingen.

De speerpunten zijn onder andere: datagedreven en digitaal en collectief werken. Hieraan geven we de komende jaren een vervolg. Ook een speerpunt is meer focus op het vergroten van de ouderbetrokkenheid. Zo willen we meer ouders bereiken door het aanbieden van meer digitaal contact en online informatievoorziening. Daarnaast ligt onze focus voor jongeren op het beter aansluiten bij de informatiebehoefte en het -aanbod. Door onze werkwijze te versimpelen en met een app te werken, bieden we ze de mogelijkheid om op een laag-drempelige manier contact op te nemen met een jeugdverpleegkundige. Zo kunnen we onze signaleringsfunctie verstevigen. En deze werkwijze versterkt ook de regie van ouders en jongeren.

De uitvoering van de JGZ richten we steeds meer flexibel in qua vorm en timing van de contactmomenten. Dit komt voort uit de behoefte om meer zorg op maat te bieden en om ons voor te bereiden op de krapte op de arbeidsmarkt. Hiervoor hebben we in 2025 met het traject ‘taakherschikking’ gestart. De uitkomsten hiervan werken we in 2026 verder uit en we maken dan ook een start met de implementatie.

Spraak- en taalontwikkeling
We signaleren een toenemend aantal achterstanden in de spraak- en taalontwikkeling bij jonge kinderen. Om deze trend te keren, ontwikkelen we een collectieve interventie die gericht is op het stimuleren van de taalontwikkeling bij jonge kinderen. Deze interventie rollen we Fryslânbreed uit binnen de verschillende omgevingen van het kind, waaronder die van de ouders.

Centrale zorgverlener
De centrale zorgverlener (CZV) is de sleutelfiguur binnen de ketenaanpak ‘Kind naar gezond gewicht’. In 2025 vervult GGD de rol van de CZV in Fryslân door de inzet van extra geschoolde jeugdverpleegkundigen. Op basis van de evaluatie in oktober 2025 maken we afspraken over de inzet en borging van deze rol in 2026 en daarna.

Aanpak schoolverzuim
De aanpak schoolverzuim van ziekgemelde leerlingen richt zich zowel op een duidelijker, provinciaal kader rond geoorloofd verzuim als op de verdere implementatie van Meer Aandacht voor Ziekgemelde Leerlingen (MAZL).

MAZL richt zich op het vergroten van schoolaanwezigheid. Het is een integrale aanpak waarbij leerlingen, ouders, JGZ, onderwijs, gemeenten en ketenpartners samenwerken. Vanuit de gefaseerde aanpak uit 2025, geeft JGZ in 2026 waar mogelijk op grotere schaal uitvoering aan MAZL. Dit betekent meer inzet van JGZ-professionals, waaronder de beschikbaarheid van jeugdartsen. In gemeenten waar MAZL (nog) niet is geïmplementeerd, werken we verder aan eenduidige kaders rond geoorloofd verzuim en de aanpak hiervan en aan de samenwerking in de keten. Hiervoor is afstemming met ketenpartners essentieel.

Monitoring instroom en tijdige acties
In 2026 continueren wij de monitoring op instroom door mondiale ontwikkelingen binnen de JGZ. Wanneer de instroom van kinderen, en daarmee de druk op de uitvoering van de publieke gezondheid, (fors) toeneemt, ontstaat er een budgettair risico.

Suïcidepreventie
Medio 2025 is de Wet integrale suïcidepreventie van kracht. Uit de uitvoeringstoets van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) blijkt dat de wet uitvoerbaar is, maar het ambitieniveau van gemeenten hangt sterk af van het beschikbare budget en de capaciteit van netwerkpartners. Gemeenten moeten lokaal hun suïcidepreventiebeleid uitwerken, maar er zijn geen minimale vereisten. Extra capaciteit en aanvullende financiering zijn nodig om een effectieve aanpak te realiseren.

In de voorjaarsnota van 2025 worden de definitie beschikbare gelden voor het uitvoeren van de Wet integrale suïcidepreventie bekendgemaakt. In eerste instantie gaat deze financiering naar de gemeenten. We verwachten dat de onderdelen voor Maatschappelijke Zorg binnen de reguliere begroting blijven.

Strong Teens and Resilient Minds
Eind 2025 loopt de huidige financiering van Strong Teens and Resilient Minds (STORM) af. Er zijn grote financiële vraagtekens bij de voortzetting van STORM. Verschillende scenario's worden uitgewerkt. Er is geen zicht op structurele financiering uit bestaande jeugd- of gezondheidsmiddelen van gemeenten. Veel gaat afhangen van de landelijke ontwikkelingen van de VNG op de IZA-transformatieplannen. We nemen in de eerste helft van 2025 een besluit of we in het schooljaar 2025/2026 doorgaan met STORM.

Rijksvaccinatieprogramma (RVP)
Op advies van de Gezondheidsraad heeft het ministerie van VWS besloten immunisatie tegen het RS-virus zo snel mogelijk op te nemen in het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). Doelstelling is om dit in 2025 uit te rollen, maar er zijn zorgen over de uitvoerbaarheid. De impact hiervan op de JGZ is namelijk aanzienlijk. Bij de uitrol in Fryslân moet blijken of de extra financiering, die vanuit het ministerie is toegezegd, voldoende is om de opstartkosten en implementatie te dekken.

Daarnaast voeren we in 2026 de door het ministerie aangewezen wijzigingen in het RVP (2024) verder door. Deze wijzigingen hebben consequenties voor de organisatie van inhaalmomenten van vaccinaties. Én brengen extra kosten met zich mee door veranderingen in werkwijzen en vaccins.

Verder verwachten we dat de trend in de daling van de vaccinatiegraad in 2026 niet gestabiliseerd is. We hopen dat hierop in 2025 meer handelingsperspectief uit het Sociovax-onderzoek komt. Daarmee kan de Friese integrale werkgroep voorbereidingen treffen om, samen met de community of practice van het RIVM, passende maatregelen door te voeren om die trend te remmen.

2.2.2. Grut: Gezondheidspotentieel versterken

Het zorg- en preventielandschap is in beweging. Dit komt terug in de ambities rond het versterken van de sociale basis. Binnen de netwerksamenwerking vraagt dit om een toekomstgerichte inzet van de GGD. Binnen de levensloopbenadering liggen kansen in het versterken van het gezondheidspotentieel. En het organiseren van ouder- en burger-betrokkenheid bij het stimuleren van gezondheid kan daarnaast een positieve impact hebben op de samenleving. Wij zetten ons, bij de realisatie van het transformatieplan "Versterken sociale basis" (besluitvorming 2025), in als initiatiefrijke uitvoeringspartner.

Nu Niet Zwanger
Er bestaat een risico dat we het budget voor het programma 'Nu Niet Zwanger' blijven overschrijden. Dit komt door de toenemende vraag naar anticonceptie en de bijbehorende kosten. Hoewel we ons best doen om binnen het budget te blijven, kan de groeiende behoefte aan ondersteuning en middelen leiden tot verdere overschrijdingen. We blijven zoeken naar manieren om deze kosten te beheersen en tegelijkertijd de noodzakelijke zorg en ondersteuning te bieden aan onze doelgroep.

2.2.3. Wiis: Gezond en vitaal ouder worden

Gezondheidsbeleid ouderen - Vitaal ouder worden
De uitwerkingen van onder meer het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en de Volksgezondheid ToekomstVerkenning (VTV) 2024 zorgen voor meer aandacht voor gezond en vitaal ouder worden. Het waarderend kijken naar ouderen en aandacht voor het uitstellen van kwetsbaarheid zijn daarin grote uitdagingen vanuit het perspectief van de publieke gezondheid.

GGD Fryslân wil haar rol als netwerk- en kennispartner intensiveren voor beleid gericht op deze doelgroep, de onderliggende determinanten en het waarderend kijken naar ouderen. En daarbij de verbinding maken met thema's als onder andere: gezonde leefomgeving, sociale basis en het terugdringen van gezondheidsachterstanden. Tot en met 2025 vervult de GGD deze rol vanuit tijdelijke middelen. Om de inzet van de GGD toekomstbestendig te maken, zijn er vanaf 2026 structurele middelen nodig. We volgen hiervoor de ontwikkelingen binnen het IZA en het Aanvullend Zorg en Welzijns Akkoord (AZWA).

2.2.4. Elkenien

Monitoring, signalering en advies

Beleidsadvisering: health for all policies
De inzet om gezondheidsverschillen te verkleinen vraagt om breed, integraal beleid. 'Health for all policies' richt zich op factoren buiten het gezondheidsstelsel, die een belangrijke invloed hebben op de gezondheidstoestand van inwoners. Dit betekent dat de GGD hiervoor – als dé adviseur, sparring- en kennispartner voor gemeenten – de juiste kennis en expertise in huis moet hebben en houden.

We investeren daarom in het versterken van onze inhoudelijke en strategische kennispositie. We zoeken hierin op een passende manier afstemming en samenwerking met de Friese ambtenaren.

Friese preventie-infrastructuur – Friese Preventieaanpak
GGD Fryslân heeft een coördinerende rol in het leveren van kennis en advies op lokaal, regionaal en landelijk niveau als het gaat om de transitie van zorg naar gezondheid en preventie. Ook geven wij invulling aan de organisatie en ondersteuning van de preventie-infrastructuur.

De ingezette lijn van het regioplan en de samenwerking tussen gemeenten, GGD en en de Friese Preventieaanpak (FPA) ontwikkelt zich verder met de concretisering van het regioplan en het IZA/AZWA in het provinciale FrIZA netwerkteam. De uitkomsten van de transformatieaanvraag 'Sociale basis' in het FrIZA in 2025 krijgt zijn verdere uitwerking in 2026.

GALA en ketenaanpakken
In 2025 zijn in Fryslân de volgende provinciale ketenaanpakken gerealiseerd: Valpreventie, Welzijn op Recept, Kind naar Gezonder Gewicht, Overgewicht en obesitas volwassenen en Kansrijke Start. Financiering van de provinciale ketenregisseurs loopt tot eind 2025.

Onze inzet is in 2026 nodig voor de verdere borging en implementatie van deze ketenaanpakken. Dit moet via aanvullende middelen gerealiseerd worden. Het blijft ook voor andere GGD-disciplines inzet vragen om bij de lokale GALA-plannen en ketenaanpakken aan te sluiten.

Monitoring Opgroeien in een Kansrijke Omgeving vanaf 2025
In de begroting van 2026 zijn structurele kosten opgenomen voor de monitoring van 'Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)'. Het bestuur heeft eind 2024 ingestemd met een aangepaste monitoringsplanning van GGD Fryslân, die aansluit bij landelijke ontwikkelingen.

De jeugd- en schoolmonitor, aangeboden aan alle VO-scholen, is uitgebreid met een OKO-module. We voeren deze monitor uit in een tweejaarlijkse cyclus. De kosten hiervan nemen we op in ons basispakket. Daarnaast maken we met gemeenten, die zich hebben aangemeld als OKO-gemeente bij Trimbos, aanvullende financiële afspraken over extra monitoring en dataverzameling. Deze gegevens benutten we voor lokale dialoogsessies. Voor niet-OKO Trimbos-gemeenten onderzoeken we of zij gebruik kunnen maken van de specifieke OKO-monitor. Indien mogelijk, verdelen we de kosten evenredig over alle deelnemende gemeenten.

Gezonde leefomgeving

Adviesfunctie Omgevingswet
De Omgevingswet is sinds 1 januari 2024 van kracht. We merken dat gemeenten nog zoekende zijn in de invulling van het nieuwe gezondheidsaspect in de wet. Daarnaast zien we dat er een grote behoefte is aan deskundig advies op het gebied van een gezonde leefomgeving.

Vanuit de GGD willen we de Friese gemeenten goed ondersteunen bij het thema 'gezonde leefomgeving' door meer te adviseren op beleid zoals omgevingsvisies, omgevingsprogramma's en omgevingsvergunningen. Tot en met 2025 vervult de GGD deze rol vanuit tijdelijke middelen. Om onze rol toekomstbestendig te maken, hebben we vanaf 2026 structurele middelen nodig (€ 200.000). We leggen hierover in 2025 een voorstel voor aan de bestuurscommissie Gezondheid.

Specifieke uitkering per- en polyfluoralkylstoffen (PFAS)
De vondst van PFAS in de Jelsumer Feart heeft geleid tot een uitgebreid traject. Deze verontreiniging benadrukt de behoefte aan meer kennis over de invloeden van gevaarlijke stoffen, zoals PFAS, op de gezondheid.

Samen met het Wetterskip en de gemeente Leeuwarden werken we de komende jaren daarom aan een onderzoekslijn naar de blootstelling van inwoners van dit gebied aan PFAS. De gemeente Leeuwarden heeft hiervoor landelijke financiering ontvangen in de vorm van de specifieke uitkering (SPUK) Bodem. Hiermee willen wij onze milieugezondheidskundige expertise op het thema PFAS versterken. Zo kunnen we de Friese inwoners en gemeenten deskundig adviseren.

Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid
De ontwikkelingen rond infectieziektebestrijding (IZB) zijn nog niet bekend. Volgens de uitwerking van het hoofdlijnenakkoord is er minder geld beschikbaar voor IZB in 2026. Dit betekent dat investeringen niet meer mogelijk zijn en er frictiekosten ontstaan. Het ministerie van VWS onderzoekt of er toch middelen beschikbaar zijn voor de structurele borging van de versterking van de pandemische paraatheid en voor het programma informatievoorziening pandemische paraatheid. Op het moment van schrijven is dit nog niet duidelijk.

Verder maken we in 2025 plannen voor de verdere samenwerking binnen Fryslân, Groningen en Drenthe. Die kunnen we, afhankelijk van de beschikbare middelen, in 2026 realiseren. We weten ook nog niet of we in 2026 een vaccinatiecampagne COVID-19 uitvoeren.

Vaccinatielandschap
In 2025 voeren we een inventarisatie uit voor de noordelijke samenwerking binnen de najaarscampagne COVID-19. Dit kan leiden tot verdere samenwerking voor de vaccinatie-voorziening voor volwassenen in Noord-Nederland. De visie die we hiervoor in 2025 opstellen, voeren we in 2026 uit als er middelen beschikbaar zijn.

Seksuele gezondheid – regeling Algemene Seksuele Gezondheid
In 2024 kondigde het hoofdlijnenakkoord aan dat alle SPUK's worden overgeheveld naar het gemeentefonds, met een budgetkorting van 10%. Dit geldt ook voor de regeling Algemene Seksuele Gezondheid (ASG). Wij hebben nog geen informatie over de concrete uitwerking van deze overheveling. Momenteel vindt er nog onderzoek plaats naar de kosten van de ASG-regeling. Dit onderzoek is bedoeld om de storting in het gemeentefonds te onderbouwen. In de loop van 2025 krijgen we hierover meer informatie.

Publieke gezondheidszorg asielzoekers
GGD/GHOR heeft vanaf 2026 te maken met een landelijke aanbesteding voor de Publieke gezondheidszorg asielzoekers (PGA) en JGZ. Het is onzeker wat dit betekent voor onze regionale uitvoering van werkzaamheden op dit gebied en voor de financiering van de PGA en JGZ vanaf 2026.

Bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crisis

Forensische geneeskunde

Uitdagingen en toekomstscenario's
Er zijn verschillende landelijke ontwikkelingen die de continuïteit van de forensische genees-unde beïnvloeden, zoals versnipperde aansturing, beperkte financiering, gebrek aan middelen voor onderzoek en ontwikkeling, en een tekort aan nieuwe forensisch artsen. Een belangrijk punt van zorg is dat artsen steeds vaker kiezen voor zelfstandig werken in plaats van in dienst te zijn bij de GGD. Daarnaast willen verschillende commerciële ondernemingen de forensische geneeskunde uitvoeren, wat de afhankelijkheid van de GGD van externe partijen kan vergroten. We werken de impact hiervan in 2025 uit in scenario's.

Aanbesteding Medische Arrestanten Zorg (MAZ)
In 2024 startte Politie Noord-Nederland een aanbesteding voor de medische arrestantenzorg (MAZ). Deze aanbesteding is inmiddels meerdere keren uitgesteld en zorgt voor onzekerheid over de voortzetting van deze dienstverlening door de GGD. Het risico is aanwezig dat de MAZ niet aan ons gegund wordt. Dit kan de continuïteit van onze dienstverlening beïnvloeden. In februari 2025 hopen we op meer duidelijkheid.

Wet op de lijkbezorging
In de septembercirculaire 2024 is aangekondigd dat de nieuwe Wet op de lijkbezorging (Wlb) op 1 januari 2026 in werking treedt. Deze wet brengt extra taken met zich mee voor de gemeentelijke lijkschouwer. Hiervoor komt ieder jaar (van 2026 tot 2031) landelijk € 3,2 miljoen beschikbaar via het gemeentefonds.

Doorontwikkeling Zorg en veiligheid – Maatschappelijke zorg
De Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein is eerder controversieel verklaard. De wet staat nog op de agenda om aangeboden te worden aan de eerste kamer, maar hiervoor is nog geen datum bekend. In 2026 staat de nadere uitwerking van de visie Maatschappelijke zorg op de planning, die in 2025 vastgesteld wordt.

2.2.5. Organisatie

Informatieveiligheid en applicatielandschap
Informatieveiligheid binnen de publieke gezondheid vraagt onze continue aandacht. Dit vertaalt zich ook in ons applicatielandschap. De GGD heeft te maken met stijgende beheers- en licentiekosten voor de gebruikte applicaties. Wij anticiperen op deze verwachte kostenstijgingen en de hiervoor benodigde personele inzet.

Voorbeelden van invoering van applicaties en ontwikkelingen rond applicaties:
- Elektronisch patiëntendossier (EPD) voor seksuele gezondheid
- HPzone (infectieziektebestrijding)
- Landelijke beheersorganisatie Informatievoorziening publieke gezondheid (IV PP)
- Volwassenendossier

Daarnaast speelt informatieveiligheid een steeds grotere rol binnen de organisatie. Het is onze ambitie om in 2026 te voldoen aan de gestelde normen zoals Baseline Informatie-beveiliging Overheid (BIO) en om NEN7510-compliant te zijn. In 2025 vullen we de ISO-rol binnen de GGD in die we, in samenwerking met de Chief Information Security Officer (CISO), verder inhoud geven.

Tekort huisvesting
In 2025 leggen we een aantal huisvestingscenario's voor aan het bestuur om het tekort in de begroting van € 250.000 structureel op te vangen. Dit is onderdeel van de bestuurlijke opdracht. Mogelijke consequenties hiervan zijn:
- Herziening van de initiële uitgangspunten
- Vermindering van het aantal GGD-huisvestingslocaties
- Verplaatsen van onze dienstverlening en een efficiënter gebruik van onze locaties

2.2.6. Bestuurlijke opdracht GGD

Door oplopende huisvestingskosten en een noodzakelijke functiewaardering bij dokters-assistenten en verpleegkundigen, laat de begroting van de GGD een structureel tekort zien dat oploopt tot € 1 miljoen. Over de wijze waarop we dit tekort oplossen, vindt nog nader onderzoek plaats. De bestuurscommissie Gezondheid heeft hier in november 2024 een bestuurlijke opdracht voor geformuleerd.

Zodra dit onderzoek is afgerond, maakt het bestuur een keuze over hoe we het tekort verwerken in de kaderbrief 2027-2030. Dit zijn verschillende opties om het tekort te dekken:
- Taken niet of anders uit te voeren
- Het aantal locaties, waar de GGD huisvest, aanpassen
- Het verhogen van de gemeentelijke bijdrage
- Een combinatie van deze oplossingsrichtingen

De bestuurscommissie heeft uitgesproken om in juni 2025 een definitieve keuze te maken. Hierna werken we dit verder uit.

De begroting van Veiligheidsregio Fryslân moet altijd voldoen aan de wettelijke vereisten, waaronder de voorwaarden uit hoofde van provinciaal toezicht. De begroting kan dan ook geen structureel tekort bevatten. Vooruitlopend op de uitkomsten van de bestuurlijke opdracht, is het tekort op de volgende wijze verwerkt in deze begroting.

Voor boekjaar 2026: Onttrekking via de egalisatiereserve
De egalisatiereserve is ervoor bedoeld om incidentele resultaten op te vangen. Op basis van de nota weerstandsvermogen dient het saldo van deze reserve zich tussen de 2% en 5% van het begrotingstotaal te bevinden. Dit betekent dat de reserve zich ultimo 2026 moet bevinden tussen de € 2,2 miljoen en de € 5,5 miljoen. De reserve kent na deze onttrekking een saldo van € 2,4 miljoen en voldoet daarmee aan de minimumpositie.

Boekjaren 2027- 2029: Taakstelling (voorlopig)
Voor de jaren 2027-2029 wordt in deze begroting geraamd met een taakstelling van € 1 miljoen. Op deze wijze doen we recht aan de uitspraak van het bestuur om vanaf 2027 een definitieve keuze te maken in de wijze waarop de GGD toekomstbestendig is. Hierbij is het verhogen van de gemeentelijke bijdrage nog steeds een optie.

Hoewel het nog onduidelijk is welke keuzes het bestuur maakt, bestaat er een reëel risico op frictiekosten als gevolg hiervan. De financiering van deze eventuele frictiekosten maakt daarom onderdeel uit van de uitwerking van de bestuurlijke opdracht.

2.3. Baten en lasten in 2026

Programma Gezondheid	Lasten	Baten	Saldo
Pijler 1	18.165.973	56.156	18.109.817
Pijler 2	13.345.548	3.796.316	9.549.232
Pijler 3	2.037.318	1.132.703	904.615
Pijler 4	2.098.454	2.098.454	-
Toegerekende organisatiekosten	7.701.468	54.736	7.646.732
	43.348.761	7.138.365	36.210.396
Dekkingsmiddelen gezondheid			
Gemeentelijke bijdrage		35.172.396	-35.172.396
	-	35.172.396	-35.172.396
Totaal saldo van baten en lasten	43.348.761	42.310.761	1.038.000
Reservemutaties Gezondheid	102.000	1.140.000	-1.038.000
Gerealiseerd resultaat gezondheid	***43.450.761***	***43.450.761***	**-**

V.l.n.r: Akke Hofstee, Bilbo Schickenberg, Margriet Blijham

interview

Stoppen met roken: van wijkaanpak naar provinciale aanpak

Sinds 2018 werkt GGD Fryslân actief aan haar eigen programma Rookvrije Generatie Fryslân. In dit kader neemt de GGD regelmatig deel aan landelijke overleggen. Tijdens één van deze overleggen werd duidelijk dat er middelen beschikbaar waren voor stoppen met roken via de zogenaamde wijkaanpak. Deze aanpak richt zich op mensen met een lage sociaaleconomische positie en daarbinnen enkel op de 80% rokers met een stille stopwens. "Dit sluit natuurlijk heel goed aan bij de ambitie van ons Friese programma om toe te werken naar een rookvrije generatie", vertellen Akke Hofstee, Margriet Blijham en Bilbo Schickenberg, die naast adviseurs gezondheidsbevordering ook wijkregisseurs In Gesprek Over Roken zijn.

De gemeenten Smallingerland en De Fryske Marren gingen in 2023 dan ook als eersten met de wijkaanpak van start. En daar bleef het niet bij. "Alle 25 GGD'en konden twee wijken voordragen, maar dat gebeurde niet. Er bleef dus geld onbenut. Wij hebben toen aangegeven dat er in Fryslân wel meer gemeenten zijn die met de wijkaanpak aan de slag willen. En zo stapten de gemeenten Harlingen, Súdwest-Fryslân en Tytsjerksteradiel ook in. En nog steeds is er landelijk geld over. En dat geld willen we de komende periode inzetten voor een provinciale aanpak, in samenwerking met onze (gezondheids)partners."

Van vijf wijken naar achttien gemeenten

Met de provinciale aanpak richt de GGD zich nu ook op de andere Friese gemeenten. Akke: "Eén van de eerste stappen die we zetten is het aannemen van een aanjager voor deze provinciale aanpak. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport financiert dit. Deze aanjager haakt aan op wat er nu is en kan de geleerde lessen uit de eerste vijf wijkaanpakken mooi meenemen naar de overige dertien gemeenten."

Niet-roken als sociale norm versterken

"De wijkaanpak draait om drie hoofddoelen. Als eerste willen we niet-roken als sociale norm binnen wijken versterken. En dat betekent dat we het goede gesprek over roken willen aanmoedigen en normaliseren", vertelt Bilbo. "Veel zorg- en welzijnsprofessionals zijn soms nog terughoudend om het gesprek over stoppen met roken aan te gaan. Ze vrezen dat dit de relatie met cliënten schaadt. Toch blijkt het tegendeel waar. Door op een respectvolle en open manier breed interesse te tonen in iemands gezondheid en welzijn, kan er juist een waardevol gesprek ontstaan blijkt uit ervaring van de betrokken zorg- en welzijnsprofessionals binnen de vijf Friese wijkaanpakken", vult Margriet aan.

Begeleiden naar stoppen-met-roken traject

"Na het goede gesprek komt de volgende stap in de wijkaanpak. Hoe begeleiden wij rokers naar een stoppen-met-rokentraject? En daarin spelen niet alleen wij een rol, maar bijvoorbeeld ook welzijnwerkers, fysiotherapeuten, schuldhulpverleners en inwoners die zich sterk maken voor dit onderwerp. Samenwerken met andere (gezondheids)partners binnen de wijkaanpak gebeurt daarom volop", aldus Akke.

Passende stoppen-met-roken-zorg
Daar sluit de wijkaanpak mee af. Dat rokers niet alleen in gesprek gaan en een traject ingaan, maar daarbij ook de juiste doorlopende zorg krijgen. De GGD heeft hierin altijd als vangnetfunctie gefungeerd. Akke: "Maar dat kunnen we afschalen. We hebben inmiddels tien vrijgevestigde stoppen-met-rokencoaches opgeleid, die deze passende zorg voor de lange termijn kunnen bieden. Onze rol is en blijft initiëren."

Samenwerking en kennisdeling
De kracht van de Friese wijkaanpak zit in de samenwerking. Margriet: "We werken met een breed netwerk van partners zoals wijkteams, welzijnsorganisaties, fysiotherapeuten en tandartsen. Zij kennen hun inwoners en kunnen ze ook op het juiste moment wijzen op de mogelijkheden om te stoppen."

Daarnaast hebben we een sterke focus op kennisdeling. "De vijf wijkaanpakken werken onderling samen en de stoppen-met-rokencoaches doen bijvoorbeeld aan intervisie. Zo leren we continu van elkaar. We wisselen uit wat wel en niet werkt zodat we onze aanpak steeds verder kunnen verbeteren", geeft Bilbo aan.

Het nieuwe normaal
De impact van stoppen met roken reikt verder dan alleen gezondheid. "Niet-roken heeft onder andere ook positieve gevolgen voor de portemonnee en kan bijdragen aan het verkleinen van gezondheidsverschillen", vertelt Akke. Toch ligt de focus niet op deze bijkomende voordelen. "Ons doel is om niet-roken het nieuwe normaal te maken. Een rookvrije generatie lijkt misschien nog ver weg, maar met deze aanpak komen we daar de komende jaren stap voor stap dichterbij."

Wat brengt de toekomst?
De financiering voor de wijkaanpak loopt in maart 2026 af. Het programma Rookvrije Generatie Fryslân loopt gewoon door. "We kijken welke elementen van de wijkaanpak we kunnen continueren in ons programma en hoe we kunnen blijven samenwerken met de stoppen-met-rokencoaches. Die samenwerking is van belang om de begeleiding naar stoppen en de passende zorg daarna te blijven borgen. De kans dat de roker stopt is namelijk acht keer zo hoog als dit onder professionele begeleiding gebeurt in plaats van op eigen houtje."

"Daarnaast blijft de samenwerking met onze andere partners belangrijk. Stoppen met roken is niet alleen een kwestie van individuele motivatie, maar ook van samenwerking en een brede maatschappelijke beweging. We willen stoppen met roken dan ook niet betuttelend benaderen, maar mensen juist ondersteunen om gezonder te worden als zij deze wens hebben", besluiten Akke, Margriet en Bilbo.

3. Programmaplan Crisisbeheersing

3.1. Doel van het programma

Met het programma 'Crisisbeheersing' leveren wij een bijdrage aan de veiligheid en gezondheid van de inwoners van Fryslân. Wij richten ons op de fysieke veiligheid. Dit betekent dat wij alles in het werk stellen om risico's te verkleinen en crises en incidenten te beheersen of te bestrijden. Onder de afdeling Crisisbeheersing vallen ook de taken voor 'Bevolkingszorg' en 'Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR)'.

3.2. Speerpunten Veiligheid

Wij zijn 24/7 alert en paraat

Wij beschikken over een robuuste crisis- en brandweerorganisatie, met passend en voldoende personeel. Daarmee staan we 24/7 paraat.

Wij dragen bij aan het voorkomen van crisis

Wij adviseren en informeren inwoners, gemeenten, instellingen en andere partijen in ons netwerk. Met als doel: meer veiligheid en bewustzijn.

Wij werken duurzaam en omgevingsbewust

Wij zijn een wendbare organisatie die alert is op landelijke/maatschappelijke ontwikkelingen, nieuwe risico's/trends en passen deze toe in de praktijk en onze bedrijfsvoering.

Wij zetten de netwerksamenleving centraal

Wij verbinden burgers, gemeenten, bedrijven en instellingen, werken met hen samen en benutten elkaars kennis en expertise voor, tijdens en na een incident of crisis.

Wij werken informatiegestuurd met betrouwbare data

Wij ontwikkelen ons tot informatieknooppunt en werken zoveel mogelijk met betrouwbare en kwalitatief hoogwaardige informatie en data.

3.3. Resultaten in 2026

In 2024 hebben de minister van Veiligheid en Justitie en het Veiligheidsberaad de versterking van Crisisbeheersing uitgewerkt in de Landelijke Agenda Crisisbeheersing 2024-2029. Deze agenda zet de koers uit voor een periode van zes jaar en geeft richting aan de inhoudelijke ambities op het terrein van Crisisbeheersing van het Rijk en de Veiligheidsregio's. Zo hebben wij in onderstaand programmaplan rekening gehouden met de bijdrage die veiligheidsregio's in Nederland mogen leveren aan de "totale Rijksweerbaarheidsopgave" om de weerbaarheid en veerkracht van de samenleving te versterken.

Speerpunt	**Resultaat** Wat willen we bereiken?	**Activiteit** Wat gaan we ervoor doen?
Wij zijn 24/7 alert en paraat	**Onze crisisorganisatie blijft op sterkte, is opgeleid en geoefend en 24/7 paraat voor zowel GRIP-inzetten als langdurige crises.**	We werven geschikt en passend personeel voor onze crisisorganisatie. We voeren een vakbekwaamheids-programma uit dat in relatie is met de landelijke agenda Crisisbeheersing. Dit betekent dat onze crisisfunctio-narissen opleidingen, trainingen, en praktijkoefeningen krijgen met de focus op actuele en prioritaire risico's. We implementeren de eisen van het Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg (UKB).
	De afdeling Crisisbeheersing heeft de impact op de continuïteit van de crisisorganisatie geminimaliseerd als vitale sectoren verstoord raken of uitvallen.	Voor de kritische processen organiseren we fallbackscenario's. We voldoen aan de gestelde normen zoals de BIO en NEN7510 voor onze crisisorganisatie. Voor de 'vitaal-beoordeling' van veiligheidsregio's wegen we, mede op basis van de uitkomsten van de weerbaarheidsanalyses, af of er aanvullende maatregelen nodig zijn.
	De afdeling Crisisbeheersing voert de tweede jaarschijf van het beleidsplan 'Meldkamer Noord-Nederland 2025-2028' uit, samen met de Veiligheidsregio's Groningen, Drenthe en de Meldkamer.	We realiseren de flexibele opschaling en alarmering in de meldkamer.
Wij dragen bij aan het voorkomen van crisis	**De afdeling Crisisbeheersing werkt vanuit landelijke en regionaal geprioriteerde risico's. Op die manier kunnen we de voorbereiding van crisisbeheersing gerichter oppakken.**	We leveren het regionaal risicoprofiel op dat vervolgens bestuurlijk wordt vastgesteld. We houden het zorgrisicoprofiel actueel. We maken en actualiseren plannen op basis van geprioriteerde risico's. We oefenen deze plannen in de praktijk met betrokken partners, netwerkmanagement, risico-monitoring en -analyse, risico- en crisiscommunicatie.

Speerpunt	**Resultaat** Wat willen we bereiken?	**Activiteit** Wat gaan we ervoor doen?
Wij dragen bij aan het voorkomen van crisis	**De afdeling Crisisbeheersing werkt aan actuele planvorming.**	We laten het Regionaal Crisisplan bestuurlijk vaststellen. We ontwerpen en actualiseren rampbestrijdingsplannen en informatiekaarten voor de crisisfunctionarissen. We leveren een bijdrage aan het opstellen van landelijke crisisplannen en gebruiken deze voor de eigen regionale planvorming.
	De afdeling Crisisbeheersing is voorbereid op overstromingen en ernstige wateroverlast in Fryslân.	We ontwikkelen handelingsperspectieven voor overstromingen en ernstige wateroverlast.
	Gemeenten gebruiken ons advies bij de vergunningverlening voor een evenement.	We geven veiligheids- en gezondheidsadvies voor evenementen.
	De bestuurscommissie Veiligheid beoordeelt de staat van voorbereiding van zorginstellingen op rampen en crises.	We hebben inzicht in de mate van voorbereiding van zorgaanbieders op rampen en crises (GHOR).
Wij werken duurzaam en omgevings-bewust	**Als afdeling Crisisbeheersing is ons doel dat de Friese samenleving nog meer samen met de overheid actief bijdraagt aan zowel de aanpak van crises als aan het herstel na een crisis. Daarmee versterken we de weerbaarheid en veerkracht van de Friese samenleving.**	We communiceren effectief richting onze inwoners over risico's uit ons risicoprofiel en naar aanleiding van urgente onderwerpen en actualiteiten, bijvoorbeeld uitval van vitale infrastructuur. Samen met het Rijk, gemeenten en maatschappelijke partners leveren wij een bijdrage aan het vergroten van de weerbaarheid en veerkracht van de Friese samenleving. We doen dat op basis van de rol die veiligheidsregio's hebben in de totale Rijksweerbaarheidsopgave.
We zetten de netwerk-samenleving centraal	**De afdeling Crisisbeheersing is, conform onze netwerkstrategie, in contact met relevante partners en partijen.**	We maken samenwerkingsafspraken met ketenpartners en zorgen voor kennisdeling en informatieuitwisseling. We bevorderen kennisontwikkeling vanuit het Kennisschakelpunt Veiligheid door het uitvoeren van de kennisagenda.
We werken informatie-gestuurd met betrouwbare data	**De afdeling Crisisbeheersing versterkt de informatiepositie van de crisisorganisatie en netwerkpartners. Daarom zijn wij onderdeel van een landelijk netwerk van informatieknooppunten dat geanalyseerde veiligheidsinformatie uitwisselt.**	Onze crisisorganisatie en netwerkpartners delen geanalyseerde veiligheidsinformatie. We werken toe naar een 24/7 informatiepositie. Op die manier zijn we permanent ondersteund bij het proces van risicomonitoring als zich kwetsbaarheden, dreigingen en incidenten/crises voordoen.

3.4. Baten en lasten in 2026

Programma Crisisbeheersing	Lasten	Baten	Saldo
Producten Crisisbeheersing	8.629.617	214.686	8.414.931
Toegerekende organisatiekosten	1.160.221	8.246	1.151.975
	9.789.838	222.932	9.566.906
Dekkingsmiddelen Crisisbeheersing			
BDUR		5.347.245	-5.347.245
Gemeentelijke bijdrage		4.219.661	-4.219.661
	-	9.566.906	-9.566.906
Totaal saldo van baten en lasten	9.789.838	9.789.838	-
Reservemutaties Crisisbeheersing	-	-	-
Gerealiseerd resultaat Crisisbeheersing	***9.789.838***	***9.789.838***	**-**

interview

Samen werken aan een weerbaar en veerkrachtig Fryslân

V.l.n.r: Thessa van Dijken, Martin Kool, Sytske Balt

De wereld verandert snel en crises, zoals langdurige stroomuitval, digitale verstoringen en klimaatrampen, kunnen ons allemaal treffen. "Daar moeten we ons op voorbereiden en dat doen we ook al", vertellen beleidsadviseurs Sytske Balt, Thessa van Dijken en Martin Kool van de afdeling Crisisbeheersing. "Maar de focus verschuift. Waar we ons eerst vooral richtten tot de kwetsbare groepen, richten we ons nu – samen met het Rijk en gemeenten – tot alle Friese inwoners."

Weerbaarheid en veerkracht: wat houdt dat eigenlijk in?
De urgentie voor beide thema's is toegenomen op nationaal, regionaal en lokaal niveau. "Weerbaarheid gaat over hoe goed we als Friese samenleving voorbereid zijn op een crisis. Hoe zorgen we ervoor dat we, als er iets gebeurt, niet compleet worden overvallen en weerstand kunnen bieden? Veerkracht gaat om het vermogen om een crisis te doorstaan en er sterker uit te komen", legt Martin uit.

Van afwachten naar nadenken
"Weerbaarheid en veerkracht zitten al in onze samenleving, dat zien we telkens weer. Mensen nemen al spontaan initiatieven bij kleine incidenten en helpen elkaar. Maar wat als een crisis veel langer duurt?", vertelt Thessa. Sytske vult aan: "Hoe maak je bijvoorbeeld babyvoeding warm zonder stroom? Hoe bereik je familie als het telefoonnetwerk platligt? Over die en meer persoonlijke vragen en situaties willen we samen met de Friese inwoners nadenken. Zodat mensen praktisch en mentaal beter voorbereid zijn op een langdurige crisis en zelf regie en controle hebben."

Van online communicatie naar gesprek en beleving
Sytske: "Om dit te bereiken is de volgende stap dat we echt met de Friese inwoner in gesprek gaan. Tot nu toe communiceerden we vooral online over mogelijke risico's uit ons risicoprofiel. Dit blijven we doen, maar door naar de inwoners toe te gaan, willen we de bewustwording verder vergroten. En het blijft wat ons betreft niet alleen bij nadenken, we zoeken ook manieren om mensen te laten ervaren wat een crisis echt betekent."

Samen sterker
Zoals gezegd: iedereen moet zich voorbereiden. En dat is niet voor niks belangrijk. Thessa: "Mensen die wel zelfredzaam zijn, moeten de kwetsbare groepen juist helpen. Een crisis hoef je niet alleen door te maken. Kijk bijvoorbeeld in de eigen buurt: wie heeft extra hulp nodig? Wie heeft welke middelen en vaardigheden? Door hierbij stil te staan, vergroten mensen de weerbaarheid en veerkracht binnen hun eigen omgeving."

>

Waarom is dit belangrijk?
"Omdat de samenleving kwetsbaarder is geworden. Oude en jonge mensen wonen langer thuis en we hebben te maken met andere culturen. Het doel is dat we als netwerksamenleving – overheden, bedrijven, maatschappelijke partners en inwoners - werken aan een stevig Fries fundament voor toekomstige crises: wat kun je van wie verwachten? Want alleen samen kunnen we pas echt goed voorbereid zijn op wat er komen gaat", benadrukt Thessa. VRF speelt hierin een verbindende rol.

Vooruit blijven kijken
"Het is niet de vraag of we te maken krijgen met een langdurige crisis, maar wanneer", geeft Martin tot slot aan. "Daarom bouwen we voort op wat we al doen en sluiten we aan bij bestaande initiatieven in de samenleving. Tegelijkertijd moeten we ons blijven afvragen: past wat we doen nog of missen we iets? Samen met de Friese gemeenten geven we invulling aan de Rijksweerbaarheidsopgave."

4. Programmaplan Brandweer

4.1. Doel van het programma

Het programma van Brandweer Fryslân levert een bijdrage aan de veiligheid van de inwoners van Fryslân. Wij richten ons op:

- het voorkomen en beheersen van risico's;
- het bestrijden van brand;
- hulp bij ongevallen.

4.2. Speerpunten

In de 'Meerjarenkoers 2023-2026' lichten we toe welke koers we de komende vier jaar varen. Crisisbeheersing en Brandweer Fryslân hebben gemeenschappelijke speerpunten. Voor een overzicht in beeld verwijzen we u naar paragraaf 3.2 op pagina 18 van deze begroting.

4.3. Resultaten Brandweer Fryslân in 2026

We willen, naast de basistaken incidentbestrijding en de advies- en controletaken vanuit risicobeheersing, de volgende resultaten halen.

Speerpunt	Doel / actviteit	Resultaat 2026
Wij zijn 24/7 alert en paraat	**Dekkingsplan**	We implementeren het dekkingsplan. • We voorzien iedere brandweerpost van het materieel dat noodzakelijk is voor de uitvoering van de toegewezen taken. • We voeren het af te stoten materieel af conform de daarvoor geldende afspraken. • Bij het verschuiven van materieel, zorgen wij ervoor dat we ons personeel opleiden voor de nieuwe taken.
	Bouwagenda	We voeren de eerste tranche van de bouwagenda uit: • We ronden de nieuwbouw van Oudega (Smallingerland) en Terschelling-West af. • We nemen besluiten over de locaties Damwoude, Parrega en Sneek. De bouwagenda loopt tot en met 2026. We stellen een nieuwe strategische huisvestingsagenda op en geven daar uitvoering aan.

Speerpunt	Doel / activiteit	Resultaat 2026
Wij zijn 24/7 alert en paraat	**Weerbaarheid**	Eind 2024 heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid de bestuurlijke opdracht 'Versterken weerbare samenleving' aan de veiligheidsregio's verstrekt. In 2025 horen we meer over de nadere invulling van deze opdracht. Zwaartepunt van de uitvoering ligt in 2025/2026. Het ministerie gaat de repressieve inzet van de brandweer aanmerken als een vitaal proces. Dit gaat de komende jaren capaciteit en zeer waarschijnlijk ook financiële middelen vragen. We houden de BIO/NEN-normen op orde. De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) is de basisnorm voor informatiebeveiliging binnen alle overheidslagen.
	Vakbekwaamheidsnorm officieren	Voor alle officieren stellen we een vakbekwaamheidsnorm op die we opnemen in de oefencyclus.
	Mentale veerkracht	• We bevorderen de mentale veerkracht van onze medewerkers. • We implementeren de adviezen die de aanjager mentale gezondheid in 2025 heeft opgesteld. De landelijke Toolbox Psychosociale Ondersteuning is hierbij de basis. • We implementeren de landelijke PTSS-regeling.
	Pilot drones	Afhankelijk van het verloop van de pilot en de evaluatie daarvan, borgen en doorontwikkelen we het gebruik van drones in 2026.
Wij dragen bij aan het voorkomen van crises en branden	**Risicogericht werken**	We implementeren de systematiek 'Risicogericht werken' in al onze werkzaamheden. Dit betekent dat we: • nauwer samenwerken met het bevoegd gezag en bedrijven in het kader van controles op brandveiligheid. Daarbij prioriteren we op risico-opleverende objecten. • meer risicogericht dan regelgericht adviseren.

Speerpunt	Doel/activiteit	Resultaat 2026
Wij dragen bij aan het voorkomen van crises en branden	**Natuurbrandbeheersing**	• Samen met partners geven we uitvoering aan de planning voor de Gebiedsgerichte Aanpak. • We hebben de Gebiedsgerichte Aanpak als geheel geëvalueerd en we zorgen voor doorvertaling van de uitkomsten hiervan. • We zorgen ervoor dat de Gebiedsgerichte Aanpak per natuurgebied heeft geleid tot specifieke voorlichting of (preventie) maatregelen. • De uitkomsten van de Gebiedsgerichte aanpak gebruiken we als structurele input voor het repressief overleg. • We dragen actief bij aan het landelijk uitvoeringsplan en vertalen dit door naar onze regio. • We zorgen voor een vakbekwame organisatie op het onderwerp van natuurbrandbestrijding.
Wij werken duurzaam en omgevingsbewust	**Energietransitie**	• We zijn breder betrokken in de voorfase van energiegerelateerde initiatieven en geven hierover meer en vaker advies. • We integreren de energietransitie breder in onze vakbekwaamheids- en voorlichtingsactiviteiten. • We investeren actief in de ontwikkeling van het kennisniveau van onze medewerkers op dit thema. • We stemmen de materialen af die horen bij het bestrijden van een energietransitiegerelateerd incident.
	Omgevingswet	We monitoren de werkzaamheden en uren. Zo krijgen we inzicht in welke activiteiten we voor gemeenten uitvoeren en wat de kosten hiervan zijn. We maken op basis van dit inzicht nieuwe afspraken met gemeenten over advisering en toezicht.
	Verduurzamen van brandweermaterieel	We beperken de CO2-uitstoot conform de daarvoor geldende wettelijke verplichtingen door: • verduurzaming van het lichte wagenpark; • gebruik van brandstoffen met een beperkte emissie.
Wij zetten de netwerksamenleving centraal	**Bluswater**	We zijn stevig verbonden met partners zoals Vitens, gemeenten en het Wetterskip. We werken samen aan goede data op het gebied van bluswater. Verder geven we samen uitvoering aan de maatregelen die opgesteld zijn in het kader van 'Fjoer en Wetter – repressief spoor'.

Speerpunt	Doel/activiteit	Resultaat 2026
Wij zetten de netwerk-samenleving centraal	**Brandveilig leven**	We voeren het uitvoeringsprogramma BVL 2023-2026 uit.
Wij werken informatie-gestuurd met betrouwbare data	**Verantwoorden en verbeteren**	Door focus op bepaalde bedrijfsprocessen zorgen we ervoor dat de betrouwbaarheid van onder andere deze data omhooggaat: incidenten, paraatheid en aantoonbaar vakbekwaam.
	Aantoonbare vakbekwaamheid	We hebben de evaluatiemomenten (Waar-Staan-We) en de aanwezigheid van medewerkers op vakbekwaamheidsmomenten inzichtelijk. Deze data ontsluiten we op een toegankelijke wijze.
	Operationele infomatievoorziening	Naar aanleiding van het gebruikersonderzoek, sluiten we onze operationele informatievoorzie-ning nog beter aan op de praktijk. We zijn onderdeel van het veiligheidsinformatie-knooppunt en hebben daardoor een verbeterde informatiepositie bij een grootschalig optreden.
	Paraatheidsmonitoring	Wij spelen 24/7 in op de paraatheid van onze brandweerposten. Dit doen we met ons stelsel van pagers, beschikbaarheidssystemen en onze backoffice. We ronden het onderzoek naar pagers af en besluiten welke uitvoeringsvorm we kiezen.

4.4. Baten en lasten in 2026

Programma Brandweer	Lasten	Baten	Saldo
Producten Brandweer	47.693.333	1.003.568	46.689.765
Toegerekende organisatiekosten	11.142.124	79.190	11.062.933
	58.835.456	1.082.758	57.752.698
Dekkingsmiddelen Brandweer			
BDUR		6.143.250	-6.143.250
Gemeentelijke bijdrage		51.250.839	-51.250.839
	-	57.394.089	-57.394.089
Totaal saldo van baten en lasten	58.835.456	58.476.847	358.609
Reservemutaties Crisisbeheersing	-	358.609	-358.609
Gerealiseerd resultaat Brandweer	**58.835.456**	**58.835.456**	**-**

V.l.n.r: Renske Boekhout en Charlotte Lorist

interview

Natuurbrandbeheersing in Fryslân: voorbereid op de toekomst

De natuur wordt steeds kwetsbaarder voor branden, mede door de gevolgen van klimaatverandering. Brandweer Fryslân speelt hier onder andere op in met gebiedsgerichte aanpakken in samenwerking met provincie, gemeenten en groenbeheerders. "Het is niet de vraag of er een natuurbrand ontstaat, maar wanneer", vertellen Charlotte Lorist en Renske Boekhout. "In Fryslân bevinden zich ook nog eens veel zorginstellingen, campings en andere bebouwing in de natuur. Een goede voorbereiding is essentieel."

De Friese brandweer zet daarom maximaal in op een combinatie van preventieve maatregelen en repressieve middelen. En op het goed voorbereiden en opleiden van haar medewerkers.

Gerichte aanpak per risicogebied

Fryslân telt elf RIN-gebieden (Risico Index Natuurbrand). "Die hebben we samen met provincie, gemeenten en groenbeheerders in kaart gebracht. Voor ieder gebied is er een gerichte aanpak gemaakt. Deze evalueren en actualiseren we elke vier jaar", vertelt Renske.

"Een belangrijk onderdeel van zo'n gebiedsgerichte aanpak is de periodieke schouw", vult Charlotte aan. "We trekken dan samen met betrokken partijen het gebied in om te beoordelen welke maatregelen echt moeten worden genomen om een natuurbrand te voorkomen, én -als dat niet lukt- goed te kunnen beheersen. Denk aan het in kaart brengen van het type begroeiing, snoeiwerk om paden breder te maken en het creëren van bluswatervoorzieningen. Zo hebben we in samenwerking met gemeenten en defensie al verschillende waterputten geboord. Bij een natuurbrand is de beperkte beschikbaarheid van bluswater namelijk een grote uitdaging."

Nieuw duo aan blusauto's

Naast deze preventieve maatregelen, hebben we twee typen voertuigen aangeschaft voor het effectief bestrijden van natuurbranden. Renske: "We beschikken sinds kort over zes CCFM's (Camion Citerne Feux de Forêt Moyen) en in 2026 komen daar de laatste twee nog bij. Dit voertuig is speciaal ontworpen voor natuurbranden. Het voertuig kan van de verharde paden af de natuur in en heeft een ingebouwd sprinklersysteem om de veiligheid van de bemanning te waarborgen." De tien TSTNB-voertuigen (Tankautospuit Terreinvaardig) worden geleverd in 2027.

Charlotte: "Een mooi duo aan blusauto's, dat elkaar goed aanvult tijdens een natuurbrand. Als zich een natuurbrand voordoet en we moeten opschalen, dan werken we in een peloton van vier voertuigen. Eén blussend voertuig bij de brand, één voertuig bij het waterpunt en twee voertuigen die heen en weer rijden voor een constante watertoevoer."

>

Inzet drones en bewustwording inwoners
Naast preventie, samenwerking en materiële verbeteringen richt de brandweer zich ook op innovatie en bewustwording. “We nemen deel aan een pilot met drones. Met drones kunnen we een brand van bovenaf goed in kaart brengen. Dat is vooral handig als het te gevaarlijk is om het gebied in te gaan. Zo krijgen we sneller inzicht in de ontwikkeling van een brand en kunnen we gerichter reageren”, legt Charlotte uit.

Renske: “Ook besteden we aandacht aan het bewustmaken van iedereen die woont, werkt en recreëert in de Friese natuur. We betrekken recreatieondernemers bij de gebiedsgerichte aanpakken en geven adviezen over hoe zij kunnen helpen bij het voorkomen van vuur in de natuur. Ook landelijk wordt de komende tijd gewerkt aan een steeds prominentere brede boodschap voor inwoners in Nederland.”

Een trots voorbeeld
Brandweer Fryslân staat met haar gedegen gebiedsgerichte aanpakken, die altijd in samenwerking met partners tot stand komen, landelijk in de schijnwerpers. “Wij vinden natuurbrandbeheersing belangrijk en staan echt voor dit thema. Het bestuur en andere instanties zijn ook goed aangehaakt. We werken samen op alle niveaus en dat wordt door anderen gezien. We zijn trots op wat we tot nu toe hebben bereikt en blijven ons inzetten om onze natuur en inwoners nog beter te beschermen”, sluit Charlotte af.

5. Financiën en kengetallen

Bijdrage per programma	
GGD	35.172.396
Crisisbeheersing	4.219.661
Brandweer	51.250.839
Totaal	**90.642.897**

Inkomstenverdeling	
Bijdrage gemeenten	90.642.897
BDuR	11.490.495
Overig	8.444.055
Totaal	**110.577.447**

Kostenverdeling	
Salariskosten	75.360.079
Kapitaalslasten	11.200.663
Huisvestingskosten	3.671.399
Materiële kosten	21.741.915
Totaal	**111.974.056**

Verdeelsleutel organisatiekosten	
GGD	38,5%
Crisisbeheersing	5,8%
Brandweer	55,7%

Formatie per programma	
Organisatie	110,8 fte
Brandweer	180,8 fte
GGD	288,6 fte
Crisisbeheersing	43,7 fte
Totaal	**623,9 fte**

6. Algemene dekkingsmiddelen

Gemeentelijk bijdrage in het nadelig saldo

Conform de gemeenschappelijke regeling wordt de vastgestelde gemeentelijke bijdrage, voor de programma's Gezondheid en Crisisbeheersing, in het nadelig saldo verdeeld naar het inwonertal. Als afwijking hierop heeft het Algemeen Bestuur besloten de bijdrage voor het programma Brandweer als volgt te verdelen: op basis van de verdeling van het cluster openbare orde en veiligheid (OOV) in het gemeentefonds.

De bijdrage aan het programma Organisatie wordt conform de eerder vastgestelde verdeelsleutels voor organisatieoverhead toegerekend aan de oorspronkelijke taakvelden. Door deze toerekening kunnen de deelnemende gemeenten de bijdrage opnemen in hun eigen begroting. De toerekening aan de taakvelden is als volgt:

GGD	38,5%
Crisisbeheersing	5,8%
Brandweer	55,7%

Per programma is de bijdrage als volgt:

GGD	€	35.172.396
Crisisbeheersing	€	4.219.661
Brandweer	€	51.250.839
Totaal	**€**	**90.642.897**

In bijlage 1 staat een overzicht van de verdeling van de bijdrage per taakveld over de gemeenten, inclusief een meerjarenperspectief richting 2029.

Brede doeluitkering rampenbestrijdingen

De bijdrage 'brede doeluitkering rampenbestrijdingen' (BDUR), zoals opgenomen in de begroting, hebben we gebaseerd op deze meest recente informatie. De bijdrage BDUR werd tot en met 2019, conform het (bij de regionalisering afgesproken) uitgangspunt, voor 35% toegerekend aan het programma Crisisbeheersing en voor 65% aan het programma Brandweer. Vanaf 2020 heeft het Landelijk Meldkamer Systeem de bijdrage naar beneden bijgesteld. Dit raakt alleen de brandweerbegroting en daarom houden we vanaf 2020 de volgende verdeling aan: 62% Brandweer en 38% Crisisbeheersing.

Vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid zijn met de contourennota 'Versterking Crisisbeheersing en Brandweerzorg' extra middelen toegekend aan de veiligheidsregio's. Deze middelen zijn bedoeld om een toekomstbestendig en samenhangend stelsel voor crisisbeheersing en brandweerzorg te realiseren.

7. Paragrafen

7.1. Financiering

Beleid

De kaders voor financiering zijn gebaseerd op de 'Wet Financiering Decentrale Overheden' en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsregelingen. Het eigen treasury-beleid van Veiligheidsregio Fryslân is vastgelegd in de financiële verordening. Daarin hebben we afgesproken dat het dagelijks bestuur bij het aantrekken van middelen de volgende kaders in acht neemt:

- Voor het aantrekken van financieringen met een looptijd langer dan één jaar vragen we tenminste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen op.
- We maken geen gebruik van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet financiering decentrale overheden.

Met ons financieringsbeleid willen we de risico's voor langere tijd afdekken met vastrentende leningen. De omvang en looptijd van deze leningen stemmen we af op de omvang en levensduur van de materiële vaste activa en plannen we binnen de kaders voor de renterisiconorm.

Leningenportefeuille

Het verloop in de financieringsportefeuille is nagenoeg volledig te herleiden tot het investeringsprogramma. Door het geplande investeringsprogramma in 2025 en 2026 neemt de omvang van de langlopende leningen naar verwachting toe tot bijna € 65 miljoen per eind 2026. Het verwachte verloop van de leningenportefeuille is daarmee als volgt:

Saldo per 1 januari	€	49.958.353	
Opname	€	20.000.000	+
Reguliere aflossingen	€	5.266.545	-/-
Saldo per 31 december	€	64.691.808	

Rente

a	De externe rentelasten over de korte en lange financiering				€ 1.727.624
b	De externe rentebaten (idem)			-/-	€ 0
	Saldo rentelasten en rentebaten				**€ 1.727.624**
c1	De rente die aan de facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal) **moet** worden doorberekend	-/-	€ 0		
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld **moet** worden toegerekend	-/-	€ 0		
c3	De rentebaat van doorverstrekte leningen, als daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld **moet** worden toegerekend	+/+	€ 0		
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente				**€ 1.727.624**
d1	Rente over eigen vermogen			+/+	€ 0
d2	Rente over voorzieningen			+/+	€ 171.335
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente				**€ 1.898.959**
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)			-/-	€ 1.898.959
f	**Renteresultaat op het taakveld Treasury**				**€ 0**

We hanteren een omslagrente van 2,1% voor het toerekenen van rente aan de programma's.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

Het financieringsbeleid voorziet in een groter beroep op kortlopende leningen, voordat langlopend wordt gefinancierd. Dit betekent dat de ruimte onder de kasgeldlimiet wordt benut, dit is gelijk aan voorgaand jaar. Hierbij wordt de kasgeldlimiet per kwartaal overigens niet overschreden. Voor 2026 is de kasgeldlimiet bepaald op 8,2% van het begrotingstotaal, dit is € 9,2 miljoen.

De renterisiconorm voor 2026 is 20% van het begrotingstotaal, of € 22,5 miljoen. Bij het samenstellen van de leningenportefeuille hebben we er rekening mee gehouden dat de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen de renterisiconorm niet overschrijden.

7.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het 'Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV)' schrijft voor dat de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' aandacht moet besteden aan de relatie tussen de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit.

Algemeen

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de organisatie om omvangrijke tegenvallers op te vangen, zonder dat aanpassing van het beleid nodig is. Het weerstandsvermogen dient dus om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

De weerstandscapaciteit bestaat uit de beschikbare middelen om risico's op te vangen als deze zich voordoen. Denk daarbij aan incidentele weerstandscapaciteit, zoals aanwezige vrije reserves, en structurele weerstandscapaciteit. Bij structurele weerstandscapaciteit gaat het bijvoorbeeld om de post 'onvoorzien' en eventuele vrije begrotingsruimte.

In beginsel is bij een gemeenschappelijke regeling altijd sprake van 100% weerstands-capaciteit. De deelnemende gemeenten zijn namelijk wettelijk verplicht om ervoor te zorgen dat de gemeenschappelijke regeling altijd over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te voldoen.

Weerstandscapaciteit Veiligheidsregio Fryslân

Het beleid over weerstandsvermogen en risicobeheersing staat in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen 2023-2026.' In deze nota wordt specifiek ingegaan op de bepaling van de weerstandscapaciteit. Veiligheidsregio Fryslân (VRF) kiest ervoor om een egalisatiereserve en een post 'onvoorzien' aan te houden. Zo kunnen we zelf een deel van de risico's opvangen. Eventuele tegenvallers hebben daardoor niet direct gevolgen voor de deelnemende gemeen-ten.

De nota bevat de volgende bestuurlijke afspraken:

Algemene reserve
De algemene reserve bestaat alleen uit een egalisatiereserve. De hoogte van deze reserve wordt bepaald op basis van het begrotingstotaal. De ondergrens bedraagt 2% van het begrotingstotaal en de bovengrens 5%.

Onvoorzien
Volgens de beleidsnota houden we een post 'onvoorzien' aan. Deze post is bedoeld voor het opvangen van kosten wegens personele frictie. Het budget is gepositioneerd bij de algemeen directeur. We kennen dit toe op basis van een integrale en VRF-brede afweging van de bovenmatige personele fricties.

De uitgangspunten (in volgorde) rond de bepaling van de toekenning zijn als volgt:
1. wegvallen taken;
2. reorganisatie;
3. (dis)functioneren (directe kosten op basis van een vaststellingsovereenkomst);
4. functioneren (ziekte, vervanging, niet productief: hieronder vallen niet de kosten van juridische advisering en/of onderzoeken).

Structurele begrotingsruimte
Als een gemeente of gemeenschappelijke regeling structurele begrotingsruimte heeft opgenomen in haar begroting, wordt dit beschouwd als een onderdeel van de weerstands-capaciteit. Daarom is het van belang om periodiek te onderzoeken of hiervan sprake is. VRF onderzoekt dit eens per vier jaren via het proces 'doorlichting begroting.'

Uit de laatste doorlichting van de begroting in 2023 bleek dat er geen sprake is van structurele begrotingsruimte.

Inventarisatie weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit van VRF bedraagt:

Egalisatiereserve	1.724.847
Onvoorzien	658.203
Structurele begrotingsruimte	0
Totaal	2.383.050

Beleid weerstandsvermogen en risicobeheersing
Het beleid over weerstandsvermogen en risicobeheersing staat in de beleidsnota Weerstandsvermogen 2023-2026.' Samengevat gelden de volgende beleidslijnen voor risicomanagement:

I. Risicomanagement is een regulier onderdeel van het managementcontrolsysteem van VRF. De geïdentificeerde risico's worden, waar mogelijk, ondervangen door beheersmaatregelen.
II. De belangrijkste netto-risico's nemen we op in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicomanagement' in de begroting en jaarrekening. Waar nodig doen we tussentijds verslag van de voortgang.
III. In dezelfde paragraaf nemen we ook de risico's op, die mogelijk op termijn impact hebben op de begroting. Deze verwerken we structureel in de begroting op het moment dat ze zich zeker voordoen.

Het huidige risicomanagementsysteem is een ad-hocproces. De komende jaren werken we aan het structureren van het risicomanagementproces en het bevorderen van het risicobewustzijn.

Inventarisatie van de risico's

In deze paragraaf geven we een overzicht van de belangrijkste risico's die we hebben geïnventariseerd.

Financiële risico's
Veranderend overheidsbeleid kan leiden tot financiële onzekerheden. Het hoofdlijnenakkoord bevat bijvoorbeeld een aantal voornemens dat mogelijk verstrekkende gevolgen heeft voor onze organisatie. Daarnaast hebben de ontwikkelingen in het gemeentefonds impact op de financiën van onze gemeenten. Hierdoor komt onze begroting in de toekomst mogelijk onder druk te staan.

Een voorbeeld hiervan is de departementale korting van 10% op specifieke uitkeringen (SPUK). Bij Veiligheidsregio Fryslân is de grootste SPUK-regeling de 'Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)'. Een korting van 10% betekent structureel € 1,1 miljoen minder opbrengsten voor de organisatieonderdelen Brandweer en Crisisbeheersing.

Autonome ontwikkelingen kunnen ook tot risico's leiden. Wanneer er sprake is van hoge inflatie of een substantiële verhoging van de lonen als gevolg van cao-ontwikkelingen, ontstaat het risico dat de indexatie van onze budgetten - zoals vastgelegd in de financiële verordening - ontoereikend is. Hierdoor kunnen investeringen in huisvesting, kazernes, materieel, materiaal, personeel en IT-infrastructuur onder druk komen te staan. En dit beïnvloedt de kwaliteit van onze dienstverlening.

Om financiële risico's tijdig te identificeren, monitoren en analyseren we het overheidsbeleid kritisch.

Personeelstekorten
Op de huidige arbeidsmarkt is het lastig om voldoende kwalitatief personeel te werven. Hierdoor kan onze taakuitvoering in gevaar komen. Dit probleem doet zich voor bij alle organisatieonderdelen en kan gevolgen met zich meebrengen. De kwaliteit van de dienstverlening kan bijvoorbeeld onder druk komen te staan, er kan imagoschade ontstaan of de dienstverlening kan alleen worden gerealiseerd tegen onevenredig hoge kosten.

Met wervingscampagnes, opleidingsprogramma's en goed werkgeverschap zetten wij in op het binden, behouden en doorontwikkelen van onze medewerken.

Cyberdreigingen
Voor de dagelijkse bedrijfsvoering is onze organisatie afhankelijk van tijdige en betrouwbare informatie. Tegelijkertijd moeten we ervoor waken dat deze vaak (privacy)gevoelige informatie in verkeerde handen komt. Dit is een complexe opgave, omdat de dreigingen van cybercriminelen en statelijke actoren significant zijn toegenomen. Daarom heeft VRF zichzelf tot doel gesteld om effectief weerstand te bieden tegen cyberdreigingen en beveiligingsincidenten. Én om deze weerbaarheid op een meetbare en verifieerbare wijze aan te tonen. Het uitgangspunt hierbij is het ambitieniveau "Aantoonbaar weerbaar".

VRF is genoodzaakt om ook de komende jaren passende, nieuwe informatiebeveiligingsmaatregelen te blijven nemen om de digitale weerbaarheid te waarborgen. Daarnaast willen we voldoen aan de gestelde normen zoals de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), NEN7510 en NIS2 (Netwerk- en Informatiebeveiliging) om de meetbaarheid en verifieerbaarheid te garanderen. Ook voeren we periodiek interne audits en penetratietest uit en geven we bewustwordingstrainingen.

Wegvallen van maatwerk- en markttaken
VRF voert diverse taken uit die nauw verbonden zijn met de basistaak, maar die we niet collectief uitvoeren. Voorbeelden hiervan zijn:
- maatwerk voor de jeugdgezondheidszorg (JGZ);
- dienstverlening naar aanleiding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo);
- reizigersvaccinaties.

Voor deze taken zetten we deels vast personeel in en doen we een beroep op overhead. Daarnaast calculeren we een winstmarge op deze taken. Deze winstmarge zorgt ervoor dat de collectieve basistaak goedkoper wordt. Het wegvallen van deze taken betekent zowel incidentele fricties als het vervallen van structurele dekking.

Fysieke en psychische schade door werkzaamheden
Het optreden van personeel en vrijwilligers bij incidenten kan fysieke en psychische schade opleveren. De gevolgen hiervan kunnen verstrekkend zijn zoals blijvende arbeidsongeschiktheid. Deze schade is niet altijd goed te verzekeren. Wij hebben daarom besloten deel te nemen aan de stichting 'Waarborgfonds Veiligheidsregio's'. Op die manier dragen alle veiligheidsregio's samen de niet-verzekerbare risico's per 1 januari 2024.

Risico's nieuwbouwprojecten
Veiligheidsregio Fryslân is een kapitaalintensieve organisatie. Vooral bij de brandweer is er sprake van een gedegen investeringsplanning, mede door de bouwagenda. Deze bouwagenda betreft een planning voor de grootschalige nieuwbouw en verbouw van onze brandweerkazernes.

De mate waarin de planning wordt gehaald, wordt beïnvloed door tal van omstandigheden. Wij zijn hierbij onder meer afhankelijk van planvorming bij gemeenten, beperkingen bij het aansluiten op het elektriciteitsnetwerk en van de beschikbaarheid leveranciers. In de praktijk constateren wij dan ook dat de investeringen achterblijven op het plan.

Dit leidt op de korte termijn tot financiële voordelen vanwege de vrijval van kapitaallasten. Voor de lange termijn ontstaan er echter financiële risico's. De stijging van bouwkosten is de laatste jaren fors geweest, waardoor de uitgestelde investeringen mogelijk hoger uitvallen.

Duurzaamheid
De ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid zijn in volle gang. Dit leidt tot verschillende wensen vanuit de maatschappij over inzicht in de duurzaamheidsprestaties van organisaties en tot het verduurzamen van activiteiten. Deze behoefte heeft geleid tot diverse (Europese) wet- en regelgeving.

Veiligheidsregio Fryslân heeft in kaart gebracht op welke wijze deze wet- en regelgeving directe invloed heeft op de organisatie. VRF dient zich, net als alle organisaties in Nederland, te houden aan het klimaatakkoord. Andere initiatieven en wetgeving raken ons veelal op een indirecte manier, bijvoorbeeld via leveranciers, banken en gemeenten.

VRF heeft verschillende acties uitgezet om stappen te zetten op het gebied van duurzaamheid. Zo hebben we in het inkoopbeleid een passage opgenomen over duurzaam inkopen, zetten we in op vergroening en stelden we een visiedocument en plan van aanpak voor duurzaamheid vast.

Op het moment dat de Rijksoverheid meer verduurzaming verplicht stelt, kan dit invloed hebben op onze organisatie.

Financiële kengetallen

Van de in het BBV opgenomen kengetallen zijn vier van toepassing op VRF. Deze kengetallen zijn als volgt uitgewerkt:

Kengetallen	Jaarverslag 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Netto-schuldquote	51,57%	64,41%	74,08%
Netto-schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	51,57%	64,41%	74,08%
Solvabiliteit	10,88%	5,98%	2,84%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%

Netto-schuldquote

De netto-schuldquote weerspiegelt het schuldenniveau van de organisatie ten opzichte van de exploitatie. Hoe hoger het getal, des te groter de netto-schuld ten opzichte van het begrotingstotaal.

Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de organisatie kan voldoen aan haar financiële verplichtingen. We berekenen de ratio als het aandeel eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen (balanstotaal). De solvabiliteit van gemeenschappelijke regelingen is over het algemeen laag. Dit komt omdat de deelnemende gemeenten de wettelijke verplichting hebben om ervoor te zorgen dat de gemeenschappelijke regeling altijd over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen. Een gemeenschappelijke regeling hoeft om die reden geen eigen weerstandscapaciteit aan te houden.

In de beleidsnota 'Weerstandsvermogen 2023-2026' hebben we vastgelegd dat de algemene reserve alleen bestaat uit een egalisatiereserve. Hiermee minimaliseren we onze reservepositie. We hebben echter te maken met een aantal kapitaalintensieve activiteiten. Denk aan de investering in materieel en materiaal voor de repressieve dienstverlening. En aan het realiseren, inrichten en instandhouden van diverse brandweerkazernes, consultatiebureaus en kantoorlocaties. Deze kapitaalintensieve activiteiten leiden tot een relatief hoge mate van externe financiering. De enerzijds lage reservepositie en de anderzijds kapitaalintensieve activiteiten leiden tot een relatief lage solvabiliteit.

7.3. Bedrijfsvoering

7.3.1 Inleiding

Het organisatieonderdeel Bedrijfsvoering bestaat uit de afdelingen Communicatie, Informatiemanagement, Facilitair Bedrijf, Personeel & Organisatie, Financiën & Administratie. Bedrijfsvoering levert een bijdrage aan een veilig en gezond Fryslân door de primaire processen van VRF – brandweerzorg, crisisbeheersing en publieke gezondheidszorg – zo gericht en effectief mogelijk te ondersteunen. Bedrijfsvoering is de expert op het gebied van de bedrijfsvoeringportefeuilles. De afdeling ondersteunt het primaire proces door te faciliteren, adviseren en te helpen bij het bewaken van grenzen. Doordat we deze taken centraal beleggen, verlagen we de kosten en de kwetsbaarheid, terwijl we de kwaliteit verhogen.

7.3.2 Goed werkgeverschap

VRF is een energieke overheidsorganisatie met bevlogen medewerkers die zich dagelijks inzet voor een veilig en gezond Fryslân. Wij willen een goede en aantrekkelijke werkgever zijn. Daarom bieden we volop mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling en investeren we in de professionalisering van onze medewerkers. Dit doen we door opleiden en trainen, het aanbieden van interne loopbaancoaches en intervisie. Door het uitvoeren van een medewerkerswaarderingsonderzoek halen we feedback op uit de organisatie. Deze input gebruiken we om een nog betere werkgever te worden.

In 2025 starten we met de stapsgewijze implementatie van het nieuwe functiewaarderingssysteem HR21. Het huidige functieboek is ruim tien jaar oud. De huidige functiewaarderingsystematiek wordt ook niet meer ondersteund en onderhouden. Daarnaast past de systematiek ook niet meer bij waar de organisatie naar toe wil. De implementatie van het nieuwe functiewaarderingssysteem vraagt tijd en capaciteit van de organisatie, maar levert duidelijkheid en transparantie op over het functieboek en de beloning.

Verder vinden we gezondheid en vitaliteit belangrijk. Daarvoor stellen wij preventieve instrumenten beschikbaar voor onze medewerkers zoals een budgetcoach en een mantelzorgmakelaar. Ook zetten we de komende jaren in op duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers binnen het gezondheids- en veiligheidsdomein. We sluiten bijvoorbeeld aan bij de landelijke plannen om binnen Brandweer Fryslân meer aandacht te geven aan duurzame inzetbaarheid en arbeidsveiligheid. Specifieke aandacht geven we daarbij aan Posttraumatische stressstoornis (PTSS) als beroepsziekte.

7.3.3 Integriteitsbeleid en gedragscode

VRF is een integere organisatie. Dit komt terug in onze kernwaarden: betrokken, betrouwbaar en professioneel. Op basis van deze waarden hebben we ons integriteitsbeleid en onze gedragscode opgesteld. Hierover rapporteren we jaarlijks aan het bestuur. Doelen van het integriteitsbeleid zijn:

- uitleggen wat integriteit is;
- integriteit bespreekbaar maken;
- uitleggen wat medewerkers en management moeten doen als ze misstanden signaleren.

Onze gedragscode is bedoeld om rechten, plichten, procedures en sancties - die wettelijk zijn vastgelegd - betekenis te geven in geldende gedragsregels. Deze bieden houvast bij de dagelijkse professionele omgang met de klant en met elkaar. De gedragscode is een uitwerking van het integriteitsbeleid.

7.3.4 Privacy & security

We hebben organisatorische en technische maatregelen getroffen om de privacy bij de verwerking van persoonsgegevens verder te waarborgen. Ook in 2026 zien de functionaris gegevensbescherming en de privacy-officer toe op de toepassing van de privacywetgeving. Ze rapporteren hierover aan de directie en het dagelijks bestuur. Het doel is om het aantal incidenten te voorkomen en te beperken.

Voor de dagelijkse bedrijfsvoering is VRF afhankelijk van tijdige en betrouwbare informatie. Tegelijkertijd moeten we ervoor waken dat deze vaak (privacy)gevoelige informatie niet in verkeerde handen komt. Dit is een complexe opgave omdat de dreigingen van cybercriminelen en statelijke actoren, die het op de data van veiligheidsregio's hebben gemunt, significant zijn toegenomen. Daarom heeft VRF zichzelf tot doel gesteld om effectief weerstand te bieden tegen cyberdreigingen en beveiligingsincidenten. Én om deze weerbaarheid op een meetbare en verifieerbare wijze aan te tonen. Het uitgangspunt hierbij is het ambitieniveau 'Aantoonbaar weerbaar'.

VRF is genoodzaakt om ook de komende jaren passende, nieuwe informatiebeveiligingsmaatregelen te blijven nemen om digitale weerbaarheid te waarborgen. Daarnaast willen we in 2026 voldoen aan de gestelde normen zoals de BIO, NEN7510 en de Cyberbeveiligingswet om de meetbaarheid en verifieerbaarheid te garanderen.

7.3.5 Organisatiethema's

In onze meerjarenkoers 2023-2026 staan de volgende organisatiethema's:
- Passend personeel bij onze adaptieve opgave
- Duurzaamheid
- Procesgericht werken

In deze beleidsperiode geven we vorm aan de ambitie die we op deze drie thema's hebben. Hierbij werken we datagedreven. Datagedreven werken is het sturen op basis van onbewerkte feiten en ruwe data. Hierdoor kunnen we binnen onze organisatie sneller, beter én accurater beslissingen nemen. Ook gebruiken we deze data als input voor het maken van nieuw beleid voor Veiligheid en Gezondheid en voor het optimaliseren van onze werkprocessen.

Passend personeel bij onze adaptieve opgave

De crises van de afgelopen jaren hebben ons geleerd dat wij ons voortdurend moeten kunnen aanpassen aan wat de buitenwereld van ons vraagt. Dit vergt een grote dosis aanpassings- en uithoudingsvermogen. Tegelijkertijd hebben wij wettelijke en reguliere taken die juist om stabiliteit vragen. Voor al die verschillende opgaven hebben we passend personeel nodig. Door de schaarste op de arbeidsmarkt, die wordt versterkt door de vergrijzing en pensionering van een deel van ons personeel, staan we voor een grote uitdaging. Deze ontwikkeling vraagt om creativiteit, anders denken en maatwerk. Dit ziet er als volgt uit:
- We zorgen dat nieuwe medewerkers goed landen binnen onze complexe organisatie door een oanboardingsprogramma.
- We werken samen met andere grote werkgevers en opleiders in het Noorden.
- We hebben aandacht voor de personele aspecten zoals werving en selectie en binden en boeien van personeel. We gebruiken strategische personeelsplanning om het medewerkersbestand kwalitatief en kwantitatief op orde te houden. Daarnaast worden scholing, leren en ontwikkelen belangrijke pijlers in ons kwaliteitssysteem.
- We bevorderen vitaliteit van medewerkers vanuit het perspectief van positieve gezondheid.

Duurzaamheid

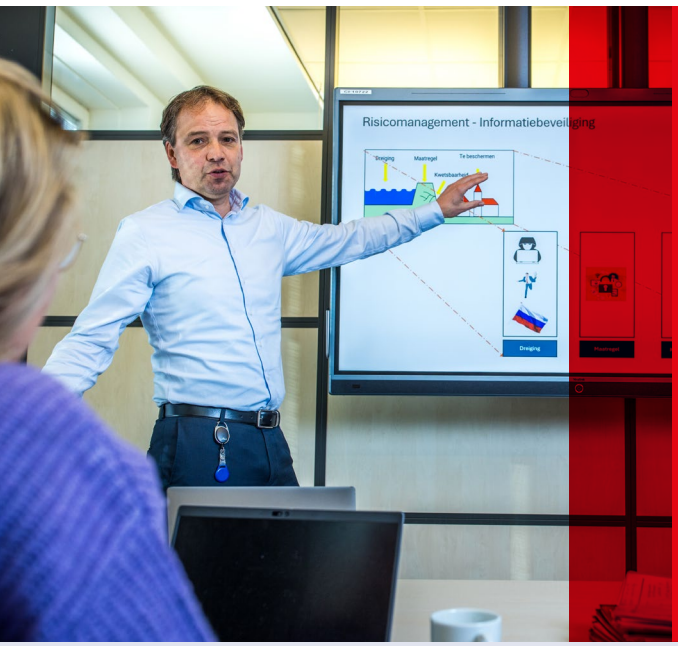
Vanuit het visiedocument Duurzaamheid 2025-2028 richten we ons op het creëren van een nieuwebasis voor duurzaamheid binnen VRF. Met deze nieuwe aanpak zijn we beter voorbereid op:
- het halen van onze duurzaamheidsdoelstellingen;
- het maken een positieve impact te maken op zowel onze organisatie als het milieu.

We willen minimaal voldoen aan de landelijke wet- en regelgeving op het gebied van duurzaamheid en klimaat. Dit betekent dat we uiterlijk in 2050:
- klimaatneutraal en volledig circulair zijn;
- werken met respect voor mens, natuur en milieu.

Dit geven we vorm door onder andere in te zetten op:
- verlagen (fossiel) energieverbruik;
- verduurzamen mobiliteit;
- afstappen van producten en materialen die niet noodzakelijk zijn;
- bewuster kiezen van materiaal;
- inzetten op langere levensduur.

Procesgericht werken
Binnen het organisatiethema 'Procesgericht werken' staat de dienstverlening aan de Friese burger centraal. We zien procesgericht werken als één van de hulpmiddelen om nog klantgerichter te werken en om ons werk op alle niveaus continu te verbeteren.
In 2026 voeren we, onder het motto 'Leren door te Doen!', vijftien tot twintig verbetertrajecten per jaar uit. Tijdens deze trajecten houden we onze processen tegen het licht. Met als doel deze processen als volgt te verbeteren:

- Hogere kwaliteit voor de klant en hogere klanttevredenheid.
- Effectiviteit, efficiëntie, beheers-, doel- en rechtmatigheid.
- Hogere overdraagbaarheid en groter lerend vermogen.
- Duidelijkheid over eigenaarschap en verbeterde samenwerking.

interview

Samen toewerken naar ‘aantoonbare weerbaarheid’ op informatiebeveiliging

De afhankelijkheid van digitale informatie groeit, net als de dreiging van cyberaanvallen. Informatiebeveiliging is daarom belangrijker dan ooit. Ook voor Veiligheidsregio Fryslân (VRF), waar het onderwerp hoog op de agenda staat. Koos Stoker, Chief Information Security Officer, legt uit hoe de organisatie steeds verder toegroeit naar ‘aantoonbare weerbaarheid’, met aandacht voor techniek, bewustwording en wetgeving. “We hebben al veel goed op orde. Het is nu vooral een kwestie van aanscherpen.”

VRF moet voldoen aan twee wettelijke normen voor gezondheid en veiligheid: de NEN 7510 en de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Daarnaast treedt in september 2025 de Cyberbeveiligingswet in werking. Deze wet verplicht 10.000 bedrijven en (niet-overheids)instellingen om hun informatiebeveiliging op orde te hebben. Koos: “Als één van onze leveranciers dit namelijk niet goed voor elkaar heeft, dan zijn wij ook kwetsbaar. Deze wet maakt de hele keten sterker.”

Maximaal voorbereid op uitdagingen van vandaag en morgen
“We doen al veel op het gebied van informatiebeveiliging. Punt is dat we dat nog niet goed documenteren. En daar brengen we verandering in.” De Plan-Do-Check-Act is daarin een goed hulpmiddel. Naast het maken en uitvoeren van plannen, wil VRF vanaf 2026 ook audits laten doen om de plannen te controleren, evalueren en analyseren op het gewenste resultaat. “En daarmee tonen we onze weerbaarheid aan. Je kunt uiteraard nooit volledig uitsluiten dat er iets misgaat, maar we kunnen er wel voor zorgen dat we er alles aan hebben gedaan om dit te voorkomen. Dat is onze verantwoordelijkheid en ambitie”, benadrukt Koos.

Stapsgewijs naar aantoonbare weerbaarheid
De weg naar ‘aantoonbare weerbaarheid’ verloopt in verschillende fasen. Zo ligt de focus eerst op de technische en fysieke weerbaarheid. Koos: “Daarin hebben we al de nodige stappen gezet. Denk aan de inlogprocedures voor brandweervrijwilligers en crisisfunctionarissen. Die hebben we beter beveiligd via een authenticator waarmee ze zich voortaan met een pincode moeten aanmelden. Daarnaast hebben we onze wachtwoordregels aangescherpt, waar we doorlopend tests op uitvoeren. Ook is de fysieke beveiliging onder onze aandacht. Hoe gaan we bijvoorbeeld om met het aanmelden, binnenlaten en begeleiden van bezoekers?”

De volgende fase richt zich meer op de organisatorische kant en op bewustwording en gedrag. “Denk aan afspraken over ‘clean desk’ en ‘clear screen’. En dat betekent geen documenten laten rondslingeren op je bureau en je beeldscherm vergrendelen zodra je je werkplek verlaat. Veel medewerkers kennen de risico’s onvoldoende en daarom organiseren we online security-awareness trainingen. Ook maken we duidelijke afspraken over ieders rol en verantwoordelijkheid als het gaat om veilige werkgewoonten.”

>

Optimaal voorbereid om schade te beperken
"Dat is ons uiteindelijk doel. De vraag is namelijk niet of zich een hack of datalek voordoet, maar wanneer. Daarom willen we in 2026 een volledig uitgewerkt, geoefend en getest crisisplan op de plank hebben liggen. Zodat we optimaal voorbereid zijn op incidenten en de schade kunnen beperken." Daarnaast is het voor een organisatie van cruciaal belang om een betrouwbare back-up van alle belangrijke informatie te hebben, bij voorkeur offline. En dit heeft VRF goed geregeld.

Informatiebeveiliging is van ons allemaal
"Informatiebeveiliging is niet de verantwoordelijkheid van één iemand, het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid", benadrukt Koos. "Samen moeten we niet alleen onze eigen informatie beschermen, maar ook die van cliënten, ketenpartners en leveranciers. Dat betekent afspraken maken en elkaar daarop aanspreken. Op die manier staan we met elkaar sterker in een wereld vol digitale dreigingen."

7.4. Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf vertellen we over het beheerbeleid van de gebouwen die Veiligheidsregio Fryslân structureel en tijdelijk bezit of huurt. Het gaat om onderstaande gebouwen:

- hoofdkantoor aan de Harlingertrekweg;
- brandweerkazernes: 66, waarvan 49 in eigendom;
- twee boothuizen: één in eigendom en één huur;
- gehuurde opslagloods die fungeert als tijdelijke opslag van afgeschreven materieel en als distributiecentrum voor de bevoorrading van de vaccinatie-, test- en vluchtelingenlocaties;
- 45 huurlocaties voor de Jeugdgezondheidszorg van de GGD;
- het gehuurde Regionaal Coördinatie Centrum (RCC), dat is ondergebracht bij de meldkamer.

Kwaliteitsniveau beheer en onderhoud

Als grondslag voor het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen, passen wij de NEN-2767 norm toe. De NEN-2767 norm is een breed toegepaste wijze van conditiemeting. Hiermee wordt de technische kwaliteit van bouw- en installatiedelen op een objectieve manier vastgelegd. Er zijn zes kwaliteitsniveaus: niveau één staat voor 'uitstekend' en niveau zes staat voor 'zeer slecht'. De bestuurlijke afspraak bij het beheer en onderhoud is, net als voorgaande jaren, kwaliteitsniveau drie. Dit betekent dat wij een 'redelijke conditie' nastreven. Plaatselijke zichtbare veroudering vinden wij acceptabel, zolang de functievervulling van bouw- en installatiedelen niet in gevaar komt. Bij de huurlocaties streven wij ernaar om een vergelijkbaar kwaliteitsniveau vast te leggen in de huurovereenkomsten.

Onderhoudsvoorzieningen

Op basis van dit uitgangspunt hebben wij onderhoudsvoorzieningen gemaakt. Met een onderhoudsvoorziening worden de lasten van groot onderhoud over de jaren geëgaliseerd. De toevoeging aan de voorziening (met andere woorden: de jaarlijkse lasten) is het gemiddelde bedrag van het groot onderhoud dat we redelijkerwijs kunnen voorzien. Wettelijk gezien moet de evaluatie van de voorziening eens in de vijf jaar. In de praktijk hanteren wij een richtlijn van eens per vier jaar.

7.5. Verbonden partijen

Definitie Verbonden Partij

Een Verbonden Partij (VP) is een privaat- of publiekrechtelijke organisatie waarin VRF een financieel én een bestuurlijk belang heeft. Er is sprake van een financieel belang als VRF aansprakelijk is voor het eventueel niet nakomen van de verplichtingen door de rechtspersoon. Er is sprake van een bestuurlijk belang als VRF vertegenwoordigd is in het bestuur of zeggenschap daarin kan uitoefenen. Gelet op deze kwalificaties van belang kent VRF geen verbonden partijen. VRF heeft wel een nauwe betrokkenheid bij de Stichting Brandweeropleidingen Noord (BON) en daarom lichten we deze relatie hieronder uit.

Stichting BON

De bestuurlijke deelname, samen met de Veiligheidsregio's Groningen en Drenthe, in de Stichting BON benadert de definitie van een Verbonden Partij. Volgens de statuten is er echter geen sprake van een financieel belang in de stichting. De stichting is aandeelhouder van BON B.V. BON B.V. neemt voor 100% deel in Oefencentrum Noord B.V. en Brandweeropleidingen Noord B.V. BON factureert de afgenomen dienstverlening (opleiden of oefenen). Daarom is stichting BON formeel geen VP.

De afgelopen jaren is onderzocht of de huidige structuur nog steeds wenselijk is. Als gevolg van dit uitgevoerde onderzoek is besloten het bestuur voor te stellen een voorgenomen besluit te nemen om de Stichting Brandweeropleidingen Noord (BON) formeel te verbinden aan Veiligheidsregio Fryslân. De raden van de deelnemende gemeenten zijn de in de gelegenheid gesteld om hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken op dit voorgenomen besluit.

8. Financiële begroting

8.1. Overzicht van baten en lasten

Primitieve begroting 2026			
	Lasten	**Baten**	**Saldo**
Programma Gezondheid			
Pijler 1	18.165.973	56.156	18.109.817
Pijler 2	13.345.548	3.796.316	9.549.232
Pijler 3	2.037.318	1.132.703	904.615
Pijler 4	2.098.454	2.098.454	-
Toegerekende organisatiekosten	7.701.468	54.736	7.646.732
	43.348.761	7.138.365	36.210.396
Dekkingsmiddelen gezondheid			
Gemeentelijke bijdrage		35.172.396	-35.172.396
	-	35.172.396	-35.172.396
Totaal saldo van baten en lasten	43.348.761	42.310.761	1.038.000
Reservemutaties gezondheid	102.000	1.140.000	-1.038.000
Gerealiseerd resultaat gezondheid	***43.450.761***	***43.450.761***	**-**
Programma crisisbeheersing			
Producten Crisisbeheersing	8.629.617	214.686	8.414.931
Toegerekende organisatiekosten	1.160.221	8.246	1.151.975
	9.789.838	222.932	9.566.906
Dekkingsmiddelen crisisbeheersing			
Rijksbijdrage BDUR		5.347.245	-5.347.245
Gemeentelijke bijdrage		4.219.661	-4.219.661
	-	9.566.906	-9.566.906
Totaal saldo van baten en lasten	9.789.838	9.789.838	-
Reservemutaties crisisbeheersing	-	-	-
Gerealiseerd resultaat Crisisbeheersing	***9.789.838***	***9.789.838***	**-**
Programma brandweer			
Producten brandweer	47.693.333	1.003.568	46.689.765
Toegerekende organisatiekosten	11.142.124	79.190	11.062.933
	58.835.456	1.082.758	57.752.698
Dekkingsmiddelen brandweer			
Rijksbijdrage BDUR		6.143.250	-6.143.250
Gemeentelijke bijdrage		51.250.839	-51.250.839
	-	57.394.089	-57.394.089
Totaal saldo van baten en lasten	58.835.456	58.476.847	358.609
Reservemutaties brandweer	-	358.609	-358.609
Gerealiseerd resultaat brandweer	***58.835.456***	***58.835.456***	**-**
Gerealiseerd resultaat	***112.076.056***	***112.076.056***	**-**
Waarvan incidentele baten en lasten	-	-	-
Structureel saldo	112.076.056	112.076.056	-

Overzicht baten en lasten art. 27 BBV			
	Lasten	**Baten**	**Saldo**
Programma gezondheid	35.341.098	42.256.025	6.914.927
Programma crisisbeheersing	7.919.747	9.781.592	1.861.845
Programma brandweer	44.825.101	58.397.657	13.572.556
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Overhead	23.219.907	142.172	-23.077.735
Heffing vpb	10.000	-	-10.000
Onvoorzien	658.203	-	-658.203
Saldo van baten en lasten	***111.974.056***	***110.577.447***	***-1.396.609***
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma	102.000	1.498.609	1.396.609
Resultaat	***112.076.056***	***112.076.056***	***0***

Meerjarenperspectief 1/2

	Jaarrekening 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Programma Gezondheid									
Pijler 1	22.091.400	5.659.821	16.431.579	16.866.357	55.050	16.811.307	18.165.973	56.156	18.109.817
Pijler 2	17.415.294	8.449.829	8.965.465	12.953.837	3.621.197	9.332.640	13.345.548	3.796.316	9.549.232
Pijler 3	4.814.683	3.927.227	887.456	1.886.226	1.110.109	776.117	2.037.318	1.132.703	904.615
Pijler 4	2.235.530	1.942.891	292.639	2.057.144	2.057.144	-	2.098.454	2.098.454	-
Toegerekende organisatiekosten	6.858.477	274.405	6.584.072	7.521.951	53.142	7.468.810	7.701.468	54.736	7.646.732
	53.415.384	20.254.173	33.161.211	41.285.515	6.896.642	34.388.874	43.348.761	7.138.365	36.210.396
Dekkingsmiddelen Gezondheid									
Gemeentelijke bijdrage		31.636.378	-31.636.378		34.320.958	-34.320.958		35.172.396	-35.172.396
		31.636.378	-31.636.378	-	34.320.958	-34.320.958	-	35.172.396	-35.172.396
Totaal saldo van baten en lasten	53.415.384	51.890.551	1.524.833	41.285.515	41.217.599	67.916	43.348.761	42.310.761	1.038.000
Reservemutaties Gezondheid	102.000	1.361.244	-1.259.244	102.000	169.916	-67.916	102.000	1.140.000	-1.038.000
Gerealiseerd resultaat Gezondheid	**53.517.384**	**53.251.795**	**265.589**	**41.387.515**	**41.387.515**	**-**	**43.450.761**	**43.450.761**	**-**
Programma Crisisbeheersing									
Producten Crisisbeheersing	6.750.620	155.027	6.595.594	7.446.831	227.178	7.219.653	8.629.617	214.686	8.414.931
Toegerekende organisatiekosten	1.324.516	41.339	1.283.177	1.133.177	8.006	1.125.171	1.160.221	8.246	1.151.975
	8.075.136	196.365	7.878.771	8.580.008	235.184	8.344.824	9.789.838	222.932	9.566.906
Dekkingsmiddelen Gezondheid									
Rijksbijdrage BDUR		4.955.684	-4.955.684		4.408.683	-4.408.683		5.347.245	-5.347.245
Gemeentelijke bijdrage		3.370.457	-3.370.457		3.936.141	-3.936.141		4.219.661	-4.219.661
		8.326.141	-8.326.141	-	8.344.824	-8.344.824	-	9.566.906	-9.566.906
Totaal saldo van baten en lasten	8.075.136	8.522.506	-447.370	8.580.008	8.580.008	-	9.789.838	9.789.838	-
Reservemutaties Crisisbeheersing		12.189	-12.189	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat Crisisbeheersing	**8.075.136**	**8.534.696**	**-459.559**	**8.580.008**	**8.580.008**	**-**	**9.789.838**	**9.789.838**	**-**
Programma Brandweer									
Producten Brandweer	41.632.911	1.385.830	40.247.081	47.168.476	1.081.629	46.086.847	47.693.333	1.003.568	46.689.765
Toegerekende organisatiekosten	9.922.524	396.993	9.525.530	10.882.407	76.884	10.805.523	11.142.124	79.190	11.062.933
	51.555.435	1.782.823	49.772.612	58.050.883	1.158.513	56.892.370	58.835.456	1.082.758	57.752.698
Dekkingsmiddelen Brandweer									
Rijksbijdrage BDUR		5.866.663	-5.866.663		5.600.746	-5.600.746		6.143.250	-6.143.250
Gemeentelijke bijdrage		46.776.869	-46.776.869		50.879.529	-50.879.529		51.250.839	-51.250.839
		52.643.532	-52.643.532	-	56.480.275	-56.480.275	-	57.394.089	-57.394.089
Totaal saldo van baten en lasten	51.555.435	54.426.355	-2.870.920	58.050.883	57.638.788	412.095	58.835.456	58.476.847	358.609
Reservemutaties Brandweer		578.236	-578.236	-	412.095	-412.095	-	358.609	-358.609
Gerealiseerd resultaat Brandweer	**51.555.435**	**55.004.591**	**-3.449.156**	**58.050.883**	**58.050.883**	**-**	**58.835.456**	**58.835.456**	**-**
Gerealiseerd resultaat	***113.147.955***	***116.791.081***	***-3.643.126***	***108.018.406***	***108.018.406***	***-***	***112.076.056***	***112.076.056***	***-***
Waarvan incidentele baten en lasten	6.215.000	5.662.000	553.000	-	-	-	-	-	-
Structureel saldo	106.932.955	111.129.081	-4.196.126	108.018.406	108.018.406	-	112.076.056	112.076.056	-

Meerjarenperspectief 2/2

	Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
	Lasten	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Programma Gezondheid									
Pijler 1	18.346.224	58.735	18.287.489	19.038.864	61.002	18.977.862	19.659.350	63.358	19.595.992
Pijler 2	13.493.807	3.970.633	9.523.174	14.004.230	4.123.914	9.880.316	14.463.993	4.283.204	10.180.789
Pijler 3	2.063.337	1.184.714	878.623	2.141.595	1.230.448	911.147	2.212.621	1.277.975	934.646
Pijler 4	2.199.180	2.199.180	-	2.287.147	2.287.147	-	2.378.633	2.378.633	-
Toegerekende organisatiekosten	8.016.750	55.996	7.960.754	8.294.646	57.283	8.237.362	8.578.026	58.601	8.519.425
	44.119.298	7.469.258	36.650.040	45.766.482	7.759.794	38.006.687	47.292.623	8.061.771	39.230.852
Dekkingsmiddelen Gezondheid									
Gemeentelijke bijdrage		36.660.040	-36.660.040		37.973.688	-37.973.688		39.332.852	-39.332.852
	-	36.660.040	-36.660.040	-	37.973.688	-37.973.688	-	39.332.852	-39.332.852
Totaal saldo van baten en lasten	44.119.298	44.129.298	-10.000	45.766.482	45.733.482	33.000	47.292.623	47.394.623	-102.000
Reservemutaties Gezondheid	102.000	92.000	10.000	102.000	135.000	-33.000	102.000	-	102.000
Gerealiseerd resultaat Gezondheid	**44.221.298**	**44.221.298**	**-**	**45.868.482**	**45.868.482**	**-**	**47.394.623**	**47.394.623**	**-**
Programma Crisisbeheersing									
Producten Crisisbeheersing	8.952.368	223.649	8.728.719	9.237.010	231.559	9.005.452	9.532.148	239.732	9.292.416
Toegerekende organisatiekosten	1.207.718	8.436	1.199.282	1.249.583	8.630	1.240.953	1.292.274	8.828	1.283.446
	10.160.086	232.084	9.928.002	10.486.593	240.188	10.246.405	10.824.422	248.561	10.575.862
Dekkingsmiddelen Gezondheid									
Rijksbijdrage BDUR		5.347.245	-5.347.245		5.347.245	-5.347.245		5.347.245	-5.347.245
Gemeentelijke bijdrage		4.580.757	-4.580.757		4.899.160	-4.899.160		5.228.617	-5.228.617
	-	9.928.002	-9.928.002	-	10.246.405	-10.246.405	-	10.575.862	-10.575.862
Totaal saldo van baten en lasten	10.160.086	10.160.086	-	10.486.593	10.486.593	-	10.824.422	10.824.422	--
Reservemutaties Crisisbeheersing	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat Crisisbeheersing	**10.160.086**	**10.160.086**	**-**	**10.486.593**	**10.486.593**	**-**	**10.824.422**	**10.824.422**	**-**
Programma Brandweer									
Producten Brandweer	49.908.734	1.097.322	48.811.412	51.272.279	1.142.574	50.129.705	52.940.411	1.172.955	51.767.456
Toegerekende organisatiekosten	11.598.259	81.012	11.517.247	12.000.306	82.875	11.917.431	12.410.286	84.781	12.325.505
	61.506.993	1.178.334	60.328.659	63.272.585	1.225.449	62.047.136	65.350.697	1.257.736	64.092.961
Dekkingsmiddelen Brandweer									
Rijksbijdrage BDUR		6.143.250	-6.143.250		6.143.250	-6.143.250		6.143.250	-6.143.250
Gemeentelijke bijdrage		53.830.294	-53.830.294		55.853.886	-55.853.886		57.899.711	-57.899.711
	-	59.973.544	-59.973.544	-	61.997.136	-61.997.136	-	64.042.961	-64.042.961
Totaal saldo van baten en lasten	61.506.993	61.151.878	355.115	63.272.585	63.222.585	50.000	65.350.697	65.300.697	50.000
Reservemutaties Brandweer	-	355.115	-355.115	-	50.000	-50.000	-	50.000	-50.000
Gerealiseerd resultaat Brandweer	**61.506.993**	**61.506.993**	**-**	**63.272.585**	**63.272.585**	**-**	**65.350.697**	**65.350.697**	**-**
Gerealiseerd resultaat	***115.888.377***	***115.888.377***	***-***	***119.627.660***	***119.627.660***	***-***	***123.569.742***	***123.569.742***	***-***
Waarvan incidentele baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Structureel saldo	115.888.377	115.888.377	-	119.627.660	119.627.660	-	123.569.742	123.569.742	-

Toelichting:
De mutatie van het nadelig saldo per programma ten opzichte van 2025 is als volgt, naar oorzaken:

Omschrijving	Gezondheid	Brandweer	Crisis	Organisatie	Totaal
Nadelig saldo 2025 begroting 2025	26.852.149	40.074.006	2.810.970	19.399.503	89.136.628
Indexatie loonkosten	435.242	503.213	208.288	266.766	1.413.509
Indexatie materiële kosten	122.196	660.686	48.428	195.371	1.026.682
Toevoeging lijkschouw	116.077				116.077
Kapitaallasten vrijval		-1.050.000			-1.050.000
Totale mutatie	673.516	113.900	256.716	462.137	1.506.268
Nadelig saldo 2026 begroting 2026	**27.525.665**	**40.187.905**	**3.067.686**	**19.861.640**	**90.642.895**

8.2. Financiële positie

Arbeidsverplichtingen

Conform het besluit 'Begroting en Verantwoording' is het niet toegestaan voorzieningen op te nemen voor jaarlijks terugkerende verplichtingen met een vergelijkbaar volume. Dit gaat vooral om verplichtingen rond vakantiegeld en het opgebouwde saldo vakantiedagen. Deze lasten zijn structureel gedekt in de begroting.

Investeringskredieten

Als onderdeel van de begroting is het meerjaren investeringsplan vastgesteld. De geplande investeringen zijn aan te merken als investeringen met economisch nut en worden geactiveerd conform de regels die zijn vastgesteld in de financiële verordening. De effecten hiervan zijn in de kapitaallasten van de programma's verwerkt. De vast te stellen kredieten zijn opgenomen in bijlage 2 bij deze begroting.

Reserves

Het geraamde verloop van de reserves in 2026 is als volgt:

	1-1-2026	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2026
Algemene reserve				
Egalisatiereserve	2.774.847		1.050.000	1.724.847
	2.774.847	-	1.050.000	1.724.847
Bestemmingsreserves				
Gezondheidsmonitor	301.113	102.000	90.000	313.113
Uitwerkingskader Meldkamer	500.000			500.000
Tweede loopbaanbeleid	459.429		5.000	454.429
In te halen werkzaamheden	513.724		263.609	250.115
Kansrijke start	42.766			42.766
Wabo	110.000		90.000	20.000
	1.927.032	102.000	448.609	1.580.423
Totaal eigen vermogen	***4.701.879***	***102.000***	***1.498.609***	***3.305.270***

Voorzieningen

Het geraamde verloop in de voorzieningen in 2026 is als volgt:

	1-1-2026	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2026
Verplichtingen, verliezen, risico's				
Voorziening opgebouwde spaaruren	85.199			85.199
Voorziening FLO-overgangsrecht	6.852.912	171.335	735.673	6.288.574
Voorziening spaaruren IKB	1.428.938	95.761		1.524.699
Voorziening RVU	120.985		93.951	27.034
	8.488.033	267.096	829.624	7.925.506
Egalisatie van lasten				
Groot onderhoud Harlingertrekweg	276.523	81.269	23.837	333.955
Groot onderhoud brandweerkazernes	2.200.593	638.610	380.957	2.458.246
	2.477.115	719.879	404.794	2.792.201
Totaal voorzieningen	***10.965.149***	***986.976***	***1.234.418***	***10.717.707***

Geprognosticeerde balans 2026

	1-1-2026	31-12-2026		1-1-2026	31-12-2026
Materiële vaste activa	90.435.908	100.861.115	Eigen vermogen	4.701.879	3.305.270
Financiële vaste activa	119.589	119.589	Gerealiseerd resultaat '24	3.643.126	3.643.126
Vorderingen	12.995.762	12.995.762	Voorzieningen	10.965.149	10.717.707
Liquide middelen	480.184	480.184	Langlopende schulden	49.958.353	64.691.808
Overlopende activa	1.907.792	1.907.792	Kortlopende schulden	18.864.834	18.864.834
			Overlopende passiva	17.805.893	15.141.697
Totaal activa	***105.939.235***	***116.364.442***	***Totaal passiva***	***105.939.235***	***116.364.442***

In de voorspelde balans is rekening gehouden met de geplande investeringen voor 2025 en 2026 en een stabiel werkkapitaal. Ook zijn de geplande mutaties in reserves en voorzieningen, zoals in de eerdere paragrafen genoemd, verwerkt. De behoefte aan langlopende financiering is bepaald op basis van het meerjareninvesteringsplan en de vastgelegde financieringsstructuur. De rentelast voor deze financiering is gedekt in de begroting 2026. Bovenstaande balans is de basis voor de berekende financiële kengetallen in de paragraaf 'Weerstandsvermogen'.

In de jaarrekening 2024 is een voorstel gedaan voor de bestemming van het gerealiseerd resultaat 2024. In afwachting van de vaststelling van de jaarrekening (algemeen bestuur 10 juli 2025) presenteren wij het gerealiseerde resultaat 2024 apart op de balans.

Meerjarenbalans

	1-1-2027	31-12-2027		1-1-2027	31-12-2027
Materiële vaste activa	100.861.115	103.864.229	Eigen vermogen	3.305.270	2.960.155
Financiële vaste activa	119.589	119.589	Gerealiseerd resultaat '24	3.643.126	3.643.126
Vorderingen	12.995.762	12.995.762	Voorzieningen	10.717.707	10.461.089
Liquide middelen	480.184	480.184	Langlopende schulden	64.691.808	70.506.810
Overlopende activa	1.907.792	1.907.792	Kortlopende schulden	18.864.834	18.864.834
			Overlopende passiva	15.141.697	12.931.542
Totaal activa	***116.364.442***	***119.367.556***	***Totaal passiva***	***116.364.442***	***119.367.556***

	1-1-2028	31-12-2028		1-1-2028	31-12-2028
Materiële vaste activa	103.864.229	110.089.214	Eigen vermogen	2.960.155	2.877.155
Financiële vaste activa	119.589	119.589	Gerealiseerd resultaat '24	3.643.126	3.643.126
Vorderingen	12.995.762	12.995.762	Voorzieningen	10.461.089	10.574.320
Liquide middelen	480.184	480.184	Langlopende schulden	70.506.810	79.860.567
Overlopende activa	1.907.792	1.907.792	Kortlopende schulden	18.864.834	18.864.834
			Overlopende passiva	12.931.542	9.772.539
Totaal activa	***119.367.556***	***125.592.541***	***Totaal passiva***	***119.367.556***	***125.592.541***

	1-1-2029	31-12-2029		1-1-2029	31-12-2029
Materiële vaste activa	110.089.214	112.085.142	Eigen vermogen	2.877.155	2.929.155
Financiële vaste activa	119.589	119.589	Gerealiseerd resultaat '24	3.643.126	3.643.126
Vorderingen	12.995.762	12.995.762	Voorzieningen	10.574.320	10.377.995
Liquide middelen	480.184	480.184	Langlopende schulden	79.860.567	82.727.774
Overlopende activa	1.907.792	1.907.792	Kortlopende schulden	18.864.834	18.864.834
			Overlopende passiva	9.772.539	9.045.5849
Totaal activa	***125.592.541***	***127.588.469***	***Totaal passiva***	***125.592.541***	***127.588.469***

Bijlage 1.
Bijdrage per gemeente 2026-2029

	2026	2027	2028	2029
Achtkarspelen	€ 3.630.034	€ 3.807.025	€ 3.953.624	€ 4.103.481
Ameland	€ 975.314	€ 1.023.625	€ 1.062.579	€ 1.102.186
Dantumadiel	€ 2.404.111	€ 2.521.240	€ 2.618.382	€ 2.717.707
De Fryske Marren	€ 7.345.798	€ 7.705.010	€ 8.001.069	€ 8.303.412
Harlingen	€ 2.136.540	€ 2.240.790	€ 2.327.030	€ 2.415.165
Heerenveen	€ 6.871.227	€ 7.206.583	€ 7.483.887	€ 7.767.262
Leeuwarden	€ 18.598.216	€ 19.508.214	€ 20.257.472	€ 21.022.481
Noardeast-Fryslân	€ 6.114.268	€ 6.412.723	€ 6.659.454	€ 6.911.572
Ooststellingwerf	€ 3.464.533	€ 3.633.680	€ 3.773.466	€ 3.916.295
Opsterland	€ 3.878.742	€ 4.067.880	€ 4.224.511	€ 4.384.618
Schiermonnikoog	€ 278.172	€ 291.976	€ 303.072	€ 314.347
Smallingerland	€ 7.398.941	€ 7.759.871	€ 8.058.577	€ 8.363.871
Súdwest-Fryslân	€ 12.235.157	€ 12.832.666	€ 13.326.236	€ 13.830.508
Terschelling	€ 1.000.953	€ 1.050.341	€ 1.090.430	€ 1.131.245
Tytsjerksteradiel	€ 4.332.936	€ 4.544.420	€ 4.719.279	€ 4.897.961
Vlieland	€ 291.070	€ 305.466	€ 317.104	€ 328.944
Waadhoeke	€ 6.362.891	€ 6.673.648	€ 6.930.316	€ 7.192.542
Weststellingwerf	€ 3.323.992	€ 3.485.932	€ 3.620.246	€ 3.757.581
	€ 90.642.897	**€ 95.071.090**	**€ 98.726.733**	**€ 102.461.179**

2026

Bijdrage 2026	Gezondheid	Crisisbeheer	Brandweer	Totaal
Achtkarspelen	€ 1.499.879	€ 179.942	€ 1.950.213	€ 3.630.034
Ameland	€ 203.998	€ 24.474	€ 746.843	€ 975.314
Dantumadiel	€ 1.016.800	€ 121.986	€ 1.265.325	€ 2.404.111
De Fryske Marren	€ 2.759.414	€ 331.049	€ 4.255.335	€ 7.345.798
Harlingen	€ 862.380	€ 103.460	€ 1.170.700	€ 2.136.540
Heerenveen	€ 2.751.869	€ 330.144	€ 3.789.215	€ 6.871.227
Leeuwarden	€ 6.844.733	€ 821.168	€ 10.932.315	€ 18.598.216
Noardeast-Fryslân	€ 2.437.237	€ 292.397	€ 3.384.633	€ 6.114.268
Ooststellingwerf	€ 1.372.241	€ 164.629	€ 1.927.662	€ 3.464.533
Opsterland	€ 1.597.282	€ 191.627	€ 2.089.833	€ 3.878.742
Schiermonnikoog	€ 51.650	€ 6.197	€ 220.325	€ 278.172
Smallingerland	€ 3.010.864	€ 361.216	€ 4.026.861	€ 7.398.941
Súdwest-Fryslân	€ 4.804.810	€ 576.437	€ 6.853.910	€ 12.235.157
Terschelling	€ 260.271	€ 31.225	€ 709.457	€ 1.000.953
Tytsjerksteradiel	€ 1.732.040	€ 207.794	€ 2.393.101	€ 4.332.936
Vlieland	€ 66.688	€ 8.001	€ 216.381	€ 291.070
Waadhoeke	€ 2.492.767	€ 299.059	€ 3.571.065	€ 6.362.891
Weststellingwerf	€ 1.407.472	€ 168.856	€ 1.747.665	€ 3.323.992
	€ 35.172.396	**€ 4.219.661**	**€ 51.250.839**	**€ 90.642.897**

2027

Bijdrage 2027	Gezondheid	Crisisbeheer	Brandweer	Totaal
Achtkarspelen	€ 1.563.318	€ 195.340	€ 2.048.367	€ 3.807.025
Ameland	€ 212.626	€ 26.568	€ 784.431	€ 1.023.625
Dantumadiel	€ 1.059.806	€ 132.425	€ 1.329.009	€ 2.521.240
De Fryske Marren	€ 2.876.126	€ 359.379	€ 4.469.506	€ 7.705.010
Harlingen	€ 898.855	€ 112.314	€ 1.229.621	€ 2.240.790
Heerenveen	€ 2.868.261	€ 358.396	€ 3.979.926	€ 7.206.583
Leeuwarden	€ 7.134.237	€ 891.439	€ 11.482.538	€ 19.508.214
Noardeast-Fryslân	€ 2.540.322	€ 317.419	€ 3.554.982	€ 6.412.723
Ooststellingwerf	€ 1.430.281	€ 178.717	€ 2.024.682	€ 3.633.680
Opsterland	€ 1.664.840	€ 208.026	€ 2.195.014	€ 4.067.880
Schiermonnikoog	€ 53.835	€ 6.727	€ 231.414	€ 291.976
Smallingerland	€ 3.138.211	€ 392.127	€ 4.229.533	€ 7.759.871
Súdwest-Fryslân	€ 5.008.034	€ 625.765	€ 7.198.867	€ 12.832.666
Terschelling	€ 271.279	€ 33.897	€ 745.164	€ 1.050.341
Tytsjerksteradiel	€ 1.805.298	€ 225.576	€ 2.513.546	€ 4.544.420
Vlieland	€ 69.509	€ 8.685	€ 227.272	€ 305.466
Waadhoeke	€ 2.598.200	€ 324.651	€ 3.750.796	€ 6.673.648
Weststellingwerf	€ 1.467.002	€ 183.305	€ 1.835.625	€ 3.485.932
	€ 36.660.040	**€ 4.580.757**	**€ 53.830.294**	**€ 95.071.090**

2028

Bijdrage 2028	Gezondheid	Crisisbeheer	Brandweer	Totaal
Achtkarspelen	€ 1.619.336	€ 208.918	€ 2.125.370	€ 3.953.624
Ameland	€ 220.245	€ 28.415	€ 813.920	€ 1.062.579
Dantumadiel	€ 1.097.782	€ 141.630	€ 1.378.969	€ 2.618.382
De Fryske Marren	€ 2.979.187	€ 384.359	€ 4.637.524	€ 8.001.069
Harlingen	€ 931.064	€ 120.121	€ 1.275.845	€ 2.327.030
Heerenveen	€ 2.971.040	€ 383.308	€ 4.129.540	€ 7.483.887
Leeuwarden	€ 7.389.879	€ 953.402	€ 11.914.190	€ 20.257.472
Noardeast-Fryslân	€ 2.631.350	€ 339.483	€ 3.688.621	€ 6.659.454
Ooststellingwerf	€ 1.481.533	€ 191.139	€ 2.100.794	€ 3.773.466
Opsterland	€ 1.724.496	€ 222.485	€ 2.277.529	€ 4.224.511
Schiermonnikoog	€ 55.764	€ 7.194	€ 240.114	€ 303.072
Smallingerland	€ 3.250.663	€ 419.383	€ 4.388.530	€ 8.058.577
Súdwest-Fryslân	€ 5.187.488	€ 669.262	€ 7.469.487	€ 13.326.236
Terschelling	€ 281.000	€ 36.253	€ 773.176	€ 1.090.430
Tytsjerksteradiel	€ 1.869.988	€ 241.256	€ 2.608.035	€ 4.719.279
Vlieland	€ 72.000	€ 9.289	€ 235.815	€ 317.104
Waadhoeke	€ 2.691.302	€ 347.217	€ 3.891.796	€ 6.930.316
Weststellingwerf	€ 1.519.569	€ 196.047	€ 1.904.630	€ 3.620.246
	€ 37.973.688	**€ 4.899.160**	**€ 55.853.886**	**€ 98.726.733**

2029

Bijdrage 2029	Gezondheid	Crisisbeheer	Brandweer	Totaal
Achtkarspelen	€ 1.677.296	€ 222.967	€ 2.203.218	€ 4.103.481
Ameland	€ 228.128	€ 30.326	€ 843.732	€ 1.102.186
Dantumadiel	€ 1.137.074	€ 151.154	€ 1.429.478	€ 2.717.707
De Fryske Marren	€ 3.085.819	€ 410.206	€ 4.807.388	€ 8.303.412
Harlingen	€ 964.389	€ 128.199	€ 1.322.577	€ 2.415.165
Heerenveen	€ 3.077.380	€ 409.084	€ 4.280.797	€ 7.767.262
Leeuwarden	€ 7.654.380	€ 1.017.516	€ 12.350.585	€ 21.022.481
Noardeast-Fryslân	€ 2.725.532	€ 362.312	€ 3.823.728	€ 6.911.572
Ooststellingwerf	€ 1.534.560	€ 203.993	€ 2.177.742	€ 3.916.295
Opsterland	€ 1.786.220	€ 237.447	€ 2.360.951	€ 4.384.618
Schiermonnikoog	€ 57.760	€ 7.678	€ 248.909	€ 314.347
Smallingerland	€ 3.367.012	€ 447.586	€ 4.549.274	€ 8.363.871
Súdwest-Fryslân	€ 5.373.160	€ 714.268	€ 7.743.081	€ 13.830.508
Terschelling	€ 291.058	€ 38.691	€ 801.496	€ 1.131.245
Tytsjerksteradiel	€ 1.936.919	€ 257.480	€ 2.703.563	€ 4.897.961
Vlieland	€ 74.577	€ 9.914	€ 244.453	€ 328.944
Waadhoeke	€ 2.787.630	€ 370.567	€ 4.034.346	€ 7.192.542
Weststellingwerf	€ 1.573.958	€ 209.230	€ 1.974.393	€ 3.757.581
	€ 39.332.852	**€ 5.228.617**	**€ 57.899.711**	**€ 102.461.179**

Bijlage 2.
Investeringskredieten 2026

Investeringskredieten	Krediet 2026
Kantoormeubilair	236.386
Mobiele telefoons, tablets, iPads	149.296
Gebruikerssoftware	144.303
Systeem soft- en hardware	170.748
Werkplekautomatisering vanaf 2018	404.344
Overige kantoorinventaris	29.860
Renovatie, restauratie en verbouwing van bedrijfsgebouwen	897.800
Organisatie	**2.032.737**
Werkplekautomatisering vanaf 2018	15.000
Overige kantoorinventaris	100.000
GGD	**115.000**
Ademlucht	2.534.520
Alarmeringsmiddelen	277.427
Dienstvoertuigen	286.686
Mobiele telefonie, tablets en iPads	86.848
Overige brandweerinventaris	1.002.669
Overige brandweervoertuigen	404.791
Persoonlijke beschermingsmiddelen	541.638
PM voer- en vaartuigen	358.515
Tankautospuiten	7.054.453
Gebouwen	1.903.970
Grond	563.061
Installaties	2.035.344
Overige (kantoor)inventaris	199.753
Renovatie en verbouwing	306.440
Brandweer	**17.556.115**
Werkplekautomatisering vanaf 2018	16.256
Crisisbeheersing	**16.256**
Totaal investeringskredieten	**19.720.108**

Investeringskredieten Brandweer 2026-2029

Categorie	2026	2027	2028	2029
Ademlucht	2.534.520	149.850	382.148	57.808
Alarmeringsmiddelen	277.427			
Dienstvoertuigen	286.686	377.843	283.421	256.001
Haakarmvoertuigen		253.610		
Hulpverleningsvoertuigen		76.332	233.574	79.415
Mobiele telefonie, tablets en iPads	86.848	88.585	108.894	124.307
Overige (kantoor)inventaris				165.154
Overige brandweerinventaris	1.002.669	259.903	302.628	266.865
Overige brandweervoertuigen	404.791		191.326	312.721
Persoonlijke beschermingsmiddelen	541.638	996.326	477.655	38.519
PM voer- en vaartuigen	358.515		151.109	2.154.163
Redvoertuigen			912.153	930.396
Tankautospuiten	7.054.453	4.653.585	650.761	2.648.222
Werkplekautomatisering			31.468	
Gebouwen	1.903.970	1.308.029	4.625.535	693.909
Grond	563.061	529.013	560.750	280.636
Installaties	2.035.344	1.919.103	4.392.573	1.185.909
Overige (kantoor)inventaris	199.753	196.442	525.651	265.578
Renovatie en verbouwing	306.440	226.506	435.414	902.478
Totaal	**17.556.115**	**11.035.127**	**14.265.060**	**10.362.081**

VEILIGHEIDSREGIO FRYSLÂN

Postbus 612
8901 BK Leeuwarden
T 088 22 99 999
E info@vrfryslan.nl
I www.veiligheidsregiofryslan.nl

Bezoekadres:
Harlingertrekweg 58
Leeuwarden

BTW nr: NL8173.71.072.B01
BIC: BNGHNL2G
IBAN: NL65 BNGH 028.51.28.647
KvK nr: 011 75 778

Aan de colleges van burgemeester & wethouders
en de gemeenteraden van de Friese gemeenten

Datum	**Uw kenmerk**	**Uw brief van**	**Ons kenmerk**	**Bijlagen**
20 maart 2025				
			Behandeld door	**Doorkiesnummer**
Onderwerp			**E-mail**	
Dekkingsplan 2026 - 2029				

Geachte raad, geacht college,

Via deze weg wordt u gevraagd uw zienswijze te geven op het concept Dekkingsplan 2026-2029 dat Brandweer Fryslân heeft opgesteld. Dit plan beschrijft de repressieve brandweerzorg in relatie tot de risico's in de regio, en toont hoe meer dan 1200 professionals bijdragen aan de veiligheid van de Friese samenleving. Bovendien is vastgelegd welke opkomsttijden verwacht kunnen worden.

Dekkingsplan 2026 – 2029: nóg betere dekkingsgraad
Met de implementatie van dit dekkingsplan wordt de dekkingsgraad in Fryslân over het algemeen verbeterd. De basisbrandweerzorg blijft stabiel, en door een beperkt aantal wijzigingen in de specialistische taken wordt een betere dekking gerealiseerd. Dit is tot stand gekomen na een kritische, doch professionele analyse op alle taken. Het Dekkingsplan 2026-2029 bouwt voort op een solide fundament, waarmee Brandweer Fryslân zich blijft inzetten voor een veilig Fryslân. Gisteren, vandaag en morgen.

Waarom een nieuw dekkingsplan?
Op grond van artikel 14 van de Wet Veiligheidsregio's is het bestuur van de veiligheidsregio verplicht om tenminste één keer per vier jaar een dekkingsplan vast te stellen. Het huidige dekkingsplan heeft een looptijd tot en met 2025.

Hoe is het dekkingsplan tot stand gekomen?
Het plan is opgesteld volgens de nieuwe handreiking: landelijke uniforme systematiek voor dekkingsplannen. Deze handreiking beschrijft het proces en geeft beoordelingskaders voor basisbrandweerzorg mee. Brandweer Fryslân heeft in haar dekkingsplan ook alle aanvullende en specialistische taken beschreven. Veel collega's, zowel beroeps als vrijwilliger, hebben een bijdrage geleverd om uiteindelijk tot dit concept dekkingsplan te komen. Een bestuurlijke stuurgroep voerde regie op het opstellingsproces. Deze stuurgroep bestond uit dhr. O.F. Brouwer (voorzitter), mw. J.A. de Vries, dhr. J. Werkman, dhr. R Cazemier. Vanaf februari nam dhr. F. Veenstra de rol van voorzitter over. Bij

VEILIGHEIDSREGIO FRYSLÂN

Postbus 612
8901 BK Leeuwarden
T 088 22 99 999
E info@vrfryslan.nl
I www.veiligheidsregiofryslan.nl

Bezoekadres:
Harlingertrekweg 58
Leeuwarden

BTW nr: NL8173.71.072.B01
BIC: BNGHNL2G
IBAN: NL65 BNGH 028.51.28.647
KvK nr: 011 75 778

aanvang van het opstellingsproces van dit dekkingsplan gaf de Bestuurscommissie Veiligheid op 20 november 2024 het kader ‘voortzetten Samen Paraat, maar kritisch zijn op specialistische taken’ mee.

Draagvlak
Over het algemeen is het concept dekkingsplan goed ontvangen door de organisatie. Aan de ene kant heerst er opluchting over het voornemen dat alle posten open kunnen blijven, terwijl aan de andere kant voor sommige posten het kwijtraken van specialistische taken pijn doet. Samen met clusterhoofden en ploegleiders hebben we aandacht voor de emoties in deze posten.

Financieel effect
De voorgestelde wijzigingen hebben een structureel financieel effect. Op de langere termijn is de verwachting dat het afstoten van materiaal € 239.000 oplevert, ten opzichte van € 66.000 aan investeringen op het gebied van waterlevering. Het financieel voordeel dat met dit dekkingsplan ontstaat wordt beschikbaar gehouden om een deel van de mogelijke BDuR korting op te vangen. Mocht dat ten tijde van de Voorjaarsnota niet nodig blijken, dan wordt het voordeel naar gemeenten overgeheveld.

We ontvangen uw zienswijze graag uiterlijk 12 juni
De zienswijzen die wij uiterlijk 12 juni hebben ontvangen, worden verwerkt in het voorstel aan de Bestuurscommissie Veiligheid. Wensen en bedenkingen van uw raad neemt het algemeen bestuur mee in de definitieve besluitvorming over het nieuwe dekkingsplan. De definitieve vaststelling van het Dekkingsplan 2026-2029 is beoogd tijdens een vergadering rond de zomer.

Mocht u vragen hebben dan kunt u contact met ons opnemen. Jeroen IJntema (projectleider, bereikbaar via 0655287264 of j.ijntema@vrfryslan.nl) en Iris Middel (projectsecretaris, bereikbaar via 0655387861 of i.middel@brandweerfryslan.nl) helpen u graag verder.

Met hartelijke groet,

Het dagelijks bestuur

Dekkingsplan Brandweer Fryslân 2026 - 2029

Versie 0.5 (concept ter zienswijze)

Samen paraat: gisteren, vandaag en morgen

BRANDWEER Fryslân

VEILIGHEIDSREGIO FRYSLÂN

SAMENVATTING

Het dekkingsplan is één van de belangrijkste documenten van Brandweer Fryslân. Het beschrijft de repressieve brandweerzorg in relatie tot de risico's in de regio, en toont hoe meer dan 1200 professionals bijdragen aan de veiligheid van de Friese samenleving. Het Dekkingsplan 2026 – 2029 is de vierde versie sinds de regionalisering in 2014.

Dekkingsplan 2026 – 2029: nóg betere dekkingsgraad

Met de implementatie van dit dekkingsplan wordt de dekkingsgraad in Fryslân over het algemeen verbeterd. De basisbrandweerzorg blijft stabiel, en door een beperkt aantal wijzigingen in de specialistische taken wordt een betere dekking gerealiseerd. Dit is tot stand gekomen na een kritische, doch professionele analyse op alle taken. Het Dekkingsplan 2026-2029 bouwt voort op een solide fundament, waarmee Brandweer Fryslân zich blijft inzetten voor een veilig Fryslân. Gisteren, vandaag en morgen.

Toegepaste methodiek

Het plan is opgesteld volgens de nieuwe handreiking: Landelijke Uniforme systematiek Dekkingsplannen. De systematiek is gebaseerd op gebiedsgebonden opkomsttijden (GGO), waarbij gekeken wordt naar het dominante karakter van een geografisch gebied. Brandweer Fryslân heeft sinds 2017 de functie van deze richtlijn al verwerkt in haar netwerkgedachte: samen paraat.

Bij aanvang van het opstellingsproces van dit dekkingsplan gaf de Bestuurscommissie Veiligheid het kader 'voortzetten Samen Paraat, maar kritisch zijn op specialistische taken' mee. Dit dekkingsplan is primair gebaseerd op theoretische dekking en secundair op het aantal incidenten (evaluatie). Verder zijn bestaand beleid en interne adviesrapporten vertrekpunt geweest, bijvoorbeeld over natuurbrandbestrijding, schuimblussing of Fjoer en Wetter (over bluswater).

Deel 1: basisbrandweerzorg

Basisbrandweerzorg wordt in Fryslân geleverd vanuit een netwerk van 66 brandweerposten. Met uitzondering van de hoofdpost in Leeuwarden zijn deze posten gebaseerd op vrijwilligheid door middel van vrije instroom. Doordat de organisatie robuust is opgebouwd kan er gedegen basisbrandweerzorg geleverd worden. Vanwege de inzet van vrijwilligers kan de paraatheid enkel geborgd worden door in het netwerk een overlap van posten toe te passen. Zo kunnen posten op elkaar terugvallen als dat voor de paraatheid nodig is. Uit de operationele prestaties blijkt dat het netwerk bij daadwerkelijke incidenten goed functioneert, en dat de kazernes in het algemeen op de juiste plek staan. De gekozen richting van het bestuur, in combinatie met de landelijke systematiek, levert voor de basisbrandweerzorg in Fryslân een stabiel beeld waarop geen wijzigingen worden voorgesteld.

De basisbrandweerzorg is onderbouwd door een beoordeling gebaseerd op snelheid, capaciteit, paraatheid en werkdruk:

- De snelheid waarmee de eerste basisbrandweer-eenheid bij een incident ter plaatse kan zijn, wordt in de dagsituatie grotendeels voldoende geschat. Voor de gebieden waar de opkomsttijd in theorie overschreden wordt, zijn aanvullende maatregelen beschikbaar. Denk dan aan voorlichting, oefeningen bij objecten of advies en toezicht.

- Capaciteit gaat over het vermogen om bij opschaling tijdig meerdere eenheden ter plaatse te krijgen. Aan de hand van de opkomsttijd van de tweede en derde tankautospuit kan geconcludeerd worden dat er voldoende slagkracht beschikbaar is.

- Gelet op het vrije instroomprincipe wordt de beschikbaarheid van basiseenheden grotendeels beoordeeld als voldoende. Knelpunten bestaan voornamelijk overdag. Voor grootschalige en langdurige inzetten is restdekking goed georganiseerd. Het netwerk van 66 posten is cruciaal om een parate brandweerorganisatie te garanderen.

- Werkdruk wordt als handvat gebruikt om zowel de meerwaarde van een post- als de individuele belasting voor diens medewerkers te beschrijven. De werkdruk lijkt acceptabel, maar de kanttekening hierbij is dat de individuele beleving aan de hand van de beschikbare informatie lastig is uit te drukken.

Deel 2: specialistische en- aanvullende taken

Naast basisbrandweerzorg zijn ook de specialistische en aanvullende taken geanalyseerd en geëvalueerd. Voor onderstaande taken is de inrichting zodanig goed, dat er geen wijzigingen voorgesteld worden:

- **Hulpverlening op hoogte (redvoertuig)**
- **Mesthulpverlening (VIA)**
- **Specialistische hulpverlening (STH)**
- **Duikteams (WO)**
- **Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen**
- **Natuurbrandbestrijding**
- **Operationele leiding**

Op het gebied van waterlevering en -transport, technische hulpverlening en incidentbestrijding op het water worden wijzigingen doorgevoerd.

- **Bluswatervoorziening:**
  Om de dekkingsgraad en beschikbaarheid van bluswater in Noord-Fryslân te vergroten wordt een kwaliteitsslag voorgesteld door het aantal waterwagens uit te breiden en waar mogelijk ongewenste dubbelfuncties op te heffen. Daarnaast worden 28 motorspuitaanhangers afgestoten, omdat ook bij de levering van bluswater geleund wordt op het netwerk.

- **Technische hulpverlening met kraan:**
  De analyse van Dekkingsplan 2.0 toonde voor deze taak een hoge overlap qua dekkingsgraad in de NW- en ZO-hoek. Aanvullend toonde de evaluatie een relatief lage inzetfrequentie in de ZO-hoek. Om die reden gaat deze taak uitgevoerd worden met drie in plaats van vijf hulpverleningsvoertuigen.

- **Incidentbestrijding op het water:**
  Er is grote overlap in dekking door omliggende posten rondom post Balk (i.c.m. lage inzetfrequentie). Tegelijkertijd ontbreekt dekking in NO-Fryslân (waar uit de evaluatie bleek dat er wel incidenten hebben plaatsgevonden). Daarom wordt een oppervlakteredteam van Balk naar Ternaard verplaatst. Bovendien wordt, eveneens vanwege grote overlap en beperkte inzetfrequentie, het brandweervaartuig van Balk afgestoten.

Vooruitblik proces

Nieuw in dit dekkingsplan is de cyclische benadering van het proces. Met het vaststellen van dit plan wordt de inrichtingsfase afgerond en start de uitvoeringsfase. De wijzigingen worden geïmplementeerd en Brandweer Fryslân richt zich op de realisatie van de beschreven brandweerzorg. Eén keer per jaar wordt de dekkingsprestatie beoordeeld op basis van daadwerkelijk bestreden incidenten. Indien dat inzicht aanleiding geeft tot wijzigingen, start de dekkingsplancyclus opnieuw. Conform het Besluit Veiligheidsregio's wordt in ieder geval eens per vier jaar een nieuw dekkingsplan aan het Algemeen Bestuur voorgelegd.

SAMEN PARAAT

INHOUDSOPGAVE

Inleiding **6**
Toelichting en leeswijzer **8**

Deel 1 - Basisbrandweerzorg **10**
1. Dekking bijstellen: huidige brandweerzorg (processtap 1) **12**
1.1. Dekkingsplan 2.0 – herziene versie 12
1.2. Interne ontwikkelingen 12
1.3. Externe ontwikkelingen 15

2. Beschrijven dekking (processtap 2) **18**
2.1. Onderzochte factoren 18
2.2. Snelheid 19
2.3. Capaciteit 20
2.4. Paraatheid 23

3. Beoordelen dekking (processtap 3) **26**
3.1. Aanpak 26
3.2. Beoordeling snelheid 26
3.3. Beoordeling capaciteit 29
3.4. Beoordeling paraatheid 30
3.5. Beoordeling werkdruk 30

4. Conclusie basisbrandweerzorg **31**

Deel 2 - Specialistische- en aanvullende taken **32**
5. Brand **34**
5.1. Redvoertuig (RV / HW) 34

6. Bluswatervoorziening **36**
6.1. Groot watertransport-systemen (WTS / GWT) 36
6.2. Waterwagen (WT / WTH) 38
6.3. Motorspuit aanhanger (MSA) 40
6.4. Water inname punt (WIP) 42

7. Hulpverlening **44**
7.1. Hulpverleningsvoertuig-Kraan (HV-K) 44
7.2. Mesthulpverlening (VIA) 46
7.3. Specialistisch Team Hulpverlening (STH) 47

8. Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (IBGS) **48**
8.1. Gaspakkenteam (GSE) 48
8.2. Schuimblusvoertuig (SB) 50
8.3. Basis ontsmettingseenheid (BOE) 51
8.4. Verkenningseenheden (VE) 52

9. Incidentbestrijding op het water **54**
9.1. Waterongevallen eenheid (WO) 55
9.2. Oppervlakteredteam (OVRT) 56
9.3. Brandweer vaartuig (BRV) 58
9.4. Nationale Reddingsvloot (NRV) 59
9.5. Olieschermen 60

10. Natuurbrandbestrijding **61**
10.1. Tankautospuit Natuurbrandbestrijding (TST-NB) 61
10.2. CCFM (CCFM) 62
10.3. Ondersteunend materiaal NBB 63

11. Waddeneilanden **64**

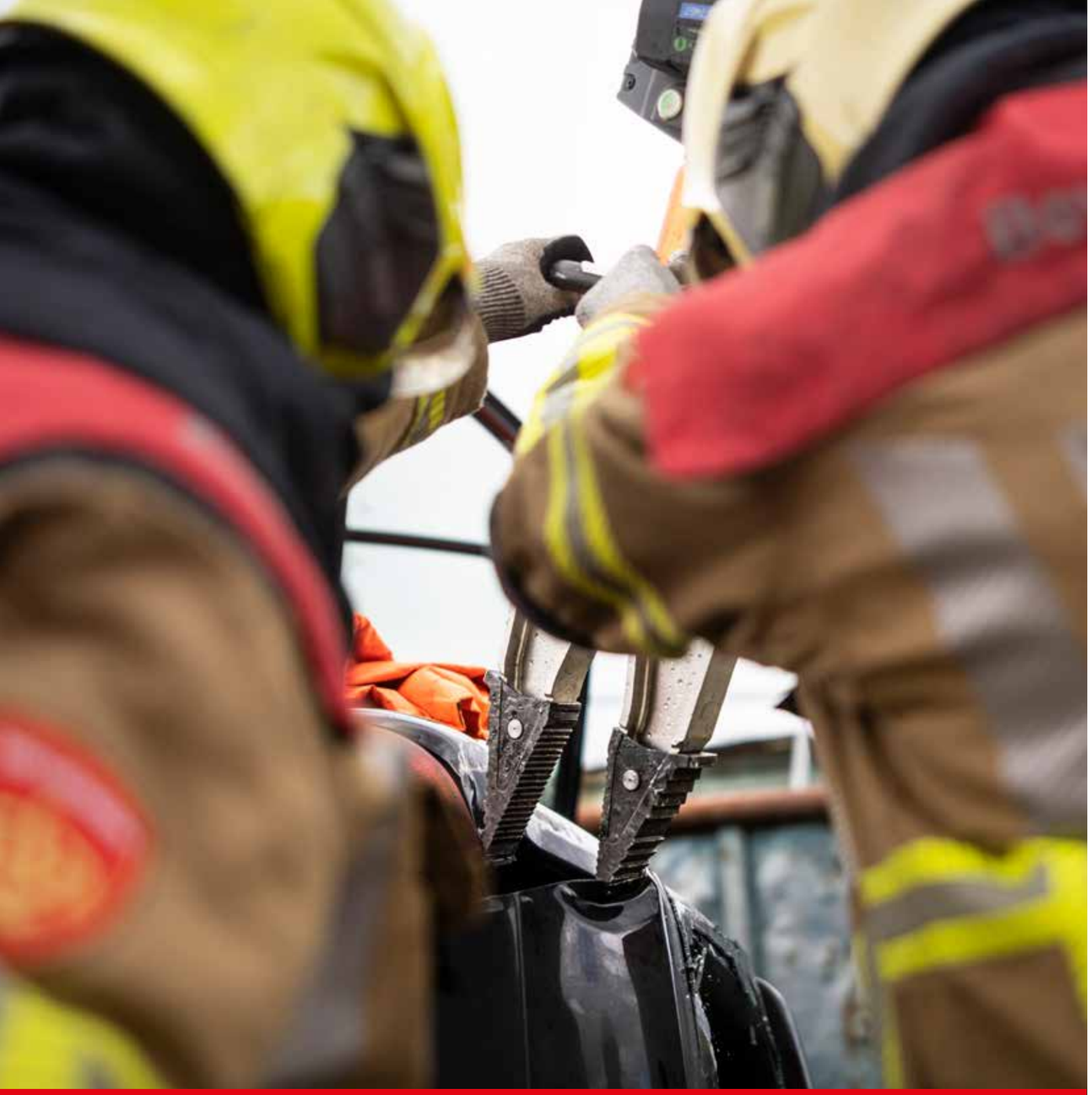
12. Operationele Leiding **65**
12.1. Officier van Dienst (OvD) 65
12.2. Hoofd Officier van Dienst (HOvD) 66
12.3. Algemeen Commandant Brandweerzorg (AC-B) 66
12.4. Commandant van Dienst (CvD) 67
12.5. Adviseur Gevaarlijke Stoffen (AGS) 67
12.6. Medewerker Staf Grootschalig Brandweer Optreden (Mw SGBO) 68
12.7. Woordvoerder Brandweer (WV) 68
12.8. Overig 68

13. Overige taken **69**
13.1. Logistiek (LOG) 69
13.2. Verlichtingscontainer (LIH) 69
13.3. Reservevoertuigen 70
13.4. Personeel- / materieel voertuigen (PM) 70

14. Doorontwikkeling **71**
14.1. Team Digitale Verkenning (TDV) 71
14.2. Operationele leiding 71

Deel 3 - Doorkijk **72**
15. Doorkijk **74**
15.1. Dekkingsplan vaststellen (processtap 4) 74
15.2. Uitvoering bijstellen (processtap 5) 74
15.3. Dekking uitvoeren (processtap 6) 74
15.4. Uitvoering beoordelen (processtap 7) 74

Bijlagen **75**
Bijlage 1 - Toelichting komst gebiedsgerichte opkomsttijden 76
Bijlage 2 - Overzicht aangepaste buurten 77
Bijlage 3 - Aandachtspuntenlijst 78
Bijlage 4 - Takenoverzicht per post 79
Bijlage 5 - Wijzigingenoverzicht (postniveau) 80
Bijlage 6 - Afkortingenlijst 81

Inleiding

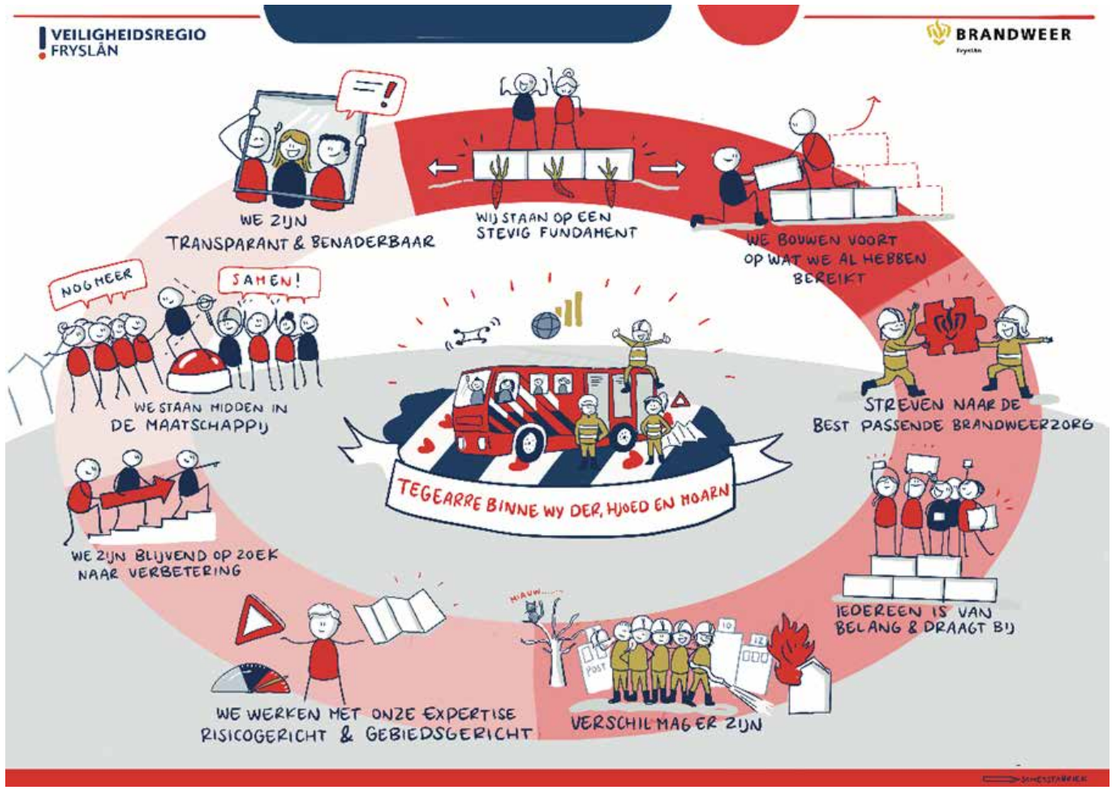
Het dekkingsplan is één van de meest impactvolle documenten van Brandweer Fryslân. Los van de feitelijke en wettelijke status beschrijft het document namelijk de (repressieve) zorg die de brandweer biedt. Anders gezegd: dít is wat we doen, dít is wat de meer dan 1200 repressieve brandweercollega's leveren aan de Friese samenleving, dág en nacht. Het dekkingsplan laat daarmee het hart zien van de Friese brandweerzorg. Het verbindt de brandweercollega's, toont de onderlinge afhankelijkheden en laat zien hoe we elkaar versterken.

Paraatheid is ook meer dan een begrip: het is het primaire product dat de brandweer biedt aan de samenleving. Incidenten (en de locatie ervan) kunnen we niet voorspellen, maar paraat zijn als vangnet: daarvoor zijn we overal, dag en nacht beschikbaar. Elke post en medewerker draagt hieraan bij, ook in gebieden die het geluk hebben minder incidenten te hebben. Wijzigingen in dit dekkingsplan zijn dan ook primair geredeneerd vanuit dekking, en secundair op de aantallen incidenten.

Voor Brandweer Fryslân is dit de vierde keer dat er een dekkingsplan geschreven wordt. Na de regionalisering in 2014 was het eerste dekkingsplan een feitelijke status quo zonder wijzigingen ten opzichte van de gemeentelijke inrichting. In het daaropvolgende 'Dekkingsplan 2.0 – Samen paraat' maakten we de transitie van historisch gegroeid naar een inhoudelijk beredeneerd plan.

Het besef dat Brandweer Fryslân een netwerkorganisatie is werd hier expliciet benadrukt. Alleen sámen kunnen wij incidenten het hoofd bieden, want de uitdagingen die op de posten afkomen zijn legio. Incidenten worden complexer, groter, langduriger en repressief personeel heeft steeds vaker te maken met uitdagingen op het gebied van werkdruk en paraatheid. Na een evaluatie in 2021 werd het Dekkingsplan 2.0, met een aantal beperkte wijzigingen, voor de periode van 2022-2026 opnieuw vastgesteld. Met de netwerkgedachte in haar fundament liep het Dekkingsplan 2.0 vooruit op de thema's werkdruk en paraatheid. In de landelijke systematiek hebben deze thema's een formele plek gekregen.

Door de jaren heen is het hart van Brandweer Fryslân onveranderd. De toekomstverkenning in 2023 vatte dit samen in de uitspraak 'Tegearre binne wy der, hjoed en moarn'. Brandweer Fryslân is trots op wat ze samen bereikt heeft, en bouwt daar in het volste vertrouwen op verder. Dat niet alles hetzelfde zal blijven is onvermijdelijk. Tegelijkertijd gaat dat alle medewerkers ook aan het hart, zeker bij posten waar taken veranderen of taken verplaatst worden naar andere posten. In alle gevallen toont het de kracht en passie van Brandweer Fryslân: sámen zijn wij er voor de samenleving. Gisteren, vandaag en morgen.

Figuur 1

TOELICHTING EN LEESWIJZER

Het dekkingsplan dat voorligt, is opgesteld via de handreiking landelijke uniforme systematiek dekkingsplannen (hierna genoemd: de handreiking). Het is een generieke methode voor het bepalen van opkomsttijden van basisbrandweereenheden en het kunnen analyseren van de vereiste prestaties. Bovendien omvat het een cyclisch proces en draagt het bij aan het bestuurlijke en vakinhoudelijke gesprek over de brandweerzorg.

De handreiking wordt sinds enkele jaren toegepast en bouwt voort op decennialange praktijkervaring van de brandweer, gecombineerd met inzichten uit het programma RemBrand en het rapport 'Brandveiligheid is een coproductie'. De bandbreedtes van Rembrand zoals deze bij het Dekkingsplan 2.0 toegepast werden, worden losgelaten in dit dekkingsplan. Deze zijn in de handreiking vervangen door gebiedsgerichte opkomsttijden (GGO). Een nadere toelichting op de gebiedsgerichte opkomsttijden ten opzichte van object gebonden opkomsttijden is te vinden in bijlage 1.

Specialismen en aanvullende taken

Het beoordelingskader in de handreiking spitst zich toe op basisbrandweereenheden. Dit dekkingsplan beschrijft ook overige specialismes en aanvullende taken, zodat het dekkingsplan beter als basis kan dienen voor toekomstige voorzienbare en onvoorzienbare wijzigingen binnen de repressieve inrichting. Deze zijn beoordeeld aan de hand van normen uit het Dekkingsplan 2.0.

Bestuurlijke opdracht en overige bouwstenen

Het bestuur van Veiligheidsregio Fryslân heeft voorafgaand aan het opstellen van dit dekkingsplan de opdracht gegeven om het netwerk van 66 posten, van waaruit de basisbrandweerzorg geleverd wordt, te behouden en kritisch te kijken naar de inrichting van de specialistische en aanvullende taken. Naast deze opdracht, het wettelijk kader en de handreiking zijn ook andere beleidsstukken als bouwsteen gebruikt voor dit dekkingsplan. Denk dan aan het incidentrisicoprofiel, een adviesdocument van het project Fjoer en Wetter, natuurbrandbestrijding of de notitie over schuimblussing.

Leeswijzer

De indeling van dit document komt grotendeels voort uit de processtappen uit de handreiking.

Deel 1 richt zich op de primaire dekking van de basisbrandweereenheden en omvat processtappen 1 t/m 3 uit de handreiking. Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleidingen en noodzaak tot het opstellen van een nieuw dekkingsplan, zoals interne en externe ontwikkelingen, en wijzigingen ten opzichte van het oude dekkingsplan. Hoofdstuk 2 beschrijft de huidige dekking van basisbrandweerzorg. Hoofdstuk 3 geeft de indeling van risicocategorieën weer (het brandrisicoprofiel voor basisbrandweerzorg), en de mate waarin voldaan wordt aan de daarvoor geldende opkomsttijden.

Deel 2 gaat in op de dekking van specialistische en aanvullende taken en kan daarmee gezien worden als materieelspreidingsplan. Hoofdstuk 4 t/m 14 beschrijft de taken brand, hulpverlening, incident¬bestrijding gevaarlijke stoffen, incidentbestrijding op het water, natuurbrandbestrijding, operationele leiding en overige taken.

Deel 3 geeft een doorkijk op de resterende vier processtappen uit de handreiking. Het betreft komende processtappen die onderdeel uitmaken van de cyclische benadering om het dekkingsplan in de toekomst te blijven herzien.

Figuur 2 - Dekkingsacht

Deel 1 - Basisbrandweerzorg

In dit eerste deel van het dekkingsplan is de basisbrandweerzorg in Fryslân uitgewerkt aan de hand van de landelijke uniforme systematiek voor dekkingsplannen en daarvoor zijn de processtappen doorlopen die in de handreiking zijn opgenomen. Het deel is ingedeeld op basis van de hoofdstukken: dekking bijstellen, beschrijven dekking en beoordelen dekking.

1. DEKKING BIJSTELLEN: HUIDIGE BRANDWEERZORG (PROCESSTAP 1)

Dit hoofdstuk schetst de regionale context die dient als vertrekpunt voor het opstellen van een nieuw dekkingsplan. Brandweer Fryslân maakt inzichtelijk welke ontstane of voorgenomen wijzigingen in de ruimtelijke orde, gebruik gebouwen en/of de organisatie van invloed zijn op de regionale dekking en zo ja, in welke mate. Het huidige bestuurlijk vastgestelde 'Dekkingsplan 2.0 – herziene versie' is hiervoor als referentiekader gebruikt.

1.1 Dekkingsplan 2.0 – herziene versie

In 2017 stelde het bestuur het 'Dekkingsplan 2.0 Samen Paraat' vast, en benadrukte hiermee het belang van de netwerkorganisatie. In het plan werd duidelijk dat de gewenste brandweerzorg geleverd wordt in een netwerk van uiteindelijk 66 posten en meer dan 1200 zeer betrokken medewerkers, waarvan het merendeel vrijwillig. Het plan gold voor 4 jaar, is in 2021 geëvalueerd en heeft (in een beperkt herziene variant) een looptijd tot 2026. Het (herziene) Dekkingsplan 2.0 kent een inhoudelijke basering op het 'RemBrand'-gedachtegoed. De normeringen hierin zijn destijds gebruikt om tot een balans tussen risico's enerzijds en brandweerzorg anderzijds te kunnen komen. Vanuit de netwerkgedachte liep het Dekkingsplan 2.0 ook al vooruit op de thema's werkdruk en paraatheid, die nu in de landelijke systematiek een formele plek hebben gekregen. Dit zorgt ervoor dat bij de overgang van het huidige Dekkingsplan 2.0 naar de landelijke systematiek voor Dekkingsplannen het voor wat betreft basisbrandweer-zorg niet tot wezenlijke verschillen heeft geleid.

1.2 Interne ontwikkelingen

1.2.1. Repressieve inrichting

De repressieve brandweerorganisatie van Veiligheidsregio Fryslân bestaat uit 66 brandweerkazernes, verspreid over 18 gemeenten. Twee geografisch over de regio verspreidde afdelingen sturen de posten aan. De hoofdpost Leeuwarden – Aldlânsdyk heeft voor de basis- en specialistische brandweerzorg een beroepsbezetting. De post Leeuwarden – Noord wordt in de dagsituatie (maandag tot en met vrijdag van 07.30 tot 17.30 uur) beroepsmatig bemenst. Aanvullend op de brandweerzorg vanuit de posten zijn er continu 12 functionarissen op piket beschikbaar voor operationele leiding en ondersteuning.

Minder structureel, maar afhankelijk van de lokale omstandigheden, ondersteunen beroepskrachten in de dagsituatie meerdere vrijwillige posten in de paraatheid.

De repressieve inrichting van de brandweer is gebaseerd op een stand-by situatie waarbij alle voer- en/of vaartuigen beschikbaar op de brandweerkazernes staan. Elke inzet heeft direct invloed op de repressieve dekking van het betreffende verzorgingsgebied. Hierbij houden we geen rekening met gelijktijdigheid van incidenten.

1.2.2. Vrijwilligers

Van de 66 posten in Brandweer Fryslân wordt – van oudsher - 65 bemenst door vrijwilligers, en wordt uitgegaan van opkomst op basis van vrije instroom. Dit houdt in dat vrijwilligers door de meldkamer worden gealarmeerd om vervolgens vanuit hun verblijfplaats op te komen naar de brandweerkazerne, waarna wordt uitgerukt naar het incident. Als de paraatheid erom vraagt kan er gebruik gemaakt worden van één van de volgende dienstmodellen: 24-uursbezetting, dagbezetting, kazernering, ploegensysteem en/of incidentele consignatie.

Het is bekend dat een post soms minder vrijwilligers beschikbaar heeft om uit te rukken dan noodzakelijk is. Brandweer Fryslân is daarom vanaf 2017 ingericht als een robuust netwerk van vrijwillige posten om een betrouwbare paraatheid te kunnen leveren en zodoende repressieve dekking te kunnen realiseren. Ook kan een post een beroep doen op de zogenaamde paraatheidspoule, waarbij per situatie gekeken wordt of er beroepspersoneel beschikbaar is om de post in de dagsituatie te ondersteunen in haar paraatheid.

1.2.3. Beroepsmatig repressieve medewerkers

De post Leeuwarden Aldlânsdyk kenmerkt zich door een beroepsbezetting. Het betreft hier een 24-uursdienst en een repressieve dagdienst. Samen met de vrijwilligers van post Noord draagt zij zorg voor continu voldoende operationele slagkracht. Het risicobeeld van de gemeente Leeuwarden met veel inwoners, hoogbouw in het Noorden, een oude binnenstad, ziekenhuis, gevangenis, vliegbasis en een groot aantal inzetten en specialismen in combinatie met de vastgestelde opkomsttijden vraagt om een snelle uitruktijd en beroepsbezetting. Dagdienstmedewerkers zijn op andere kazernes ook aanwezig, maar draaien daar vaak niet in een hard rooster mee in de uitruk. Zij rukken, mits aanwezig en wanneer de werkzaamheden het toelaten, meestal uit samen met opgeroepen vrijwilligers. Bovendien wordt een groot deel van de piketfuncties ingevuld door collega's die een beheersmatige functie binnen Brandweer Fryslân hebben. De medewerkers in de 24-uursdienst en repressieve dagdienst leveren ook een beheersmatige bijdrage in de koude organisatie. Zij voeren werkzaamheden uit voor de functionele gebieden Materieelbeheer, Vakbekwaamheid, Risicobeheersing en Planvorming.

1.2.4. Uitruk op Maat

De basisbrandweerzorg is in Brandweer Fryslân gebouwd op een volledig bemenste TS (TS6) als uitgangspunt. De personele formatie van alle posten is gericht om dit te kunnen leveren. Deze inrichting is in lijn met de wet en het Besluit Veiligheidsregio's, en is opgehangen aan het maatgevende incident 'Brand gebouw'. Dit vereist de inzet van een tankautospuit met zes personen (TS6), hoewel het merendeel van de (níet-maatgevende) incidenten een lichtere inzet vraagt.

Het landelijk kader Uitruk op Maat (UoM) geeft mogelijkheden in het differentiëren van de inzet van mensen en middelen naar incidenttypes en risico's. Door te differentiëren kan de brandweer op modulaire wijze nabij of op de plaats incident een tankautospuit en zes personen samenstellen. Veiligheidsregio's zijn binnen de wettelijke kaders vrij de eigen werkvorm te kiezen. De uitgangspunten staan beschreven in het 'Bijgesteld Landelijk Kader Uitruk op Maat'. Veiligheidsregio Fryslân kent de volgende optionele afwijking van de basisbrandweereenheid:

1.2.5. TS-Flex

Om de trend van verminderde paraatheid bij brandweervrijwilligers op te vangen hebben de posten een vakbekwaamheidsprogramma doorlopen om met minder dan zes personen met een TS-Flex de incidentbestrijding te beginnen. Hierbij geldt het principe 'TS6 als het kan, TS-Flex als het moet', waarbij we in de basis werken met een standaard TS6. Maar wanneer de opkomst hiervoor onvoorzien niet toereikend is, staan we optioneel het uitrukken tot en met het minimum van een TS 4 toe. Deze eenheid bestaat uit een standaard tankautospuit en vier personen: een bevelvoerder, een chauffeur/voertuigbediener en minimaal twee manschappen. Het TS-Flex beleid geldt alleen voor de basisbrandweerzorg: voor de specialistische taken is geen beleid ontwikkeld om (ten negatieve) af te wijken van de vereiste personele bezetting. Brandweer Fryslân maakt geen gebruik van samengestelde eenheden.

1.2.6. Interne afspraken omtrent alarmering

Via een één-weg pagersysteem alarmeert de meldkamer momenteel Friese brandweereenheden. Bij niet-voorziene paraatheidsproblemen kan daar via dit systeem niet over gecommuniceerd worden met de meldkamer. Een twee-weg pagersysteem kan dat wel. Het grote voordeel van een dergelijk systeem is dat de oplopende opkomsttijd beperkt wordt, doordat een buurpost sneller gealarmeerd kan worden. Brandweer Fryslân ziet meerwaarde in deze functionaliteit. In de afgelopen jaren heeft Brandweer Fryslân hier al onderzoek naar gedaan, en is destijds in afstemming met de Bestuurscommissie Veiligheid besloten om een aantal jaren te wachten totdat er robuustere en gebruiksvriendelijkere twee-weg pagers op de markt zouden komen. In 2025 neemt Brandweer Fryslân hier opnieuw een standpunt over in. Mogelijk wordt in 2026 tot aanschaf van de twee-weg pagers overgegaan. Hier wordt te zijner tijd met het bestuur over gesproken.

De gebruikte paraatheidssystemen (Brandweerrooster, WiiB) worden momenteel gebruikt om de posten vooraf inzage te bieden in de beschikbaarheid van hun ploegleden. Het biedt de posten de mogelijkheid om maatregelen te treffen bij onvoldoende beschikbaarheid, zoals uitmelden en/of het organiseren van beroepsondersteuning uit de flexibele schil.

1.2.7. Samenwerking externe partijen

In Veiligheidsregio Fryslân zijn geen bedrijven die een aanwijzing hebben tot het instellen van een bedrijfsbrandweer. Een tweetal bedrijven hebben een extra-uitgeruste BHV-organisatie: Douwe Egberts in Joure en Philips in Drachten. Met beide bedrijven is afgesproken dat zij niet ingezet worden op publiek terrein.

Het militair terrein van de Vliegbasis Leeuwarden heeft voor het vliegverkeer beschikking over eigen brandweerzorg. Deze wordt bij alarmeringen op het militair terrein als eerste zélf gealarmeerd, en conform het rampenbestrijdingsplan worden de benodigde civiele hulpverleners ook gealarmeerd.

1.2.8. Doorontwikkeling brandweerzorg

In de jaren van het huidige dekkingsplan (2017-2025) heeft Brandweer Fryslân een aantal ontwikkelingen doorlopen die niet in het (herziene) Dekkingsplan 2.0 vermeld zijn. In dit dekkingsplan worden deze wel opgenomen. De ontwikkelingen zijn:

- **Specialistisch en Grootschalig Brandweer Optreden (S-GBO)**
  Voor specialistisch- en grootschalig brandweer optreden (S-GBO) volgt Brandweer Fryslân de landelijke visie op GBO. Deze visie is in 2019 grotendeels geïmplementeerd, maar destijds niet opgenomen in het dekkingsplan.

- **Operationele leiding**
  Hiermee wordt gedoeld op de operationele structuur van incidentbestrijding vanuit de brandweer. Deze structuur loopt uiteen van de basisbrandweerzorg (waar een bevelvoerder de eerste operationele leidinggevende is) tot aan GRIP2, waarbij de Algemeen Commandant Brandweer (AC-B) de hoogst operationeel leidinggevende is. Een deel ervan wordt geleverd vanuit de basisbrandweerzorg, en was daardoor vanaf 2017 vermeld in het Dekkingsplan 2.0. Een ander deel wordt geleverd vanuit de (S-)GBO inrichting. Aangezien deze werkwijze niet vermeld was in het dekkingsplan, was dit deel van de operationele leiding (en ondersteuning) niet volledig in beeld.

- **Natuurbrandbestrijding**
  In 2023 is natuurbrand in de Nationale risicoanalyse geclassificeerd als ‘zeer waarschijnlijk’. Ook in Fryslân vraagt het aandacht. Zowel in het voorkomen van-, voorbereiden op- en het bestrijden van daadwerkelijke incidenten.
  Vanaf 2022 is Brandweer Fryslân projectmatig bezig om deze vorm van incidentbestrijding aanzienlijk te verstevigen. Met de door het bestuur in 2023 extra beschikbaar gestelde middelen heeft Brandweer Fryslân hiervoor de aanschaf in gang gezet voor specialistische eenheden. In dit dekkingsplan wordt de inrichting voor deze taak opgenomen.

- **Mesthulpverlening**
  In de provincie Fryslân is een grote agrarische sector. Omdat incidenten met mestputten (in combinatie met vee en/of grote huisdieren) frequent voorkwamen is Brandweer Fryslân in 2019 begonnen met het specialistische taak mesthulpverlening. Vijf teams zijn toen aanvullend uitgerust en opgeleid voor het bestrijden van dergelijke incidenten. Anno 2024 zijn hiervan vier teams over. In dit dekkingsplan wordt de inrichting voor deze taak opgenomen.

- **Bluswatervoorzieningen**
  Brandbestrijding is onlosmakelijk verbonden met het voorhanden hebben van bluswater. Ook als een brand te groot is om nog bestreden te kunnen worden, is voldoende bluswater een vereiste om te voorkomen dat de brand zich uitbreidt naar een naastgelegen perceel. In 2019 heeft Brandweer Fryslân, in opdracht van de Bestuurscommissie Veiligheid, dan ook beleid op bluswatervoorzieningen opgesteld. Om de benodigde middelen gemotiveerd al dan niet op te nemen in het nieuwe dekkingsplan is in 2024 projectmatig onderzocht in hoeverre hiertoe nog noodzaak is. De adviezen zijn verwerkt in het nieuwe dekkingsplan.

- **Ondersteuningspeloton Schiermonnikoog**
  Op Schiermonnikoog wordt, ter ondersteuning van de brandweereenheid, gebruik gemaakt van een zgn. ondersteuningspeloton. Deze eenheid bestaat uit vrijwilligers van het eiland (niet zijnde brandweervrijwilligers) die hand en spandiensten verrichten om de brandweereenheid en de andere hulpdiensten te ontlasten. Brandweer Fryslân faciliteert deze eenheid met een specifieke aanstelling, ongevallenverzekering en vakbekwaamheidsactiviteiten.

- **Doorontwikkeling bouwagenda**
  Brandweer Fryslân kent 66 kazernes, waarvan de meeste in eigendom van de Veiligheidsregio zijn. Sinds de regionalisering in 2014 werkt Brandweer Fryslân planmatig aan een kwaliteitsverbetering van het vastgoed (lees kazernes).
  Hiervoor zijn twee instrumenten ingezet: de portfolio-analyse wat een belangrijk ondersteunend instrument is voor het bepalen van de prioriteitsvolgorde bij vervanging en/of verbetering van kazernes (de zogeheten Bouwagenda). Nieuwbouw vindt plaats op basis van een blauwdrukaanpak. Per type kazerne (compact, middel, groot) is er een basisontwerp. Dit is o.a. effectief voor de ontwerpfase. Na de bouw van de eerste kazerne volgens dit principe heeft een evaluatie plaatsgevonden. Op basis hiervan is in samenhang met de noodzaak om bouwkosten in de hand te houden een bijgestelde blauwdruk voor de compacte kazerne ontwikkeld. Deze is goed ontvangen bij posten. Zo blijft nieuwbouw van kazernes nog mogelijk. Tegelijkertijd bereidt Brandweer Fryslân zich voor op de periode na afloop van de bouwagenda. Om vorm te geven aan toekomstbestendige, functionele en betaalbare huisvesting is gestart met de ontwikkeling van een strategisch huisvestingsprogramma.

- **Energietransitie: verduurzaming wagenpark**
  Brandweer Fryslân kent een groot wagenpark, zowel voor brandweerzorg (repressief) als voor ondersteunende taken. Duurzaamheid is een steeds belangrijker thema voor het wagenpark. Op grond van wet- en regelgeving en maatschappelijke ambitie is er de noodzaak om uitstoot zoveel mogelijk te minimaliseren, waarbij voor repressieve voertuigen de veiligheidsfunctie leidend blijft. Dit betekent dat bij vervanging binnen het wagenpark de insteek is om zoveel mogelijk voertuigen met beperkte tot geen emissie te verwerven, zoals hybride en elektrische voertuigen. Deze ontwikkeling heeft ook financiële effecten: vervangende voertuigen blijken dikwijls duurder te zijn. Daarnaast vraagt dit een goede infrastructuur voor de brandstofvoorziening. De komende jaren ontstaat er meer zicht op de (financiële) impact van deze ontwikkelingen.

- **Gebruik ondersteunende voertuigen**
  Elke brandweerpost beschikt sinds 2017 over een ondersteunend voertuig voor personeel- en materieelvervoer. Dit voertuig wordt bijvoorbeeld gebruikt tijdens oefenmomenten, vervoer van cursisten naar een opleidingslocatie. In de jaren na de introductie heeft het voertuig in een aantal gevallen ook een repressieve rol gekregen, bijvoorbeeld bij het narijden naar een incident in het eigen operationele gebied, het vervoeren van een aanhanger tijdens incidenten en het inzetten als vervoer van een verkenningseenheid. Vanuit een financieel-economisch standpunt en in het licht van de verduurzaming van het wagenpark is er een behoefte om de inzet van ondersteunende voertuigen te evalueren.

1.3 Externe ontwikkelingen

1.3.1. Geografie en demografie

Veiligheidsregio Fryslân (VRF) is congruent aan de grenzen van de provincie Fryslân. De vijf omringende Veiligheidsregio’s zijn: Groningen, Drenthe, Overijssel, Flevoland en Noord-Holland-Noord. De provincie Fryslân heeft een oppervlakte van 5.753 km² en bestaat voor 59% uit land, voor 30% uit buitenwater en voor 11% uit binnenwater. Een aanzienlijk deel van het land ligt net onder de zeespiegel. Het grootste deel van de Waddenzee valt onder de regio Fryslân. Tot de regio behoren de bewoonde eilanden Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog.

De provincie Fryslân kent vanwege het vele water diverse meren, rivieren en kanalen. Vanuit Leeuwarden lopen spoorlijnen naar Harlingen, Stavoren, Heerenveen en Groningen. Voor autoverkeer zijn er vier snelwegen: de A6, A7, A31 en A32.

Verspreid over 18 gemeenten wonen in de provincie Fryslân ruim 660.000 mensen. Fryslân is met haar oppervlakte verreweg de grootste en qua inwonertal de twaalfde Veiligheidsregio in Nederland. De bevolkingsprognose (CBS, 2022) laat een krimp van de bevolking en een toenemende vergrijzing in de plattelandsgemeenten zien. De prognose van het afnemen van de inwonersaantallen zal voornamelijk het resultaat zijn van het overlijden van de grote babyboomgeneratie.

1.3.2. Toekomstverkenning Brandweer Fryslân

In 2023 heeft Brandweer Fryslân een toekomstverkenning uitgevoerd, in navolging op de provinciale toekomstverkenning van de Veiligheidsregio Fryslân. Eén van de zaken die hierin naar voren kwam is de gebleken kracht van de netwerkorganisatie. Dit heeft geresulteerd in een robuust stelsel waarbij posten elkaar ondersteunen in het leveren van brandweerzorg. Ook gaf de verkenning zicht op een verwachtte toename aan de behoefte in maatwerk. Zeker bij landelijk gelegen posten is het niet meer vanzelfsprekend dat wonen en werken in dezelfde omgeving plaatsvindt. Overdag zorgt dit in toenemende mate voor paraatheidsuitdagingen, waarvoor creatief maatwerk (zoals flexwerken of werken vanuit een kazerne, maar ook andere samenstellingen van eenheden en/of takenpakketten) vereist is om antwoord te bieden aan dergelijke uitdagingen. Landelijk wordt de komende jaren nagedacht over anders inrichten van het repressieve functiehuis van Brandweer Nederland, mede omdat deze worsteling ook in andere regio's herkend wordt.

1.3.3. Rechtspositie vrijwilligers

De afgelopen jaren is duidelijk geworden dat de huidige rechtspositie van brandweervrijwilligers geen vanzelfsprekendheid is. Er ontstonden o.a. vraagtekens over het inhoudelijke onderscheid tussen beroepsmatig en vrijwillig brandweerpersoneel en over de vraag in hoeverre vrijwillig brandweerpersoneel een alarmering mocht weigeren. Hoewel er op dit moment geen concrete wijzigingen verwacht worden, blijft de kans bestaan dat de (Europese) overheid hierin op termijn alsnog aanpassingen nodig achten.

1.3.4. Interregionale afspraken

Brandweer Fryslân heeft op een aantal vlakken interregionale afspraken. Op detailniveau betreft dit het inzetten van basisbrandweerzorg rond de provinciegrenzen. Brandweer Fryslân helpt de buurregio's en visa versa. Op het niveau van specialistisch grootschalig brandweeroptreden levert Brandweer Fryslân in Noord-Nederland het Specialistisch Team Hulpverlening (STH), wat o.a. ingezet kan worden bij instortingen. Ook draagt Brandweer Fryslân voor incidenten op het water bij aan de Nationale Reddingsvloot (NRV); de landelijke hybride organisatie van Brandweer en Reddingsbrigades.

1.3.5. Verlaging maximumsnelheid binnen de bebouwde kom

In 2020 heeft de Tweede Kamer ingestemd met een motie om de maximumsnelheid in de bebouwde kom te verlagen van 50 naar 30 km/u.

Sindsdien zijn diverse (grote) gemeenten in Nederland hiermee gaan experimenteren. Binnen Fryslân hebben de Provincie Fryslân en een aantal gemeenten hierover beleidsvoornemens ontwikkeld, en is de verwachting dat in de komende jaren steeds meer wegen aangewezen worden waarop maximaal 30 km/u gereden mag worden. Een impact op brandweerzorg is op voorhand niet te schetsen; in de landelijke afwegingsschema's en gemeentelijke plannen wordt weliswaar rekening gehouden met behoeften van noodhulpdiensten, maar het betekent ook dat brandweervrijwilligers minder snel op de kazerne kunnen zijn. Dit dekkingsplan is gebaseerd op berekeningen gebruikmakend van huidige actuele snelheden op de verschillende wegdelen. Doorgevoerde wijzigingen door gemeentes kunnen aanleiding zijn tot bijstellen van de dekking.

1.3.6. Ruimtelijke ontwikkelingen

Ook in Fryslân is sprake van woningnood. Zowel in de stedelijke als in de plattelandsgebieden is behoefte tot het creëren van nieuwe woningen. In combinatie met de vergrijzing is een behoefte zichtbaar op zogenaamde nultredenwoningen en geclusterde woningen; woningen die geschikt zijn voor minder-zelfredzame ouderen. Dit heeft mogelijk ook impact op het brandrisicoprofiel. Ook de energietransitie heeft effect op de ruimtelijke ontwikkelingen: toenemende isolatie, ecologische bouwmaterialen, toenemend gebruik van zonne-energie en alternatieve energievoorzieningen in- en rondom woningen (zoals thuis- en wijkbatterijen) zorgen voor verandering in brandrisico's. Dit dekkingsplan gaat uit van de huidige ruimtelijke indeling. Daar waar de brandweer naar verwachting laat is, wordt het des te belangrijker dat de functionele gebieden Risicobeheersing extra inspanning leveren, bijvoorbeeld door Brandveilig Leven-programma's.

2. BESCHRIJVEN DEKKING (PROCESSTAP 2)

Dit hoofdstuk beschrijft de verwachte dekking van basisbrandweerzorg in het verzorgingsgebied van Brandweer Fryslân. Aan de hand van de handreiking Gebiedsgerichte Opkomsttijden wordt inzichtelijk waar de brandweer repressief toe in staat is onder de beschreven situatie uit hoofdstuk 1.

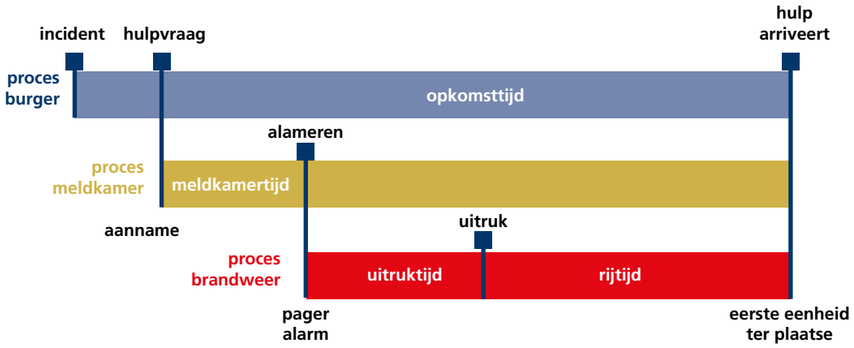
2.1 Onderzochte factoren

Het inzicht ontstaat door vier factoren te beschrijven: snelheid, capaciteit, paraatheid en werkdruk. Enkel voor de factoren snelheid en capaciteit bestaat een beoordelingskader. Door toch ook de factoren paraatheid en werkdruk te beschrijven wordt er een beter inzicht in de dekking gecreëerd. Het tabel hiernaast geeft weer op basis van welke onderwerpen de factoren beschreven worden.

Factor	Onderwerp
Snelheid	Maatgevend scenario
	Snelste hulp ter plaatse
Capaciteit	Slagkracht
	Grootschalig optreden
Paraatheid	Beschikbaarheid
	Gelijktijdigheid
	Restdekking
Werkdruk	Alarmeringsfrequentie

2.1.1. Prognose opkomsttijd

Voor de factoren snelheid en capaciteit is de prognose van de opkomsttijd van belang. De opkomsttijd bij een incident is de tijdsduur tussen de melding van een hulpvraag bij de meldkamer tot het moment waarop de brandweereenheid op de incidentlocatie arriveert. Onder prognose wordt in dit verband de verwachte opkomsttijd voor een specifieke locatie verstaan. De opkomsttijd bestaat uit drie tijdselementen, namelijk meldkamertijd, uitruktijd en rijtijd. Onderstaande figuur geeft dat schematisch weer.

Meldkamer

De meldkamertijd is de tijd die de meldkamer nodig heeft om een incident aan te nemen, triage te plegen, en passende eenheden te alarmeren. Voor het bepalen van dit dekkingsplan is de meldkamertijd berekend op 70 seconden. Het is berekend aan de hand van alle prio-1 meldingen in de periode 2021 tot en met 2023. Dit tijdselement is voor iedere bepaling van de verwachte opkomsttijd voor het gehele verzorgingsgebied van Brandweer Fryslân hetzelfde.

Uitruktijd

De uitruktijd is de tijd tussen de alarmering van een eenheid en de uitruk naar een incident. De uitruktijden zijn per post berekend op basis van gerealiseerde tijden in de periode van 2021 tot en met 2023. Het betreft hier dezelfde data als die is gebruikt voor de kazernevolgordetabel (KVT).

Rijtijd

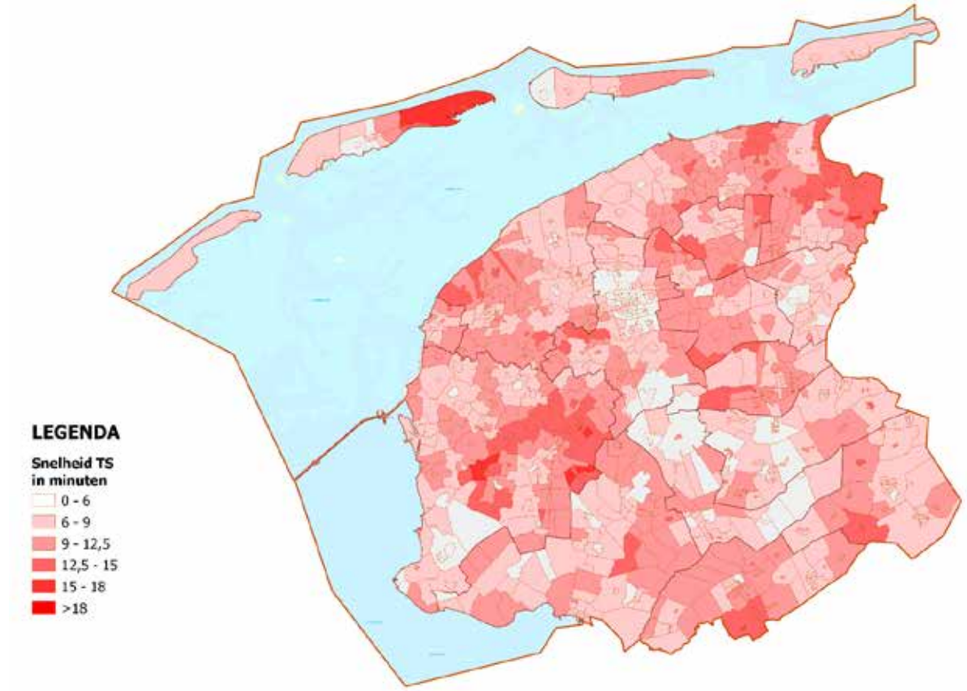
De rijtijd is de tijd tussen het vertrek vanaf de uitruklocatie tot de aankomt bij een incidentlocatie. Voor het bepalen van de verwachte rijtijd is de Wegstatus Module in de applicatie CARE-DRIvE gebruikt. Hierin is het wegennet opgedeeld in straatdelen, en heeft ieder deel een eigen gemiddelde snelheid die is vastgesteld aan de hand van de daadwerkelijk gereden snelheid door personenvoertuigen over een periode van vier jaar. Dit zijn zogenaamde speedprofiles.

2.2. Snelheid

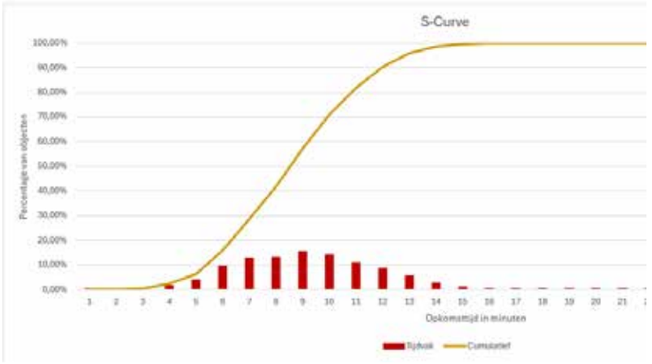
Snelheid beschrijft de best geschatte tijd waarmee de eerste hulpverlening bij een incident ter plaatse kan zijn. Het gebied waar een basisbrandweereenheid het snelst is ten opzichte van andere basisbrandweereenheden noemen we het operationele gebied van die eenheid. Omdat conform de handreiking het incidenttype gebouwbrand als maatgevend scenario is genomen, wordt in dit verband gesproken over basisbrandweereenheden. De wet schrijft een TS6 als basisbrandweereenheid voor. Met behulp van de factor opkomsttijd wordt inzicht in de snelheid gegeven.

De snelheid wordt beschreven op basis van de dag-situatie. Enerzijds omdat er, met uitzondering van Post Noord, binnen de regionale dekking geen onderscheid wordt gemaakt naar tijdstip van de dag. Anderzijds omdat in de ANW-situatie ten opzichte van de dag-situatie de prestatie in slechts 3% van de vakken verandert.

De volgende afbeelding toont de snelheid van opkomst van een basisbrandweereenheid (de eerste TS) in de dag-situatie weer. Hoe lichter de kleur, hoe sneller de eenheid ter plaatse is.

Wanneer dezelfde prestatie in een S-curve wordt weergegeven, dan ziet dat er als volgt uit. Hierbij is de dekking op objectniveau berekend. De grafiek hiernaast geeft op de horizontale as de opkomsttijd weer, en in de verticale as staat het percentage objecten dat wordt bereikt.

In de dagsituatie blijkt dat bij het maatgevend scenario gebouwbrand de eerste TS in 30% van de gevallen binnen 7 minuten ter plaatse is bij het incident. Voor 90% van de objecten is dat binnen 12 minuten.

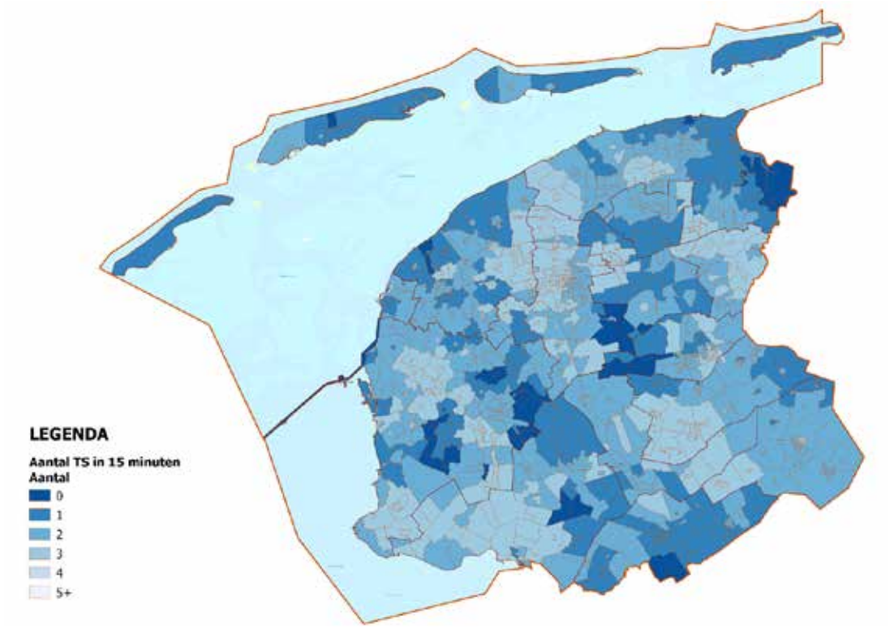
2.3 Capaciteit

Capaciteit bestaat uit slagkracht en grootschalige- en langdurige inzetten. Dit wordt beschreven omdat de dekking niet enkel wordt bepaald door de snelheid waarmee eenheden bij een incident ter plaatse kunnen zijn, maar ook door de beschikbaarheid van voldoende eenheden bij opschaling.

2.3.1 Slagkracht

Slagkracht[1] is het vermogen om bij opschaling tijdig meerdere eenheden tot een maximum van drie tankautospuiten bij het incident ter plaatse te krijgen. De basisbrandweerzorg voorziet in een slagkracht tot maximaal drie tankautospuiten en één bijzonder voertuig onder leiding van een officier van dienst. Een inzet met meer dan drie tankautospuiten wordt grootschalig genoemd.

Onderstaande afbeelding laat zien hoeveel TS'en binnen vijftien minuten ter plaatse kunnen zijn. Hoe donkerder de vlek, hoe lager de slagkracht.

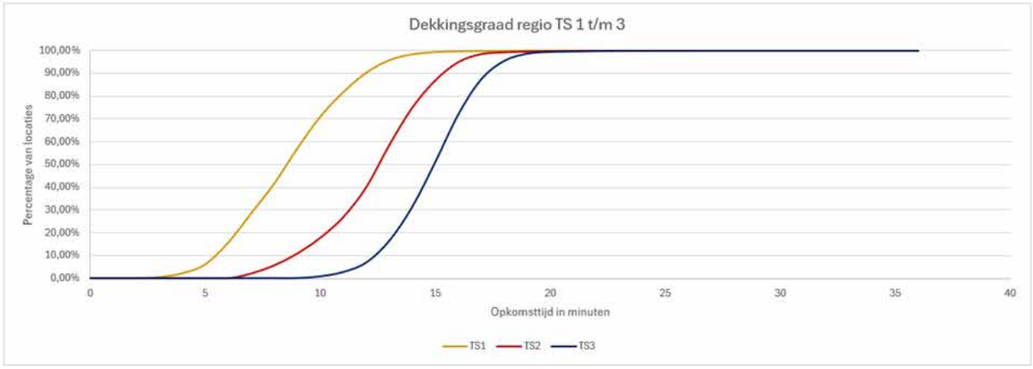

[1] *NB. In Dekkingsplan 2.0 werd dit onderdeel beschreven als toegevoegde waarde van een kazerne. In tabel-vorm werd toen inzichtelijk gemaakt wat voor bijdrage posten hadden als 2e eenheid in een naastgelegen operationeel gebied. Conform de handreiking wordt dit nu onder de noemer slagkracht inzichtelijk gemaakt, en uitgebreid met de 3e eenheid.*

Aanvullend toont onderstaande afbeelding binnen hoeveel minuten drie TS'en ter plaatse kunnen zijn. Hoe donker der de vlek, hoe langer het duurt voordat de derde TS ter plaatse is.

In deze afbeelding valt de classificatie van de Waddeneilanden op. De posten op de eilanden zijn uitgerust met maximaal twee TS'en, en dus moet de derde TS altijd van vaste wal komen, en heeft daarom hoge opkomsttijd. Brandweer Fryslân heeft afspraken met de veerdiensten over het overbrengen van materieel ten tijde van incidenten. De posten op de eilanden zijn uitgerust met aanvullend materiaal, om de periode te overbruggen voordat versterking is gearriveerd.

Onderstaande S-curve laat zien hoe snel de eerste, tweede en derde TS bij het maatgevend scenario gebouwbrand ter plaatse kunnen zijn. Het toont welk percentage van de objecten (verticale as) bereikt wordt in een bepaalde opkomsttijd (horizontale as). Uit de S-curve blijkt dat in 50% van de gevallen drie TS'en binnen 15 minuten ter plaatse kunnen zijn.

2.3.2 Grootschalig brandweeroptreden (GBO)

Bij een inzet met meer dan drie basisbrandweereenheden wordt gesproken over grootschalig brandweeroptreden. Vier eenheden vormen samen met een pelotonscommandant een peloton. Het eerste peloton wordt geformeerd vanuit de KVT: de dichtstbijzijnde eenheden worden hiervoor geselecteerd.

Het inzetten van een peloton heeft impact op de restdekking van de regio. Opvolgende pelotons worden via de KVT daarom samengesteld uit eenheden van posten die verder weg en verspreid in de regio liggen. Doordat elke regio heeft vastgesteld welke tankautospuiten géén onderdeel mogen zijn van in één keer opgeroepen pelotons, is restdekking en inzetbaarheid van specialismen per regio zo passend mogelijk georganiseerd.

Van de 66 posten die in Fryslân basisbrandweerzorg bieden zijn 21 te selecteren voor optreden in GBO-verband. In theorie kan Brandweer Fryslân hiermee vijf pelotons basisbrandweerzorg vormen, mits er geen ander peloton nodig is (bijvoorbeeld Grootschalige Watervoorziening of Logistiek).

De pelotonscommandanten voor de pelotons komen uit de zes OvD-gebieden die Fryslân telt. Praktisch gezien ligt het aantal pelotons daarmee lager, omdat bij een GBO-waardig incident meestal, naast de pelotons basisbrandweerzorg, ook een peloton GWV en Logistiek wordt ingezet.

Brandweer Fryslân kan in basis de onderstaande pelotons formeren:

- **5x peloton basisbrandweerzorg**
  - 1e peloton binnen 30 minuten inzetbaar
  - Maximaal aantal pelotons afhankelijk van feitelijke situatie
- **3x peloton technische hulpverlening en redding**
  - 1e peloton binnen 60 minuten inzetbaar
  - Maximaal aantal pelotons afhankelijk van feitelijke situatie
- **2x peloton logistiek en ondersteuning**
  - 1e peloton binnen 30 minuten inzetbaar
- **2x peloton grootschalige watervoorziening**
  - 1e peloton binnen 30 minuten inzetbaar
- **1x peloton natuurbrand**
  - Binnen 30 minuten inzetbaar op vaste wal
  - Realiseerbaar na de uitrol van de NBB-voertuigen

Interregionale bijstand GBO

Een peloton kan ook ingezet worden om (specialistische) bijstand te leveren aan een andere veiligheidsregio. Brandweer Fryslân kan de volgende eenheden in interregionaal verband leveren:

- **1x peloton basisbrandweerzorg**
  - inzetbaar binnen 60 minuten op de eigen regiogrens
- **1x peloton grootschalige watervoorziening**
  - inzetbaar binnen 60 minuten op de eigen regiogrens
- **1x peloton redding en technische hulpverlening**
  - inzetbaar binnen 60 minuten op de eigen regiogrens
- **1x Specialistisch Team Hulpverlening (STH)**
  - 30 minuten na alarmering uitgerukt, ter plaatse binnen 90 minuten na alarmering
- **1x peloton Nationale Reddingsvloot**
  - binnen 3 uur na alarmering op vertreklocatie
- **1x peloton logistiek en ondersteuning**

Verzoeken om meer interregionale eenheden kunnen via verzoeken tot landelijke bijstand aan Brandweer Fryslan gesteld worden. Aanvullend zijn via de samenwerking met de Veiligheidsregio Groningen (VRG) en Veiligheidsregio Drenthe (VRD) pelotons beschikbaar die Brandweer Fryslân niet zelf kan leveren[2], zoals Grootschalige Ontsmetting.

[2] *Deze staan beschreven in het Handboek grootschalig brandweeroptreden Noord-Nederland (2020)*

2.4 Paraatheid

De paraatheid gaat over de mate waarin de brandweer erin kan voorzien dat een aangewezen eenheid met werkend materieel en voldoende personeel naar een incident kan uitrukken en daadwerkelijk kan optreden. Een dekkingsplan is namelijk statisch: eenheden lijken altijd paraat. Brandweer Fryslân is grotendeels gebaseerd op vrijwilligheid door middel van vrije instroom. Dat houdt in dat de organisatie verwacht dat de vrijwilliger naar de kazerne komt als de pager gaat en de vrijwilliger beschikbaar is. Een gevolg van vrije instroom is dat de paraatheid niet altijd gegarandeerd is. Door factoren als beschikbaarheid en gelijktijdigheid te beschrijven, wordt meer recht aan de praktijk gedaan.

2.4.1 Beschikbaarheid

Beschikbaarheid is de mate waarin de brandweer voldoende (gekwalificeerd) personeel en werkend materieel op de 66 posten beschikbaar heeft om daadwerkelijk naar een incident uit te rukken. Bij de hoofdpost in Leeuwarden (en Post Noord in de dagsituatie) is de beschikbaarheid gegarandeerd doordat beroepspersoneel gekazerneerd is. Over de 65 vrijwillige brandweerposten is bekend dat deze niet altijd 24/7 paraat zijn. De meeste knelpunten worden ervaren in de dag-periode. Brandweer Fryslân registreert geen beschikbaarheid, maar kan wel een indicatie van de paraatheid geven. Deze overzichten geven geen sluitend beeld, maar tonen wel aan dat niet altijd alle posten paraat zijn.

De indicatie wordt gegeven aan de hand van uitdienstmeldingen en het aantal incidenten in een verzorgingsgebied van een post waar een andere post naartoe is gegaan.

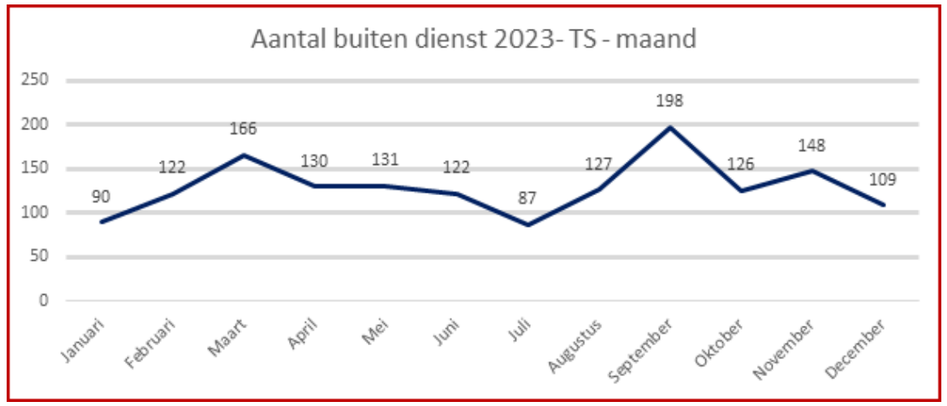
Onderstaande tabel toont het percentage waarbij een post de eerste TS leverde binnen het verzorgingsgebied van een andere post, terwijl deze niet elders werd ingezet.

Totaal alarmeringen*, met uitzondering van 31 december en 1 januari	13.430
Aantal alarmeringen waar een andere post is uitgerukt dan volgens KVT	465
Percentage waarbij een andere post de eerste TS leverde	**4%**

**GMS dataset 2021 t/m maart 2023*

Onderstaande tabel en grafieken geven het aantal en de spreiding van uitdienstmeldingen weer. Een dataset van de meldkamer is gebruikt en het betreft de periode oktober 2022 t/m april 2024. Het is met de beschikbare data niet mogelijk om vast te stellen of er ten tijde van de uitdienststelling ook meldingen zijn binnengekomen bij de betreffende post. Indien hier sprake van is geweest, is een beroep gedaan op een nabijgelegen post.

TS	Aantal uitdienstmeldingen
ANW	762
DAG	1.698
Totaal	**2.460**

Impact beschikbaarheid

Posten kunnen ad hoc of gepland buiten dienst zijn. Gepland kan zijn vanwege onderhoud aan het voertuig, vakbekwaamheidsactiviteiten, of wanneer vooraf bekend is dat binnen een bepaalde periode onvoldoende mensen beschikbaar zijn. Brandweer Fryslân heeft uitgangspunten geformuleerd en maatregelen genomen om beschikbaarheid zo goed als mogelijk in te richten.

Deze uitgangspunten zijn:

- De basisformatie van de post wordt ingericht op een basiseenheid (6 personen)
- De gewenste basisformatie is 200% voor manschappen, en 400% voor bevelvoerder en chauffeur van de eenheid met de mogelijkheid tot gemotiveerd afwijken
- De gewenste basisformatie van een ploegensysteem per ploeg is 150% voor manschappen, chauffeurs en bevelvoerders met de mogelijkheid tot gemotiveerd afwijken
- De bezetting van een hulpverleningsvoertuig (HV-K) of redvoertuig (RV) komt bovenop de basisformatie van een post
- De bezetting van de overige specialistische eenheden wordt geleverd door de basisformatie van de post

De maatregelen zijn:

- De opbouw als netwerkorganisatie, waarin posten nabij genoeg van elkaar gepositioneerd zijn om elkaar te kunnen ondersteunen
- Het beschikbaar stellen van een paraatheidsmonitoring systeem voor alle posten
- Het gebruiken van de TS-Flex mogelijkheden
- Het hebben van een paraatheidspoule beroepsmedewerkers
- Het flexibel kunnen alarmeren, bijvoorbeeld tijdens vakantieperioden
- Het voorhanden hebben van reservevoertuigen en het beperken van de tijdsduur van onderhoudswerkzaamheden

2.4.2 Gelijktijdigheid

Gelijktijdigheid ontstaat als de meldkamer een beroep wil doen op een eenheid die reeds is ingezet. Inzicht in de kans op gelijktijdigheid is relevant voor de paraatheid. Het zegt namelijk iets over de mate waarin de brandweer erin kan voorzien dat de snelste eenheid ter plaatse komt. Daarmee geeft gelijktijdigheid inzicht in de kwaliteit van de dekking.

Brandweer Fryslân kan gelijktijdigheid enkel kwalitatief beoordelen. Op basis van een inschatting wordt gesteld dat dit weinig voorkomt, met uitzondering van piekmomenten zoals de jaarwisseling en stormen. Enkel bij posten met veel alarmeringen kan gelijktijdigheid een enkele keer plaatsvinden. In deze gevallen wordt de kazerne volgorde tabel (KVT) toegepast en wordt de dichtstbijzijnde beschikbare eenheid gealarmeerd.

2.4.3 Restdekking

Bij grootschalige en langdurige inzetten worden veel eenheden ingezet. Het aantal ingezette eenheden kan zo groot zijn, dat de beschikbaarheid van eenheden voor de rest van de regio fors terugloopt. Dit doet zich zowel voor bij een incident in het eigen verzorgingsgebied als in geval van bijstand. De inzet van een groot aantal eenheden tegelijkertijd heeft overduidelijk invloed op de dekking van (een deel van) het verzorgingsgebied. Om die reden dient een surplus aan capaciteit beschikbaar te blijven als verantwoorde restdekking van het risico in het verzorgingsgebied, rekening houdend met reeds ingezette eenheden. Brandweer Fryslân regelt alarmering en dus ook de pelotonsvorming en bijstandsverlening via de KVT. De selectie van eenheden die worden ingedeeld bij een peloton vindt plaats (in GMS) op basis van aanrijdtijd (snelste hulp), maar vooraf zijn specifieke posten aangewezen die niet in deze berekening meegenomen worden. Hierdoor blijft restdekking gegarandeerd.

2.4.4 Werkdruk

De factor werkdruk is geïntroduceerd is in de landelijke systematiek voor dekkingsplannen[3]. Dit als handvat voor regio's om zowel de meerwaarde van een post- als de individuele belasting die de zorg impliceert voor diens medewerkers te kwantificeren. Regio's zijn vrij om duiding te geven aan dit handvat.

Werkdruk heeft een rechtstreekse relatie met het aantal keer per jaar dat een brandweereenheid gealarmeerd wordt. Het heeft echter niet enkel betrekking op het aantal alarmeringen, maar het gaat er ook over met hoeveel mensen dit werk gedaan moet worden. Omgekeerd evenredig heeft de periode dat een post niet gealarmeerd wordt, maar diens medewerkers zichzelf wel motiveren en inspannen om beschikbaar te blijven (het 'wachten op een alarmering'), impact op haar medewerkers. Per post, en per functie zal dit verschillend zijn. Brandweer Fryslân geeft in onderstaande tabel inzicht in de werkdruk door de alarmeringsfrequentie weer te geven.

[3]NB. In Dekkingsplan 2.0 werd deze factor zichtbaar gemaakt in de opzet van de netwerkorganisatie, waarbij door als netwerk te opereren samen met een buurpost brandweerzorg in stand wordt gehouden. Ook was het verwerkt in de basisformatie van een post en de werkwijze rond TS-Flex.

Brandweerpost	Alarmeringen per jaar[4]
LWD Hoofdpost	1066
Drachten	412
Heerenveen	410
Sneek	380
LWD Post Noord[5]	296
Harlingen	194
Burgum	187
Joure	157
Franeker	154
Grou	133
Dokkum	125
Bolsward	119
Beetsterzwaag	102
Wolvega	98
Ureterp	93
Lemmer	91
Oosterwolde	78
Surhuisterveen	76
Akkrum	75
Heeg	75
De Westereen	71
Gorredijk	71
Buitenpost	70
Menaam	70
Tjalleberd	64
Kollum	61
IJlst	59
Gytsjerk	55
Stiens	53
Appelscha	53
Langweer	52
Witmarsum	50
Balk	49
Jubbega	46
St. Annaparochie	46
Schiermonnikoog	45
Oldeberkoop	44
Workum	44
Echten	44
Noordwolde	43
Sint Nicolaasga	41
West-Terschelling	41
Drogeham	41
Haulerwijk	41
Anjum	39
Damwâld	39
Hallum	37
Ternaard	37
Mantgum	37
Vlieland	37
Koudum	36
Oudega[6]	36
Nieuwehorne	33m
Nes	32
Ferwert	29
Makkum	29
Midsland	27
Marsum	27
Bakhuizen	27
Wommels	27
Parrega	25
Scherpenzeel	24
Hollum	21
Sloten	20
Stavoren	20
Woudsend	18

Beleving werkdruk

Naast de daadwerkelijke alarmeringen zijn er ook andere aspecten van invloed op de werkdruk. Vanwege het vrije instroomprincipe bij 65 brandweerposten valt het niet altijd mee om een post in dienst en dus paraat te houden. Hierdoor kunnen de vrijwilligers die vaak beschikbaar zijn of beschikbaar zijn op momenten dat anderen er niet zijn, extra werkdruk ervaren. Hiervoor is aandacht op de brandweerposten.

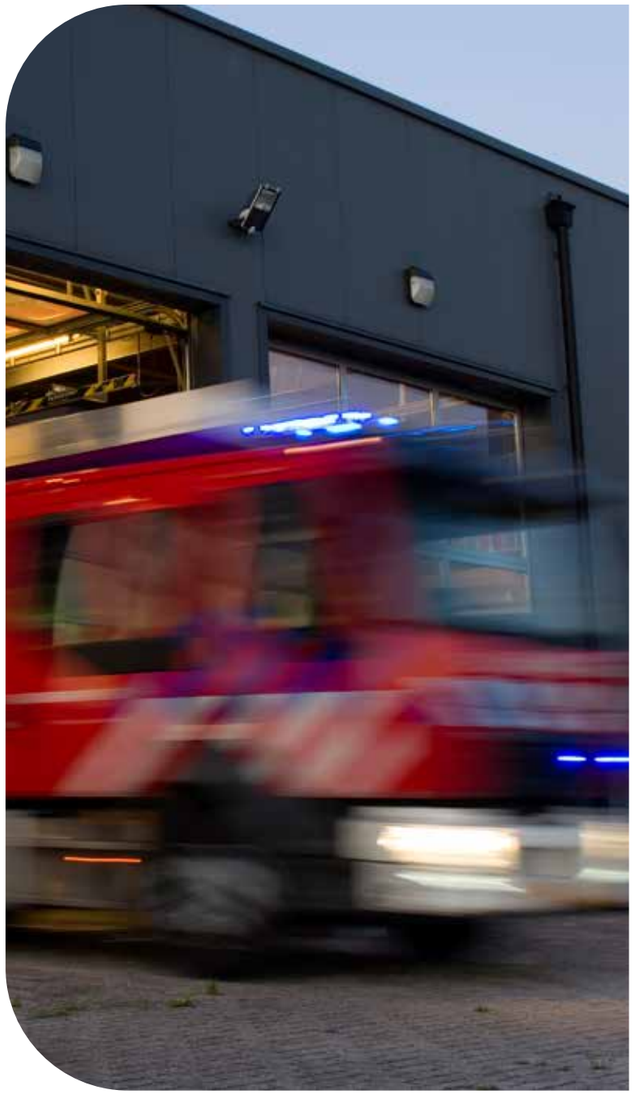
[4] Afgeleid op basis van het totaal alarmeringen van basisbrandweerzorg én specialistische taken van een kazerne in de periode 2021-2023. De aantallen zeggen niet iets over de daadwerkelijke duur van een inzet.

[5] In de dag-periode wordt deze post bemand door beroepspersoneel en is er sprake van kazernering. Het uitsplitsen op basis van de beschikbare data is niet mogelijk.

[6] Voor Oudega is gerekend met de inzet vanaf oktober 2022.

3. BEOORDELEN DEKKING (PROCESSTAP 3)

In de eerste twee hoofdstukken staat beschreven op welke manier Brandweer Fryslân haar repressieve organisatie heeft ingericht en welke repressieve dekking op basis daarvan verwacht wordt. In dit hoofdstuk wordt op basis van de uitkomsten in hoofdstuk 2, de verwachte repressieve dekking getoetst en beoordeeld. Zo wordt inzichtelijk of de repressieve mogelijkheden het verzorgingsgebied voldoende afdekken of dat er aanpassingen en/of aanvullende maatregelen nodig zijn.

3.1 Aanpak

Met behulp van een normenkader wordt de snelheid van de eerst aankomende tankautospuit beoordeeld. Voor de factor snelheid en capaciteit is het normenkader al vastgesteld. Voor de factoren paraatheid en werkdruk is geen normenkader beschikbaar, daarom worden deze factoren kwalitatief beschreven.
Op basis van de totale beoordeling van deze factoren kan de brandweer constateren in hoeverre deze verwachte repressieve dekking past binnen het wettelijk kader en de bestuurlijke afspraken binnen de brandweerregio.

3.2 Beoordeling snelheid

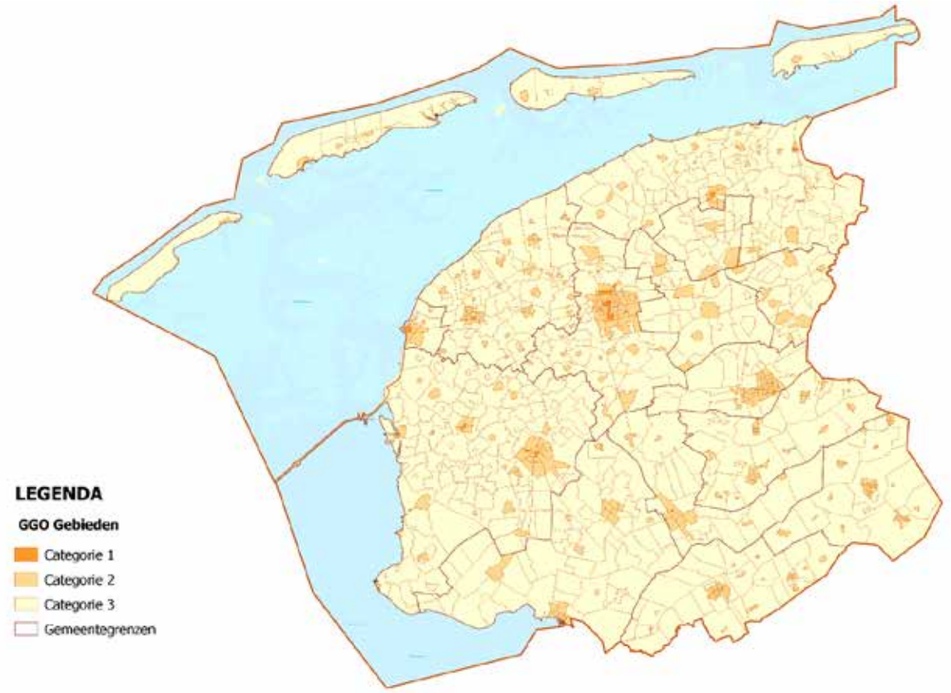
Voor het beoordelen van de factor snelheid, zijn de gebieden in categorieën opgedeeld. Per buurt (CBS buurtindeling 2024) wordt vervolgens de theoretisch behaalde opkomsttijd vergeleken met de toegestane bandbreedte uit het beoordelingskader.

3.2.1 Indeling gebieden

Conform de beschrijving in het beoordelingskader gebiedsgerichte opkomsttijden zijn voor alle buurten een categorie berekend op basis van het overheersend karakter van het gebied. Onderstaande tabel toont een overzicht van deze categorieën.

Categorie	Overheersend karakter van het gebied	Referentiewaarde in minuten	Bandbreedte in minuten*
I	• Oude binnensteden • Gebouwen voor slapende niet-zelfredzame personen • Portiekwoningen • Woongebouwen met vloerhoogte >20	7 minuten	4-10 minuten
II	• Woningen • Gebouwen voor zelfredzame personen	10 minuten	7-13 minuten
III	• Verspreid liggende woningen • Verspreid liggende gebouwen voor zelfredzame personen	15 minuten	12-18 minuten
*) de gegeven minimale waarde is een inzichtwaarde, uiteraard mag het altijd sneller			

Zie hieronder de categorisering voor de buurten in Fryslân:

De landelijke handreiking classificeert Fryslân overwegend als risicogebied 3. Veel buurten in Fryslân zijn echter minder fijnmazig dan in andere delen van Nederland, zoals in de Randstad. Fryslân heeft een overwegend landelijk karakter. Dit geeft in de GGO-classificatie echter geen goede afspiegeling van de Friese dorpskernen waar de meeste risico's zijn. Daarom zijn een aantal aanpassingen doorgevoerd. Deze aanpassingen leiden niet tot een aangepaste dekking in het kader van de basisbrandweerzorg.

Bij bijna alle CBS-gebieden is de categorie volgens de definitie tot stand gekomen. Uitgangspunt hierbij is dat overeenkomstige gebieden ook overeenkomstige categorieën behoren te hebben. Uit de resultaten blijkt dat niet altijd zo te zijn. Soms zijn gebieden zeer ruim getekend waardoor er relatief een te lage adressendichtheid wordt berekend. Kenmerkend aan brandweerregio Fryslân is dat op enkele grote woonkernen na, veel buitengebied is. Daarom zijn een aantal CBS-gebieden aangepast door ze bijvoorbeeld te "knippen".

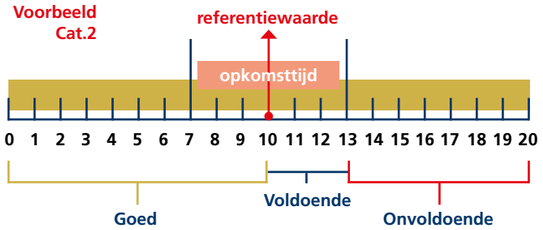
Er zijn twee grove aanpassingen toegepast in de indeling van gebieden. De eerste behelst het aanpassen van een aantal buurtvakken van risicogebied 3 naar 2. Hierbij is de handreiking GGO aangehouden; buurten zijn opgeknipt naar nieuwe vakken waar sprake was van meer dan 500 objecten per vierkante km. Het gaat hierbij om 25 buurtvakken.

De tweede aanpassing behelst het 'opknippen' van een aantal buurtvakken rondom Sneek. Ook hier is gebruik gemaakt van de GGO-handreiking en is een buurtvak opgedeeld in twee losse vakken (dit vak werd tot de aanpassing verdeeld door een doorgaande weg).
In bijlage 2 staat een overzicht van alle aangepaste buurten.

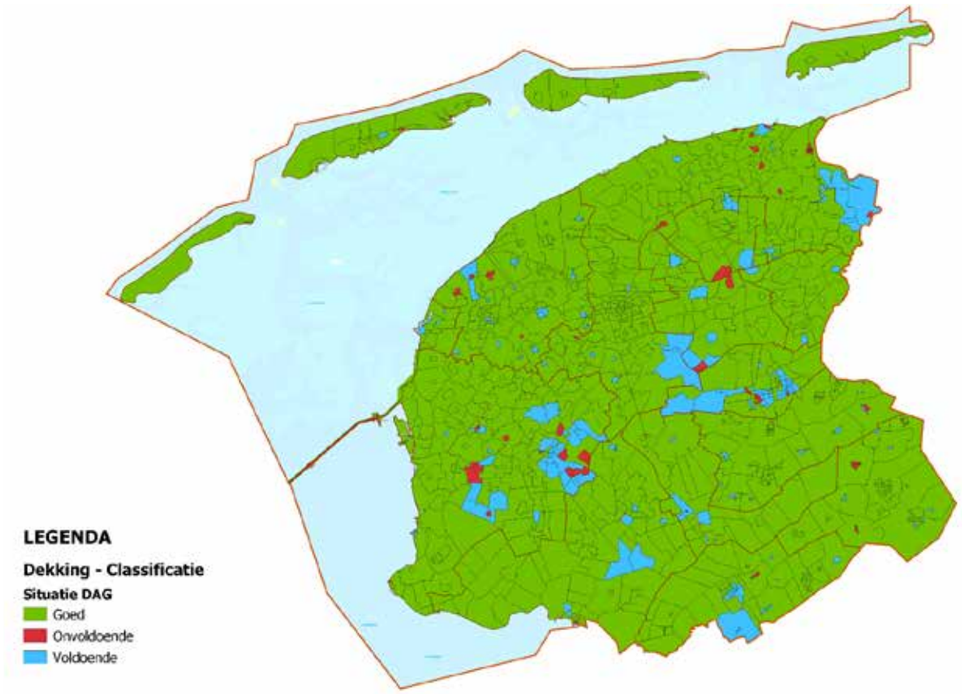
3.2.2. Beoordeling gebieden

Voor iedere buurt is berekend wat de theoretische opkomsttijd is van de eerste tankautospuit in die betreffende buurt. Vervolgens is die tijd vergeleken met de referentiewaarde en de bandbreedte van de categorie van de buurt. Iedere buurt is op deze manier beoordeeld op snelheid: goed (sneller dan referentiewaarde), voldoende (tussen referentiewaarde en einde bandbreedte) of onvoldoende (buiten bandbreedte). Ter verduidelijking hieronder een voorbeeld:

Voorbeeld: Buurt X heeft een berekende opkomsttijd van 8 minuten. Onderstaand figuur toont hoe deze opkomsttijd van een categorie-II-gebied zich verhoudt tot de referentiewaarde van bandbreedte. De bandbreedte voor categorie II ligt tussen de 7 en 13 minuten. De opkomsttijd ligt hier binnen.

Wanneer de opkomsttijd in een buurt hoger is dan de maximale bandbreedte, is er aanvullende duiding nodig. In onderstaande afbeelding is de beoordeling van de dekking per buurt voor Brandweer Fryslân gevisualiseerd. We zien dat 41 van de 956 buurten rood gekleurd zijn (waarbij 36 buurten alleen in de ANW situatie onvoldoende scoren). Dit betekent dat de dekking in deze buurten onvoldoende is. Deze rode buurten zijn op de aandachtspuntenlijst gezet voor nadere beschouwing.

Dag en avond-, nacht-, weekendsituatie

De afbeelding hierboven toont de dag-situatie. Er zijn enkele verschillen in prestatie tussen de dag- en ANW situatie. Deze zijn te verklaren door het verschil in uitruktijden tussen beide situaties. In Leeuwarden ontstaat een verschil omdat de basisbrandweerzorg-eenheid overdag door beroepspersoneel verzorgd wordt, en in de ANW-situatie door vrijwilligers met vrije opkomst.

Dekking DAG	Aantal	Percentage
Goed	750	79%
Onvoldoende	41	4%
Voldoende	165	17%
Totaal	**956**	**100%**

Dekking ANW	Aantal	Percentage
Goed	743	78%
Onvoldoende	36	4%
Voldoende	177	18%
Totaal	**956**	**100%**

3.2.3. Beoordeling aandachtsobjecten

Aandachtsobjecten verdienen een individuele beoordeling. Dit zijn categorie 1-objecten (zie tabel bij paragraaf 3.2.1) met een opkomsttijd buiten de bandbreedte, dus hoger dan 10 minuten. Dit is ongeacht welke categorie het gebied heeft waarin het object ligt. Er zijn in de regio 2.432 aandachtsobjecten met een overschrijding van de opkomsttijd in de dagsituatie. Voor de ANW-situatie zijn dit 2.305 objecten.

Aandachtspuntenlijst

Met het huidige niveau van basisbrandweerzorg is de dekking niet overal voldoende. Op de aandachtspuntenlijst staan zowel gebieden als objecten die niet voldoen aan de voor die categorie vastgestelde maximale bandbreedte. Net als in het Dekkingsplan 2.0 is er geen aanleiding om de dekking op het gebied van brandweerzorg voor deze gebieden en objecten te versterken. Er zijn maatregelen beschikbaar op het gebied van voorkomen- en beperken van brand. In bijlage 3 is per gemeente inzichtelijk gemaakt hoeveel aandachtsobjecten er zijn en welke buurten aandachtsgebieden zijn. Een gedetailleerde aandachtspuntenlijst met welke specifieke objecten het betreft, wordt separaat met gemeenten gedeeld.

18+objecten

Het Besluit Veiligheidsregio's (Bvr) schrijft voor dat een opkomsttijd niet hoger dan 18 minuten mag zijn. Desalniettemin zijn er in Fryslân 405 objecten die in de dag-situatie niet binnen 18 minuten bereikt kunnen worden. Dit is inherent aan de geografie van Fryslân. Zo zijn objecten vanwege water niet bereikbaar via de weg, of zijn deze gelegen in slecht bereikbare plaatsen. Deze zogenaamde 18+objecten zijn onderdeel van de aandachtspuntenlijst die met gemeenten gedeeld wordt.

Compenserende maatregelen

Voor de aandachtsobjecten zijn aanvullende maatregelen beschikbaar, bijvoorbeeld:

- uitvoeringsprogramma Brandveilig leven;
- voorlichting over brandveiligheid en preventieve voorzieningen;
- oefenen bij de betreffende objecten;
- operationele voorbereiding: bijstellen van de repressieve inzetvoorstellen (bijvoorbeeld standaard meer eenheden alarmeren);
- advies en toezicht.

3.3. Beoordeling capaciteit

Om de capaciteit te beoordelen wordt gekeken naar de factoren slagkracht en grootschalig brandweeroptreden. De handreiking biedt voor beide een beoordelingskader. De capaciteit wordt op basis van deze beoordelingskaders beschreven.

3.3.1. Beoordeling slagkracht

Voor het voorkomen van slachtoffers en het beperken van (brand-)uitbreiding is slagkracht essentieel. Voor goede brandweerzorg is meer nodig dan alleen een snelle eerste eenheid ter plaatse. Daarom wordt in deze paragraaf ook de opkomsttijd van de tweede en de derde tankautospuit en het redvoertuig in categorie 1- gebieden beoordeeld.

In onderstaande tabel wordt het verband getoond tussen de slagkracht en de risicogebieden. Voor categorie 1 gebieden wordt gekeken naar de slagkracht van drie tankautospuiten en een redvoertuig. Voor categorie 2 gebieden wordt gekeken naar de slagkracht van twee tankautospuiten en bij categorie 3 gebieden wordt slagkracht buiten beschouwing gelaten.

Risico-niveau	TS1 (min)	TS2 (min)	TS3 (min)	RV (min)
1	4-10 (7)	6-12 (9)	8-12 (10)	4-10 (7)
2	7-13 (10)	12-18 (15)		
3	12-18 (15)			

Op basis van snelheidsberekeningen volgens de werkwijze in processtap 2 wordt bepaald of een 2e of 3e TS binnen de genoemde bandbreedte in een gebied kan zijn. In onderstaande tabel staat aangegeven bij hoeveel gebieden de bandbreedte wordt overschreden.

Categorie	Capaciteit	Onder referentiewaarde	Tussen referentiewaarde bandbreedte	Boven bandbreedte	Aantal buurten
1	1e TS	8	5	1	14
	2e TS	4	6	4	
	3e TS	0	0	14	
	RV	14	0	0	
2	1e TS	205	110	34	349
	2e TS	262	80	7	
	3e TS				
3	1e TS	517	30	5	552
	2e TS				
	3e TS				
				Totaal aantal gebieden	956

Voor de 65 buurten die boven de bandbreedte scoren vanuit de slagkracht zijn de eerdergenoemde aanvullende maatregelen mogelijk.

3.3.2. Beoordeling grootschalig brandweeroptreden

Ten behoeve van bijstand aan andere veiligheidsregio's kan Brandweer Fryslân aan de landelijke GBO-verplichting voldoen om één peloton basisbrandweerzorg, één peloton grootschalig watertransport en één peloton redding en technische hulpverlening binnen zestig minuten op de eigen regiogrens te leveren.

3.4. Beoordeling paraatheid

Om de paraatheid te beoordelen wordt gekeken naar beschikbaarheid, gelijktijdigheid en restdekking.
De handreiking biedt hiervoor geen beoordelingskader. De paraatheid wordt daarom beschrijvend beoordeeld.

3.4.1. Beschikbaarheid

Gelet op het vrije instroomprincipe wordt de beschikbaarheid van basiseenheden grotendeels beoordeeld als voldoende. Dat de organisatie vooral in de dag-situatie nog weleens knelpunten ervaart, wordt ondervangen doordat het totale netwerk uit 66 posten bestaat. Is een post niet beschikbaar, dan kan een nabijgelegen post de uitruk overnemen. Een nadelig effect hiervan is dat de opkomsttijd toeneemt. Ook andere maatregelen als TS-flex en vakantieroosters spelen in op beperkte beschikbaarheid. Voor wat betreft ad hoc uitdienstmeldingen ziet Brandweer Fryslân ruimte voor verbetering, bijvoorbeeld door onderzoek naar mogelijkheden om de meldkamer een actueler beeld te geven van de beschikbaarheid van posten en het versnellen van de respons bij feitelijke onderbezetting bij alarmering.

3.4.2. Gelijktijdigheid

Gelijktijdige meldingen in het verzorgingsgebied van een post komen weinig voor in Fryslân. In de enkele gevallen dat dit zich toch voordoet, wordt een nabijgelegen post gealarmeerd. Hierdoor is het niet noodzakelijk om aanvullende maatregelen te treffen. Ook aan posten in risicogebied 1 worden geen aanvullende paraatheideisen gesteld om gelijktijdigheid te kunnen ondervangen.

3.4.3. Restdekking

Vooral bij grootschalige en langdurige inzetten is het belangrijk restdekking goed te organiseren. Brandweer Fryslân heeft dit georganiseerd door vooraf posten te selecteren die bij de pelotonsvorming niet meegenomen worden in de berekening van aanrijdtijd (snelste hulp). De AC-B is belegd met de taak om aflossing en herbezetting te coördineren. De restdekking blijft door deze maatregelen gegarandeerd en het is niet nodig aanvullende maatregelen te treffen.

3.5. Beoordeling werkdruk

Brandweer Fryslân heeft de alarmeringsfrequentie van een post afgezet inzichtelijk gemaakt. In de tabel valt op dat de hoofdpost in Leeuwarden verreweg het intensiefst wordt belast. Omdat deze post wordt bezet door beroepspersoneel vindt de organisatie dit acceptabel.

De werkdruk op de 65 vrijwillige posten lijkt op basis van de informatie in de tabel ook acceptabel. Grote kanttekeningen hierbij zijn dat het aantal uitrukken niet evenredig worden verdeeld over het aantal vrijwilligers en/of dat de beleving van werkdruk wel degelijk anders kan zijn.

4. CONCLUSIE BASISBRANDWEERZORG

Met het netwerk van 66 brandweerposten is Brandweer Fryslân een robuuste organisatie en kan er gedegen basisbrandweerzorg geleverd worden. Vanuit deze posten staan meer dan 1200 zeer betrokken medewerkers dag en nacht paraat voor de veiligheid van de inwoners van Fryslân.

Paraatheid is het is het primaire product wat de brandweer biedt aan de samenleving. Incidenten (en de locatie ervan) kunnen we niet voorspellen, maar paraat zijn als vangnet: daarvoor zijn we overal, dag en nacht beschikbaar. Elke post en iedere medewerker levert daarin zijn of haar bijdrage, ook in gebieden die het geluk hebben minder incidenten te hebben.

De beschrijving en beoordeling van de basisbrandweerzorg-dekking maakt zichtbaar hoe elke post is van waarde is in de paraatheid, zowel in haar directe omgeving als voor de naastgelegen buurposten. Een organisatie die gebouwd is op vrijwilligers kan immers alleen paraatheid borgen als er sprake is van redundantie. Paraatheid is daarmee een gezamenlijke verantwoordelijkheid van posten, en de huidige inrichting als netwerk maakt dat ook mogelijk. Op deze manier is Brandweer Fryslân met haar basisbrandweerzorg altijd paraat.

Uit de operationele prestaties blijkt dat het netwerk bij daadwerkelijke incidenten ook goed functioneert, en dat de kazernes in zijn algemeenheid op de juiste plek staan. Dat betekent niet dat in de gehele provincie álle objecten even goed bereikbaar zijn: in de dag-situatie is in iets meer dan 4% van de buurten de dekking onvoldoende in en bij 2432 objecten wordt de maximale opkomsttijd overschreden. Hiervoor zijn aanvullende maatregelen beschikbaar, en worden geen wijzigingen op het gebied van basisbrandweerzorg voorgesteld.

Deel 2 - Specialistische- en aanvullende taken

In dit deel van het dekkingsplan wordt er ingegaan op de dekking van de specialistische en aanvullende taken binnen Brandweer Fryslân. Het is ingedeeld op basis van de hoofdstukken brand, hulpverlening, incident¬bestrijding gevaarlijke stoffen, incidentbestrijding op het water, natuurbrandbestrijding, operationele leiding en overige taken.

Leeswijzer
In elk hoofdstuk komen per paragraaf de taken aan bod die vallen onder de betreffende kerntaak. Daarbij wordt na een korte inleiding ingegaan op de dekking en wordt de paragraaf afgesloten met een motivering over de voorgestelde spreidingsvariant.

Wanneer er een opkomsttijd is vastgesteld voor een taak, is in de bijbehorende afbeelding de prestatie binnen deze opkomsttijd groen gearceerd. In het geval van overlappende operationele gebieden krijgt de arcering een donkerdere groentint.

5. BRAND

De basistaak voor de eerste brandweereenheid op het gebied van brandbestrijding is het redden van mens en dier, voorkomen van uitbreiding en het blussen van de brand. In het Bvr is opgenomen, dat een eenheid om de genoemde taken uit te kunnen voeren, de beschikking heeft over een TS met uitrusting. Hierbij wordt uitgegaan van een standaard voertuigbezetting (TS6), bestaande uit de verplichte aanwezige functies: 1 bevelvoerder, 1 chauffeur, tevens voertuigbediener en 4 manschappen. In Deel 1 van dit dekkingsplan is de inrichting van deze basistaak beschreven. In dit hoofdstuk komt de taak en spreiding van specialistische eenheden voor brandbestrijding aan bod.

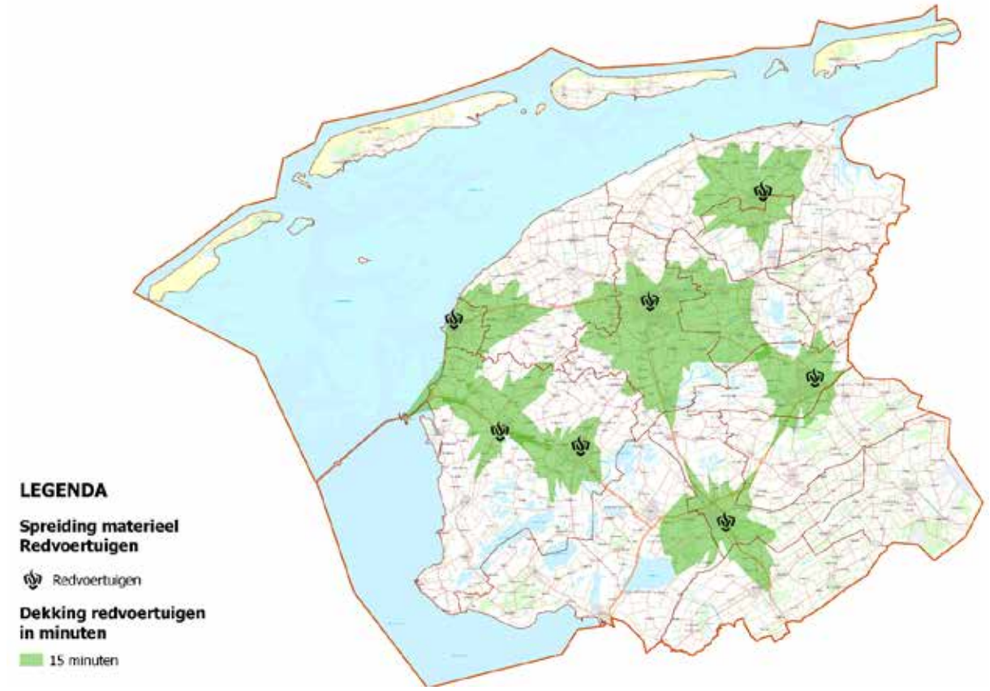
5.1 Redvoertuig (RV / HW)

Algemeen

Het redvoertuig wordt ingezet voor een aantal zeer verschillende taken, onder andere: de redding van mens en dier vanaf hoogte, ter ondersteuning bij de blussing, ter ondersteuning van het veilig werken op hoogte, als vluchtweg voor het eigen personeel en ter ondersteuning van de ambulancedienst. Met name in stedelijke gebieden met veel oudere gebouwen en een hoge bevolkingsdichtheid zijn panden met beperkte vluchtwegen en complexe aanvalsroutes voor de brandweer aanwezig. Een redvoertuig levert in deze gebieden een belangrijke bijdrage aan het redden van mens en dier en het bestrijden van brand. Het redvoertuig wordt bezet door 1 chauffeur, tevens voertuigbediener en 1 voertuigbediener.

Inrichting

In het dekkingsplan beschikken de volgende 7 kazernes over een redvoertuig: Bolsward, Dokkum, Drachten, Harlingen, Heerenveen, Leeuwarden (hoofdpost) en Sneek.

Motivering

- In de landelijke handreiking voor dekkings¬plannen wordt op basis van de component slagkracht gerefereerd naar opkomsttijden voor het redvoertuig: voor CBS-buurten met gebiedscategorie 1 (RG1) een mediaantijd van 7 minuten en een bandbreedte tussen 4 en 10 minuten. Dit is in lijn met de 1e TS voor RG1-gebieden. De normen in RG2 en RG3 die in DP2.0 nog gehanteerd werden komen in de GGO-methodiek te vervallen.
- Uit de analyse bleek dat dat de prestatie in risicogebied 1 een stuk lager is in de GGO methodiek voor de specialistische eenheid redden op hoogte (redvoertuig) ten opzichte van de prestaties van de norm in DP 2.0.
- De prestatie gaat van 97% naar 76% binnen de gestelde maximale opkomsttijd. Dit heeft te maken met de strengere normen die hiervoor gaan gelden en de eventuele toename in risicogebied 1 gebieden.
- Voor risicogebied 2 en 3 gebieden gelden daarentegen geen normtijden in de nieuwe methodiek, waardoor de prestaties in deze gebieden toenemen.
- Gezien de prestaties in RG1 is daarom gekozen om geen vermindering van het aantal RV'en voor te stellen, en de plaatsing ook niet aan te passen.
- Een verbetering van de prestaties van de redvoertuigen lijkt enkel mogelijk door over te gaan tot beroepsbezetting c.q. kazernering van de repressieve medewerkers, waarvoor financiële middelen ontbreken. Deze mogelijkheid is niet verder onderzocht.

Opmerking

- De kazerne Leeuwarden (hoofdpost) maakt gebruik van een springbemanning voor het redvoertuig en HVK-voertuig. Bij inzet van de HV-K is het redvoertuig niet paraat (en visa versa).
- Omdat het RV in Leeuwarden tijdens het ANW-tijdvenster gestationeerd is op Aldlansdyk, en in de DAG-periode op de Post Noord, wijkt de regionale dekking in deze periode marginaal af t.o.v. de DAG-situatie. Voor de leesbaarheid is hiervoor geen extra afbeelding opgenomen.
- Het redvoertuig van Bolsward is aangewezen als reservevoertuig. Deze wordt verplaatst bij uitval van één van de zes andere redvoertuigen.

6. BLUSWATERVOORZIENING

Algemeen

Bluswatervoorziening is een belangrijk speerpunt voor de brandweer. De effectiviteit van brandbestrijding wordt immers in grote mate bepaald door de aanwezigheid van voldoende blusmiddel. Brandweer Fryslân maakt als primair blusmiddel gebruik van water. De beschikbaarheid van bluswater is in Nederland expliciet de verantwoordelijkheid van gemeenten. Daarom is met gemeenten en partners op dit dossier de afgelopen jaren intensief samengewerkt, en ook de komende jaren zal dit een belangrijk onderwerp blijven. Door bijvoorbeeld extreem weer (droogte) of kleinere leidingdiameters van het drinkwaternet, zou het in de toekomst kunnen betekenen dat bluswatervoorziening op een andere manier georganiseerd gaat worden. Denk hierbij aan het afstoten van de brandkranen of een reductie op het aantal te gebruiken brandkranen. Ook het in toenemende mate van bebouwing in afgelegen gebieden doen een appél op de beschikbaarheid van bluswater in gebieden waar dat voorheen minder noodzakelijk was. De samenhang tussen alle componenten die een bijdrage leveren aan bluswatervoorziening wordt van wezenlijk belang, en kan in de toekomst aanleiding geven om de huidige voorzieningen/locaties te gaan heroverwegen.

Om hier, met de kennis van nu, zo goed mogelijk op voorbereid te zijn heeft Brandweer Fryslân via het project Fjoer en Wetter de samenhang van beschikbaar blusmiddel, behoefte bij incidentbestrijding en samenhang met technische oplossingen zo breed mogelijk bekeken. Hierbij is niet alleen gekeken naar basis- en grootschalige brandweerzorg, maar is ook de samenhang met Natuurbrandbestrijding en Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen (IBGS) gezocht.

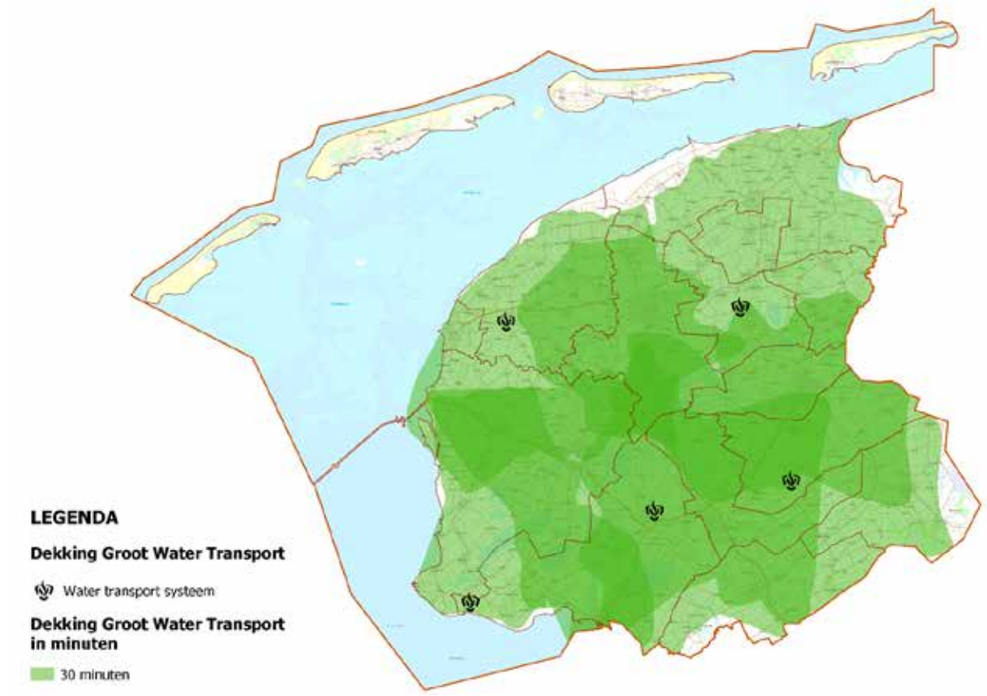
6.1. Groot watertransport-systemen (WTS / GWT)

Algemeen

Het grootschalig watertransport (WTS) is het systeem waarmee grote hoeveelheden bluswater over grote afstanden worden getransporteerd. Het systeem wordt ingezet bij branden waarbij veel bluswater nodig is. Hierbij gaat het dan vaak om relatief grote branden. Er wordt gebruik gemaakt van het WTS-1500 (watertransport over 1500 meter). Het systeem wordt ter plaatse gebracht met een haakarmvoertuig. Hiervoor geldt een voertuigbezetting van 1 chauffeur, tevens voertuigbediener, en 1 voertuigbediener.

Inrichting

In het dekkingsplan beschikken de volgende vijf kazernes over een WTS-1500: Bakhuizen, Joure, Burgum, Franeker en Gorredijk.

Motivering

- In het ontwerp van Dekkingsplan 2.0 bleek dat de dekking in de NW-hoek het hoogste was wanneer de WTS in Franeker gepositioneerd zou zijn. Tijdens de implementatie bleek dit organisatorisch niet realiseerbaar, waarna de positionering in Harlingen is geformaliseerd bij de herziening van het dekkingsplan. Aangezien in dit dekkingsplan Franeker geen HV-K meer heeft ontstaan hier mogelijkheden, en wordt opnieuw voorgesteld om de WTS in Franeker te positioneren. Harlingen beschikt dan niet meer over een WTS.
- Fjoer en Wetter adviseert een opkomsttijd van maximaal 30 minuten voor een WTS-eenheid. Hierna is nog voldoende opbouwtijd om te vallen binnen de prestatienormen van het GBO.
- Uit de analyse bleek dat dekking met 5 WTS-systemen het meest robuuste stelsel opleverde. Een reductie naar vier systemen zou in de ZW-hoek een verplaatsing van de WTS uit Joure vereisen, wat als neveneffect nadelige effecten zou hebben op de paraatheid van bluswater in de binnensteden van Sneek en Heerenveen.

Opmerkingen

- Bij de meldingsclassificatie ‘grote brand’ wordt er een WTS-eenheid gealarmeerd naar het incident. Bij een opvolgende alarmering conform de GBO-structuur (peloton Grootschalig Watervoorziening (GW)) worden aanvullend twee WTS-eenheden gealarmeerd. Hierna is er nog de mogelijkheid om één peloton GW in te zetten in regionaal of interregionaal verband.
- Om het systeem op te bouwen wordt vanuit de post waar de WTS staat tevens een opbouwploeg gealarmeerd, die uitrukt met een TS (minimale bezetting: TS-Flex). Na de opbouw van het WTS-1500 blijft de opbouwploeg, in overleg met de OvD, stand-by of gaat terug naar de post.

6.2. Waterwagen (WT / WTH)

Algemeen

Om tankautospuiten in situaties te kunnen voorzien van extra water kunnen waterwagens worden ingezet. De waterwagens worden daarmee ingezet om meer koelend vermogen beschikbaar te stellen voor het blussen of beheersen van branden, zonder dat er een opbouwtijd benodigd is. De waterwagen heeft een watercapaciteit van tenminste 7.000 liter.

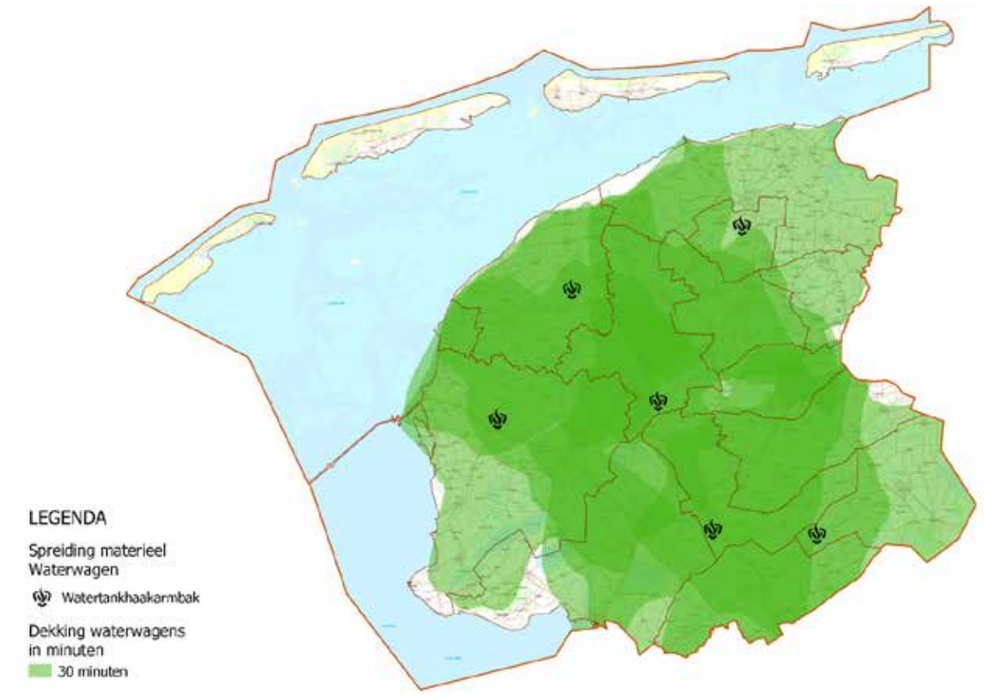
Inrichting

In het dekkingsplan beschikken de volgende zes kazernes over een waterwagen: Bolsward, Damwâld, Grou, Heerenveen, Menaam, Oldeberkoop.

Dekking

Motivering

- In Fryslân is uit analyse gebleken dat bij meerdere objecten de afstand tot de meeste dichtstbijzijnde bluswaterbron groter dan 3[7] 60 meter is. Het merendeel hiervan ligt in landelijk (RG3) gebied. Slechts een klein aantal objecten ligt in RG2 gebieden.
- Deze objecten hebben in veel gevallen een langere aanrijtijd. Ze liggen gedeeltelijk in 18+ gebieden, en hebben voornamelijk een woon- of agrarische gebruiksfunctie. Soms is dit in combinatie met bijvoorbeeld zorg (zorgboerderijen), kinderopvang of logies-functies.
- Fjoer en Wetter adviseert om bij brandmeldingen (brand gebouw) op specifieke locaties een watertank van tenminste 7 kuub te alarmeren met een opkomsttijd van max 30 minuten, om de periode tot het opbouwen van een WTS te kunnen overbruggen.
- Bij objecten waarbij de afstand tot de dichtstbijzijnde bluswaterbron >1500 meter is, adviseert F&W bij brandmeldingen (brand gebouw) op deze locaties twéé watertank-voertuigen te alarmeren met een opkomsttijd van max 30 minuten.
- Voor de inzetbaarheid van de Schuimbluseenheid (SBH) is het noodzakelijk om een WT-eenheid binnen 45 minuten ter plaatse te hebben.
- Uit de analyse bleek dat voor zowel brand- als IBGS-incidenten in de NW-hoek noodzaak bleek aan een extra WT. In Menaam wordt daarom een nieuwe WT-eenheid gepositioneerd.
- In het adviesrapport van F&W wordt afgeraden om een HA-chassis te delen tussen meerdere bluswater-haakarmbakken vanuit dezelfde locatie. Het is onwenselijk dat slechts één chassis beschikbaar is voor bijvoorbeeld én een waterbak, én/of een WIP bak, én/of een GWT, terwijl qua alarmering een post gevraagd kan worden beide bakken gelijktijdig te leveren. De WT van Burgum wordt daarom verplaatst naar Damwâld.
- Een CCFM heeft een watercapaciteit van 4.000 liter, en minder slagkracht dan een TS. F&W adviseert daarom om een CCFM niet als bluswatervoertuig in te zetten, maar een extra TS te alarmeren. Dit dekkingsplan neemt dat advies over: op het vasteland wordt de CCFM alleen ingezet als natuurbrandvoertuig. Op de Waddeneilanden kan de CCFM desgewenst ingezet worden voor bluswater.

Opmerkingen

- De kazerne Damwâld kan in afwachting van de nieuwbouw nog geen WT herbergen. In deze periode blijft Burgum de WT-taak uitoefenen tot de nieuwe kazerne van Damwoude is gerealiseerd.
- Het (nog te verwerven) SBH-voertuig (kazerne Grou) zal tevens bruikbaar zijn als WT, en krijgt daarom eveneens deze taak.
- De WT van Oldeberkoop is tevens geschikt voor natuurbrandbestrijding.
- In Heerenveen wordt één HA-chassis gedeeld voor WTH, WIP en STH-doeleinden. Vooralsnog is geen oplossing om dit te vereenvoudigen, en zal bij alarmering gelet moeten worden op de andere repressieve taken.

[7] *Dit is namelijk de maximale afstand die twee TS'en in gezamenlijkheid kunnen overbruggen.*

6.3. Motorspuit aanhanger (MSA)

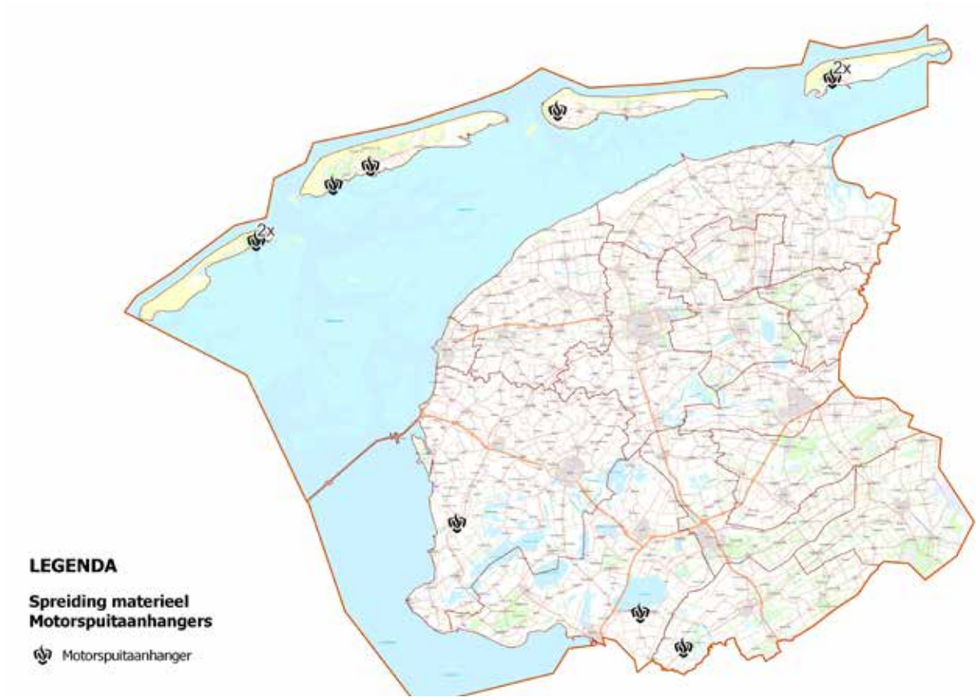
Algemeen

Een motorspuitaanhanger is een aanhanger met een (mobiele) bluswaterpomp. Dit maakt het enerzijds mogelijk om bluswater te voeden aan een TS zonder dat hiervoor een TS ingezet moet worden, en anderzijds om een waterwinpunt te bereiken die anders voor een TS niet toegankelijk was geweest. Hierbij kan gedacht worden aan een te zachte bodem of een te nauwe toegangsweg. Bij brandbestrijding wordt het reguliere opschalingsmodel gevolgd, aangevuld met WT-en bij specifieke objecten. Daar waar objecten onbereikbaar zijn voor een TS, en er gezien de nabijheid van objecten kans is op overslag, zal bij brandbestrijding op een andere manier gezorgd moeten worden voor het voorhanden krijgen van blusmiddel, waarvoor een MSA ingezet wordt.

Inrichting

In het dekkingsplan beschikken de volgende drie kazernes op de vaste wal over een MSA: Scherpenzeel, Echten en Workum.

Dekking

Motivering

- Qua objecten wordt hier gedoeld op objecten waar wel bluswaterbronnen aanwezig zijn, maar deze objecten niet bereikbaar zijn met een TS. Reguliere opschaling (TS, WT, WTS, etc.) kan hier dus niet de oplossing bieden.
- Uit analyse bleek dat hiervoor een beperkt aantal gebieden naar voren kwamen: Scherpenzeel (gebied Schenen), Echten en Hindeloopen.
- Solitaire objecten met woon- of recreatiefunctie in RG3-gebieden zijn buiten beschouwing gebleven. Conform de maatregelenmatrix vanuit Fjoer en Wetter worden hierop andere interventies gedaan.
- De MSA heeft een pompcapaciteit van minimaal 1600 l/min. Hierin wordt meegewogen dat de MSA verplaatst moet worden met de hand en dat er drie handstralen gevoed moeten kunnen worden.
- Om op de Afsluitdijk bluswater te kunnen genereren krijgen de posten Witmarsum en Makkum de beschikking over een zgn. Turbotauchpomp die over grotere hoogte water op kan pompen.
- De Waddeneilanden hebben de beschikking over groot-vermogen MSA's, omdat de reguliere opschaling zoals op de vaste wal hier niet mogelijk is. Nader beleid over de specificaties, aantallen en positionering wordt in de looptijd van het dekkingsplan ontwikkeld.

Opmerkingen

- De handkar-oplossing van Echten staat model voor de MSA van Scherpenzeel en Workum.
- Het trekkend voertuig van de MSA is de TS, tenzij de chauffeur (nog) niet opgeleid is om met een dergelijke combinatie te mogen rijden.
- Op de Waddeneilanden kan de groot-vermogen MSA ook getrokken worden door een PM.
- Om het gewicht van de aanhanger te reduceren wordt communicatie, ademlucht en benodigde slangen van TS gebruikt.
- Bij de aanbesteding van TS'en hebben posten de mogelijkheid om een derde zuigslang op het voertuig te plaatsen, zodat ze tot max.15 meter vanaf het voertuig open water aan kunnen zuigen.

6.4. Water inname punt (WIP)

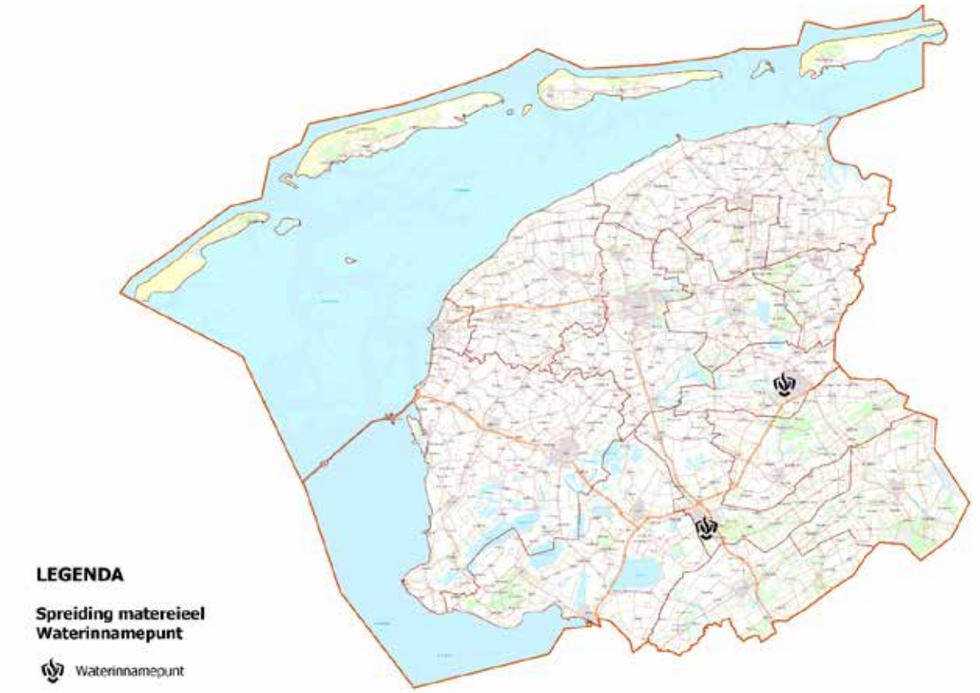
Algemeen

Een Water Inname Punt (WIP) bestaat uit een container die gevuld kan worden met water (20.000 liter) en als vooruitgeschoven water inname punt bij natuurbrand-bestrijding wordt ingericht. De bakken zijn voorzien van de nodige verloopkoppelingen zodat naast brandweer ook loonwerkers ingezet kunnen worden om deze bakken te vullen met water, binnen een in te stellen bluswatercircuit.

Inrichting

In het dekkingsplan beschikken de volgende twee kazernes over een WIP: Drachten en Heerenveen.

Dekking

Motivering

- Voor de WIP-eenheden is geen opkomsttijd gedefinieerd.
- De locatiekeuze is gebaseerd op het verhoogde risico op natuurbrandincidenten in de ZO-hoek van Fryslân.
- Het advies van F&W raadt af om het gebied van een chassis op te delen tussen meerdere bluswatervoertuigen. Het is onwenselijk dat één chassis nodig is voor bijvoorbeeld én een waterbak, én/of een WIP bak, én/of een GWT. De WIP van Gorredijk wordt daarom verplaatst naar Drachten.
- De Waddeneilanden hebben de beschikking over zgn. WIP-zakken, die met een soortgelijk principe werken.

7. HULPVERLENING

De basistaak voor de eerste brandweereenheid op het gebied van hulpverlening is Technische Hulpverlening (THV). In het Bvr is opgenomen, dat een eenheid om de genoemde taak uit te kunnen voeren, de beschikking heeft over een TS met standaarduitrusting. Hierbij wordt uitgegaan van een standaard voertuigbezetting (TS6), bestaande uit: 1 bevelvoerder, 1 chauffeur, tevens voertuigbediener en 4 manschappen. In dit hoofdstuk komt de taak en spreiding van specialistische eenheden voor hulpverlening aan bod.

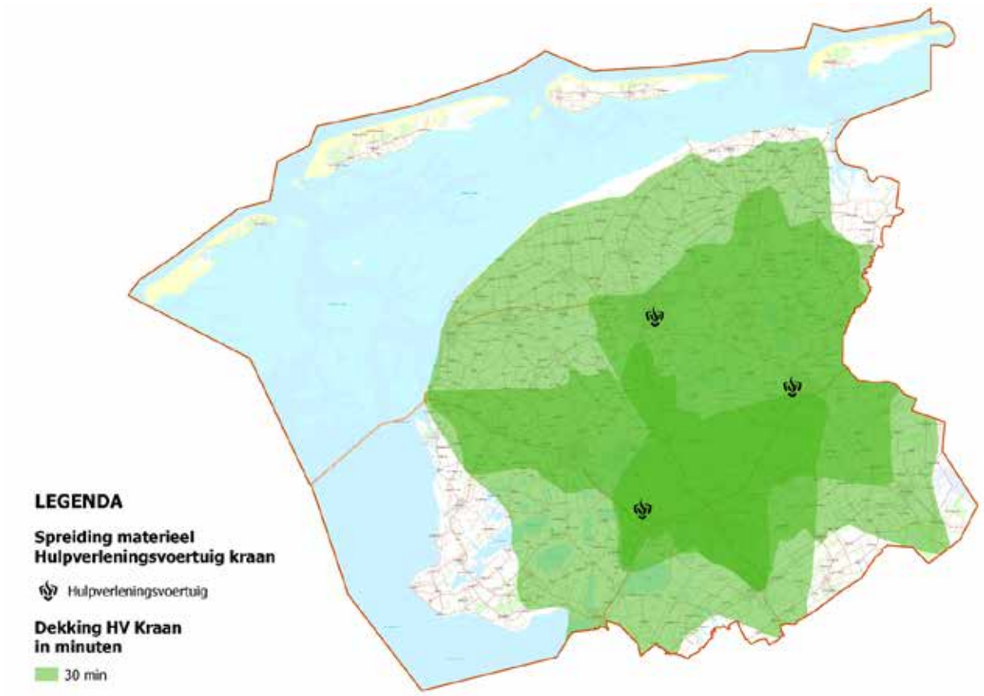
7.1. Hulpverleningsvoertuig-Kraan (HV-K)

Algemeen

Het Bvr geeft aan dat de regio ondersteunende eenheden voor hulpverlening beschikbaar moet hebben. De taak van de eenheid bestaat uit ondersteuning bij het bevrijden van beknelde en ingesloten mensen en dieren, bij ongevallen met zwaardere voertuigen, zoals vrachtwagens, bussen en treinen, bij de bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen en bij waterongevallen. De eenheden hebben hiervoor de beschikking over een hulpverleningsvoertuig met uitrusting. Een HV-kraan (HVK) heeft, gezien de taak waarvoor deze wordt ingezet, de voorkeur. De voertuigen kennen een basisbezetting van 1 chauffeur, tevens voertuigbediener en 1 voertuigbediener.

Inrichting

In het dekkingsplan beschikken de volgende drie kazernes over een HV-Kraan: Drachten, Joure, Leeuwarden (hoofdpost).

Motivering

- In Dekkingsplan 2.0 werd gesproken over risicogebieden A en B, waarbij gebied A gekoppeld was aan de stedelijke gebieden en een opkomsttijd van 20 minuten kende. Het IRP toont aan dat risicovolle incidenten echter gekoppeld zijn aan de A- en N-wegen in plaats van stedelijke gebied.
- Aangezien er geen landelijke norm is voor een ondersteunende HV-eenheid, wordt in dit dekkingsplan geen onderscheid in A en B-gebieden gemaakt, en wordt als opkomsttijd 30 minuten gehanteerd.
- Uit de analyse bleek dat HV-K van Oosterwolde qua dekking grotendeels overlapte met Drachten en Joure. Aanvullend bleek uit de evaluatie dat de inzetfrequentie van de eenheid relatief laag was. Kazerne Oosterwolde wordt daarom niet meer uitgerust met een HV-K. Op het regionale dekkingspercentage heeft dit een reducerend effect van 2% (van 94% naar 92%).
- Uit de analyse bleek eveneens dat de dekking in de NW-hoek nagenoeg volledig overlapte met dekking vanuit Leeuwarden. Kazerne Franeker beschikt daarom in dit dekkingsplan niet meer over een HV-K. Dit heeft geen negatief effect op het regionale dekkingspercentage (blijft op 92%).
- De Waddeneilanden hebben elk de beschikking over een aanhanger met aanvullend hulpverleningsgereedschap.

Opmerkingen

- De kazerne Leeuwarden (hoofdpost) maakt gebruik van een springbemanning voor het HVK-voertuig en redvoertuig. Bij inzet van het redvoertuig is de HV-K niet paraat (en visa versa).
- De HV-K van Oosterwolde was tevens aangewezen als reserve-HV-K voor de andere posten. Met het wegvallen van 2 HV-K is er géén HV-K meer aangewezen als reservevoertuig. Bij onderhoud en storing (of indien vereist door opleiding/oefening) van een van de HV-K'en in Drachten, Leeuwarden of Joure zal de betreffende eenheid buiten dienst staan. Bij gelijktijdige inzet van het redvoertuig in Leeuwarden heeft dit als risico dat er dan slechts één HVK inzetbaar is.
- Omdat de HV-K in Leeuwarden tijdens het ANW-tijdvenster gestationeerd is op de Aldlânsdyk, en in de DAG-periode frequent op Post Noord, wijkt de regionale dekking in deze periode marginaal af t.o.v. de DAG-situatie. Voor de leesbaarheid is hiervoor geen extra afbeelding opgenomen.

7.2. Mesthulpverlening (VIA)

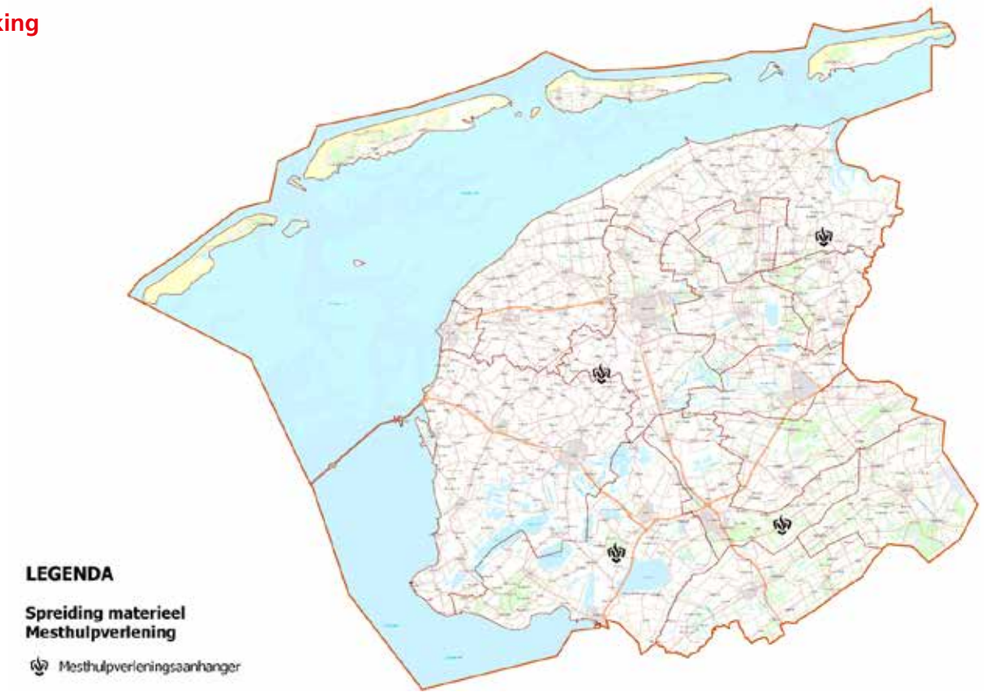
Algemeen

Hulpverlening aan dieren in o.a. mest-/gierkelders, -putten en -silo's is risicovol door de aanwezigheid van mestgassen en de omstandigheden waarin een redding of berging moet plaatsvinden. Hiervoor wordt een mesthulpverleningsteam gealarmeerd. Deze teams zijn ervaren in het werken met vee / grote huisdieren en het werken in beperkte ruimtes waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn, en hebben de beschikking over specialistisch materiaal.

Inrichting

In het dekkingsplan beschikken de volgende vier kazernes over een mesthulpverleningsteam: Mantgum, Kollum, Sint Nicolaasga en Nieuwehorne.

Dekking

Motivering

- Voor mesthulpverleningsteams zijn geen normtijden gedefinieerd.
- Inzetervaring- en frequentie sinds de start van deze teams in 2019 tonen aan dat vier teams op de vaste wal voldoende zijn.

Opmerkingen

- De Waddeneilanden hebben – met uitzondering van gierpakken – niet de beschikking over specialistisch materiaal voor mesthulpverlening. Bij behoefte/ noodzaak wordt hiervoor het dichtstbijzijnde team op de vaste wal gealarmeerd.
- Het specialistisch materiaal is geplaatst op een aanhanger, waarvan de TS het trekkend voertuig is.
- Voor arbeidshygiëne-doeleinden is er een 5e aanhanger beschikbaar.

7.3. Specialistisch Team Hulpverlening (STH)

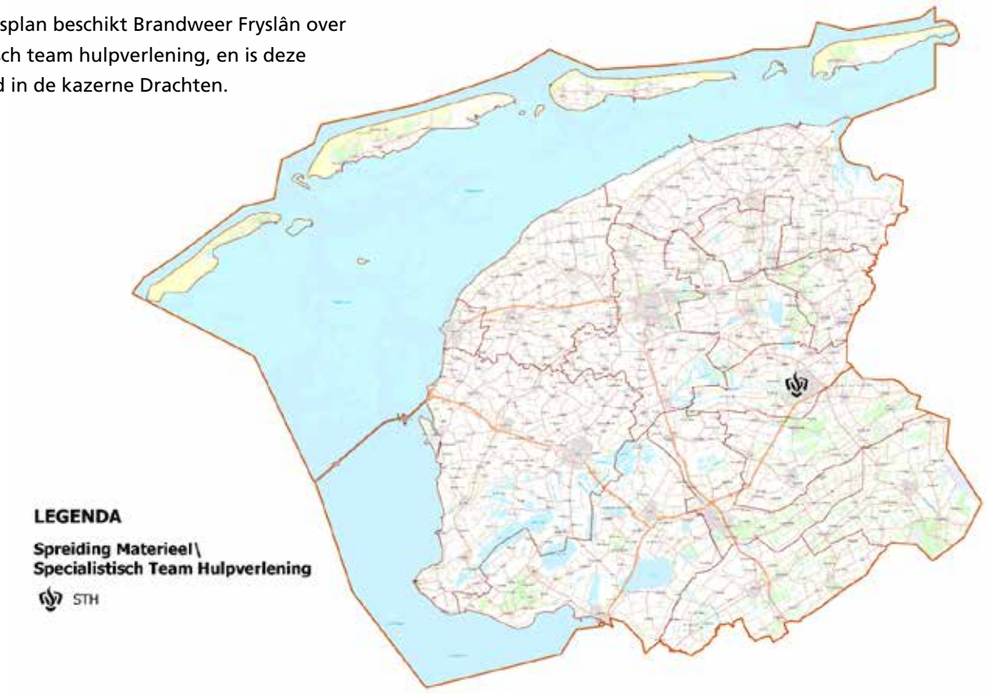
Algemeen

Een Specialistisch Team Hulpverlening (STH) wordt ingezet ter ondersteuning van de basisbrandweerzorg met het doel: redden van slachtoffers. Ze zijn inzetbaar op het gebied van instortingen van gebouwen, tunnels en complexe spoorwegincidenten. Het STH wordt ingezet daar waar kennis, techniek en/of materialen van de basisbrandweerzorg niet of onvoldoende beschikbaar zijn. Het team heeft een landelijke dekking vanuit vijf teams, verspreid over Nederland, waarvan één team vanuit Fryslân komt. Het team komt ter plaatse met een teamleider, tankautospuit en (tenminste) twee haakarmvoertuigen met haakarmcontainers.

Inrichting

In het dekkingsplan beschikt Brandweer Fryslân over een specialistisch team hulpverlening, en is deze gepositioneerd in de kazerne Drachten.

Dekking

Motivering

- Het STH-team rukt, conform landelijke GBO-afspraken, uit binnen 30 minuten en is binnen 90 minuten ter plaatse.

Opmerkingen

- In kazerne Drachten is één tankautospuit en één HA-chassis (eigendom: NIPV) gereserveerd voor de STH-taak. Het tweede HA-voertuig is in eigendom van Brandweer Fryslân, en kan buiten STH-incidenten ook voor andere repressieve taken gebruikt worden.
- Het STH-team heeft de beschikking over drie HA-containers met materieel. In Drachten staan twee containers (voor redding en logistiek), in Heerenveen staat een derde container (stutmateriaal voor incidenten met instortingen). Afhankelijk van het incident zijn alle drie containers tegelijkertijd nodig. Voor de posten Drachten en Heerenveen is de beschikbaarheid van HA-chassis voor de 2e en 3e container een aandachtspunt.

8. INCIDENTBESTRIJDING GEVAARLIJKE STOFFEN (IBGS)

Algemeen

De basistaak voor de eerste brandweereenheid op het gebied van IBGS is het uitvoeren van basishandelingen voor bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen. De taak van de eerste basiseenheid is gericht op het voorkomen van uitbreiding van het incident (stabiliseren). In het Bvr is opgenomen, dat een eenheid om de genoemde taken uit te kunnen voeren, de beschikking heeft over een TS met uitrusting. Hierbij wordt uitgegaan van een standaard voertuigbezetting (TS6), bestaande uit: 1 bevelvoerder, 1 chauffeur tevens voertuigbediener en 4 manschappen.

8.1 Gaspakkenteam (GSE)

Algemeen

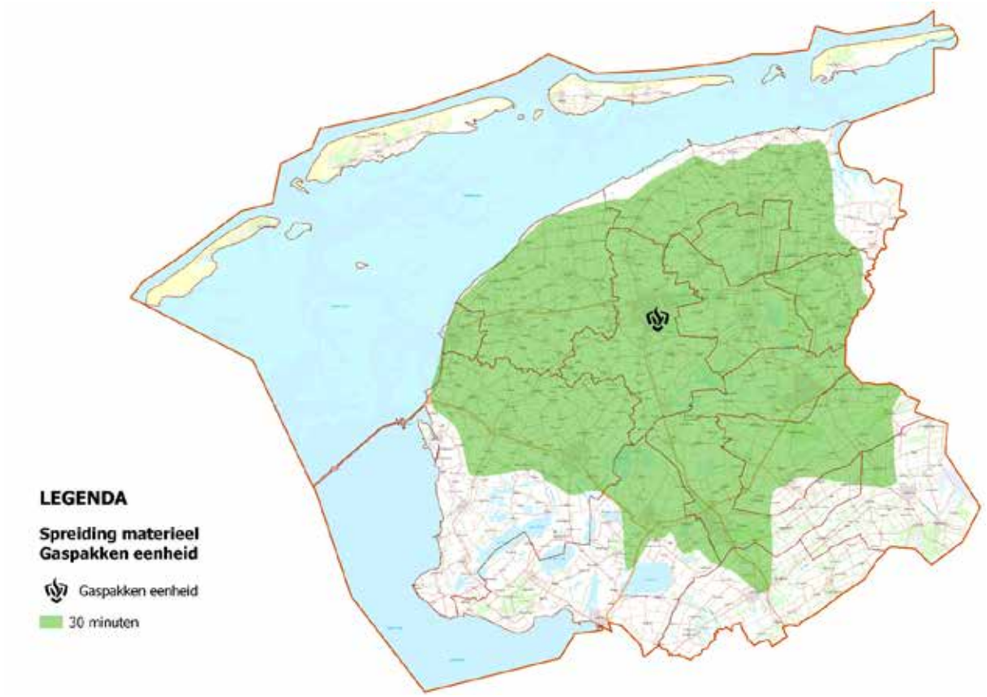
Voor (bron-)bestrijding en ontsmetting kan een beroep worden gedaan op de Gevaarlijke Stoffen Eenheid (GSE). Deze eenheid is belast met het redden van mensen en dieren uit een met gevaarlijke stoffen besmet gebied, het bestrijden van de bron van het ongeval met gevaarlijke stoffen en het ontsmetten van hulpverleners en burgers.

In het Bvr is opgenomen dat een eenheid bestrijding ongevallen met gevaarlijke stoffen ten minste bestaat uit: een officier van dienst, 2 bevelvoerders, 8 gaspakdragers, 6 manschappen en 2 chauffeurs.
De GSE in Brandweer Fryslân is op enkele punten anders georganiseerd. De GSE bestaat uit een gaspakkeneenheid, een HA-BOE (haakarmchassis met basisontsmettingseenheid) een basisontsmettingseenheid en een Officier van Dienst. De gevaarlijke stoffeneenheid bestaat uit: 1 bevelvoerder, 1 chauffeur, 4 gaspakdragers. De HA-BOE bestaat uit: 1 chauffeur, 1 bijrijder. Beide zijn tevens inzetbaar als gaspakdrager. Ontsmettingsteam bestaat uit: 1 bevelvoerder, 1 chauffeur en 4 manschappen. In totaal beschikt de GSE in Fryslân daarmee over 2 bevelvoerders, 6 gaspakdragers, 2 chauffeurs, 4 manschappen en 1 OvD.

Inrichting

In het dekkingsplan beschikt de volgende kazerne over één Gevaarlijke Stoffen Eenheid: Leeuwarden (hoofdpost).

Dekking

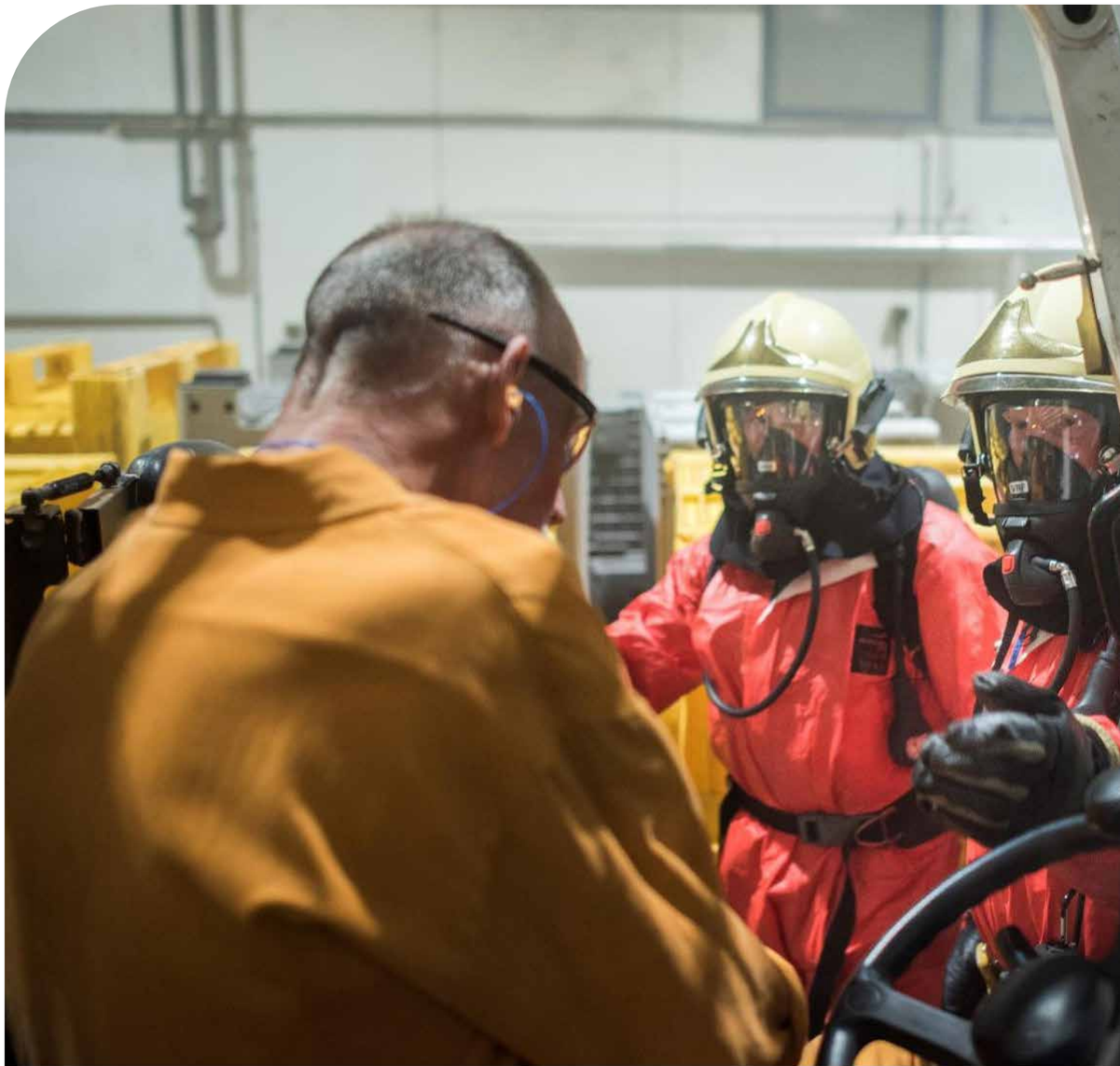

Motivering

- De opkomsttijd die voor de GSE gehanteerd wordt is 30 minuten.

Opmerkingen

- Vanuit de doorontwikkeling van de landelijke visie op IBGS wordt in 2025 door de Veiligheidsregio Groningen onderzocht of zij een landelijk specialistisch team kan leveren. Naar verwachting kan een dergelijk team de taken van het GSE team in Fryslân overnemen. Eventuele wijzigingen en compenserende maatregelen op de invulling van deze taak in Fryslân worden t.z.t. bestuurlijk voorgelegd en (bij instemming) vastgesteld.
- De HA-BOE wordt ter plaatse gebracht door post Leeuwarden (hoofdpost).
- Het ontsmettingsteam wordt geleverd door post Stiens.

8.2. Schuimblusvoertuig (SB)

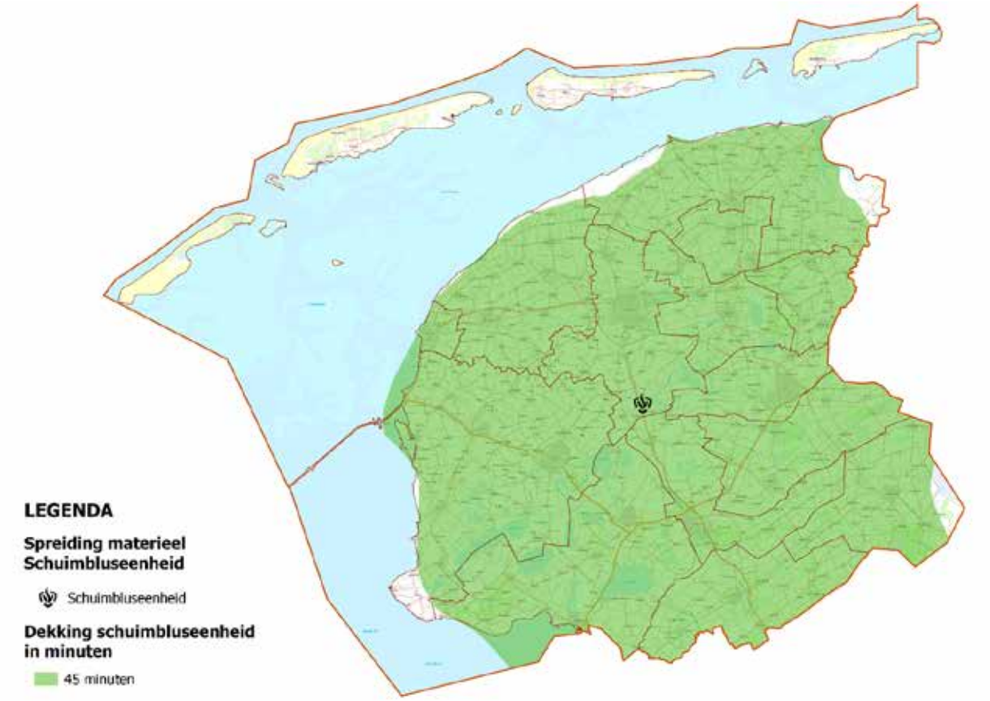
Algemeen

Ten behoeve van de bestrijding van een ongeval gevaarlijke stoffen kan het Schuimblusvoertuig (SB) worden ingezet. Deze SB wordt op aanvraag ingezet bij calamiteiten, brand en/of gevaarlijke stoffen waarbij afgedekt of geblust moet worden met schuim en/of water. Deze wordt bemenst door 1 chauffeur, tevens voertuigbediener en 1 voertuigbediener.

Inrichting

In het dekkingsplan beschikt de volgende kazerne over een SB: Grou.

Dekking

Motivering

- De SB kent een opkomsttijd van 45 minuten.
- De repressieve prestatie van de SB is gericht op het afdekken van een plas van 700 m2. Dit is na onderzoek genomen als realistisch maatgevend scenario in Fryslân; afwijkend ten opzichte van de standaardwaarde[8] van 1500m2.
- De SB is geplaatst in Grou: dit zorgt voor voldoende dekking van een aantal belangrijke risicobronnen (o.a, het industrieterrein en de haven in Harlingen, een aantal (delen van) snelwegen en (delen van) waterwegen). De overige risicobronnen worden, net als binnen de huidige situatie, binnen de normtijd bereikt.
- Om inzetbaar te kunnen zijn is de gelijktijdige alarmering van een WT noodzakelijk. Tezamen met de SVM-voorraad (1.000L) en watervoorraad in de SB (7.000L) levert dit de beschikking van 14.000L water, wat voorwaardelijk is voor de prestatie-eis van 700m2. Een ruimere afdekking dan deze 700m2 is mogelijk, mits er extra aanvullend water voorhanden is.

Opmerkingen

- Na vervanging van de huidige SBH (schuimblushaakarm) bestaat het SB-voertuig naar verwachting niet meer uit een afzonderlijk HA-chassis en -bak, maar als een samengesteld voertuig.

[8] *Uit de landelijke visie IBGS*

8.3. Basis ontsmettingseenheid (BOE

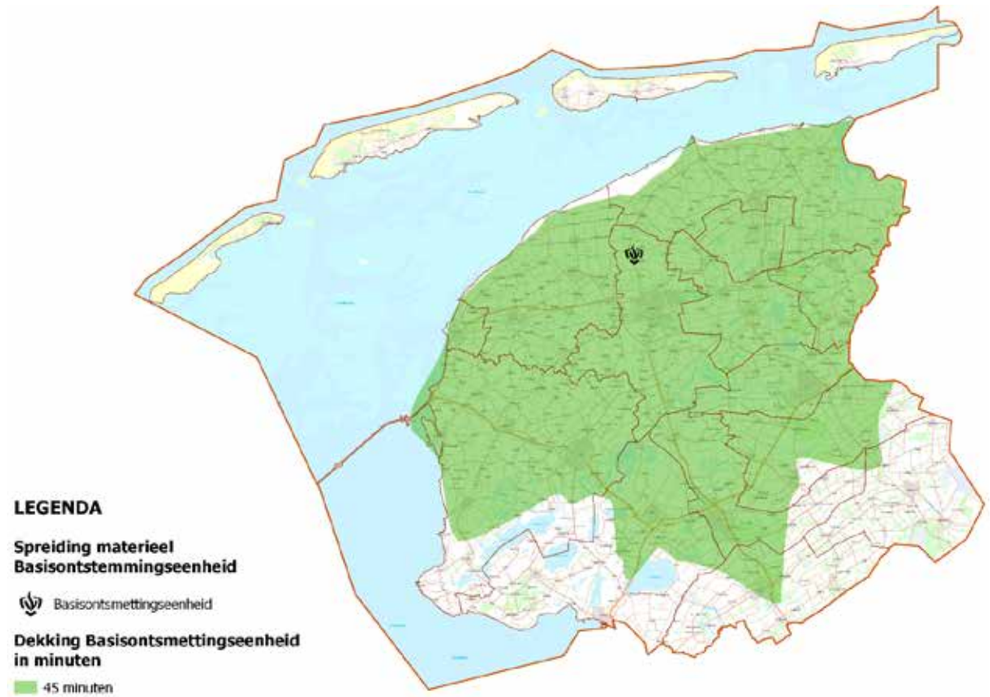
Algemeen

Voor schoonmaak- en ontsmettingswerkzaamheden kan een beroep worden gedaan op de Basis Ontsmettingeenheid (BOE). Deze eenheid is belast met het schoonmaken van slachtoffers en hulpverleners. De eenheid bestaat uit een TS uit Stiens en een HA-BOE uit Leeuwarden. De TS beschikt over 1 bevelvoerder, 1 chauffeur en 4 manschappen. De bezetting van de HA-BOE bestaat uit twee personen.

Inrichting

In het dekkingsplan beschikt de volgende kazerne over een BOE: Stiens.

Dekking

Motivering

- De opkomsttijd die voor de BOE gehanteerd wordt is 45 minuten.

Opmerkingen

- Het ontsmettingsteam wordt geleverd door post Stiens.
- De HA-BOE staat in Leeuwarden (hoofdpost), en wordt ter plaatse gebracht door post Leeuwarden (hoofdpost).

8.4. Verkenningseenheden (VE)

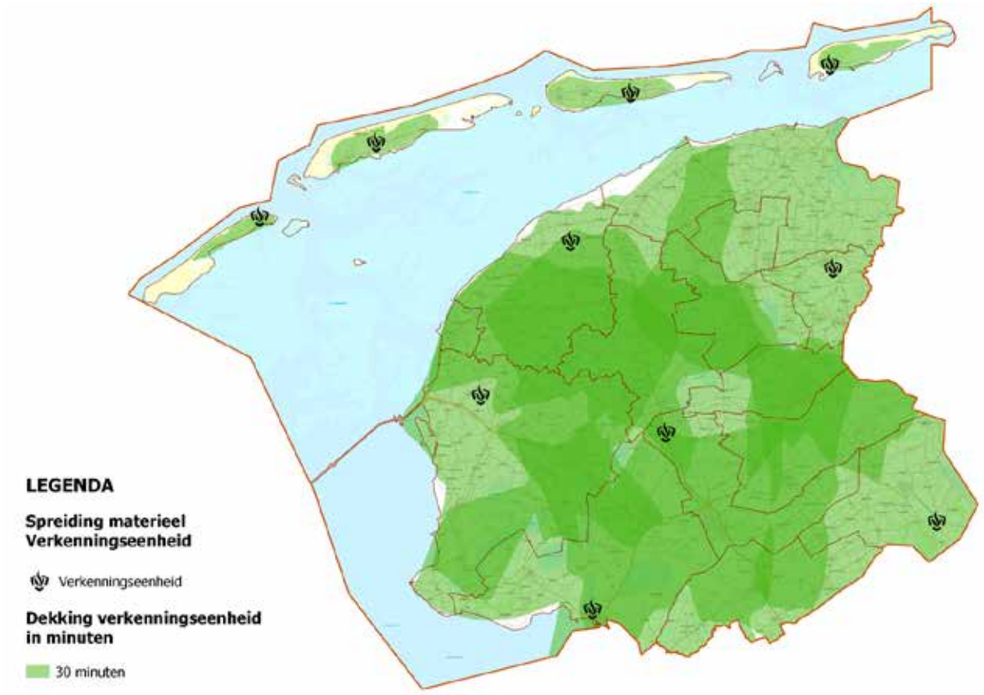
Algemeen

Verkenningseenheden (VE) werken in opdracht van de AGS/CVE (Adviseur Gevaarlijke Stoffen / Coördinator Verkenningseenheid) en voeren verkenning en beeldvorming uit van de effecten van een incident. Hiervoor verricht de VE metingen en waarnemingen in het bron- en/of effectgebied. De incidenttypen beperken zich niet tot incidenten met gevaarlijke stoffen, maar kunnen ook te maken hebben met brand, overstromingen en aardbevingen.

Inrichting

In het dekkingsplan beschikken de volgende tien kazernes over een verkenningseenheid: Akkrum, Ameland, Appelscha, Buitenpost, Lemmer, Schiermonnikoog, St. Annaparochie, Terschelling, Vlieland en Witmarsum.

Dekking

Motivering

- Het dekkingspercentage van deze 10 eenheden is 98%.
- De opkomsttijd van de 1e en 2e verkenningseenheid is 30 minuten
- De opkomsttijd van de 3e en 4e verkenningseenheid is 60 minuten
- De Waddeneilanden hebben elk de beschikking over één verkenningseenheid; vanaf de vaste wal kan de opkomstnorm van de 1e eenheid anders niet behaald worden.

Opmerkingen

- De VE maakt gebruik van de PM als voertuig. De apparatuur en PBM noodzakelijk voor de VE-taak ligt op de kazerne, waardoor ook met de TS uitgerukt kan worden in het geval van afwezigheid van de PM.

9. INCIDENTBESTRIJDING OP HET WATER

Algemeen

De basistaak voor de eerste brandweereenheid op het gebied van waterongevallen is het bieden van ondersteuning bij waterongevallen en grijpredding. In het Bvr is opgenomen, dat een eenheid om de genoemde taken uit te kunnen voeren, de beschikking heeft over een TS met uitrusting. Hierbij wordt uitgegaan van een standaard voertuigbezetting (TS6), bestaande uit de verplichte aanwezige functies: 1 bevelvoerder, 1 chauffeur, tevens voertuigbediener en 4 manschappen.

Gezien het risicobeeld, geografisch profiel en de maatschappelijke meerwaarde binnen de Friese regio heeft Brandweer Fryslân oppervlakteredteams (OVRT's) en duikteams. Dit is overeenkomstig de landelijke visie op waterongevallen die stelt: "De brandweer acht zich vanuit wettelijk en maatschappelijk perspectief blijvend verantwoordelijk voor de uitvoering van 'natte' reddings- en hulpverleningstaken".

Drietrapsraket

Bij incidenten waarbij personen te water raken wordt gewerkt volgens een modulaire inzettactiek; de drietrapsraket: grijpredding, oppervlakteredding en duikredding. Deze zijn op elkaar afgestemd, worden gelijktijdig gealarmeerd.

- Grijpredding: een redding van mens of dier in nood, in het water, nabij een wal, die in beginsel zonder specialistische uitrusting of team kan worden gered.
- Oppervlakteredding: Een redding van mens of dier in het water, waarbij het slachtoffer zichtbaar aan de water-oppervlakte is en maximaal 200 meter uit de walkant ligt.
- Duikredding: Een redding van mens of dier die zich onder het wateroppervlak bevindt. Een brandweerduikinzet kan in ieder soort oppervlaktewater plaatsvinden voor zover deze binnen de maximale duikdiepte van 15 meter vallen met als uitzondering de Noordzee (hier wordt door de kustregio's separaat op geprepareerd).

Water-KVT

Voor een juiste alarmering bij incidenten is plaatsbepaling erg belangrijk. Op het land is dit vele malen eenvoudiger dan op het water, bijvoorbeeld door straatnamen en hectometerpalen. Deze ontbreken op het water. De Friese meren en waterwegen zijn daarom, in afstemming met de meldkamer, ingedeeld in een zgn. Water-KVT. Hierin zijn de wateren zo logisch mogelijk afgebakend, benoemd, en gekoppeld aan te alarmeren eenheden.

9.1. Waterongevallen eenheid (WO)

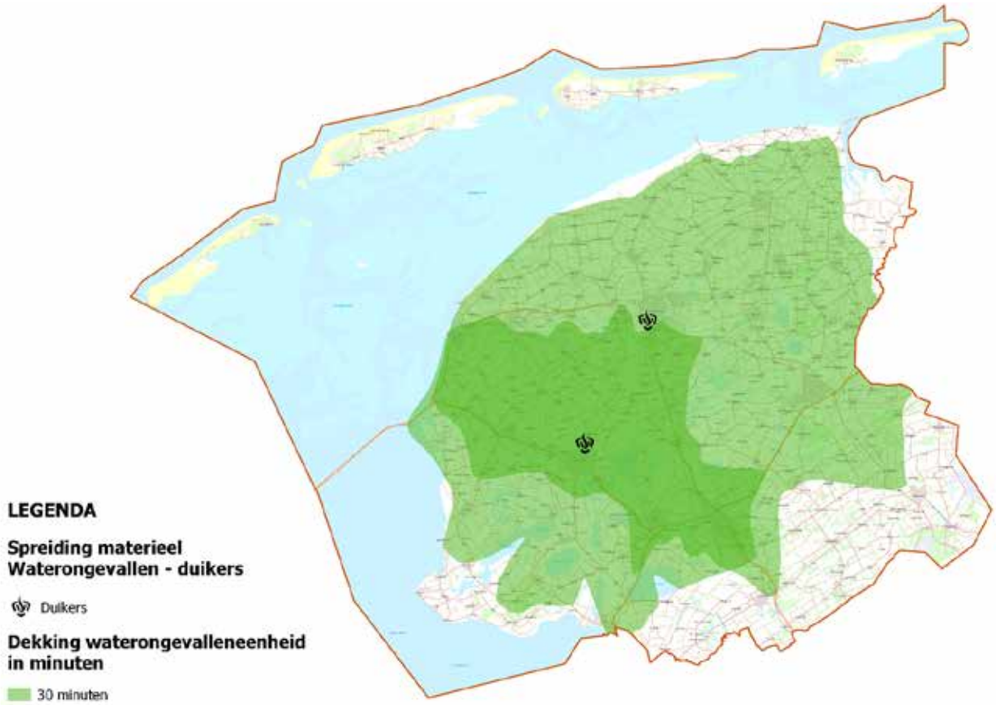
Algemeen

Bij de reddingsduik wordt zowel uitvoering gegeven aan de reddingsduik of zoektocht direct na de verdwijning (binnen het gouden uur) of aan de verlengde reddingsduik op verzoek van multipartners. Bij een duikinzet is de bezetting van een duikteam als volgt: 1 duikploegleider, 1 assistent duikploeg (tevens chauffeur) en 2 duikers (waarvan 1 reddingsduiker, 1 reserveduiker). De bemanning van een TS ondersteunt het duikteam. Een duikteam heeft voor de inzet de beschikking over een waterongevallenvoertuig en over een voor de duiktaak geschikt personeels- en materieelvaartuig.

Inrichting

In het dekkingsplan beschikken de volgende twee kazernes over een duikploeg: Leeuwarden Aldlansdyk en Sneek.

Dekking

Motivering

- Als opkomsttijd wordt 30 minuten gehanteerd – gelijk aan Dekkingsplan 2.0.
- Het regionale dekkingspercentage met twee duikteams is 56,1%, waarbij de analyse van 2021-2023 aantoonde dat de ploegen in 95% van de incidenten op tijd ter plaatse was.

Opmerkingen

- Brandweer Fryslân sluit aan bij de Visie Waterongevalbestrijding, die in 2012 door het Bestuur van de Veiligheidsregio Fryslân is vastgesteld: duiken is een taak waarvoor zeer specifieke opleidings- en oefeninspanningen noodzakelijk zijn en de duikteams zijn hier de afgelopen jaren op ingericht en afgestemd.

9.2. Oppervlakteredteam (OVRT)

Algemeen

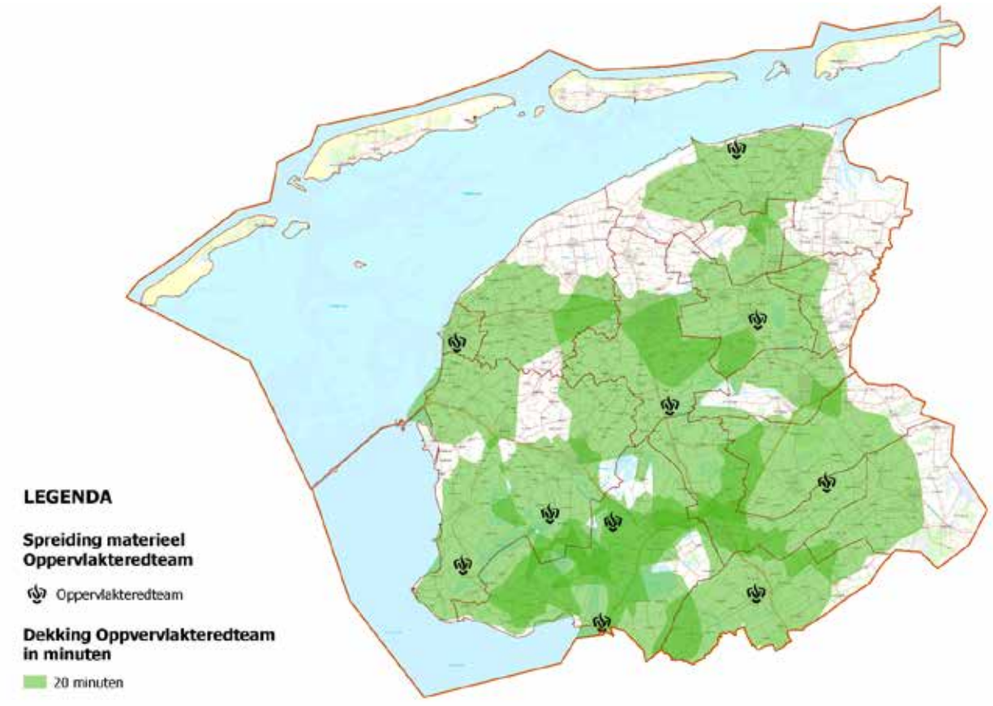
Een oppervlakteredding richt zich op het redden van mens (of dier) op het water of ijs waarbij het slachtoffer maximaal 200 meter uit de walkant is. Dit werkgebied kan worden verlegd wanneer gebruik wordt gemaakt van een vaartuig en/of een drijvend (werk)platform. Voor het zoeken naar slachtoffers aan de oppervlakte is deze inzet voldoende. Blijkt het slachtoffer onder water te zijn geraakt dan is het van belang dat de plaats wordt bepaald waar gedoken moet worden. Hiervoor is een follow-up van duikers noodzakelijk. Een OVRT wordt bemenst door 1 bevelvoerder, 1 chauffeur, 2 oppervlakteredders en 2 assistenten. Een duikteam kan tevens ingezet worden als OVRT.

Inrichting

In het dekkingsplan beschikken de volgende tien kazernes over een oppervlakteredteam: Burgum, Grou, Harlingen, Heeg, Jubbega, Koudum, Langweer, Lemmer, Ternaard en Wolvega.

Dekking

Motivering

- Als opkomsttijd wordt 20 minuten gehanteerd – gelijk aan Dekkingsplan 2.0.
- Uit de analyse bleek dat de OVRT-eenheid van Balk qua dekking volledig overlapte met de omringende posten met een BRV. Aanvullend bleek uit de evaluatie dat de inzetfrequentie van de eenheid zeer beperkt was. In dit dekkingsplan vervalt de taak daarom bij post Balk (regionaal dekkingspercentage blijft op 80%).
- Uit de analyse bleek eveneens dat wanneer in de NO-hoek van Fryslân een OVRT-team gepositioneerd wordt, het regionaal dekkingspercentage zou stijgen naar 85%. De evaluatie toonde aan dat in dit gebied ook incidenten geweest zijn waarbij een dergelijk team als eerste gealarmeerd zou zijn (nu: Burgum en Zoutkamp (VRG)). In dit dekkingsplan krijgt kazerne Ternaard daarom deze taak er bij.

Opmerkingen

- Elke OVRT-eenheid heeft de beschikking over een specifiek voertuig (OR).
- De vaarwegen zijn niet meegenomen in de analyse; er is gekeken naar bereikbaarheid via de wegen. Dit past bij de alarmering: in basis neemt een OVRT geen boot mee (PMV), maar worden ze ingezet vanaf de wal. De boot wordt op basis van expliciete alarmering of lokale kennis meegenomen ter ondersteuning van het OVRT.
- Elke OVRT-eenheid heeft de beschikking over een personeel/materieelvaartuig (PMV), welke geen deel uitmaakt van de water-KVT. Als de betreffende kazerne in de water-KVT actief is, beschikt het OVRT over een brandweervaartuig (BRV).
- De duikploegen van de kazerne Leeuwarden Aldlânsdyk en Sneek kunnen tevens ingezet worden als oppervlakteredteam, en hebben hiervoor de beschikking over een PMV. Beide PMV'en maken geen deel uit van de water-KVT.
- In de looptijd van het dekkingsplan wordt de toegevoegde waarde van een PMV voor een OVRT-eenheid per operationeel gebied nader bekeken. Afhankelijk van de uitkomsten hiervan krijgt kazerne Ternaard de beschikking over een (nieuw aan te schaffen) vaartuig vanwege de nieuwe OVRT-taak.

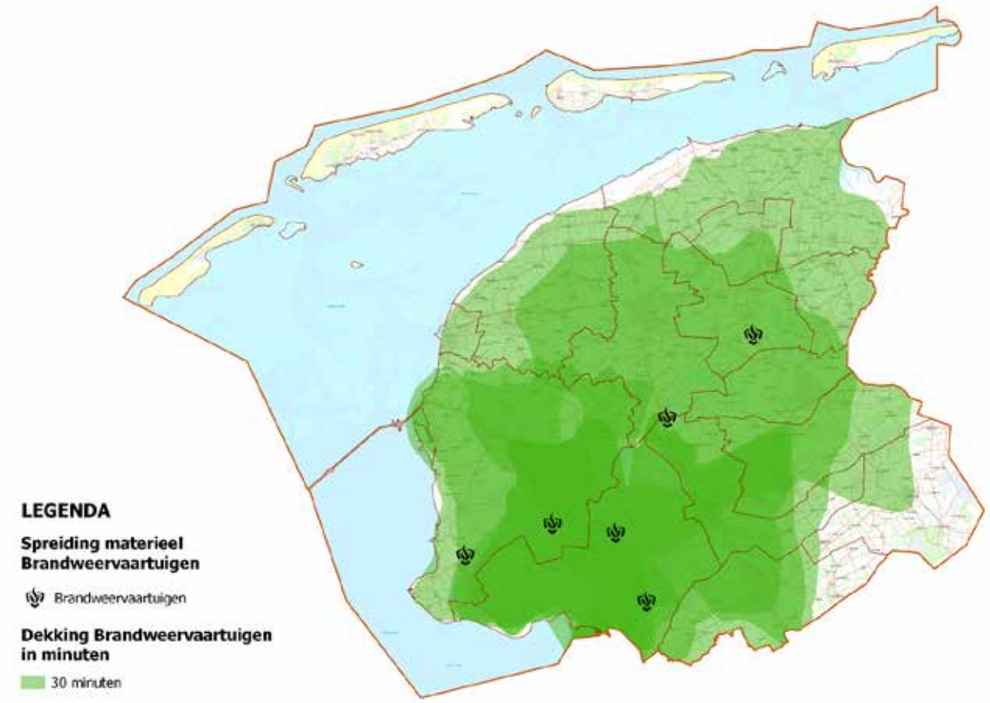

9.3. Brandweer vaartuig (BRV)

Algemeen
De taak van een Brandweervaartuig (BRV) is gericht op redden, blussen en hulpverlening. Hierbij wordt een afbakening gemaakt in gebied waar brandweervaartuigen bij incidenten primair worden ingezet, namelijk op de grote hoofdvaarwegen en de grote binnenmeren. Hierbij is aangesloten bij het Incidentbestrijdingsplan Hoofdvaarwegen (hoofdvaarwegen, grote meren, sluizen, aquaducten en havens). De bemensing van een brandweervaartuig bestaat uit 1 schipper, 1 bevelvoerder en minimaal 2 manschappen (maximaal aantal is afhankelijk van de taak).

Inrichting
In het dekkingsplan beschikken de volgende zes kazernes over een brandweervaartuig: Burgum, Echten, Grou, Heeg, Koudum en Langweer.

Dekking

Motivering
- Voor de brandweervaartuigen wordt als norm een maximale opkomsttijd van 30 minuten gehanteerd, conform het IBP Hoofdvaarwegen.
- Uit de analyse bleek dat de BRV-eenheid van Balk qua dekking volledig overlapte met de omringende posten met een BRV. Aanvullend bleek uit de evaluatie dat de inzetfrequentie van de eenheid laag was. In dit dekkingsplan vervalt de taak daarom bij post Balk (regionaal dekkingspercentage blijft gelijk).
- De brandweervaartuigen van de kazernes Langweer en Echten liggen in het water (cq. boothuis); de vaartuigen van de andere 4 posten staan in de kazerne op een trailer.

Opmerkingen
Geen

9.4. Nationale Reddingsvloot (NRV)

Algemeen
De Nationale Reddingsvloot (NRV) wordt gevormd door vijf pelotons met in totaal 88 reddingseenheden uit het hele land, die bemand worden door brandweer en reddingsbrigades. De VRF valt onder het peloton Midden- en Noord, samen met de VRG, VRFL, VRGV en de VRU. De NRV wordt ingezet bij grootschalige waterincidenten zoals overstromingen. De primaire taken zijn: verkenning van het gebied, evacuatie en redding van mens en dier. Daarnaast biedt de NRV logistieke ondersteuning aan andere hulpverleningsdiensten, bijvoorbeeld om mensen, materieel en middelen te verplaatsen.

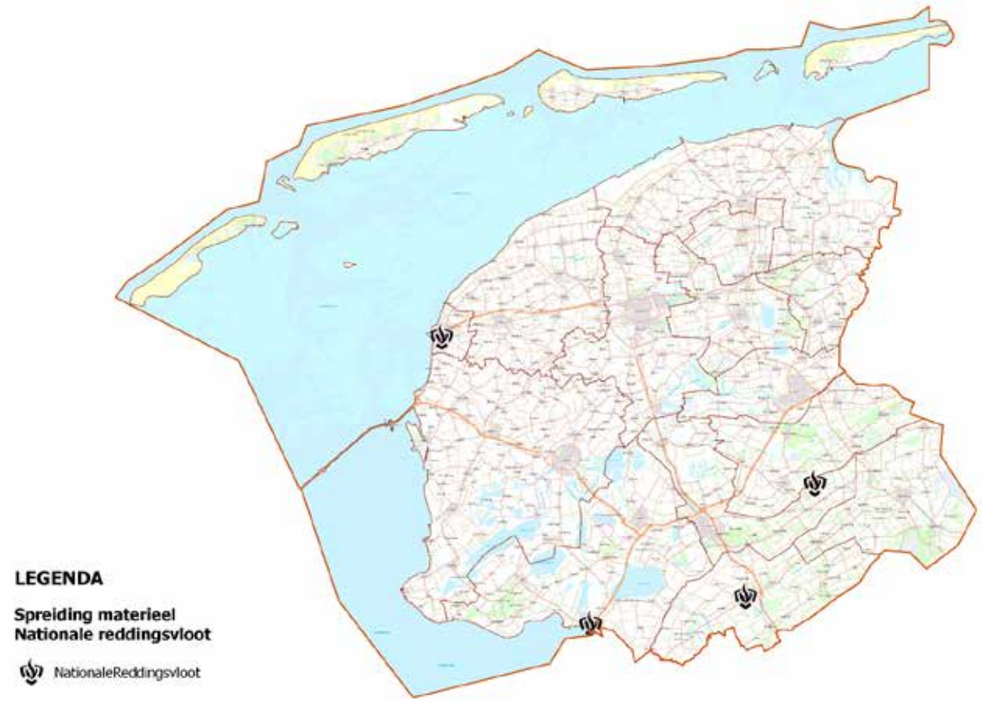
De NRV is een bovenregionale samenwerking tussen Reddingsbrigade Nederland en de 22 veiligheidsregio's met een overstromingsrisico. De Reddingsbrigade zorgt voor de (landelijke) coördinatie.

Binnen de VRF wordt reddingscapaciteit alleen door de brandweer geleverd, en werkt daarin dus niet samen met de reddingsbrigade in de regio.

De eenheid die de VRF levert bestaat uit: 4x OVRT-team met voer- en vaartuig, 1x leider reddingsgroep (Officier van Dienst, gebied: ZW), 1x chauffeur t.b.v. leider reddingsgroep en 2x een extra PM voertuig voor logistiek.

Inrichting
In het dekkingsplan zijn de volgende vier kazernes aangewezen voor de NRV-taak: Jubbega, Harlingen, Lemmer en Wolvega. Dit zijn kazernes met een OVRT-taak.

Dekking

Motivering
- Een reddingseenheid moet na alarmering binnen drie uur op een vertreklocatie kunnen zijn. Bij een eventueel vooralarm wordt ingekort naar één uur.
- In dit dekkingsplan worden geen wijzigingen voorgesteld.

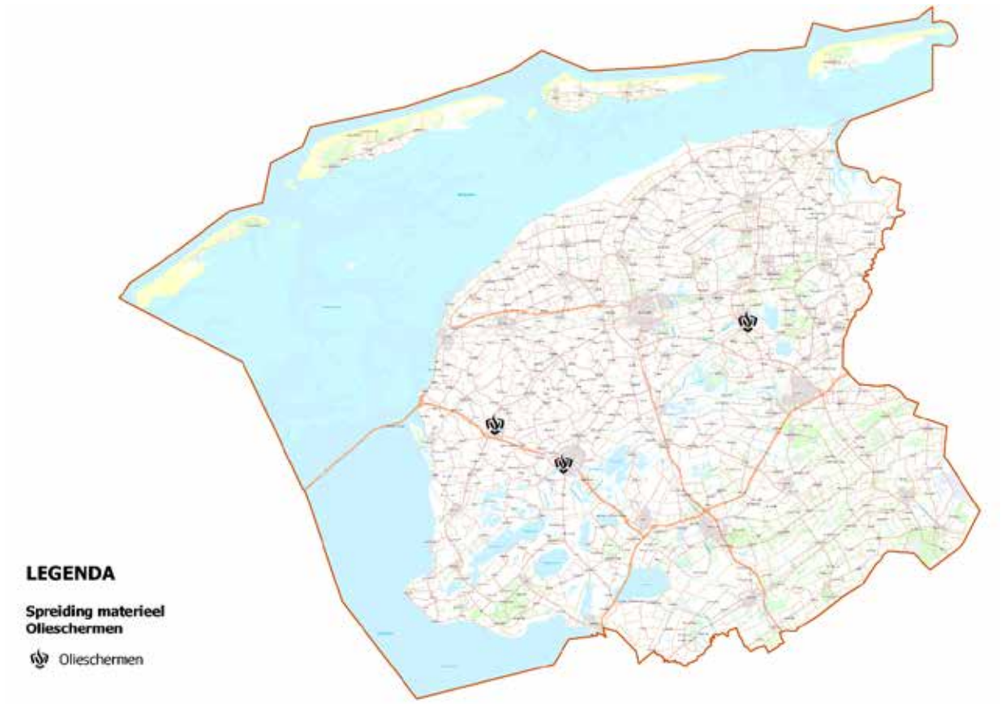
Opmerkingen
- De vaartuigen van het NRV zijn specifiek PMV-vaartuigen, vanwege de beperkte diepgang. Een BRV is hiervoor niet geschikt.

9.5. Olieschermen

Algemeen
Ter voorkoming en beperking van milieuschade door oppervlakteverontreiniging heeft Brandweer Fryslân een samenwerking met het Wetterskip Fryslân. Hoewel het een feitelijke taak is van het Wetterskip, is de Brandweer dikwijls bij dit type incidenten betrokken én kan ze 24/7 materieel en mankracht leveren. Het resultaat is dat op brandweerkazernes materiaal van het Wetterskip is gepositioneerd, wat in dien nodig ter plaatse en aangebracht wordt door brandweerpersoneel. Dit wordt uitgevoerd vanaf de walkant, en bij voorkomende gevallen is eveneens een vaartuig voorhanden om vanaf het water te kunnen assisteren. Na afloop ruimt het Wetterskip de olieschermen weer op, en brengt ze deze terug naar de betreffende kazerne.

Inrichting
In het dekkingsplan beschikken de volgende drie kazernes over een oliescherm: Bolsward, Burgum en Sneek.

Dekking

Motivering
- Voor deze taak zijn geen opkomsttijden gedefinieerd.
- Met de komst van een nieuwe SB in Grou is op deze kazerne naar verwachting geen HA-voertuig meer om de olieschermen te vervoeren. Dit wordt daarom op termijn verplaatst naar Bolsward.

Opmerkingen
Geen

10. NATUURBRANDBESTRIJDING

Algemeen
Het bestrijden van natuurbranden is een vak apart. Het vraagt andere werkwijzen, ander materiaal, andere kennis en is qua grootte en tijdsduur al snel niet meer te vergelijken met branden in objecten. De impact van natuurbranden kan ook zeer groot zijn; reden te meer om de slagkracht hierop goed af te stemmen. In dit hoofdstuk wordt de spreiding van materieel hieromtrent behandeld.

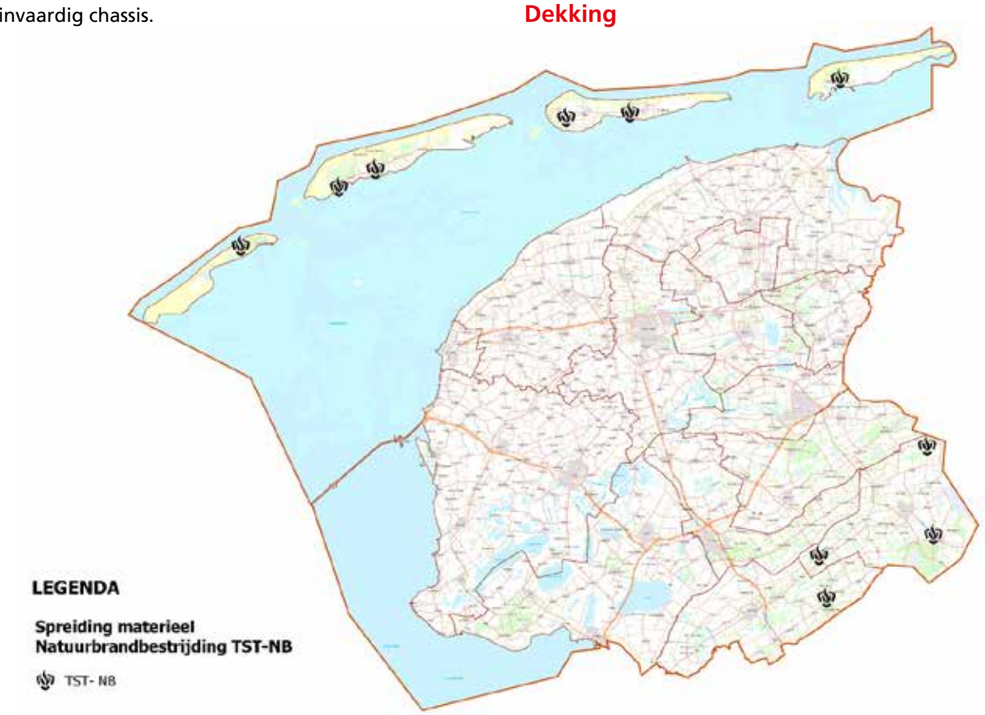
10.1. Tankautospuit Natuurbrandbestrijding (TST-NB)

Algemeen
De TST-NB is een zogenaamd “combi-voertuig”; een voertuig is geschikt voor zowel de basisbrandweerzorg als mede natuurbrandbestrijding. De opbouw is op een 4x4 terreinvaardig chassis.

Het voertuig beschikt over een 3000L/min pomp en een watertank van 3000-3500 liter. Het voertuig heeft aanpassingen voor natuurbrandbestrijding: 4x4, de mogelijkheid tot rijdend blussen, een bandenaflaat systeem en een hoge bodemvrijheid.

Inrichting
In het dekkingsplan beschikken de volgende vier kazernes op de vaste wal over een TST-NB: Appelscha, Noordwolde, Haulerwijk en Oldeberkoop. Op de Waddeneilanden beschikken (op termijn) alle posten over een TST-NB.

Dekking

Motivering
- De positionering van TST-NB eenheden op de vaste wal is geanalyseerd binnen het project Natuurbrandbestrijding. In dit dekkingsplan worden hierop geen wijzigingen voorgesteld.

Opmerkingen
- De TST-NB-eenheid is, onder de classificatie NBT-voertuig, alarmeerbaar en inzetbaar binnen een (inter-)regionaal peloton Natuurbrandbestrijding.
- De NBT-voertuigen op de Waddeneilanden zijn niet beschikbaar voor incidenten op de vaste wal, en blijven op het eiland.

10.2. CCFM (CCFM)

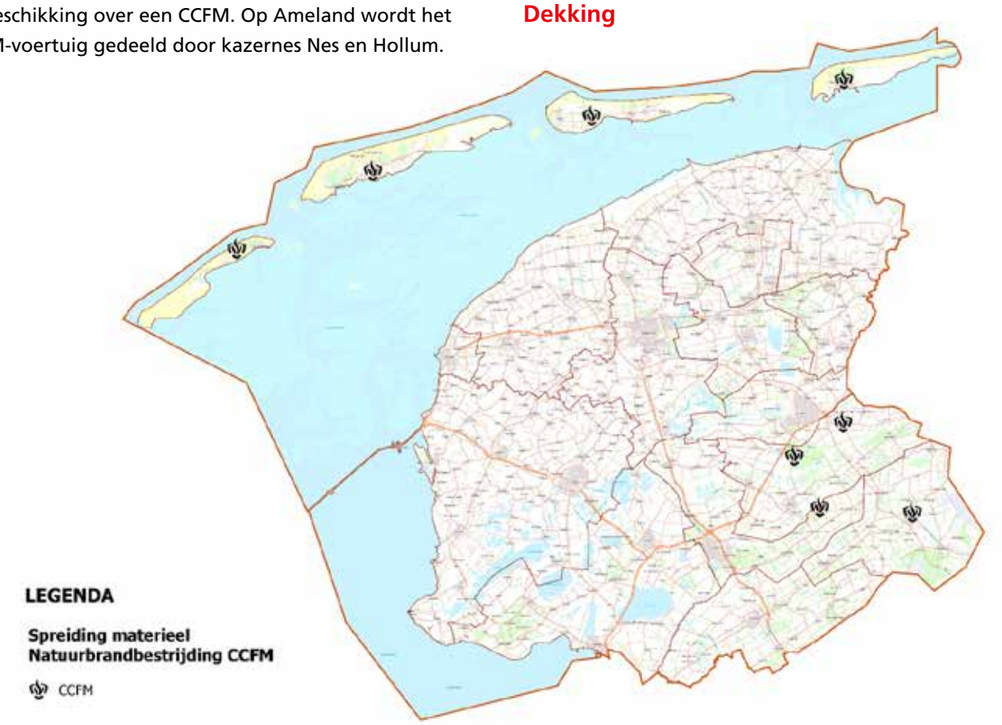

Algemeen
De CCFM (Camion Citerne Feux de Foret Moyen) is een bluseenheid voor natuurbrandbestrijding. Dit voertuig beschikt o.a. over een terreinvaardig chassis. Het voertuig kan rijdend spuiten en beschikt over aanvalshaspels.
De bezetting van dit voertuig is 4 personen (bevelvoerder, chauffeur en 2 manschappen).

Inrichting
In het dekkingsplan beschikken de volgende vier kazernes op de vaste wal over een CCFM: Beetsterzwaag, Ureterp, Oosterwolde en Jubbega.

Op de Waddeneilanden hebben de kazernes Schiermonnikoog, Vlieland en Terschelling Midsland de beschikking over een CCFM. Op Ameland wordt het CCFM-voertuig gedeeld door kazernes Nes en Hollum.

Dekking

Motivering
- Voor deze taak zijn geen opkomsttijden gedefinieerd.
- De positionering van CCFM-eenheden op de vaste wal is geanalyseerd binnen het project Natuurbrandbestrijding. In dit dekkingsplan worden hierop geen wijzigingen voorgesteld.

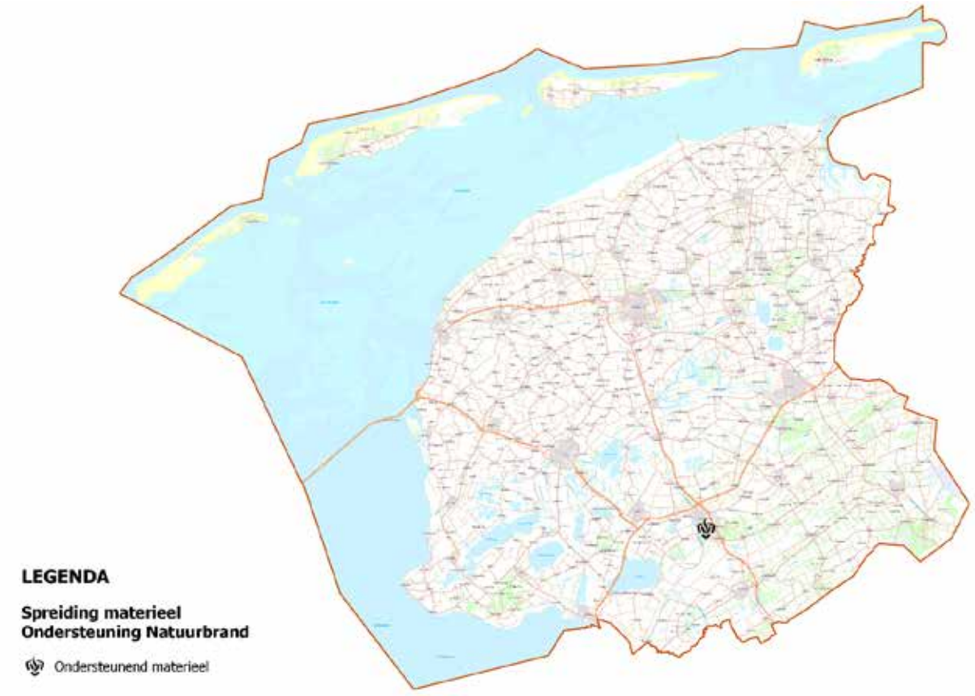
Opmerkingen
- De CCFM-eenheid is, onder de classificatie NBT-voertuig, alarmeerbaar en inzetbaar binnen een (inter-)regionaal peloton Natuurbrandbestrijding.
- Op de vaste wal wordt het CCFM-voertuig niet ingezet als waterwagen (WT), gezien de beperktere watercapaciteit.
- De NBT-voertuigen op de Waddeneilanden zijn niet beschikbaar voor incidenten op de vaste wal, en blijven op het eiland.

10.3. Ondersteunend materiaal NBB

Algemeen
Voor grootschalige en/of langdurige natuurbrandbestrijding is extra ondersteunend materiaal noodzakelijk. Dit betreft bijvoorbeeld handgereedschap om reguliere basisbrandweerzorg-eenheden in staat te stellen te ondersteunen bij natuurbrandincidenten. Dit materiaal is ondergebracht in een vrachtwagen met voldoende laadruimte.

Inrichting
In het dekkingsplan beschikt de volgende kazerne over een voertuig met ondersteunend materiaal: Heerenveen.

Dekking

Motivering
- Voor deze taak zijn geen opkomsttijden gedefinieerd.
- De positionering van ondersteunend NBB-materiaal op de vaste wal is geanalyseerd binnen het project Natuurbrandbestrijding. In dit dekkingsplan worden hierop geen wijzigingen voorgesteld.

Opmerkingen
Geen

11. WADDENEILANDEN

Algemeen

De Waddeneilanden zijn een bijzonder onderdeel binnen Brandweer Fryslân. Kijkend naar (basis-)brandweerzorg dan is evident dat de Waddeneilanden niet snel bereikt kunnen worden met ondersteunend materiaal bij bijzondere of grootschalige incidenten. Hierom worden de kazernes op de Waddeneilanden voorzien van aanvullend materiaal, om de periode te overbruggen voordat versterking vanuit de vaste wal gearriveerd is. In dit hoofdstuk wordt (soms als herhaling op passages die al eerder genoemd zijn) samengevat welk materiaal dit betreft.

Inrichting

In het dekkingsplan beschikken de Waddeneilanden elk over:

- Elke basiseenheid is uitgerust als TST-NB, geschikt voor zowel basis- als natuurbrandbestrijding.
- Elk eiland is voorzien van een CCFM, voor natuurbrandbestrijding en/of optreden op het strand. De CCFM is uitgerust met een lier. De CCFM kan op het eiland ook ingezet worden voor de bluswatervoorziening.
- Elke PM is uitgerust als 4x4, kan voor repressieve doeleinden gebruikt worden en dient als trekkend voertuig voor de aanhangers.
- Elk eiland is voorzien van een aanhanger met aanvullend hulpverleningsgereedschap.
- Elk eiland is voorzien van een WIP-zak, als mobiel bluswaterpunt.
- De eilanden hebben de beschikking over groot-vermogen MSA's, omdat de reguliere opschaling zoals op de vaste wal hier niet mogelijk is. Nader beleid over de specificaties, aantallen en positionering wordt in de looptijd van het dekkingsplan ontwikkeld.

Motivering

- Dit materiaal is noodzakelijk om bij grotere incidenten de periode te kunnen overbruggen totdat er versterking van de vaste wal is gearriveerd.
- Met de veerdiensten zijn (via de landelijke aanbesteding) afspraken gemaakt over transport van personeel en voertuigen bij calamiteiten. Het overzetten van personeel kan desgewenst sneller via de KNRM en/of snelvaarboten.

Opmerkingen

- Schiermonnikoog beschikt over het zgn. Ondersteuningspeloton; een groep vrijwilligers die ondersteunende werkzaamheden verrichten bij incidentbestrijding. De pelotonsleden zijn aangesteld bij Brandweer Fryslân voor deze specifieke taak.

12. OPERATIONELE LEIDING

Algemeen

In basis werkt de brandweer met vier leidinggevende functies. Vanuit deze vier functies worden de verschillende rollen in de basisbrandweerzorg en in de opschaling bij grote incidenten, rampen en crises ingevuld: Bevelvoerder , Officier van Dienst, Hoofd Officier van Dienst en Algemeen Commandant Brandweerzorg. Afhankelijk van het niveau van opschaling (al dan niet GRIP) kunnen deze rollen ook in een andere hoedanigheid ingezet worden.

Naast deze leidinggevende functies kent de brandweer diverse adviserende en ondersteunende functies, die eveneens afhankelijk van het niveau van opschaling (al dan niet GRIP) ook in een andere hoedanigheid ingezet kunnen worden.

12.1. Officier van Dienst (OvD)

Algemeen

De Officier van Dienst geeft leiding aan de uitrukwerkzaamheden op het gebied van incident-bestrijding, het coördineren van de multidisciplinaire samenwerking en het adviseren en rapporteren over de bestrijding van incidenten.

Inrichting

In dit dekkingsplan kent Brandweer Fryslân zes geografische piketgebieden voor een Officier van Dienst.

Dekking

Motivering

- Sinds de regionalisering in 2014 werkt Brandweer Fryslân met deze piketgebieden. In dit dekkingsplan worden hierop geen wijzigingen voorgesteld.

Opmerkingen

- De opkomsttijd van de OvD heeft geen wettelijke grondslag.
- De opkomsttijd, inrichting van de piketgebieden en verdeling van neventaken wordt vanaf 2025 projectmatig onderzocht.
- Voor opschaling en herbezetting zijn vier DA+ voertuigen ingericht als (reserve) OD-voertuig.
- De OvD kan bij grootschalige inzet als pelotonscommandant of als officier in het SGBO optreden.

12.2. Hoofd Officier van Dienst (HOvD)

Algemeen
De Hoofd Officier van Dienst (HOvD) geeft leiding aan het operationeel optreden van de brandweer. Hij is verantwoordelijk voor de brand¬weerinzet ter plaatse of in het SGBO.

Inrichting
In dit dekkingsplan kent Brandweer Fryslân één geografisch piketgebied voor een Hoofd Officier van Dienst.

Motivering
- In dit dekkingsplan worden hierop geen wijzigingen voorgesteld.

Opmerkingen
- De opkomsttijd voor een HOvD in het CoPI bedraagt 30 minuten.
- Wanneer een HOvD op het plaats incident ingezet wordt, vervult hij daar de rol van Taak Commandant (TC).
- Wanneer een HOvD ingezet wordt in het SGBO of ROT vervult hij daar de rol van Algemeen Commandant Brandweer (AC-B).

12.3. Algemeen Commandant Brandweerzorg (AC-B)

Algemeen
De Algemeen Commandant Brandweerzorg geeft leiding aan het SGBO en aan de HOvD-TC in het veld. De AC-B wordt in geval van opschaling naar een SGBO, aangewezen door de CvD. De AC-B stuurt, afhankelijk van de aard en grootte van het incident, de taakcommandant, adviseurs en ondersteuners aan.

Inrichting
In dit dekkingsplan kent Brandweer Fryslân geen afzonderlijk piket voor een Algemeen Commandant Brandweerzorg, en wordt deze functie ingevuld op basis van een niet gegarandeerd vrije instroom piket. Bij incidenten waarbij de HOvD geen taken in het veld heeft kan deze ook de rol van AC-B vervullen.

Motivering
- In dit dekkingsplan worden hierop geen wijzigingen voorgesteld.

Opmerkingen
- De opkomsttijd van de AC-B in het ROT bedraagt 45 minuten.
- Afhankelijk van het niveau van opschaling heeft de AC-B een verschillende leidinggevende.
- De wenselijkheid van het combineren van de functies HOvD en AC-B in één piket is aan discussie onderhevig, en wordt de komende jaren mogelijk anders ingericht.
- Landelijke ontwikkelingen maken dat de rol van AC-B groeit aan betekenis en minder goed is te verenigen met een vrije instroom piket.

12.4. Commandant van Dienst (CvD)

Algemeen
De Commandant van Dienst (CvD) is eindverantwoordelijk leidinggevende brandweer voor de volledige operationele organisatie. De CvD heeft geen operationele rol, maar bewaakt de beheersmatige rol van de brandweerorganisatie. Hij zorgt voor coördinatie en afstemming met het politiek-bestuurlijke speelveld, en onderhoudt daartoe o.a. contact met burgemeesters in hun rol als opperbevelhebber. De CvD is verantwoordelijk voor de bestuurlijke informatievoorziening vanuit de brandweer.

Inrichting
In dit dekkingsplan kent Brandweer Fryslân één geografisch piketgebied voor een Commandant van Dienst.

Motivering
- In dit dekkingsplan worden hierop geen wijzigingen voorgesteld.

Opmerkingen
- De opkomsttijd van een CvD in het GBT bedraagt 60 minuten.
- Vanwege het beheermatige accent van de functie heeft de CvD geen piketvoertuig.

12.5. Adviseur Gevaarlijke Stoffen (AGS)

Algemeen
De Adviseur Gevaarlijke Stoffen (AGS) adviseert inhoudelijk het lokaal commando op de plaats incident (HOvD-TC of OvD of CoPI) over bronbestrijding en de invloed van gevaarlijke stoffen op de directe omgeving van het incident. De AGS die bij het incident ter plaatse is stuurt maximaal 2 VE's aan. In geval van meer dan 2 VE's zal de AGS van de buurregio gealarmeerd worden en deze zal de aansturing van de VE's overnemen. De AGS van de buurregio heeft bij GRIP2 en hoger ook de rol van AGS-OT.

Inrichting
In dit dekkingsplan kent Brandweer Fryslân één geografisch piketgebied voor een Adviseur Gevaarlijke Stoffen. Deze AGS in 3N-verband oproepbaar voor de AGS-OT-rol voor de VRG en VRD.

Motivering
- Het piket van de AGS is ingericht in 3Noord-verband, en is interregionaal inzetbaar. De piketfunctionaris kan de functies van AGS, AGS-OT en Coördinator Verkenningseenheden (CVE) vervullen.
- In dit dekkingsplan worden op deze inrichting geen wijzigingen voorgesteld.

Opmerkingen
- Een adviseur gevaarlijke stoffen begint afhankelijk van het regionaal vastgestelde risicoprofiel binnen dertig of zestig minuten na alarmering met de uitvoering van zijn taken op de plaats van het incident.
- De opkomsttijd van de AGS bedraagt 60 minuten. Werkzaamheden in de functie van CVE beginnen direct na alarmering, en kunnen vanuit de vertreklocatie al opgestart worden.
- De AGS-OT heeft in principe dezelfde taken als de AGS. De AGS-OT voert alleen zijn werkzaamheden uit in het SGBO. De AGS-OT wordt opgeroepen wanneer er meer dan 2 VE's actief zijn, er een SGBO wordt ingesteld of opgeschaald wordt naar GRIP2.
- Voor de VRF betekent dit dat de dienstdoende AGS op het plaats incident actief is, en een AGS uit de VRG opgeroepen wordt voor de functie van AGS-OT in het SGBO/ROT.

12.6. Medewerker Staf Grootschalig Brandweer Optreden (Mw SGBO)

Algemeen
De medewerker SGBO is een vast onderdeel van de basisstructuur van het SGBO, zowel in mono als in GRIP situaties. De medewerker voert diverse taken uit op het gebied van brandweerzorg, informatievoorziening en ondersteuning.

Inrichting
In dit dekkingsplan kent Brandweer Fryslân één geografisch piketgebied voor een Medewerker SGBO.

Motivering
- In dit dekkingsplan worden hierop geen wijzigingen voorgesteld.

Opmerkingen
- De opkomsttijd van de Mw-SGBO in het SGBO/ROT bedraagt 60 minuten.
- Vanwege de opkomsttijd van 60 minuten heeft de Mw-SGBO geen piketvoertuig.

12.7. Woordvoerder Brandweer (WV)

Algemeen
De Woordvoerder informeert de media en geeft sturing aan het complete voorlichtingsproces brandweer bij het plaats incident. Binnen de interne organisatie verzamelt en deelt de Woordvoerder informatie richting de AC-B. Vanaf GRIP1 wordt de Woordvoerder, conform het Crisisplan VRF, ingezet als Communicatieadviseur COPI. Deze functionaris is ‘ontkleurd’.

Inrichting
In het dekkingsplan beschikt Brandweer Fryslân over één geografisch piketgebied voor een woordvoerder.

Motivering
- In dit dekkingsplan worden hierop geen wijzigingen voorgesteld.

Opmerkingen
- Voor deze functie is geen opkomsttijd gedefinieerd.
- Vanaf GRIP1 legt de Communicatieadviseur COPI (voorheen dus: Woordvoerder Brandweer) verantwoording af aan de Leider COPI, en heeft de Brandweer geen aparte woordvoerder meer.

12.8. Overig

Reservevoertuigen
Om bij uitval van voertuigen de diverse piketfunctionarissen te kunnen voorzien van vervangend vervoer is er regio breed één piketvoertuig als reservevoertuig beschikbaar. Dit is aanvullend op de vier dienstauto+ voertuigen die voor de OvD-functie beschikbaar zijn.

13. OVERIGE TAKEN

Algemeen
In dit hoofdstuk worden een aantal resterende onderwerpen benoemd die relevant zijn t.o.v. het dekkingsplan, maar binnen de voorgaande hoofdstukken minder passend zijn.

13.1. Logistiek (LOG)

Algemeen
Incidentbestrijding is nagenoeg altijd een gezamenlijke inspanning. Wanneer de bestrijding grootschalig en/of langdurig wordt, wordt het van groot belang om (vervangend) materieel ter plaatse te krijgen en de eenheden te bevoorraden of af te lossen.

Het doelmatig faciliteren van onze incidentenbestrijding door het leveren van de adequate mensen, middelen en hoeveelheid, op de juiste plaats op het juiste moment, is geborgd via de logistieke inrichting van Brandweer Fryslân. Niet alleen bij grootschalige en specialistische incidenten, maar ook bij kleinschalige incidenten.

Inrichting
Logistiek voor de incidentbestrijding wordt georganiseerd vanuit de vier servicepunten van de afdeling Materieelbeheer. Dit zijn Leeuwarden, Drachten, Sneek en Heerenveen. In de dag situatie is hiervoor vaak het beroepspersoneel beschikbaar. Buiten kantooruren en als aanvulling wordt gebruik gemaakt van personeel en vrijwilligers uit de omgeving die voor deze taak worden gealarmeerd.

Motivering
- In dit dekkingsplan worden hierop geen wijzigingen voorgesteld.

Opmerkingen
- De genoemde posten bieden voor Incidentbestrijding de zgn. ‘warme’ logistiek. De posten zijn hiervoor 24/7 oproepbaar.
- Buiten incidentbestrijding wordt tijdens kantooruren vanuit de servicepunten van Materieelbeheer logistieke ondersteuning geboden; de zgn. ‘koude’ logistiek.
- Kazerne Heerenveen heeft de beschikking over een vrachtwagen waar veel (zwaar) materieel mee vervoerd kan worden.
- Bij servicepunt Sneek is nu sprake van een afwijkende situatie waarbij gebruik wordt gemaakt van een afwijkend materiaal, namelijk een verzorgingscontainer die gepositioneerd is in Bolsward die ook door deze post wordt bemenst. In de looptijd van het dekkingsplan gaat gekeken worden op welke wijze de warme logistiek het beste kan worden georganiseerd vanuit het servicepunt Sneek.

13.2. Verlichtingscontainer (LIH)

Algemeen
Brandweer Fryslân heeft voorzieningen om bij een incident of situatie voor langere duur verlichting te bieden die niet door een TS, HV-K en/of HW geleverd kan worden. Dit bestaat uit een aantal rolcontainers met mobiele verlichtingssets, die in een haakarmbak ter plaatse gebracht worden.

Inrichting
In het dekkingsplan beschikt één kazerne over de taak het ondersteunen met verlichting: Burgum.

Motivering
- In dit dekkingsplan worden hierop geen wijzigingen voorgesteld.

Opmerkingen
- Voor de verlichtingscontainer is geen opkomsttijd vastgesteld.
- Deze faciliteiten maken deel uit van de visie GBO.
- De inrichting om vanuit een container te voorzien in mobiele verlichting is gedateerd, en wordt met de aanwezigheid van lichtmasten op TS’en zelden nog gebruikt. Aanbevolen wordt om bij een evaluatie van de GBO-inrichting deze inrichting expliciet te bekijken.

13.3. Reservevoertuigen

Algemeen

Om te kunnen voorzien in een vervangende TS wanneer een TS buiten dienst is voor o.a. onderhoud, storing of oefening zijn acht reserve TS'en beschikbaar. Deze voertuigen zijn bij voorkeur gepositioneerd bij de kazerne waar het functionele gebied Materieelbeheer gehuisvest is. De reserve-TS'en staan niet in de kazernevolgordetabel (KVT). In dit dekkingsplan wordt het huidig aantal reserve-TS'en aangehouden.

Gebruik t.b.v. restdekking

In het geval dat de TS van een post is gealarmeerd – en ook daadwerkelijk is ingezet – voor een middelincident of groter, kan onder de volgende voorwaarden de reserve TS voor restdekking worden ingemeld:

1. Het voertuig is beschikbaar op de betreffende post;
2. Er is – geverifieerd – voldoende bemensing (zowel aantal als functies: bevelvoerder, chauffeur en 4 manschappen) aanwezig;
3. Alleen de bevelvoerder meldt het voertuig – na overleg met de OvD/HOvD/AC-B - in bij de MkNN
4. Het reservevoertuig wordt na inmelden, opgenomen in de KVT en kan gealarmeerd worden;
5. Het voertuig rukt pas uit wanneer deze daadwerkelijk door de MkNN wordt gealarmeerd, dus niet op eigen initiatief;
6. Zodra de TS van de post weer terug is en voor uitruk gereed is gemaakt, wordt de reserve TS uitgemeld.

Motivering

- Het ontbreken van de noodzaak om de PM te gebruiken voor repressieve doeleinden betekent concreet dat deze voertuigen niet met extra communicatieapparatuur en PBM's worden uitgerust.
- Een PM hoeft niet binnen gestald te worden, omdat er geen apparatuur is die dit noodzakelijk maakt.

Opmerkingen

- Op de Waddeneilanden geldt de uitzondering dat ze daar wel voor repressieve activiteiten gebruikt kunnen worden. Ze dienen daar als trekkend voertuig voor aanhangers en zijn door de 4x4 uitvoering geschikt voor incidenten in de natuurgebieden.
- Voor de verkenningseenheden is ook de uitzondering om voor de repressieve taak gebruik te maken van de PM.
- Het wegvallen van de noodzaak om PM'en binnen te stallen kan een kostenbesparend effect hebben op de blauwdruk van kazernes bij (ver-)nieuwbouw.
- Een herziening van de blauwdruk voor kazernes wordt daardoor geadviseerd.

13.4. Personeel-/ materieel voertuigen (PM)

Algemeen

Sinds het Dekkingsplan 2.0 heeft elke kazerne de beschikking over een Personeel- en Materieel voertuig (PM). Deze PM wordt ingezet voor de logistieke ondersteuning van de repressieve organisatie, en is geen eerstelijns voertuig. Tevens kan de PM gebruikt worden als vervoermiddelen naar opleidingen, oefeningen en overleggen.

Inrichting

In het dekkingsplan beschikken elke kazerne over een PM. Deze wordt niet gebruikt voor repressieve doeleinden. Uitzonderingen hierop worden hieronder genoemd

14. DOORONTWIKKELING

Algemeen

In dit hoofdstuk worden een aantal resterende onderwerpen benoemd die tijdens het opstellen van dit dekkingsplan nog in ontwikkeling zijn. Afhankelijk van de uitkomsten worden deze bij een (cyclische) herziening van het dekkingsplan bestuurlijk geagendeerd.

14.1. Team Digitale Verkenning (TDV)

Algemeen

Brandweer Fryslân is in 2024, samen met de VRG en VRD een pilot gestart met het werken met drones. De pilot heeft een testfase van 2 jaar. Het team van Brandweer Fryslân is tijdens de pilotfase gestationeerd in kazerne Heerenveen.

14.2. Operationele leiding

Algemeen

Ten aanzien van een aantal leidinggevende functies en ondersteunende rollen is behoefte tot kwaliteitsverbetering en borging van de paraatheid. Vanaf 2025 wordt dit projectmatig opgepakt.

Deel 3 - Doorkijk

15. DOORKIJK

De Landelijke Systematiek voor dekkingsplannen bestaat uit zeven processtappen die elkaar cyclisch opvolgen. In deel 1 van dit document zijn de processtappen 1 t/m 3 uitgewerkt. In dit deel worden de resterende 4 stappen kort toegelicht.

15.1. Dekkingsplan vaststellen (processtap 4)

Brandweer Fryslân legt het uiteindelijke dekkingsplan ter besluitvorming voor aan het algemeen bestuur. Zij vraagt het bestuur het dekkingsplan vast te stellen en daarmee opdracht te verlenen tot uitvoering. Het resultaat is een bestuurlijk vastgesteld dekkingsplan, inclusief de opdracht tot uitvoering door de brandweer.

15.2. Uitvoering bijstellen (processtap 5)

Het vastgestelde dekkingsplan vormt het vertrekpunt voor de uitvoering (herpositionering van voertuigen). Hiervoor zal een implementatieplan moeten worden opgesteld en uitgevoerd. Het resultaat is een repressieve brandweerorganisatie die volgens de afspraken in het dekkingsplan is ingericht.

15.3. Dekking uitvoeren (processtap 6)

De brandweer richt zich op de realisatie van de gemaakte prestatieafspraken en de uitvoering van de dekking. Tijdens de uitvoering registreert de brandweer de gerealiseerde dekking volgens de rekenvoorschriften van de landelijk uniforme systematiek.

15.4. Uitvoering beoordelen (processtap 7)

De brandweer beoordeelt de dekkingsprestatie bij inmiddels bestreden incidenten met als doel de uitvoering te beoordelen. De beoordeling wordt gebruikt om te leren, cyclisch te verbeteren en verantwoording af te leggen aan het bestuur. Indien nodig stelt de brandweer op basis van de inzichten de uitvoering en/of inrichting van de dekking bij. Hiermee start een nieuwe dekkingsplancyclus.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 – TOELICHTING KOMST GEBIEDSGERICHTE OPKOMSTTIJDEN

Met dit nieuwe dekkingsplan worden de bandbreedtes van Rembrand, die bij Dekkingsplan 2.0 gebruikt werden, losgelaten. Deze worden vervangen door gebiedsgerichte opkomsttijden (GGO). De achtergrond van waarom dit gebeurt vraagt om een toelichting.

Brandveiligheid is ketenresultaat

Bij het opstellen van de Wet op de Veiligheidsregio zijn voor de brandweer objectgebonden opkomsttijden gedefinieerd. De eerste contouren om te komen tot een andere werkwijze werden reeds zichtbaar in het inspectierapport 'Ter Plaatse!' (2012). Hierin werd geconstateerd dat de genoemde opkomsttijden slechts marginaal werden gehaald. Dit gegeven werd vervolgens meegenomen in het landelijke rapport 'RemBrand: Brandveiligheid is coproductie' uit 2015. De conclusie van het rapport is dat brandveiligheid uiteindelijk altijd een ketenresultaat is.

Daardoor is het belangrijk om binnen alle onderdelen van de veiligheidsketen verbeteringen door te voeren, passend bij de huidige en toekomstige risico's.
Toen Brandweer Fryslân in 2015 haar nieuwe dekkingsplan ontwikkelde, baseerde ze haar repressieve prestaties al op het gedachtegoed van Rembrand, en werd gemotiveerd afstand genomen van de objectgebonden opkomsttijden in de wet. De wens vanuit het project 'RemBrand' is om de opkomsttijden van de brandweer te koppelen aan het brandrisicoprofiel van een bepaald gebied. Hieruit volgend is in de jaren erna de 'Handreiking Landelijke uniforme systematiek voor dekkingsplannen' opgesteld, waarin de methodiek van de gebiedsgerichte opkomsttijden is opgenomen.

Onderstaande tabel laat de oude en nieuwe normen zien.

Oud		**Nieuw**			
Object gebonden opkomsttijden Besluit Veiligheidsregio's (art 3.2.1.)		**Gebiedsgerichte opkomsttijden (Rembrand)**			
Karakter van gebouwen	**Opkomst-tijd in minuten**	**Categorie**	**Karakter van het gebied**	**Opkomsttijd in minuten**	**Referentie-waarde in minuten**
Gebouwen met een winkelfunctie met geen gesloten constructie, gebouwen met een woonfunctie boven ene winkelfunctie of gebouwen met een celfunctie	5	1	Oude binnensteden, gebouwen voor slapende niet zelfredzame personen (gevangenissen, ziekenhuizen, verpleeghuizen)	4 – 10	7
Portiekwoningen, portiekflats of gebouwen met woonfunctie voor verminderd zelfredzamen	6				
Gebouwen met een andere woonfunctie dan boven genoemd of met een winkel-, gezondheidszorg-, onderwijs- of logiesfunctie	8	2	Woningen, gebouwen voor zelfredzame personen, industrie	7 – 13	10
Gebouwen met een kantoor-, industrie-, sport-, bijeenkomst- of een overige gebruiksfunctie	10				
Maximum opkomsttijd	18	3	Verspreid liggende woningen, gebouwen voor zelfredzame personen, industrie	12 - 18	15

BIJLAGE 2 – OVERZICHT AANGEPASTE BUURTEN

Gemeente	Buurt	Aanpassing
Leeuwarden	Huizum-Badweg	Categorie aangepast van 2 naar 1
Leeuwarden	Bilgaard	Categorie aangepast van 2 naar 1
Harlingen	Binnenstad	Losgemaakt van omliggende buurt
Súdwest-Fryslân	Hemdijk	Categorie aangepast van 3 naar 1
Noardeast-Fryslân	Dokkum Hoedemakerspolder	Categorie aangepast van 2 naar 1
Heerenveen	Noord	Losgemaakt van omliggende buurt
Leeuwarden	Wielenpôlle	Losgemaakt van omliggende buurt
Heerenveen	Oudeschoot	Categorie aangepast van 3 naar 2
Heerenveen	Nieuwehorne	Categorie aangepast van 3 naar 2
Heerenveen	Jubbega	Categorie aangepast van 3 naar 2
Heerenveen	Akkrum	Categorie aangepast van 3 naar 2
Heerenveen	Aldeboarn	Categorie aangepast van 3 naar 2
Smallingerland	Opeinde, onder de Vaart	Categorie aangepast van 3 naar 2
Smallingerland	Boornbergum	Categorie aangepast van 3 naar 2
Dantumadiel	Damwâld	Categorie aangepast van 3 naar 2
Súdwest-Fryslân	Koudum	Categorie aangepast van 3 naar 2
De Fryske Marren	Langweer	Categorie aangepast van 3 naar 2
De Fryske Marren	Lemmer-West	Categorie aangepast van 3 naar 2
De Fryske Marren	Oudehaske	Categorie aangepast van 3 naar 2
De Fryske Marren	Sint Nicolaasga	Categorie aangepast van 3 naar 2
De Fryske Marren	Terherne	Categorie aangepast van 3 naar 2
Noardeast-Fryslân	Kollumerzwaag	Categorie aangepast van 3 naar 2
Súdwest-Fryslân	Offingawier	Losgemaakt van omliggende buurt
Súdwest-Fryslân	Verspreide huizen Oppenhuizen	Losgemaakt van omliggende buurt

BIJLAGE 3 – AANDACHTSPUNTENLIJST

Op de aandachtspuntenlijst staan zowel gebieden als objecten voor die niet voldoen aan de voor die categorie vastgestelde maximale bandbreedte. Indien het nodig wordt geacht, wordt geadviseerd hier compenserende maatregelen op toe te passen.

Gemeente	Aantal objecten	
	DAG	ANW
Dantumadiel	205	89
De Fryske Marren	2	1
Heerenveen	78	2
Leeuwarden	4	78
Noardeast-Fryslân	131	4
Ooststellingwerf	1	117
Opsterland	5	5
Smallingerland	921	992
Súdwest-Fryslân	978	978
Terschelling	3	3
Tytsjerksteradiel	68	68
Waadhoeke	32	32
Weststellingwerf	4	6
Totaal	**2432**	**2305**

Buurten waar de dekking onvoldoende is beoordeeld conform de landelijke systematiek:

Gemeente	Buurtnaam
Súdwest-Fryslân	Bolsward binnen De Wallen
Súdwest-Fryslân	Hemdijk
Súdwest-Fryslân	De Domp
Súdwest-Fryslân	Scharnegoutum
Súdwest-Fryslân	Gaastmeer
Súdwest-Fryslân	Nijland
Súdwest-Fryslân	Oppenhuizen
Súdwest-Fryslân	Greonterp
Súdwest-Fryslân	Verspreide huizen - Greonterp
Súdwest-Fryslân	Kornwerderzand
Súdwest-Fryslân	Offingawier
Súdwest-Fryslân	Verspreide huizen Oppenhuizen
Smallingerland	De Venen zuid
Smallingerland	De Trisken centrum
Smallingerland	De Trisken rondom
Smallingerland	De Wilgen, Sanding
Heerenveen	Noord
Leeuwarden	Hilaard
Ooststellingwerf	Donkerbroek-Noord
Ooststellingwerf	Donkerbroek-Zuid
Ooststellingwerf	Elsloo
Opsterland	Bakkeveen - De Kampen
Terschelling	Oosterend
Weststellingwerf	Oldeholtpade
Tytsjerksteradiel	Earnewâld
Tytsjerksteradiel	Noardburgum
Dantumadiel	Feanwâlden
Waadhoeke	Oosterbierum
Waadhoeke	Sexbierum
Waadhoeke	Tzummarum Noord
Waadhoeke	Tzummarum Zuid
Waadhoeke	Wjelsryp
Noardeast-Fryslân	Metslawier
Noardeast-Fryslân	Ie
Noardeast-Fryslân	Oostmahorn
Noardeast-Fryslân	Oosternijkerk
Noardeast-Fryslân	Wierum
Noardeast-Fryslân	Nes
Noardeast-Fryslân	Moddergat
Noardeast-Fryslân	Birdaard
Noardeast-Fryslân	Munnekezijl

BIJLAGE 4 – TAKENOVERZICHT PER POST[10]

Taak	Posten
Tankautospuit	Alle 66 posten hebben een tankautospuit Er zijn 8 reserve tankautospuiten
Redvoertuig	Bolsward, Dokkum, Drachten, Harlingen, Heerenveen, Leeuwarden (hoofdpost) en Sneek
Watertransport systeem	Bakhuizen, Joure, Burgum, Franeker en Gorredijk
Waterwagen	Bolsward, Damwâld, Grou, Heerenveen, Menaam, Oldeberkoop
Motorspuit aanhanger	Scherpenzeel, Echten en Workum De Waddeneilanden behouden de beschikking over groot-vermogen MSA's
Water inname punt	Drachten en Heerenveen De Waddeneilanden hebben elk de beschikking over een WIP-zak
Hulpverlenings-voertuig-Kraan	Drachten, Joure, Leeuwarden (hoofdpost)
Mesthulpverlening	Mantgum, Kollum, Sint Nicolaasga en Nieuwehorne
Specialistisch Team Hulpverlening	Drachten
Gaspakkenteam	Leeuwarden (hoofdpost)
Schuimblusvoertuig	Grou
Basis ontsmettingseenheid	Stiens
Verkenningseenheid	Akkrum, Ameland, Appelscha, Buitenpost, Lemmer, Schiermonnikoog, St. Annaparochie, Terschelling, Vlieland en Witmarsum
Waterongevallen eenheid	Leeuwarden (hoofdpost), Sneek
Oppervlakteredteam	Burgum, Grou, Harlingen, Heeg, Jubbega, Koudum, Langweer, Lemmer, Ternaard en Wolvega
Brandweer vaartuig	Burgum, Echten, Grou, Heeg, Koudum en Langweer
Personeel/materieel vaartuig	Harlingen, Jubbega, Leeuwarden (hoofdpost), Lemmer, Sneek, Ternaard, Wolvega
Nationale Reddingsvloot	Jubbega, Harlingen, Lemmer en Wolvega
Olieschermen	Bolsward, Burgum, Sneek
Tankautospuit Natuurbrandbestrijding	Appelscha, Noordwolde, Haulerwijk en Oldeberkoop. Op de Waddeneilanden beschikken (op termijn) alle posten over een TST-NB
CCFM	Beetsterzwaag, Ureterp, Oosterwolde en Jubbega. Op de Waddeneilanden hebben de kazernes Schiermonnikoog, Vlieland en Terschelling Midsland de beschikking over een CCFM. Op Ameland wordt het CCFM-voertuig gedeeld tussen kazernes Nes en Hollum
Ondersteunend materiaal NBB	Heerenveen
Logistiek	Bolsward (i.s.m. Sneek), Heerenveen, Drachten en Leeuwarden Aldlânsdyk
Verlichtingscontainer	Burgum

[10] Piketfuncties zijn in deze lijst niet opgenomen, omdat die niet verbonden zijn aan een post.

BIJLAGE 5 – WIJZIGINGENOVERZICHT (POSTNIVEAU)

In het onderstaande schema wordt op postniveau inzichtelijk gemaakt welke wijzigingen door het dekkingsplan optreden ten aanzien van taken/materieel. Taakinhoudelijke of beleidsmatige wijzigingen worden hier niet weergegeven omwille van de leesbaarheid.

Taak	Posten
Tankautospuit	Geen wijzigingen
Redvoertuig	Geen wijzigingen
Watertransport systeem	Harlingen, Franeker
Waterwagen	Burgum, Damwâld, Menaam
Motorspuit aanhanger	Balk, Beetsterzwaag, Bolsward, Burgum, Drogeham, Echten, Ferwerd, Gorredijk, Heeg, Heerenveen, Hollum, IJlst, Kollum, Langweer, Lemmer, Makkum, Mantgum, Oldeberkoop, Parrega, Scherpenzeel, Sint Nicolaasga, Sint Anneparochie, Sloten, Sneek, Stiens, Surhuisterveen, Ureterp, Witmarsum, Wommels, Workum, Woudsend Waddeneilanden: geen wijzigingen
Water inname punt	Gorredijk, Drachten
Hulpverleningsvoertuig-Kraan	Franeker, Oosterwolde
Mesthulpverlening	Geen wijzigingen
Specialistisch Team Hulpverlening	Geen wijzigingen
Gaspakkenteam	Geen wijzigingen
Schuimblusvoertuig	Geen wijzigingen
Basis ontsmettingseenheid	Geen wijzigingen
Verkenningseenheid	Geen wijzigingen
Waterongevallen eenheid	Geen wijzigingen
Oppervlakteredteam	Balk, Ternaard
Brandweer vaartuig	Balk
Personeel/materieel vaartuig	Ternaard
Nationale Reddingsvloot	Geen wijzigingen
Olieschermen	Bolsward, Grou
Tankautospuit Natuurbrandbestrijding	Geen wijzigingen
CCFM	Geen wijzigingen
Ondersteunend materiaal NBB	Geen wijzigingen
Logistiek	Geen wijzigingen
Verlichtingscontainer	Geen wijzigingen

BIJLAGE 6 – AFKORTINGENLIJST

Afkorting	Definitie
TS	Tankautospuit
TS6	Tankautospuit met voltallige bezetting
GGO	Gebiedsgerichte opkomsttijden
TS-Flex	Werkwijze van Brandweer Fryslân over variabele voertuigbezetting
ANW	Avond nacht weekend
DP	Dekkingsplan
GWT	Grootschalig watertransport
HV	Hulpverlening
HV-K	Hulpverleningsvoertuig-Kraan
HW	Hoogwerker
IBP	Incidentbestrijdingsplan
IBGS	Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen
OVRT	Oppervlakteredteam
RG	Risicogebied
RV	Redvoertuig
SBH	Schuimblushaakarmbak
TC	Taak commandant
UoM	Uitruk op Maat
VRD	Veiligheidsregio Drenthe
VRG	Veiligheidsregio Groningen
WO	Waterongevallen
WTS	Watertransportsysteem
WTH	Waterhaakarmbak
WIP	Water inname punt

Contactpersoon	:	Danny van Ruler
Telefoonnummer	:	14 0516
Ons kenmerk	:	0085186409

Veiligheidsregio Fryslân
t.a.v. de heer W. Kleinhuis
Postbus 612
8901 BK LEEUWARDEN

Onderwerp: Zienswijze begroting 2026/jaarstukken 2024 en dekkingsplan 2026-2029

Oosterwolde, 20 mei 2025

Geachte heer Kleinhuis,

Met uw brieven van 20 maart 2025 biedt u ons de begroting 2026/jaarstukken 2024 en dekkingsplan 2026-2029 aan. Op grond van de gemeenschappelijke regeling kunnen wij daarop een zienswijze geven.

Zienswijze begroting 2026/jaarstukken 2024 en dekkingsplan 2026-2029
Op 20 mei 2025 heeft de gemeenteraad de begroting 2026/jaarstukken 2024 en dekkingsplan 2026-2029 behandeld en heeft als volgt besloten:

De gemeenteraad van Ooststellingwerf dient geen zienswijze in.

Tot slot
Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen hebben, dan kunt u daarvoor contact opnemen met Danny van Ruler. Hij is bereikbaar op telefoonnummer 06-11001122.

Met vriendelijke groet,
De gemeenteraad van Ooststellingwerf

Anja Hensen
raadsgriffier

Jack Werkman
burgemeester

Bijlage(n): n.v.t.
Mandaatregeling: n.v.t.

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 0085234358
Documentnummer: 0085644545

Commissievergadering	**:**	Ruimte
Titel	:	Wasbare luiers
Portefeuillehouder/Teamleider	:	Jan van Weperen en Esther Verhagen / Jeroen Sikkens
Extern zaak ID (zaakcode)	:	0085234358

Datum collegevergadering
15 april 2025

Voorgesteld besluit
1. Ter uitvoering van amendement 056a van 9 juli 2024 € 28.500,00 beschikbaar te stellen vanuit de reserve lastenverlichting voor het starten van een bewustmakingscampagne en verstrekken van wasbare luiers.

Openbaar
Ja, actief + persbericht

Embargo tot:

Inleiding
Bij de behandeling van de Kaderbrief 2025-2028 op 9 juli 2024 heeft u amendement A-56a aangenomen. Dit amendement luidt: “Een bewustmakingscampagne voor de lange termijn te starten waarin de voordelen van het gebruik van wasbare luiers voor onze planeet worden benadrukt. Het college opdracht te geven een manier uit te werken om wasbare luiers aan minima te verstrekken en dit te verwerken in het armoedebeleid. De kosten hiervan beschikbaar te stellen uit de reserve lastenverlichting en de effecten hiervan te monitoren en terug te koppelen aan de raad.”

Argumenten
1.1 Wasbare luiers helpen de afvalberg verminderen
Een kind wordt totdat deze zindelijk is zo’n 5000 keer verschoond. Wegwerpluiers leveren in Nederland jaarlijks meer dan honderd miljoen kilo luierafval op. Door het gebruik van de wasbare variant wordt de impact direct verlaagd.
Wanneer een gezin overgaat op wasbare luiers, kan men gemiddeld 21 kilo restafval per maand voorkomen; op jaarbasis scheelt dit per gezin 252 kilo.

Door het gebruik van wasbare luiers blijken kinderen ook eerder zindelijk. Tegenwoordig worden kinderen zindelijk tussen hun 3e en 4e levensjaar. Met het gebruik van wasbare luiers is dit vaak al één tot anderhalf jaar eerder. En ook dit scheelt weer bij het verminderen van de afvalberg.
De wasbare luier is daarnaast ook weer te gebruiken bij een volgend kindje.

Door het verminderen van het aantal luiers in het restafval, verwachten we ook het VANG (van afval naar grondstof)-cijfer positief te beïnvloeden.

1.2 Wasbare luiers zijn een duurzaam alternatief
Vanuit het oogpunt van duurzaamheid is een wasbare luier een duurzaam alternatief. De luiers zijn zo ontworpen, dat ze een hele luierperiode (gemiddeld zo’n 2 á 3 jaar) mee kunnen. De luiers zijn namelijk verstelbaar, waardoor je met een éénmalige aanschaf de hele luierperiode bent voorzien. Het college wil een contract aangaan met een leverancier die luiers levert die zijn voorzien van OEKO TEX 100 certificering voor bamboo, GOTS certificering voor organisch katoen en GRS certificering voor het gerecyclede polyester van PET flessen.

1.3 *Pilots bij gemeente Heerenveen en Hengelo wijzen uit dat voorlichting leidt tot meer gebruik van wasbare luiers*

De gemeente Heerenveen is in 2024 gestart met een pilot voor wasbare luiers, de bofkontjesregeling. Bij deze pilot kunnen ouders een pakket aanschaffen voor € 500,00. De ouders worden bij een informatieavond voorgelicht over het gebruik en de voordelen van de wasbare luier. Inmiddels zijn daar ruim 40 pakketten verleend.
Gemeente Hengelo heeft ook een pilot gedraaid. Hierbij hebben 50 ouders 100 dagen het gebruik van wasbare luiers getest. 67% van de ouders vindt het gebruik van de wasbare luiers een goed alternatief. 14% van deze gebruikers gaat er fulltime mee door en 53% parttime.

Wat vooral een drempel blijkt is de onbekendheid in combinatie met de aanschafprijs. Door voorlichtings-avonden te organiseren, kan men kennis maken met het product. In andere gemeenten leidt dit tot goede resultaten. De geselecteerde leverancier zal ondersteunen bij voorlichtingsavonden en het opzetten van een campagne.

1.4 Wasbare luiers helpen minima

U heeft in uw amendement aangegeven luiers kosteloos beschikbaar te willen stellen aan minima. Door bijgaande overeenkomst (bijlage 2) voor de periode van 1 juni 2025 tot 1 juni 2027 vast te stellen, kunnen we deze gezinnen ondersteunen. Uit berekeningen komt naar voren dat er jaarlijks zo'n 20 kinderen worden geboren in gezinnen die met een inkomen tot 130% van de bijstand moeten rondkomen (CBS Dashboard armoede thuiswonende kinderen 2019). Door deze gezinnen te voorzien van een pakket wasbare luiers, besparen ze aanzienlijk op de aankoop van luiers.

Naast de besparing op de aanschaf van luiers, bespaart dit ook op de afvalstoffenheffing. Door wasbare luiers te gebruiken, voorkom je dat deze gezinnen ook via het afvoeren van de luier voor extra kosten komen te staan.

1.5 U heeft gekozen voor dekking vanuit de reserve lastenverlichting

In het aangenomen amendement is door u aangegeven dat de kosten voor het beschikbaar stellen van wasbare luiers bekostigd moeten worden vanuit de reserve lastenverlichting.

Kanttekeningen

1.1 Het produceren en wassen van wasbare luiers heeft ook impact op het milieu.
In opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) heeft het bureau CE Delft een levenscyclusanalyse uitgevoerd waarin wasbare luiers zijn vergeleken met eenmalige luiers.
De studie laat zien dat eenmalige luiers die verbrand worden de hoogste milieu-impact hebben. De recycling van eenmalige luiers heeft een lagere milieu-impact dan de verbranding van eenmalige luiers.
De klimaatimpact van wasbare luiers is sterk afhankelijk van hoe een huishouden de was doet, terwijl de productie- en afdankingsfasen minder belangrijk zijn.
Ook zonder zuinige apparatuur hebben wasbare luiers een lagere klimaatimpact dan eenmalige luiers. Een hogere belading van de machines verlaagt de impact. Bij milieuvriendelijk wasgedrag hebben wasbare luiers vanaf drie maanden een lagere klimaatimpact dan eenmalige luiers die gerecycled worden.

Financiële toelichting

De kosten van het beschikbaar stellen van wasbare luiers en de bewustwordingscampagne dekken uit de reserve lastenverlichting.
- Luierpakketten en accessoires € 20.000,00 voor 2 jaar
- Bewustwordingscampagne met onder meer voorlichtingsavonden.
    - Campagne: € 5.000,00
    - Uren ambtelijke inzet: € 3.500,00.

Sustainable Development Goals (SDG's)

DG 1: Geen armoede. Dit doel richt zich op het uitbannen van armoede in al haar vormen en overal ter wereld. Door essentiële benodigdheden zoals wasbare luiers gratis beschikbaar te stellen, worden financiële lasten verlicht voor gezinnen met een laag inkomen, wat bijdraagt aan het verminderen van armoede.

SDG 3: Goede gezondheid en welzijn - Door het verminderen van blootstelling aan schadelijke chemicaliën die in sommige wegwerpluiers kunnen zitten, dragen wasbare luiers bij aan een betere gezondheid van baby's. Bovendien begint een goede gezondheid en welzijn bij een kansrijke start. Voor baby's die opgroeien in armoede is een kansrijke start niet vanzelfsprekend. Het kosteloos beschikbaar stellen van wasbare luiers aan gezinnen draagt bij aan de basisbehoefteen van de baby('s) en daarmee aan een kansrijke start.

SDG 6: Schoon water en sanitatie - Wasbare luiers helpen de hoeveelheid afvalwater te verminderen dat ontstaat door de productie en het weggooien van wegwerpluiers

SDG 10: Ongelijkheid verminderen - Het verstrekken van gratis wasbare luiers helpt om de ongelijkheid te verkleinen door ervoor te zorgen dat alle gezinnen, ongeacht hun financiële situatie, toegang hebben tot duurzame en betaalbare oplossingen

SDG 12: Verantwoorde consumptie en productie - Door herbruikbare producten te gebruiken, verminderen wasbare luiers de hoeveelheid afval en bevorderen ze duurzamere consumptiepatronen

SDG 13: Klimaatactie - Het gebruik van wasbare luiers vermindert de uitstoot van broeikasgassen die gepaard gaat met de productie en het transport van wegwerpluiers

Inwonersparticipatie
Inwonersparticipatie omvat verschillende vormen van betrokkenheid van burgers bij beleidsprocessen, waaronder informeren en raadplegen. Het opstarten van de voorlichtingscampagne is een belangrijke stap, omdat het burgers de nodige informatie geeft over de voordelen van wasbare luiers ten opzichte van wegwerpluiers.

Publicatie voor bekendmaking
De raad heeft besloten om € 28.500,00 beschikbaar te stellen vanuit de reserve lastenverlichting om een bewustwordingscampagne op te starten om de voordelen van wasbare luiers bekend te maken. Daarnaast zullen de wasbare luiers kosteloos beschikbaar gesteld worden aan minima.
Met het gebruik van wasbare luiers blijken kinderen eerder zindelijk te zijn. Door wasbare luiers te gebruiken hoopt de gemeente ook een bijdrage te leveren aan het verminderen van afval. Voor de ouders betekent minder afval, minder kosten.

Vervolg
Communicatie naar buiten via persbericht (zie bijlage 3)
4 maal per jaar wordt een voorlichtingsavond georganiseerd.
Via onder meer de lokale coalitie Kansrijke Start wordt de mogelijkheid voor het aanvragen van wasbare luiers bekend gemaakt.

Planning & communicatie
Vanaf 1 juni kan aanspraak worden gemaakt op de regeling. Vanaf dan zal ook de voorlichtingscampagne worden gestart met onder meer voorlichtingsavonden en flyers.

Evaluatie
Na het eerste jaar vindt een evaluatie plaats. De raad wordt over de uitkomsten daarvan geïnformeerd door middel van een mededeling (2e kwartaal 2026).

Burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf,

P. Liemburg, gemeentesecretaris a.i. J. Werkman, burgemeester

Bijlagen

1. Amendement A-056a Wasbare luiers
2. Overeenkomst Wasbare luiers
3. Persbericht Wasbare luiers

Geheime stukken

Zaaknummer: 0085234358

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 15 april 2025;

gelet op amendement A-056a van 9 juli 2024;

Besluit

1. Ter uitvoering van amendement 056a van 9 juli 2024 € 28.500,00 beschikbaar te stellen vanuit de reserve lastenverlichting.

Besloten in de openbare vergadering van 20 mei 2025.

, griffier. , voorzitter.

AMENDEMENT

#056

De raad van de gemeente Ooststellingwerf, in vergadering bijeen d.d. 9 juli 2024

Agendapunt: 7 Kaderbrief 2025-2028

Onderwerp amendement: Wasbare luiers

Ondergetekenden, leden van de raad van de gemeente Ooststellingwerf, stellen voor om:

<u>beslispunt 3.g te verwijderen:</u>

3.g Voor de pilot wasbare luiers voor 2025 € 27.500 beschikbaar te stellen uit de reserve lastenverlichting.

<u>En te wijzigen in:</u>
3.g Een bewustmakingscampagne voor de lange termijn te starten waarin de voordelen van het gebruik van wasbare luiers voor onze planeet worden benadrukt.
Het college opdracht te geven een manier uit te werken om wasbare luiers aan minima te verstrekken en dit te verwerken in het armoedebeleid. De kosten hiervan beschikbaar te stellen uit de reserve lastenverlichting en de effecten hiervan te monitoren en terug te koppelen aan de raad.

Toelichting:
- Het college 27.500 euro wil uittrekken voor wasbare luiers.
- Is aangetoond dat kinderen door het gebruik van wasbare luiers eerder zindelijk zijn.
- Men voor € 250 tot € 450 al een pakket kan kopen dat voldoet aan de benodigde hoeveelheid luiers. Het zijn verstelbare luiers, die passen pasgeboren baby's en kinderen tot twee jaar passen.
- Wij groot voorstander zijn van het bewustmaken van inwoners van de voordelen van het gebruik van wasbare luiers.

- Wij het belangrijk vinden om de mensen bewust te maken dat het gebruik van wasbare luiers een enorm impact heeft op de afvalberg die wegwerpluiers veroorzaken, de schade aan het milieu en de besparing in de portemonnee.
- Wij vrezen dat het eenmalig verstrekken van pakketten aan 50 gezinnen, niet de gewenste effecten heeft op het creëren van bewustwording bij al onze inwoners.
- Wij graag zien dat er wordt gekeken naar bewustwording voor de lange termijn.
- € 500 subsidie en een eigen bijdrage van € 500 dient geen van de bedoelde doelgroepen. Voor mensen met een smalle beurs is een eigen bijdrage van € 500 te veel. Voor mensen met meer financiële middelen is € 500 subsidie mogelijk niet nodig.
- Op 18 december 2018 de motie 035 Wasbare luiers is ingediend door GroenLinks, StellingwerfPLUS en ChristenUnie

---

Ondertekening en naam:

CDA, Marie van Tellingen

VPO, Elaine Messham

GroenLinks, Rik Berends

Lokaal Sociaal Ooststellingwerf, Marcel Moes

D66, Ignas Minnema

Het amendement is aangenomen / verworpen in de vergadering van d.d. 9 juli 2024

Mevr. A. Hensen, griffier

OVEREENKOMST

NAVOLGENDE PARTIJEN:

1. de gemeente Ooststellingwerf, op grond van artikel 171 Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar burgemeester, de heer J. Werkman, verder te noemen: 'Opdrachtgever',

EN

2. Leverancier, bij de Kamer van Koophandel geregistreerd onder nummer ten dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door , hierna te noemen: 'Opdrachtnemer',

GEZAMENLIJK TE NOEMEN PARTIJEN, TEVENS AFZONDERLIJK PARTIJ,

IN AANMERKING NEMEND DAT:

I. Opdrachtnemer op 17 februari 2025 een offerte heeft ingediend;
II. Opdrachtnemer voldoet aan alle door opdrachtgever gestelde eisen;
III. Partijen de randvoorwaarden waaronder de opdracht wordt uitgevoerd vastleggen in deze overeenkomst.

KOMEN ALS VOLGT OVEREEN:

Artikel 1. Onderwerp van de overeenkomst

1.1 Onderwerp van deze overeenkomst is het leveren van wasbare luiers en toebehoren aan minima, de ondersteuning van deze minima bij het gebruik van de wasbare luiers en het ondersteunen van de gemeente bij de op te zetten voorlichtingscampagne wasbare luiers.

1.2 De bijlagen zijn een volledig onderdeel van de overeenkomst. In geval van strijdigheid tussen deze overeenkomst en bepalingen van de bijlagen zijn te allen tijde de bepalingen van de overeenkomst leidend. In geval van strijdigheid tussen bepalingen van de bijlagen geldt de volgende rangorde, in afnemende volgorde van belangrijkheid:

I. Inhoud offerteaanvraag ten behoeve van enkelvoudige aanbestedingsprocedure d.d. 17 februari 2025;
II. Algemene inkoopvoorwaarden OWO Gemeenten 2019;
III. Inhoud offerte opdrachtnemer d.d. 17 februari 2025;

Artikel 2. Duur van de overeenkomst

2.1 Deze overeenkomst is aangegaan voor bepaalde tijd. De overeenkomst heeft een looptijd van 1 jaar, gaat in op 1 juni 2025 en eindigt op 1 juni 2026.

2.2 De overeenkomst kan maximaal 1 maal 1 jaar eenzijdig door opdrachtgever schriftelijk verlengd worden. Uiterlijk 2 maanden voor het einde van de dan geldende looptijd wordt schriftelijk mededeling gedaan aan opdrachtnemer of de overeenkomst wordt verlengd dan wel beëindigd.

2.3 Deze overeenkomst is eenmalig door opdrachtgever voor de duur van maximaal 6 maanden te verlengen indien zich een situatie voordoet waarin beëindiging van de overeenkomst tot discontinuering van de dienstverlening leidt. Wanneer en of zich

een dergelijke situatie voordoet wordt enkel door de opdrachtgever bepaald en uiterlijk 30 dagen voor de voorziene beëindiging van de overeenkomst hetzij schriftelijk hetzij per e-mail onder opgaaf van redenen aan opdrachtnemer medegedeeld. Het staat opdrachtnemer niet vrij deze verlenging te weigeren.

2.4 Opdrachtnemer is gehouden om in geval van beëindiging, op welke grond dan ook, van de overeenkomst adequaat en onverwijld zijn medewerking te verlenen aan verzoeken van de aanbestedende dienst om alle relevante of noodzakelijke gegevens, materialen of inlichtingen te verschaffen.

2.5 Dit artikel laat het recht op ontbinding of vernietiging van deze overeenkomst onverlet.

Artikel 3. Prijzen en Betaling

3.1 De opdracht zal worden uitgevoerd voor een bedrag van € 500,00 per luierpakket;
Voor de ondersteuning van de voorlichtingscampagne draagt opdrachtnemer zorg voor de kosten van huur van een geschikte ruimte. De reiskosten van de opdrachtnemer voor het aanwezig zijn bij de voorlichtingsavonden worden vergoedt.

3.2 De geoffreerde prijzen liggen vast gedurende de gehele looptijd van de overeenkomst.

3.3 Indien opdrachtnemer zijn verplichtingen voortvloeiend uit de overeenkomst niet geheel of niet behoorlijk is nagekomen, heeft opdrachtgever het recht de betaling op te schorten.

Artikel 4. Niet-nakoming c.q. ontbinding van de overeenkomst

4.1 Indien een der partijen tekortschiet in de nakoming van een of meer van zijn verplichting(en) uit deze overeenkomst, zal de andere partij hem om die reden in gebreke stellen, tenzij nakoming van de betreffende verplichtingen reeds blijvend onmogelijk is, in welk geval de wederpartij onmiddellijk in verzuim is. De ingebrekestelling zal schriftelijk geschieden waarbij aan de wederpartij een redelijke termijn zal worden geboden om alsnog zijn verplichtingen na te komen. Deze termijn heeft het karakter van een fatale termijn.

4.2 De partij die zijn verplichting(en) voortvloeiend uit deze overeenkomst niet nakomt of verzuimd om binnen de gestelde termijn hieraan te voldoen, schiet toerekenbaar tekort in de nakoming van zijn verplichtingen. De wederpartij is bevoegd de overeenkomst (per direct) zonder schadevergoedingsplicht zijnerzijds, te ontbinden.

4.3 Onverminderd alle andere rechten tot ontbinding heeft Opdrachtgever het recht de overeenkomst met onmiddellijke ingang schriftelijk, zonder nadere ingebrekestelling, te ontbinden indien opdrachtnemer niet voldoet aan wettelijke vereisten ter zake van de uitoefening van de werkzaamheden die onderwerp zijn van deze overeenkomst.

Artikel 5. Aansprakelijkheid en verzekering

5.1 De partij die toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van zijn verplichting(en) is tegenover de andere partij aansprakelijk voor vergoeding van de door deze partij geleden of te lijden schade, welke verband houdt met de activiteiten en leveringen die door opdrachtnemer dienen te worden verricht ter uitvoering van deze overeenkomst.

5.2 Tot de schadevergoeding behoort in ieder geval vermogensschade en ander nadeel. Vermogensschade omvat zowel geleden verlies als gederfde winst.

Als vermogensschade komen mede voor vergoeding in aanmerking:

a. Redelijke kosten ter voorkoming of beperking van schade;
b. Redelijke kosten ter vaststelling van schade en aansprakelijkheid;
c. Redelijke kosten ter verkrijging van voldoening buiten rechte.

Tevens komen alle kosten die opdrachtgever maakt voor herstel van eventuele schade of voor het alsnog uitvoeren van de opdracht door een derde voor vergoeding in aanmerking.

5.3 De partij die in zijn verplichtingen tekortschiet vrijwaart de andere partij voor eventuele aanspraken van derden op vergoeding van de schade.

5.4 Partijen dragen er zorg voor dat zij adequaat verzekerd zijn en blijven gedurende de looptijd van de overeenkomst voor de wettelijke bedrijfsaansprakelijkheid.

5.5 Deze bedrijfsaansprakelijkheid dient minimaal € 150.000 per gebeurtenis te dekken alsmede minimaal twee gebeurtenissen/uitkeringen per kalenderjaar.

Artikel 6. Wijzigingen

6.1 Afspraken die in een overleg door contactpersonen van partijen worden gemaakt zullen niet gelden als aanvulling of wijziging van deze overeenkomst. Partijen garanderen over en weer dat de personen die namens hen aan overleg deelnemen bevoegd zijn afspraken te maken.

6.2 Wijzigingen van deze overeenkomst, alsmede aanvullingen daarop, zijn slechts geldig voor zover deze schriftelijk door daartoe bevoegde personen zijn overeengekomen, door beide partijen zijn goedgekeurd door middel van ondertekening en als addendum zijn toegevoegd aan deze overeenkomst.

6.3 Wijzigingen of aanvullingen van deze overeenkomst zullen geen wezenlijke wijzigingen op deze overeenkomst of bijbehorende bijlagen betreffen.

a. In afwijking van artikel 6 lid 1,2 en 3 kan deze overeenkomst worden gewijzigd, indien er sprake is van aangepaste wettelijke voorschriften waar Opdrachtgever geen invloed op heeft.

6.4 Wijzigingen zoals bedoeld in artikel 6 lid 4 zullen niet de algemene aard van de opdracht wijzigen.

Artikel 7. Slotbepaling

7.1 Door ondertekening van deze overeenkomst vervallen alle eventueel eerder door partijen gemaakte mondelinge, dan wel schriftelijke afspraken.

7.2 De voorwaarden van deze overeenkomst zijn, voor zover aan de orde, van toepassing op alle aanvullende en gelieerde overeenkomsten alsmede alle (overige) afspraken ter uitvoering van de overeenkomst die tijdens de looptijd van deze overeenkomst tussen opdrachtgever en opdrachtnemer worden gesloten.

7.3 Ongeacht het al het andere bepaalde in deze overeenkomst en de algemene inkoopvoorwaarden zullen in ieder geval de volgende verplichtingen na het einde van de overeenkomst van toepassing blijven: geheimhouding, eigendomsrechten, aansprakelijkheid en geschilbeslechting, alsmede verplichtingen welke naar hun aard de duur van de overeenkomst overstijgen.

7.4 Indien er een geschil ontstaat met betrekking tot onderhavige overeenkomst, is elk der partijen gerechtigd om het geschil voor te leggen aan de rechtbank Noord Nederland, te Leeuwarden.

Aldus in tweevoud opgemaakt en ondertekend op ……..

J. Werkman, burgemeester	naam,	functie,
namens gemeente Ooststellingwerf	namens opdrachtnemer	

Persbericht

Oosterwolde, 15 april

Ooststellingwerf start voorlichtingscampagne over wasbare luiers

Het college van B&W stelt de gemeenteraad voor om een bewustwordingscampagne op te starten om de voordelen van wasbare luiers te laten zien. Zo is het beter voor de planeet, heb je minder afval en daarmee minder kosten en blijkt uit onderzoek dat kinderen eerder zindelijk zijn.

Wasbare luiers zijn zo ontworpen, dat ze een hele luierperiode (gemiddeld zo'n 2 á 3 jaar) mee kunnen. De luiers zijn namelijk verstelbaar, waardoor je de hele luierperiode bent voorzien.

Naast de besparing op de aanschaf van luiers, bespaart dit ook op de afvalstoffenheffing. Een kind wordt, totdat deze zindelijk is, gemiddeld zo'n 5000 keer verschoond. Per maand kan door het gebruik van wasbare luiers 21 kilo restafval worden voorkomen.

Wegwerpluiers leveren in Nederland jaarlijks meer dan honderd miljoen kilo luierafval op. Door het gebruik van de wasbare variant wordt dit verlaagd. "Door wasbare luiers te gebruiken, heb je minder afval en dus minder kosten", aldus wethouder Jan van Weperen.

Het college stelt daarnaast voor om ouders met een minimuminkomen (tot 130% van het sociaal minimum) kosteloos een pakket beschikbaar te stellen. Voor informatie kan contact opgenomen worden met l.vervat@ooststellingwerf.nl of bellen met 14 0516.

Ouders die niet binnen de doelgroep vallen, hoopt de gemeente ook te interesseren. Daarvoor worden de komende tijd voorlichtingsavonden georganiseerd. Daar kan iedereen de luiers bekijken en voelen en alle vragen stellen over dit onderwerp.

Noot voor de redactie
Wilt u meer informatie? Neem dan contact op met afdeling Communicatie via e-mail communicatie@ooststellingwerf.nl of telefoonnummer 0516-566110.

Raadsvoorstel

Commissievergadering	**: Samenleving**
Titel	: Europa Agenda 2025
Portefeuillehouder/Teamleider	: Jack Werkman
Extern zaak ID (zaakcode)	:

Datum collegevergadering
18 maart 2025

Voorgesteld besluit
1. De Europa Agenda 2025 vast te stellen.

Openbaar
Ja, passief via openbaar verslag

Inleiding
De gemeente Ooststellingwerf heeft de ambitie om haar positie binnen de Europese samenwerking te versterken. De aanleiding voor het opstellen van de Europa Agenda ligt in motie 60a ‘Subsidiologisch’, ingediend door LSO, D66 en GroenLinks tijdens de raadsvergadering over de programmabegroting in November 2023. De Europa Agenda 2025 biedt een strategisch kader om Europese kansen te benutten en gemeentelijke beleidsdoelen te realiseren. Dit voorstel volgt uit de inzichten en netwerkvorming tijdens de European Week of Regions and Cities in oktober 2024. Hier werd duidelijk hoe Ooststellingwerf kan inspelen op Europese subsidiemogelijkheden en beleidsprioriteiten. De focus ligt op circulaire economie, plattelandsontwikkeling en sociale cohesie.

Argumenten
1.1 *Het vaststellen van de Europa Agenda 2025 zorgt voor structurele Europese samenwerking.*
Door een duidelijke visie en speerpunten vast te leggen, kan de gemeente effectief inspelen op Europese subsidiemogelijkheden en kennisdeling bevorderen. Dit biedt een stabiele basis voor toekomstige projecten en maakt het mogelijk om gestructureerd samen te werken met andere Europese gemeenten en organisaties. Door structureel aandacht te besteden aan Europese samenwerking, vergroot de gemeente haar slagkracht en kan zij optimaal profiteren van de kennis en financiële middelen die beschikbaar zijn op Europees niveau.

1.2 *De Europa Agenda sluit aan bij bestaande lokale en regionale beleidsdoelen.*
De gemeente zet zich in voor duurzame economische ontwikkeling, sociale inclusie en plattelandsontwikkeling, thema’s die ook door de EU worden gestimuleerd. De aansluiting op deze thema’s zorgt ervoor dat Ooststellingwerf gebruik kan maken van bestaande Europese fondsen en beleidsinstrumenten. Dit versterkt de impact van lokaal beleid en zorgt ervoor dat de gemeente effectief kan bijdragen aan zowel lokale als Europese ambities. Bovendien bevordert deze synergie een integrale aanpak, waarbij zowel bestuurlijke als ambtelijke capaciteit efficiënt wordt ingezet.
Daarnaast biedt de Europa Agenda mogelijkheden om samen te werken aan regionale vraagstukken die ook op Europees niveau spelen, zoals natuurbeheer en biodiversiteit, waaronder de aanwezigheid van de wolf in ons gebied.

1.3 *Deelname aan Europese netwerken vergroot de zichtbaarheid en kansen voor Ooststellingwerf.*
Het bezoeken van minimaal twee Europese bijeenkomsten per jaar draagt bij aan kennisdeling en samenwerking met andere gemeenten en regio's. Hierdoor blijft de gemeente op de hoogte van relevante ontwikkelingen, kan zij inspelen op nieuwe subsidiemogelijkheden en actief deelnemen aan innovatieve projecten. Bovendien draagt een sterke aanwezigheid binnen Europese netwerken bij aan de positionering van Ooststellingwerf als een betrouwbare en betrokken partner, wat de kans op succesvolle samenwerkingsverbanden vergroot.

1.4 De toezegging die is gedaan naar aanleiding van motie 60a 'Subsidiologisch' wordt hiermee afgedaan.
Door de Europa Agenda vast te laten stellen, wordt het belang van Europese samenwerking geborgd binnen de gemeentelijke organisatie. Dit zorgt ervoor dat zowel het bestuur als ambtelijke afdelingen zich bewust zijn van de strategische kansen die Europese samenwerking biedt. Daarnaast wordt hiermee de toezegging afgedaan waarin beschreven staat dat de raad een Europa Agenda voorgesteld krijgt.

Kanttekeningen

1.1 *Europese projecten vergen lange termijn inzet en capaciteit.*
Het verkrijgen van Europese subsidies en samenwerkingsprojecten kost tijd en middelen. Daarom wordt de kerngroep Europa ingezet om dit proces te coördineren. Er is echter een risico dat de implementatie van projecten wordt vertraagd door administratieve en organisatorische uitdagingen. Om deze kanttekening te ondervangen, zal de gemeente investeren in ambtelijke kennis en middelen die nodig zijn voor een efficiënte uitvoering.

1.2 *Europese regelgeving en subsidies kunnen complex zijn.*
Het aanvragen en beheren van Europese subsidies vereist expertise. De gemeente werkt samen met het Friese netwerk Europapact Fryslân en externe partners om hierin te ondersteunen. Toch blijft het een uitdaging om aan alle regelgeving te voldoen en tegelijkertijd flexibel in te spelen op lokale behoeften. Daarom wordt geadviseerd om medewerkers regelmatig te trainen en te voorzien van actuele informatie over Europese wet- en regelgeving.

Financiële toelichting

Voor de uitvoering van de Europa Agenda is een werkbudget van €25.000 beschikbaar gesteld voor 2025. Dit budget wordt ingezet voor:

- Deelname aan Europese bijeenkomsten en netwerken.
- Ondersteuning bij subsidieaanvragen en projectontwikkeling.
- Scholing en kennisdeling over Europese wetgeving en subsidiemogelijkheden.
- Communicatie en bewustwording binnen de organisatie.

In de Kadernota 2026 wordt een incidenteel budget van €25.000 per jaar aangevraagd voor 2026 en 2027.

Sustainable Development Goals (SDG's)

SDG 8: Waardig werk en economische groei
De Europa Agenda richt zich op plattelandsontwikkeling en het stimuleren van duurzame economische initiatieven, wat direct bijdraagt aan SDG 8.

SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen
De Europa Agenda bevordert sociale cohesie en leefbaarheid, wat de basis vormt voor duurzame steden en gemeenschappen.

SDG 12: Verantwoorde consumptie en productie
De Europa Agenda stimuleert de circulaire economie, wat direct verband houdt met SDG 12. Circulaire economie bevordert het hergebruik van materialen, vermindert afval en stimuleert duurzame productiemethoden.

Inwonersparticipatie

Niet van toepassing.

Publicatie voor bekendmaking

De gemeenteraad heeft de Europa Agenda 2025 vastgesteld. Dit strategisch document richt zich op circulaire economie, plattelandsontwikkeling en sociale cohesie. De agenda biedt een kader om Europese samenwerking te benutten en sluit aan bij de gemeentelijke beleidsdoelen.

Vervolg

Na vaststelling van de Europa Agenda gaan we aan de slag met de ambities. De Kerngroep Europa zal hier verder invulling aan geven.

Burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf,

, secretaris , burgemeester.

Bijlagen

1. Europa Agenda 2025

Extern zaak ID (zaakcode) :

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 maart 2025;

Besluit

1. De Europa Agenda 2025 vast te stellen.

Besloten in de openbare vergadering van 20 mei 2025.

, griffier. , voorzitter.

GEMEENTE
OOSTSTELLINGWERF

EUROPA AGENDA 2025

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3

2. Europa en de gemeente: strategische context 4
   2.1. Europese Unie en lokale overheden 4
   2.2. Relevante Europese beleidsprioriteiten 5
   2.3. Invloed van EU-wetgeving op de gemeente 6

3. Visie en ambitie 7
   3.1. Visie op Europese samenwerking 7
   3.2. Ambities van de gemeente in Europees perspectief 7

4. Focuspunten gemeente Ooststellingwerf 9
   4.1. Circulaire Economie 9
   4.2. Plattelandsontwikkeling 9
   4.3. Sociale Cohesie 10

5. Governance 12
   5.1. Rol van het bestuur 12
   5.2. Rol van de ambtelijke organisatie 12

6. Conclusie en vooruitblik 14
   6.1. Hoofdlijnen van de Europa Agenda 14
   6.2. Focus voor de komende jaren 14

1. Inleiding

Ooststellingwerf is een gemeente met een rijke cultuur, prachtige natuur en een hoge leefkwaliteit voor inwoners en bezoekers. Het behoud van deze kwaliteiten vraagt voortdurende ontwikkeling en innovatie. Europese samenwerking biedt de gemeente Ooststellingwerf kansen om uitdagingen aan te gaan en kansen te benutten, door toegang te krijgen tot kennis, netwerken en financiële middelen vanuit de Europese Unie.

De aanleiding voor het opstellen van de Europa Agenda ligt in motie 60a ‘Subsidiologisch’, ingediend door LSO, D66 en GroenLinks tijdens de raadsvergadering over de programmabegroting in November 2023. Deze motie onderstreept de wens om strategisch gebruik te maken van Europese samenwerking en om proactiever deel te nemen aan relevante bijeenkomsten. Dit document dient als leidraad voor de gemeente om haar focus te richten op specifieke thema’s en om een helder kader te scheppen voor deelname aan Europese projecten. Met de Europa Agenda wil Ooststellingwerf haar mogelijkheden en ambities op het gebied van Europese samenwerking versterken.

Een belangrijke inspiratiebron voor deze agenda was het bezoek van de burgemeester, de wethouder en de teamleider aan het Huis van de Provincies tijdens de European Week of Regions and Cities in oktober 2024. Dit bezoek bood waardevolle inzichten in de kansen die Europese samenwerking biedt en versterkte de ambitie om als gemeente actiever deel te nemen aan Europese netwerken en initiatieven.

De Europa Agenda sluit nauw aan bij bestaande lokale en regionale beleidsdoelen. De gemeente Ooststellingwerf werkt aan duurzame economische ontwikkeling, sociale inclusiviteit en plattelandsontwikkeling. Europese samenwerking kan bijdragen aan deze doelen door kennisuitwisseling, innovaties en financiële ondersteuning.

Daarnaast speelt deze agenda een belangrijke rol in de bredere regionale samenwerking, bijvoorbeeld binnen het Friese netwerk en via initiatieven zoals Europapact Fryslân. Europapact Fryslân biedt ondersteuning bij het benutten van Europese fondsen en versterkt de samenwerking tussen Friese gemeenten. Door actief in te zetten op Europese samenwerking, kan Ooststellingwerf bijdragen aan de ambitie van Fryslân om tegen 2027 meer Europese middelen aan te trekken.

2. Europa en de gemeente: strategische context

2.1. Europese Unie en lokale overheden

De Europese Unie (EU) heeft een steeds prominentere rol in het beleid van lokale overheden, zoals gemeenten. Dit komt doordat veel Europese wet- en regelgeving direct van invloed is op de gemeentelijke beleidsvoering, van milieu en energie tot digitale transitie en sociale vraagstukken. Gemeenten staan voor de uitdaging om deze EU-beleidsprioriteiten effectief te vertalen naar lokale beleidsmaatregelen en om actief deel te nemen aan Europese samenwerkingsverbanden.

Een van de belangrijkste manieren waarop gemeenten hun invloed kunnen vergroten en hun positie binnen de EU kunnen versterken, is door het opbouwen van een sterk Europees netwerk. Dit netwerk helpt gemeenten om zichtbaarder te worden voor Europese projecten, maar biedt ook kansen om actief mee te draaien in dergelijke initiatieven. Het bijwonen van Europese bijeenkomsten en het deelnemen aan projecten zijn hierbij cruciale stappen. In oktober 2023 en 2024 is er bijvoorbeeld een delegatie van de gemeente Ooststellingwerf naar Brussel gegaan, waarbij het doel was om de banden met andere Europese gemeenten en partners te versterken en het netwerk uit te breiden. Het versterken van dit netwerk is een belangrijke voorwaarde om succes te boeken in Europese projecten, die gemeenten helpen bij het realiseren van hun eigen beleidsdoelen.

Het uiteindelijke doel is om, door mee te draaien in Europese projecten, bij te dragen aan de lokale doelstellingen, zoals duurzaamheid, economische ontwikkeling of sociale cohesie. Op termijn kan de gemeente zelfs de rol van lead-partner op zich nemen, waarbij zij verantwoordelijk is voor het aanvragen en beheren van subsidies en het coördineren van het gehele project. Deze rol vereist echter niet alleen financiële verantwoordelijkheid, maar ook uitgebreide kennis en ervaring in het leiden van internationale samenwerkingsverbanden. Daarom wordt het aangeraden om in eerste instantie als partner deel te nemen aan projecten, om zo ervaring op te doen en te leren van andere organisaties en gemeenten die meer expertise hebben in het leiden van Europese initiatieven.

2.2. Relevante Europese beleidsprioriteiten

Om succesvol te kunnen deelnemen aan Europese projecten, is het essentieel dat de gemeente haar beleid afstemt op de prioriteiten van de Europese Unie. De EU heeft de afgelopen jaren een aantal belangrijke doelstellingen gedefinieerd, die zowel gericht zijn op het behalen van de eigen Europese doelstellingen als op het versterken van de positie van de EU op het wereldtoneel.

De Europese Commissie heeft voor de periode 2024-2029 zeven kernprioriteiten vastgesteld die van bijzonder belang zijn voor gemeenten:

1. Een nieuw plan voor duurzame welvaart en concurrentievermogen in Europa
De EU streeft naar economische groei, ondernemerschap en innovatie door het concurrentievermogen, de welvaart en billijkheid te waarborgen. Gemeenten kunnen bijdragen door lokale initiatieven te ondersteunen die gericht zijn op duurzame economische ontwikkeling en het stimuleren van innovatie binnen de gemeenschap.

2. Een nieuw tijdperk voor Europese defensie en veiligheid
De EU wil de uitdagingen op het gebied van veiligheid en defensie aanpakken en de paraatheid en crisisbeheersing verbeteren. Lokale overheden spelen een cruciale rol in het versterken van de lokale veiligheid en het voorbereiden op crisissituaties, bijvoorbeeld door noodplannen te ontwikkelen en samen te werken met nationale veiligheidsdiensten.

3. Mensen ondersteunen, onze samenlevingen versterken en ons sociaal model verbeteren
Het bevorderen van sociale rechtvaardigheid, het vergroten van solidariteit in de samenleving en het waarborgen van gelijke kansen voor iedereen zijn speerpunten. Gemeenten kunnen dit ondersteunen door inclusieve beleidsmaatregelen te implementeren en programma's te ontwikkelen die sociale cohesie bevorderen.

4. Onze levenskwaliteit in stand houden: voedselzekerheid, water en natuur
De EU zet in op een concurrerend en veerkrachtig landbouw- en voedselsysteem, het beschermen van biodiversiteit en het voorbereiden op klimaatverandering. Lokale overheden kunnen bijdragen door duurzame landbouwpraktijken te promoten, groene ruimtes te behouden en initiatieven voor klimaatadaptatie te ondersteunen.

5. Onze democratie beschermen en onze waarden hooghouden
Het beschermen en versterken van de democratie en het betrekken van burgers bij het vormgeven van de toekomst van de EU staan centraal. Gemeenten kunnen dit bevorderen door burgerparticipatie te stimuleren en transparante besluitvormingsprocessen te hanteren.

6. Europa in de wereld: onze invloed en partnerschappen benutten
De EU richt zich op het aangaan van partnerschappen en het bevorderen van economische stabiliteit wereldwijd. Lokale overheden kunnen deelnemen aan internationale samenwerkingsprojecten op het gebied van handel, cultuur of duurzame ontwikkeling om zo bij te dragen aan de mondiale positie van Europa.

7. Samen resultaten boeken en onze Unie voorbereiden op de toekomst
Er wordt gestreefd naar een moderne en versterkte EU-begroting en een ambitieuze hervormingsagenda om de gestelde doelen te bereiken. Gemeenten kunnen hieraan bijdragen door efficiënt gebruik te maken van EU-fondsen en deel te nemen aan hervormingsinitiatieven die de lokale gemeenschap ten goede komen.

2.3. Invloed van EU-wetgeving op de gemeente

De invloed van EU-wetgeving op de gemeentelijke praktijk is groot en steeds zichtbaarder. Gemeenten worden niet alleen geconfronteerd met richtlijnen en verordeningen, maar kunnen ook profiteren van de subsidiefondsen die de EU beschikbaar stelt voor lokale projecten. EU-wetgeving heeft invloed op verschillende beleidsdomeinen, zoals milieu, sociale wetgeving, werkgelegenheid, en economisch beleid.

Lokale overheden moeten ervoor zorgen dat hun beleid in overeenstemming is met de EU-wetgeving, en kunnen hierbij vaak rekenen op financiële ondersteuning van de EU. Bijvoorbeeld, gemeenten die bijdragen aan de doelstellingen van de Green Deal kunnen aanspraak maken op specifieke subsidies om duurzame projecten te realiseren. Dit geldt ook voor gemeenten die zich inzetten voor de digitale transformatie of die betrokken zijn bij grensoverschrijdende samenwerking.

Het aanspraak maken op projecten met EU-budget is echter niet zonder uitdagingen. Het vergt een goed begrip van de EU-regelgeving en een zorgvuldige administratie van projecten en subsidies. Gemeenten moeten verantwoording afleggen over de besteding van EU-gelden en de resultaten van hun deelname aan projecten. Daarom is het belangrijk dat gemeenten de nodige capaciteit ontwikkelen om effectief om te gaan met Europese samenwerking, zowel op het gebied van projectmanagement als financieel beheer.

Het vermogen om succesvol deel te nemen aan Europese projecten biedt gemeenten niet alleen de kans om te profiteren van Europese middelen, maar stelt hen ook in staat om bij te dragen aan de bredere Europese doelstellingen en de lokale gemeenschap te versterken door middel van internationale samenwerking en kennisdeling.

3. Visie en ambitie

3.1. Visie op Europese samenwerking

De gemeente Ooststellingwerf heeft de ambitie om de komende jaren sterker te integreren in de Europese samenwerking. Europa biedt tal van kansen, niet alleen in de vorm van subsidies en projecten, maar ook door het versterken van het netwerk en het uitwisselen van kennis en ervaringen met andere gemeenten en regio's. Vanuit deze visie wil de gemeente haar strategische samenwerking met Europese partners verder ontwikkelen, met als doel de lokale ambities te realiseren en bij te dragen aan de bredere Europese doelstellingen.

De gemeente erkent dat het voor succes essentieel is om niet zomaar op elke kans in te spelen, maar te focussen op de projecten die daadwerkelijk bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen. Dit betekent dat de gemeente zorgvuldig moet afwegen welke Europese initiatieven aansluiten bij haar eigen beleidsdoelen. Het doel is niet alleen om deel te nemen aan projecten, maar om projecten te selecteren die van meerwaarde zijn en daadwerkelijk bijdragen aan de ontwikkeling van de regio.

De bewustwording van Europa binnen de organisatie is een belangrijk aspect van deze visie. De gemeente moet haar interne kennis over de Europese Unie vergroten en medewerkers goed voorbereiden op de kansen die Europa biedt. Dit kan door deel te nemen aan Europese bijeenkomsten, het volgen van trainingen en het actief betrekken van medewerkers bij de Europese agenda. Het opstellen van een Europa Agenda draagt bij aan het structureren van de samenwerking en zorgt ervoor dat medewerkers de juiste informatie hebben om projecten effectief te kunnen uitvoeren.

3.2. Ambities van de gemeente in Europees perspectief

De gemeente Ooststellingwerf heeft een duidelijke ambitie om de komende jaren actief deel te nemen aan Europese projecten en samenwerking, met als doel de eigen beleidsdoelen te realiseren en bij te dragen aan de bredere Europese prioriteiten. De gemeente wil haar positie in Europa versterken door strategisch te investeren in de opbouw van netwerkcapaciteit en het vergroten van de interne kennis over Europese beleid en subsidiemogelijkheden.

De gemeente heeft hierbij de volgende ambities:

1. **Versterken van het netwerk in Europa**
   De gemeente stelt als ambitie om minimaal twee Europees gerelateerde bijeenkomsten per jaar bij te wonen, waarbij de nadruk ligt op het opbouwen van een netwerk en het verkrijgen van informatie over aankomende 'calls'. Het bouwen aan relaties met andere Europese gemeenten, organisaties en bedrijven is een belangrijke stap om als partner zichtbaar te zijn voor toekomstige Europese projecten.

2. **Vergroten van de interne capaciteit en kennis**
   Om de ambities op het gebied van Europese samenwerking te realiseren, is het noodzakelijk om voldoende personeelscapaciteit vrij te maken. Dit betekent dat er medewerkers in de organisatie verantwoordelijk moeten worden voor het opstarten van Europese projecten en het vergroten van de kennis over Europese wetgeving, subsidies en procedures. Door het aanwijzen van een specifiek aanspreekpunt wordt het proces van Europese samenwerking efficiënter en toegankelijker, zowel voor interne medewerkers als voor externe partners, zoals bedrijven.

3. **Actieve deelname aan Europese projecten**
   De gemeente is voornemens de komende jaren actief deel te nemen aan Europese projecten die bijdragen aan de realisatie van de gemeentelijke doelen, zoals verduurzaming, digitale innovatie en economische ontwikkeling. Bij de keuze voor projecten wordt nauwlettend gekeken naar de raakvlakken met de prioriteiten van de gemeente en de EU, zodat de projecten daadwerkelijk bijdragen aan de lokale en Europese doelstellingen. Het succes van deze projecten moet zowel op lokaal niveau als op Europees niveau worden gemeten.

4. **Bewustzijn en kennisdeling binnen de organisatie**
   Het vergroten van het Europese bewustzijn binnen de gemeentelijke organisatie is een prioriteit. De gemeente zal daarom medewerkers aanmoedigen om deel te nemen aan trainingen en Europaready-sessies, en zal de Europese doelstellingen actief meenemen in het beleid. Dit helpt niet alleen om het belang van Europa te onderstrepen, maar zorgt er ook voor dat medewerkers goed voorbereid zijn op de veranderende Europese wet- en regelgeving.

Hoewel de gemeente Ooststellingwerf zich nog in een beginfase bevindt wat betreft Europese samenwerking, is de ambitie om zich verder te ontwikkelen en actief bij te dragen aan Europese initiatieven duidelijk. De focus ligt daarbij niet alleen op het verkrijgen van subsidies, maar ook op het versterken van het netwerk, het vergroten van de interne kennis en het realiseren van projecten die zowel de gemeente als Europa ten goede komen. Dit omdat de gemeente niet alleen Europees beleid benut voor eigen ontwikkeling, maar zich ook inzet om op lokaal niveau een bijdrage te leveren aan Europese ambities. De komende jaren vormen een belangrijke periode waarin de gemeente Ooststellingwerf zich als een Europese speler wil positioneren, met een agenda die de basis legt voor duurzame, innovatieve en economische groei.

4. Focuspunten gemeente Ooststellingwerf

4.1. Circulaire Economie

Circulaire economie is een economisch model dat gericht is op het hergebruiken van grondstoffen, het minimaliseren van afval en het maximaliseren van de levensduur van producten en materialen. In tegenstelling tot het traditionele lineaire model van "nemen, maken, weggooien", streeft de circulaire economie naar een gesloten kringloop waarin grondstoffen opnieuw in het systeem worden gebracht. Dit draagt bij aan het verminderen van de ecologische voetafdruk, het behoud van natuurlijke hulpbronnen en het creëren van nieuwe economische kansen, zoals banen in recycling en hergebruik.

In de circulaire economie ligt de focus op het ontwerpen van producten die makkelijk gerepareerd, hergebruikt of gerecycled kunnen worden. Voorbeelden zijn het hergebruik van materialen in de bouw, het repareren van elektronische apparaten of het creëren van circulaire productieketens in de mode-industrie. De circulaire economie bevordert ook innovaties in technologieën en bedrijfsmodellen die grondstoffen efficiënter gebruiken.

De keuze van de gemeente Ooststellingwerf om de circulaire economie als focuspunt op te nemen, is niet toevallig. Circulaire economie speelt een cruciale rol in de verduurzaming van de regio, en de gemeente is zich ervan bewust dat Europa hierin een belangrijke aanjager is. Er wordt actief gelobbyd op verschillende niveaus, waaronder Nederlands, Noord-Nederlands en Fries verband, om de circulaire agenda onder de aandacht te brengen bij de Europese Unie. Dit gebeurt door samen te werken met andere gemeenten en regio’s die dezelfde ambitie delen en door deel te nemen aan Europese netwerken die circulaire initiatieven bevorderen.

De gemeente Ooststellingwerf kiest specifiek voor circulaire economie omdat het, naast de duidelijke milieuvoordelen, een duurzame economische ontwikkeling kan stimuleren. Circulaire praktijken kunnen bijdragen aan een efficiënt gebruik van grondstoffen en het creëren van nieuwe werkgelegenheid. Gezien de groeiende aandacht van de EU voor circulaire projecten, is de gemeente van mening dat deelname aan Europese initiatieven op dit gebied zowel lokaal als regionaal een belangrijke meerwaarde heeft. Door actief te lobbyen en mee te doen aan Europese projecten, kan Ooststellingwerf profiteren van financiering en expertise die nodig zijn om de circulaire transitie te versnellen en de lokale economie te verduurzamen.

4.2. Plattelandsontwikkeling

Plattelandsontwikkeling is het proces waarbij het platteland wordt versterkt op sociaal, economisch en ecologisch vlak. Het heeft betrekking op het verbeteren van de levenskwaliteit van de bewoners van plattelandsgebieden, het bevorderen van economische kansen, het versterken van de lokale infrastructuur en het ondersteunen van duurzame landbouw- en natuurbeheerpraktijken. Het doel is om plattelandsgebieden te laten profiteren van economische groei, terwijl tegelijkertijd de regionale identiteit en het milieu behouden blijven.

Plattelandsontwikkeling richt zich vaak op het verbeteren van de mobiliteit en het versterken van de economische sectoren die essentieel zijn voor het platteland, zoals landbouw, toerisme en lokale ondernemingen. Daarnaast speelt het ook een rol in het verbeteren van sociale

voorzieningen en het bevorderen van de leefbaarheid door het stimuleren van sociale interactie en gemeenschapsinitiatieven.

De keuze voor plattelandsontwikkeling als focuspunt is nauw verweven met de identiteit van de gemeente Ooststellingwerf. De gemeente is een typische plattelandsgemeente, met een groot aandeel groen en een landelijk karakter. Plattelandsontwikkeling speelt een belangrijke rol in het versterken van de regio, waarbij het doel is om de economie te verduurzamen, de leefbaarheid te verbeteren en te zorgen voor een goede infrastructuur die de mobiliteit vergemakkelijkt.

Mobiliteit is een specifiek aandachtspunt in de regio, aangezien het vervoer in plattelandsgebieden vaak beperkter is dan in stedelijke gebieden. De gemeente heeft te maken met een aantal kleinere kernen waar de bereikbaarheid soms moeilijk is, zowel voor bewoners als voor bedrijven. De gemeente wil zich inzetten voor een betere verbinding van deze kernen met elkaar en met grotere regionale knooppunten. Dit komt ook overeen met de bredere EU-ambities om het platteland beter te verbinden en economische kansen te creëren voor landelijke gebieden.

Ooststellingwerf heeft dan ook gekozen voor plattelandsontwikkeling als focuspunt omdat het zowel een sociaal als economisch aspect heeft. Via Europese programma's zoals LEADER kan de gemeente profiteren van financiering en ondersteuning bij het opzetten van projecten die de leefbaarheid en economische mogelijkheden op het platteland versterken. De samenwerking met andere plattelandsgemeenten binnen netwerken zoals de *P10* biedt de mogelijkheid om gezamenlijke initiatieven op te zetten en zo de regio als geheel te versterken.

4.3. Sociale Cohesie

Sociale cohesie verwijst naar de mate waarin leden van een gemeenschap zich met elkaar verbonden voelen en actief deelnemen aan het sociale, economische en culturele leven van hun omgeving. Het gaat om het bevorderen van wederzijds vertrouwen, solidariteit en sociale integratie. Sociale cohesie is essentieel voor het welzijn van een samenleving, omdat het zorgt voor een samenleving waarin mensen zich ondersteund en geaccepteerd voelen, ongeacht hun achtergrond.

In een samenleving met een sterke sociale cohesie is er een groot gevoel van verbondenheid, waardoor het voor mensen gemakkelijker wordt om samen te werken en zich verantwoordelijk te voelen voor hun omgeving. Sociale cohesie kan worden bevorderd door het ondersteunen van participatie, het tegengaan van discriminatie, het versterken van gemeenschappen en het bevorderen van gelijkheid.

Sociale cohesie is van groot belang voor de gemeente Ooststellingwerf, vooral gezien de uitdagingen die de kleine kernen van de gemeente met zich meebrengen. Deze kleinere dorpen hebben vaak te maken met vergrijzing, een afname van voorzieningen en een beperkte mate van sociale interactie tussen verschillende groepen binnen de gemeenschap. De gemeente heeft als doel om de sociale samenhang te versterken door in te zetten op inclusiviteit, participatie en het creëren van een sterke gemeenschapsgevoel.

De focus op sociale cohesie komt voort uit de noodzaak om de leefbaarheid in de regio te verbeteren, wat een belangrijke uitdaging is voor plattelandsgemeenten zoals Ooststellingwerf. Er is een groeiende behoefte om de sociale integratie van verschillende groepen, zoals ouderen,

jongeren, migranten en mensen met een beperking, te bevorderen. Door actief in te zetten op sociale cohesie wil de gemeente niet alleen de kwaliteit van leven voor haar inwoners verbeteren, maar ook het gevoel van verbondenheid en solidariteit in de regio versterken.

Bovendien speelt de EU een belangrijke rol in het ondersteunen van sociale cohesie door het beschikbaar stellen van subsidies voor projecten die gericht zijn op sociale inclusie en het bevorderen van een actieve participatie van inwoners in de samenleving. De gemeente Ooststellingwerf wil via deze Europese fondsen de lokale initiatieven op het gebied van sociale cohesie ondersteunen en ook leren van andere Europese regio's die met vergelijkbare uitdagingen te maken hebben. Het versterken van de sociale cohesie draagt bij aan een veerkrachtige samenleving, wat essentieel is voor het welzijn van de inwoners, vooral in de kleinere kernen.

5. Governance

5.1. Rol van het bestuur

Het bestuur van de gemeente Ooststellingwerf speelt een cruciale rol bij de implementatie en uitvoering van de Europese agenda. De gemeenteraad stelt de Europa Agenda vast, bepaalt de strategische richting en houdt toezicht op de voortgang. Daarnaast bewaakt de raad dat de Europese samenwerking in lijn is met de bredere gemeentelijke doelstellingen en dat er voldoende middelen beschikbaar worden gesteld om de ambities te realiseren.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor de uitvoering van de agenda en de vertaling ervan naar concrete acties en projecten. Zij zorgen voor de integratie van Europese kansen in het bestaande beleid en monitoren de effectiviteit van de samenwerking met Europese partners.

De burgemeester fungeert als aanjager van de Europese agenda binnen de gemeente. Dit betekent dat hij een actieve rol speelt in het bevorderen van regionale en internationale samenwerking, het stimuleren van betrokkenheid bij Europese initiatieven en het zorgen voor bestuurlijke draagkracht binnen de organisatie. De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in relevante netwerken en samenwerkingsverbanden en zorgt ervoor dat Europese ontwikkelingen en kansen tijdig worden gesignaleerd en benut. Daarnaast heeft hij een verbindende rol tussen bestuur, ambtelijke organisatie en externe partners, zoals andere overheden, kennisinstellingen en bedrijven.

Ook de wethouders spelen een belangrijke rol in de uitvoering van de Europese agenda. Wanneer Europese subsidies beschikbaar komen, draagt iedere wethouder verantwoordelijkheid voor het signaleren van relevante subsidiemogelijkheden binnen zijn of haar portefeuille. Zij zorgen ervoor dat deze kansen worden benut en geïntegreerd in gemeentelijke projecten en beleid. Daarnaast hebben zij een actieve rol in de afstemming met de ambtelijke organisatie en externe partners om Europese financiering effectief in te zetten voor de doelstellingen van Ooststellingwerf.

5.2. Rol van de ambtelijke organisatie

Voor een effectieve uitvoering van de Europese agenda is adequate ambtelijke ondersteuning noodzakelijk. Deze ondersteuning wordt vormgegeven door middel van een kerngroep Europa. In deze kerngroep zijn verschillende adviseurs vertegenwoordigd die afkomstig zijn uit diverse teams binnen de gemeente en die affiniteit hebben met Europese aangelegenheden. De kerngroep bestaat uit de volgende leden:

- Beleidsadviseur Sociaal Domein
- Beleidsadviseur Economische Zaken
- Teamleider Ruimte & Economie
- Programmamanager Duurzaamheid
- Directiesecretaris

De kerngroep Europa vormt de spil in de ambtelijke ondersteuning en advisering rondom Europese ontwikkelingen. De leden van de kerngroep hebben binnen hun eigen vakgebied een

signalerende, adviserende en uitvoerende rol. Zij dragen bij aan het vergroten van het bewustzijn binnen de organisatie over de kansen en ontwikkelingen die Europa biedt. Dit doen zij door het delen van relevante informatie, het begeleiden van projecten en het ondersteunen van medewerkers bij het benutten van Europese subsidiemogelijkheden.

Daarnaast werkt de kerngroep Europa nauw samen met externe partners zoals de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de provincie en Europese netwerken om kennis te vergaren en uit te wisselen. Door deze samenwerking blijft de gemeente op de hoogte van actuele ontwikkelingen en kan er strategisch worden ingespeeld op Europese kansen en uitdagingen.

De kerngroep Europa draagt bij aan een toekomstbestendige en proactieve houding van de gemeente ten aanzien van Europese ontwikkelingen. Door de inzet van de verschillende specialisten binnen de kerngroep wordt gewaarborgd dat de gemeente optimaal profiteert van de mogelijkheden die de Europese Unie biedt, zowel op beleidsmatig als financieel vlak.

Budget en Middelen

Om de doelstellingen van de Europese agenda effectief te realiseren, is een helder budget en de beschikbaarheid van voldoende middelen essentieel. Door te investeren in de volgende onderwerpen wordt een effectieve uitvoering van de Europese agenda mogelijk gemaakt:

1. Netwerkontwikkeling en internationale deelname: Deelname aan minimaal twee Europese bijeenkomsten, werkbezoeken en netwerkactiviteiten.

2. Subsidiebeheer en projectontwikkeling: Ondersteuning bij subsidieaanvragen en co-financiering van Europese projecten.

3. Interne kennisontwikkeling en training: Voor scholing en kennisdeling over Europese wetgeving en subsidiemogelijkheden.

4. Communicatie en bewustwording: Voor interne communicatie, voorlichtingscampagnes en organisatie van kennissessies.

Voor 2025 is een werkbudget van €25.000 beschikbaar gesteld voor Europa. In de Kadernota 2025 zal een aanvraag worden ingediend voor een budget van €25.000 voor 2026 en €25.000 voor 2027. Dit budget stelt de gemeente Ooststellingwerf in staat haar ambities op het gebied van Europese samenwerking te realiseren. Door gericht te investeren in netwerkontwikkeling, kennisopbouw en projectdeelname, versterkt de gemeente haar positie binnen Europa en draagt zij bij aan zowel lokale als Europese beleidsdoelstellingen.

6. Conclusie en vooruitblik

6.1. Hoofdlijnen van de Europa Agenda

De Europa Agenda van de gemeente Ooststellingwerf richt zich op het vergroten van de zichtbaarheid en actieve deelname aan Europese projecten, met als doel de gemeente te positioneren als een waardevolle partner binnen de Europese samenwerking. De hoofdlijnen van deze agenda zijn gebaseerd op de prioriteiten en doelen die de Europese Unie stelt, waarbij de gemeente strategisch kiest voor thema's die niet alleen aansluiten bij de lokale behoeften, maar ook bijdragen aan bredere Europese doelstellingen. De drie gekozen strategische focuspunten — circulaire economie, plattelandsontwikkeling en sociale cohesie — spelen hierbij een centrale rol.

De gemeente richt zich op:

- **Circulaire economie**: Door actief in te zetten op duurzame ontwikkeling en circulaire initiatieven, sluit Ooststellingwerf aan bij de bredere Europese Green Deal en streeft de gemeente naar een bijdrage aan de klimaatdoelen van de EU.
- **Plattelandsontwikkeling**: De gemeente speelt in op de uitdagingen die eigen zijn aan plattelandsgemeenten, zoals beperkte mobiliteit en het behoud van economische vitaliteit, en zoekt actief samenwerking met andere plattelandsgemeenten en Europese fondsen om haar ontwikkeling te versterken.
- **Sociale cohesie**: Ooststellingwerf legt de focus op het verbeteren van de leefbaarheid in de regio, vooral in de kleinere kernen. Door het versterken van sociale interactie en het bevorderen van inclusiviteit wil de gemeente bijdragen aan een sterkere sociale samenhang.

Deze thema's zijn zorgvuldig gekozen, omdat ze niet alleen belangrijk zijn voor de gemeente zelf, maar ook direct aansluiten bij de beleidsdoelen van de Europese Unie, wat de kansen vergroot om Europese subsidies en samenwerking te benutten.

6.2. Focus voor de komende jaren

Voor de komende jaren ligt de focus van de gemeente Ooststellingwerf op het verder versterken van haar positie binnen Europese netwerken en het vergroten van de interne kennis over Europa. Het is belangrijk om te erkennen dat de Europese samenwerking geen korte termijn project is, maar eerder een investering op lange termijn. Resultaten van Europese initiatieven en projecten komen vaak niet binnen een paar jaar tot volledigheid. De samenwerking met de EU vergt geduld, doorzettingsvermogen en een langetermijnvisie, waarbij het geven en nemen van kennis en netwerken centraal staat.

Er zijn verschillende concrete stappen die de gemeente wil zetten om haar Europese ambities waar te maken:

1. **Versterken van het Europese netwerk**: De gemeente zal minimaal twee keer per jaar deelnemen aan Europese bijeenkomsten, zoals conferenties en netwerk events, om haar zichtbaarheid te vergroten en nieuwe partnerschappen aan te gaan. Dit draagt bij aan het vinden van geschikte Europese projecten die passen bij de prioriteiten van de gemeente.

2. **Capaciteit en interne kennis vergroten**: De gemeente streeft ernaar om capaciteit vrij te maken voor de coördinatie van Europese samenwerking. Dit betekent onder andere het benoemen van een trekker van Europa die verantwoordelijk is voor het in kaart brengen van relevante EU-kansen, het beheren van projecten en het versterken van de Europese kennis binnen de organisatie.
3. **Actieve deelname aan Europese projecten**: De gemeente Ooststellingwerf wil in de komende jaren actief deelnemen aan Europese projecten, met name op het gebied van circulaire economie, plattelandsontwikkeling en sociale cohesie. Door als partner deel te nemen aan Europese projecten kan de gemeente ervaring opdoen en leren van andere regio's, wat bijdraagt aan de eigen ontwikkeling en het behalen van de lokale beleidsdoelen.

De EU werkt op een lange termijn schaal, waarbij geduld en doorzettingsvermogen essentieel zijn om daadwerkelijk resultaten te boeken. Het proces van netwerken, kennis delen en samenwerken met andere Europese regio's kan tijd kosten, maar de voordelen op de lange termijn zijn significant. De gemeente Ooststellingwerf is zich hiervan bewust en ziet deze samenwerking als een investering in de toekomst, met als doel het versterken van de lokale gemeenschap door middel van kennisdeling, duurzame ontwikkeling en versterkte sociale cohesie.